Kunsill
tal-Unjoni Ewropea

Brussell, 16 ta' Ġunju 2021
(OR. en)

Fajl Interistituzzjonali:
2021/0154(NLE)

9894/21
ADD 1

ECOFIN 603
CADREFIN 294
FIN 472
UEM 159

NOTA TA' TRAŻMISSJONI

minn:	Is-Segretarju Ġenerali tal-Kummissjoni Ewropea, iffirmata mis-Sa Martine DEPREZ, Direttur
data meta waslet:	16 ta' Ġunju 2021
lil:	Is-Sur Jeppe TRANHOLM-MIKKELSEN, Segretarju Ġenerali tal-Kunsill tal-Unjoni Ewropea
Nru dok. Cion:	COM(2021) 321 final
Suġġett:	ANNESS tal-Proposta għal Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill dwar l-approvazzjoni tal-valutazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza għall-Portugall

Id-delegazzjonijiet għandhom isibu mehmuż id-dokument COM(2021) 321 final.

Mehmuż: COM(2021) 321 final

IL-KUMMISSJONI
EWROPEA

Brussell, 16.6.2021
COM(2021) 321 final

ANNEX

ANNESS

tal-

Proposta għal Deċiżjoni ta' Implimentazzjoni tal-Kunsill

dwar l-approvazzjoni tal-valutazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza għall-Portugall

{SWD(2021) 146 final}

MT MT

ANNESS

TAQSIMA 1: RIFORMI U INVESTIMENTI SKONT IL-PJAN GĦALL-IRKUPRU U R-REŻILJENZA

1. Deskrizzjoni tar-Riformi u l-Investimenti

A. KOMPONENT 1: Servizz tas-Saħħa Nazzjonali

Dan il-komponent tal-pjan Portugiż għall-irkupru u r-reżiljenza jindirizza diversi sfidi li s-sistema tas-saħħa Portugiża qed tiffaċċja bħalissa fir-rigward tal-ħtiġijiet tal-kura tas-saħħa attwali u li qed jevolvu u l-ispejjeż assoċjati. L-ewwel nett, ix-xejriet demografiċi negattivi tal-Portugall – ikkaratterizzati minn tixjiħ aċċellerat u ħtiġijiet sussegwenti ta' kura fit-tul – jikkoinċidu ma' xejriet ta' mard li qed jinbidlu, piż dejjem akbar ta' mard kroniku u deġenerattiv, kif ukoll il-multimorbożità gradwalment issir aktar prominenti. It-tieni, għad hemm mortalità konsiderevoli evitabbli fil-Portugall u numru relattivament baxx ta' snin ta' ħajja b'saħħitha fl-età ta' 65 sena. It-tielet, hemm ambitu disponibbli biex titqiegħed enfasi akbar fuq il-promozzjoni tas-saħħa u l-prevenzjoni tal-mard, flimkien mal-indirizzar tal-frammentazzjoni tas-servizzi tal-kura tas-saħħa u l-lakuni fl-aċċess għall-kura tas-saħħa. Ir-raba', il-pagamenti mill-but għall-kura tas-saħħa huma fost l-ogħla fl-UE u l-piż finanzjarju rrapportat tal-kura medika huwa relattivament għoli. Fl-aħħar nett, is-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa tal-Portugall ilu jħabbat wiċċu ma' sitwazzjoni finanzjarja diffiċli għal għadd ta' snin. B'mod partikolari, il-Portugall għandu rekord ta' salvataġġi rikorrenti ta' sptarijiet pubbliċi mill-gvern, li ma rnexxilux jevita ċiklu sistematiku ta' dejn tal-isptarijiet, b'effetti indiretti fuq ir-relazzjonijiet tal-katina tal-provvista.

L-objettiv ewlieni tal-komponent huwa li jsaħħaħ il-kapaċità ta' rispons tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa tal-Portugall, bil-ħsieb li jirreaġixxi għall-bidliet demografiċi u epidemjoloġiċi fil-pajjiż, għall-innovazzjoni terapewtika u teknoloġika, u għat-tendenza ta' żieda fid-domanda għall-kura tas-saħħa u l-ispejjeż assoċjati. Għal dan il-għan, il-komponent għandu l-għan li jsaħħaħ ir-rwol ewlieni tas-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja fl-arkitettura ġenerali tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa, itejjeb is-servizzi tal-kura tas-saħħa fit-tul u mentali, u jżid l-effiċjenza billi jlesti r-riforma tal-mudell ta' governanza tal-isptarijiet pubbliċi u jressaq 'il quddiem id-diġitalizzazzjoni tas-servizzi tal-kura tas-saħħa.

Il-komponent jappoġġa l-indirizzar tar-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar it-tisħiħ tal-kontroll ġenerali tan-nefqa, il-kosteffiċjenza u l-ibbaġitjar adegwat, b'enfasi fuq tnaqqis li jtul tal-arretrati fl-isptarijiet (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 1, 2019), kif ukoll ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar it-tisħiħ tar-reżiljenza tas-sistema tas-saħħa u l-iżgurar ta' aċċess ugwali għal kura tas-saħħa u kura fit-tul ta' kwalità (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 1, 2020). Il-komponent jikkontribwixxi wkoll biex tiġi indirizzata r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż biex l-investiment jiġi ffukat fuq it-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

A.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma RE-r01: Riforma tal-kura tas-saħħa primarja

L-objettiv ġenerali tar-riforma huwa li ssaħħaħ ir-rwol ewlieni tas-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja fir-rispons għall-ħtiġijiet tas-saħħa tal-popolazzjoni fl-arkitettura ġenerali tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa. Għal dan il-għan, ir-riforma għandha l-għan li tindirizza sitt prijoritajiet: i) l-approfondiment tal-kapaċità għall-iskrinjar u d-dijanjożi bikrija, jiġifieri tal-aktar patoloġiji frekwenti; ii) it-tisħiħ tal-kapaċità ta' rispons tal-kura primarja permezz tal-ħolqien ta' ċentri tas-saħħa aktar proattivi b'portafoll tas-servizzi estiż u oqsma ta' intervent akbar u aktar integrati ma' livelli oħra ta' kura, u bl-aġġustament tal-proċessi għall-karatteristiċi individwali ta' kull utent u l-perkors tal-ħajja relatat, it-tnaqqis tal-varjabbiltà għolja tal-prattiki kliniċi (inkluż f'termini ta' preskrizzjoni ta' medikazzjoni outpatient), it-titjib tar-riferiment kliniku bejn il-livelli differenti tal-kura tas-saħħa, u t-tfittxija ta' titjib fl-effiċjenza billi tiġi limitata d-duplikazzjoni tas-servizzi jew l-għoti ta' kura ineffettiva, inadegwata jew ta' valur baxx; iii) il-korrezzjoni tal-assimetriji reġjonali u lokali f'termini ta' faċilitajiet u tagħmir disponibbli fis-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja; iv) l-appoġġ ta' reazzjonijiet ibbażati fil-komunità u l-ħolqien ta' programmi ta' appoġġ għall-utenti u l-familji tagħhom, li jinvolvu aħjar liċ-ċittadini u l-komunitajiet, inkluż permezz tat-tlestija tat-trasferiment tar-responsabbiltajiet tas-saħħa mill-gvernijiet ċentrali għal dawk lokali; v) it-tisħiħ tal-ħiliet tal-forza tax-xogħol fil-qasam tas-saħħa, it-tisħiħ tal-ħidma f'tim multidixxiplinari u l-espansjoni tal-għadd ta' professjonisti, inkluż ta' speċjalisti; u, vi) it-twettiq tat-tranżizzjoni diġitali tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa u l-isfruttar tal-potenzjal tiegħu biex jimmodernizza u jissimplifika l-użu tas-servizzi tal-kura tas-saħħa. B'dan il-mod, din ir-riforma għandha tipprovdi kundizzjonijiet ta' qafas imtejba għall-investiment relatat fis-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja.

Ir-riforma għandha tikkonsisti fl-implimentazzjoni ta' diversi miżuri leġiżlattivi u regolatorji, bil-ħsieb li: i) it-twessigħ tar-responsabbiltajiet u l-ambitu tal-intervent tal-gruppi taċ-ċentri tas-saħħa, kif ukoll it-tipoloġija tal-unitajiet funzjonali li jiffurmawhom; ii) ir-reviżjoni tar-reġim legali għall-organizzazzjoni u l-funzjonament tal-unitajiet funzjonali, kif ukoll l-iskema ta' inċentivi li għandhom jingħataw lill-elementi li jikkostitwuhom; iii) l-iżvilupp ta' strument ta' stratifikazzjoni tar-riskju biex jappoġġa l-governanza klinika fl-unitajiet funzjonali tal-gruppi taċ-ċentri tas-saħħa; u, iv) it-tlestija tat-trasferiment tar-responsabbiltajiet fil-qasam tas-saħħa mill-gvernijiet ċentrali għal dawk lokali.

L-istadju importanti u l-miri relatati mal-implimentazzjoni tar-riforma għandhom jitlestew sal-31 ta' Diċembru 2023.

Riforma RE-r02: Riforma tas-saħħa mentali

L-objettiv ġenerali ta' din ir-riforma huwa li ttejjeb is-saħħa mentali fil-Portugall. Għal dak il-għan, ir-riforma hija strutturata fuq ħames assi ta' intervent: i) id-deistituzzjonalizzazzjoni tal-pazjenti li jgħixu fi sptarijiet psikjatriċi jew f'istituzzjonijiet tas-settur soċjali; ii) it-tlestija tal-kopertura nazzjonali tas-servizzi tas-saħħa mentali lokali, fl-oqsma tal-kura inpatient, outpatient u tal-komunità; iii) l-espansjoni tan-network nazzjonali ta' kura kontinwa integrata,

b'enfasi fuq is-saħħa mentali; iv) ir-riorganizzazzjoni tas-servizzi psikjatriċi forensiċi; u, v) l-implimentazzjoni tal-pjanijiet reġjonali tas-saħħa għad-dimenzja.

B' mod konkret, ir-riforma għandha tikkonsisti fir-rieżami tal-Liġi dwar is-Saħħa Mentali attwali – li għandha tistabbilixxi l-prinċipji ġenerali tal-politika tas-saħħa mentali fil-Portugall u tirregola l-internament obbligatorju ta' persuni b'disturbi psikoloġiċi – u tad-Digriet Liġi dwar is-Saħħa Mentali – li għandu jiddefinixxi l-prinċipji gwida għall-organizzazzjoni, il-ġestjoni u l-evalwazzjoni tas-servizzi tas-saħħa mentali. Fost l-oħrajn, il-bidliet li ġejjin għandhom jiġu introdotti f'dawn id-dispożizzjonijiet legali: i) l-inkorporazzjoni fil-leġiżlazzjoni tal-prinċipji tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabilità; u, ii) iż-żieda tal-awtonomija u l-ġestjoni tajba tas-servizzi tas-saħħa mentali lokali, permezz tal-ħolqien ta' Ċentri ta' Responsabbiltà Integrata. B'dan il-mod, din ir-riforma għandha tipprovdi kundizzjonijiet ta' qafas imtejba għall-investiment relatat fis-servizzi tal-kura tas-saħħa mentali.

L-istadji importanti relatati mal-implimentazzjoni tar-riforma għandhom jitlestew sal-31 ta' Marzu 2023.

<u>Riforma RE-r03: Tlestija tar-riforma tal-mudell ta' governanza tal-isptarijiet pubbliċi</u>

L-objettiv ġenerali tar-riforma huwa li tiżdied l-effiċjenza fl-isptarijiet tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa. Għal dak il-għan, hija għandha l-għan li: i) ir-riforma tal-organizzazzjoni u l-ġestjoni interna tal-isptarijiet pubbliċi; ii) il-konfigurazzjoni mill-ġdid tan-network tal-isptarijiet skont l-ippjanar tal-kapaċità f'termini tad-domanda tas-servizzi u l-provvista tar-riżorsi umani u l-infrastruttura; iii) it-titjib tal-artikulazzjoni mal-elementi l-oħra tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa, jiġifieri mas-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja u mentali, kif ukoll man-networks tal-kura kontinwa paljattivi u integrati; iv) l-involviment ta' professjonisti tas-saħħa u strutturi intermedji fil-ġestjoni ta' sptarijiet pubbliċi; u v) l-iffukar tat-tweġibiet fuq il-ħtiġijiet reali tas-saħħa u l-benesseri taċ-ċittadini.

Metriċi oġġettivi għall-valutazzjoni tal-prestazzjoni tal-maniġers tal-isptarijiet għandhom jiġu inklużi fil-kuntratti ta' ġestjoni, li jivvalutaw kemm il-kwalità tas-servizz kif ukoll is-sitwazzjoni finanzjarja tal-isptarijiet pubbliċi. Dan għandu jikkontribwixxi biex tiġi żgurata l-konsistenza mal-prijoritajiet tal-politika tal-gvern dwar is-saħħa u għal ġestjoni aktar prevedibbli tar-riżorsi tal-isptarijiet, b'awtonomija kkombinata ma' monitoraġġ u responsabbiltà msaħħa. L-implimentazzjoni tal-kuntratti ta' ġestjoni mġedda għandha tkun gradwali u prijoritizzata skont il-livell ta' effiċjenza, dimensjoni u distribuzzjoni ġeografika tal-isptarijiet pubbliċi. Barra minn hekk, ir-rwol ta' monitoraġġ tal-Ministeri tas-Saħħa u tal-Finanzi għandu jissaħħaħ sabiex jiġi żgurat approċċ integrat u koerenti għall-valutazzjoni tal-prestazzjoni tal-isptarijiet u l-korrezzjoni, fi żmien xieraq, tad-devjazzjonijiet mill-baġits approvati.

Barra minn hekk, ix-xiri ċentralizzat għandu jissaħħaħ bil-ħsieb li jinkiseb aktar iffrankar fl-effiċjenza, b'mod partikolari billi jiġu indirizzati r-rakkomandazzjonijiet minn evalwazzjoni indipendenti reċenti. B'mod partikolari, ix-xiri ċentralizzat għandu jitwessa' għal tagħmir u apparat mediku. Barra minn hekk, il-ġestjoni interna tal-isptarijiet pubbliċi hija ppjanata li tittejjeb, b'mod partikolari permezz tal-ħolqien ta' Ċentri ta' Responsabbiltà Integrati u l-implimentazzjoni ta' sistemi ta' remunerazzjoni bbażati fuq il-prestazzjoni applikabbli għal unitajiet assoċjati ma' tali Ċentri. B'rabta ma' dan, għandu jidħol fis-seħħ reġim sħiħ ta' dedikazzjoni għas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa għall-professjonisti tas-saħħa.

Barra minn hekk, il-miżura għandha tinkludi inizjattivi biex jitfassal mill-ġdid in-network tal-isptarijiet biex tiġi żgurata artikulazzjoni aħjar bejn is-servizzi. B'mod partikolari, ir-rispons għall-isptar fid-dar għandu jiġi żviluppat aktar, sabiex tiġi pprovduta kura fl-isptar fid-dar tal-

pazjent, f'artikulazzjoni mill-qrib mas-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja, in-network nazzjonali ta' servizzi tal-kura kontinwa integrati, is-settur soċjali u l-komunitajiet lokali. Barra minn hekk, il-kapaċità tal-laboratorju tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa biex jiddijanjostika mard infettiv għandha tissaħħaħ u l-kapaċità tiegħu għal kura medika intensiva għandha tiżdied.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

<u>Investiment RE-C01-i01: Servizzi tal-kura tas-saħħa primarja b'aktar tweġibiet</u>

L-objettiv ta' dan l-investiment huwa li jespandi s-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja u jsaħħaħ ir-rwol ewlieni tas-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja fir-rispons għall-ħtiġijiet tas-saħħa tal-popolazzjoni fl-arkitettura ġenerali tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa. L-investiment jibni fuq ir-riforma tas-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja.

L-investiment għandu jinkludi l-inizjattivi li ġejjin:

- L-ewwel nett, diversi sottoinvestimenti għandhom itejbu l-aċċess, il-kwalità u l-effiċjenza tas-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja, u b'hekk jikkontribwixxu għat-tlestija tal-kopertura nazzjonali tal-programmi ta' skrinjar u jsaħħu l-kapaċità għal dijanjosi bikrija. Dawn għandhom jinkludu: i) l-estensjoni tal-iskrining tal-kanċer għaċ-ċentri tas-saħħa kollha, inkluż għall-kanċer kolorettali u ċervikali; ii) l-estensjoni tal-iskrinjar għall-retinopatija dijabetika għaċ-ċentri tas-saħħa kollha; iii) tipprovdi liċ-ċentri tas-saħħa kollha bil-kapaċità li jkejlu l-proteina C-reattiva; iv) li l-gruppi taċ-ċentri tas-saħħa jiġu mgħammra bi spirometri għad-dijanjożi bikrija, il-monitoraġġ u t-trattament tal-ażma, il-mard pulmonari ostruttiv kroniku u t-tipjip; v) il-provvista ta' unitajiet tal-kura tas-saħħa b'tagħmir Holter u monitoraġġ tal-pressjoni tad-demm ambulatorju; vi) l-estensjoni tal-konsultazzjonijiet dwar is-saqajn dijabetiċi għall-gruppi kollha taċ-ċentri tas-saħħa; v) l-adozzjoni ta' pjanijiet ta' kura individwali għal pazjenti kumplessi u multimortanti; vi) id-definizzjoni ta' protokolli ta' riferiment fiż-żoni l-aktar imfittxija tal-kura, jiġifieri l-oftalmoloġija, l-otorinolarinġoloġija, l-ortopedija u l-uroloġija; u, ix) it-tlestija tas-sistema ta' informazzjoni integrata li għandha tiffaċilita r-riferiment tal-pazjenti bejn il-livelli tal-kura tas-saħħa.

- It-tieni nett, sottoinvestimenti oħra għandhom jimmiraw lejn l-espansjoni tal-oqsma ta' intervent tal-gruppi ta' ċentri tas-saħħa, u b'hekk iżidu l-kapaċità ta' rispons ta' dan il-livell ta' kura tas-saħħa u jsaħħu l-offerta ta' speċjalitajiet mediċi billi jsaħħu l-ħidma speċjalizzata u f'tim fl-unitajiet tas-saħħa. Fid-dettall, dawn għandhom jinkludu: i) l-installazzjoni ta' uffiċċji tad-dentistrija fiċ-ċentri tas-saħħa; ii) il-ħolqien ta' ċentri dijanjostiċi integrati (inklużi, mill-inqas, analiżi tar-raġġi X u kliniċi) fi gruppi ta' ċentri tas-saħħa; iii) il-ħolqien ta' servizzi ta' riabilitazzjoni fiċ-ċentri tas-saħħa (spazji fiżiċi adegwati u riabilitazzjoni, timijiet multidixxiplinari u interdixxiplinari); iv) jipprovdu liċ-ċentri tas-saħħa kollha b'tagħmir (borża ta' emerġenza, defibrillatur u moniter tas-sinjali vitali) għal rispons ta' emerġenza kwalifikat (appoġġ bażiku għall-ħajja); u v) tingħata spinta lill-momentum għall-programm biex jitnaqqas l-użu inadegwat u/jew evitabbli tas-servizzi tal-kura tas-saħħa ta' emerġenza.

- It-tielet nett, sottoinvestimenti ulterjuri għandhom jipprovdu għat-titjib tal-faċilitajiet u t-tagħmir taċ-ċentri tas-saħħa, iżidu l-effiċjenza enerġetika, jiżguraw kundizzjonijiet ta' aċċessibbiltà, kwalità, kumdità u sikurezza għall-pazjenti u l-professjonisti, u jadattawhom għal mudelli ġodda ta' provvista tal-kura tas-saħħa. Fid-dettall, dawn għandhom jinkludu, fost l-oħrajn: i) il-bini ta' 100 ċentru tas-saħħa ġdid; ii) ir-

rinnovazzjoni jew l-adattament ta' 326 faċilità tas-saħħa biex tiżdied l-effiċjenza enerġetika, jikkonformaw mal-pjanijiet ta' kontinġenza u jiżguraw l-aċċessibbiltà, is-sikurezza sanitarja u l-kumdità; u, iii) it-titjib tat-tagħmir tas-saħħa.

- Ir-raba' nett, sottoinvestimenti addizzjonali għandhom jiffukaw fuq it-tisħiħ tar-reazzjonijiet ta' prossimità, b'enfasi fuq il-kura bbażata fuq id-dar u l-komunità, li jintervjenu fil-popolazzjonijiet li jinsabu fl-akbar riskju u li jippromwovu d-deistituzzjonalizzazzjoni u l-kura outpatient. Fid-dettall, dawn għandhom jinkludu: i) il-forniment ta' ċentri tas-saħħa b'vetturi elettriċi biex jappoġġaw il-provvista tal-kura fid-dar; ii) l-estensjoni tan-numru ta' unitajiet mobbli biex ikopru reġjuni b'densità baxxa; iii) jipprovdu liċ-ċentri tas-saħħa b'kundizzjonijiet tekniċi biex iwettqu telekonsultazzjonijiet u telemonitoraġġ tal-mard kroniku, bħal fil-każ tal-insuffiċjenza tal-qalb; iv) it-tisħiħ tal-unitajiet tal-kura komunitarja u t-timijiet ta' kura kontinwa integrata; v) il-ħolqien ta' timijiet komunitarji biex jappoġġjaw il-kura palljattiva fi gruppi ta' ċentri tas-saħħa; u, vi) il-ħolqien ta' programmi ta' intervent psikosoċjali f'mard mentali komuni (dipressjoni u ansjetà) fi gruppi ta' ċentri tas-saħħa.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta' Ġunju 2026.

<u>Investiment RE-C01-i02: Network Nazzjonali ta' Kura Kontinwa Integrata u Network Nazzjonali tal-Kura Paljattiva</u>

L-objettiv tal-investiment huwa li jtejjeb in-networks nazzjonali ta' kura kontinwa palljattiva u integrata, kemm fir-rigward tat-trattament fil-pazjenti kif ukoll f'dawk out-patient, kif ukoll tal-kura fid-dar. L-investiment huwa mirfud mir-riforma dwar Strateġija Nazzjonali għall-Inklużjoni ta' Persuni b'Diżabilità ppreżentata fil-komponent 3 dwar ir-reazzjonijiet soċjali u huwa parti mill-istrateġija ta' deistituzzjonalizzazzjoni tal-Portugall u mill-isforz ġenerali biex jiġu indirizzati x-xejriet demografiċi negattivi li l-pajjiż qed jiffaċċja.

L-investiment għandu jikkonsisti fi programm strutturat u mdaħħal gradwalment biex jipprovdi appoġġ finanzjarju lil promoturi mis-settur pubbliku, soċjali jew privat, sabiex: i) jespandi n-network nazzjonali ta' kura kontinwa integrata b'5 500 sodda, permezz tal-kostruzzjoni ta' 275 modulu ġodda b'20 sodda (f'unitajiet eżistenti jew ġodda); ii) joħolqu unitajiet ta' 20 jum biex jippromwovu l-awtonomija, bil-ħsieb li jiġu mmonitorjati 500 outpatients; iii) jistabbilixxu 50 tim domestiku ta' kura kontinwa integrata, sabiex jirrispondu għal 1 000 pazjent fid-dar (inkluż tagħmir u vetturi elettriċi); iv) jestendu r-rispons integrat għall-kura tas-saħħa mentali f'1 000 post, f'50 residenza u unità soċjookkupazzjonali (appoġġ għall-bini ta' risponsi ġodda jew l-espansjoni ta' risponsi eżistenti); v) joħloq sa 100 post f'10 timijiet ta' appoġġ għas-saħħa mentali fid-dar (appoġġ għall-akkwist tar-riżorsi materjali meħtieġa u l-vetturi elettriċi għall-attività tat-timijiet); vi) jespandi n-Network Nazzjonali tal-Kura Palljattiva b'20 unità tal-pazjenti b'kura palljattiva b'kumplessità baxxa biex jirrispondu għal 400 pazjent; u, vii) joħloq sa 100 post f'10 timijiet ta' kura palljattiva tal-komunità (appoġġ għall-akkwist tar-riżorsi materjali meħtieġa u l-vetturi elettriċi għall-attività tat-timijiet).

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

<u>Investiment RE-C01-i03: Tlestija tar-riforma tas-saħħa mentali u l-implimentazzjoni tal-istrateġija dwar id-dimenzja</u>

L-objettiv tal-investiment huwa li jappoġġa t-twettiq tar-riforma tas-servizzi tal-kura tas-saħħa mentali, u b'hekk jikkontribwixxi għall-espansjoni u t-tisħiħ tal-kapaċità ta' rispons tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa fil-qasam tas-saħħa mentali.

L-investiment għandu jikkonsisti f'sottoinvestimenti komplementari f'faċilitajiet, strutturi u riżorsi umani, jiġifieri: i) il-ħolqien ta' servizzi residenzjali fil-komunità li jippermettu d-deistituzzjonalizzazzjoni tal-pazjenti li jgħixu fi sptarijiet psikjatriċi jew fis-settur soċjali, li ma jibbenefikawx mill-offerta tan-network nazzjonali ta' kura kontinwa integrata, inkluża żieda ta' 500 post għall-kura tas-saħħa mentali fin-network nazzjonali ta' kura kontinwa integrata fil-qasam tal-kura tas-saħħa mentali; ii) il-bini ta' erba' unitajiet inpatient fi sptarijiet ġenerali, l-eliminazzjoni ta' akkomodazzjoni akuta fi sptarijiet psikjatriċi; iii) il-ħolqien ta' 15-il Ċentri ta' Responsabbiltà Integrati biex jingħelbu l-ostakli għall-provvista ta' kura mhux fl-isptar, b'livell ogħla ta' awtonomija u responsabbiltà; iv) jiġu rinnovati 20 faċilità eżistenti ta' servizzi tas-saħħa mentali lokali; v) li jiffurmaw 40 tim komunitarju tas-saħħa mentali; vi) tfassil mill-ġdid, espansjoni u restawr ta' servizzi ta' psikjatrija forensika; u, vii) l-iżvilupp ta' azzjonijiet ta' sensibilizzazzjoni u taħriġ għall- "bini tal-mogħdijiet tal-pazjenti" fil-kuntest tad-dimenzji.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C01-i04: Tagħmir għal sptarijiet ġodda f'Seixal, Sintra u l-Lvant ta' Lisbona

L-objettiv tal-investiment huwa li jiġu mgħammra l-isptarijiet ġodda ppjanati f'Seixal, Sintra u Lisbona tal-Lvant, biex b'hekk jissaħħaħ in-network tal-isptarijiet u l-provvista ta' kura fl-isptar f'reġjun b'popolazzjoni kbira fejn id-domanda għas-servizzi tal-kura tas-saħħa hija konsiderevoli. Dan għandu l-għan li jiżgura aċċess aħjar għall-kura tas-saħħa għal parti sinifikanti tal-popolazzjoni u jikkontribwixxi għat-tnaqqis tal-inugwaljanzi u għall-koeżjoni soċjali fir-reġjun.

L-investiment għandu jikkonsisti fix-xiri ta' tagħmir li għandu jiġi installat fl-isptarijiet il-ġodda f'Seixal, Sintra u Lisbona tal-Lvant, inklużi: i) tagħmir kliniku, mediku u ta' teknoloġija għolja; ii) tagħmir ġenerali, inkluża għamara speċjalizzata; u, iii) tagħmir tal-kompjuter.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta' Ġunju 2026.

Investiment RE-C01-i05-RAM: It-tisħiħ tas-Servizz tas-Saħħa Reġjonali ta' Madeira

L-għan ta' dan l-investiment huwa li jiġi implimentat il-Pjan Strateġiku għas-Sistema Reġjonali tas-Saħħa tar-Reġjun Awtonomu ta' Madeira u l-Istrateġija Reġjonali għall-Promozzjoni tas-Saħħa Mentali.

L-investiment għandu jikkonsisti f'żewġ sottoinvestimenti. L-ewwel nett, għandu jinkludi sottoinvestiment biex jespandi, jiżviluppa u jtejjeb in-network reġjonali ta' kura kontinwa integrata, inkluż billi jespandi l-għadd ta' postijiet fit-tipoloġiji kollha tagħhom f'konformità mal-prinċipju tad-deistituzzjonalizzazzjoni, f'kooperazzjoni mas-setturi privati u soċjali, u f'żoni kkaratterizzati minn tixjiħ demografiku aktar akut u/jew inqas kapaċità installata. It-tieni nett, dan jinkludi wkoll sottoinvestiment biex tissaħħaħ il-kapaċità ta' rispons fil-qasam tas-saħħa mentali u d-dimenzji assoċjati mat-tixjiħ, inkluż it-titjib tal-infrastruttura u t-tagħmir f'faċilitajiet għall-kura fl-isptar u l-kura primarja, il-forniment ta' postijiet ġodda għal kura fl-isptar fid-dar u servizzi ta' sptar ta' kuljum, u t-twaqqif ta' timijiet tas-saħħa mentali tal-komunità.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta' Ġunju 2026.

Investiment RE-C01-i06: Tranżizzjoni tas-Saħħa Diġitali

Dan l-objettiv tal-investiment huwa li jindirizza l-ostakli li jfixklu t-tranżizzjoni diġitali fis-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa, inkluż in-nuqqas ta' ħardwer u softwer xierqa għad-

dispożizzjoni tal-ħaddiema tal-kura tas-saħħa, biex tissaħħaħ l-istandardizzazzjoni tas-sistemi ta' informazzjoni fis-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa, u biex jittejbu l-esperjenza tal-utent u l-aċċess għad-*data*.

L-investiment għandu jikkonsisti f'erba' sottoinvestimenti. L-ewwel nett, in-network tad-*data* dwar is-saħħa għandu jittejjeb, bil-ħsieb li tittejjeb il-kwalità tas-servizz u r-reżiljenza tas-sistemi tal-kompjuter disponibbli fis-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa, jiġi ffaċilitat l-użu tad-*data* f'sistemi ta' appoġġ għad-deċiżjonijiet, tiġi żgurata l-interoperabbiltà bejn is-sistemi ta' informazzjoni differenti u l-konformità ma' prinċipji ta' sigurtà xierqa. It-tieni, il-komunikazzjoni bejn iċ-ċittadini u l-unitajiet tas-saħħa għandha tiġi ssimplifikata, standardizzata u diġitalizzata permezz ta' għodod elettroniċi, bħal pjattaforma ċċentrata fuq iċ-ċittadini u għodod tat-telesaħħa biex jiżdied l-aċċess għall-kura tas-saħħa. It-tielet, għodod imtejba u interoperabbli disponibbli għall-professjonisti tas-saħħa (pereż. pjattaformi ta' telemonitoraġġ u teleriabilitazzjoni, u sistemi li jtejbu l-portabbiltà tad-*data* bejn il-kura primarja, l-isptar u l-faċilitajiet integrati tal-kura kontinwa) u t-taħriġ rilevanti dwar il-ħiliet diġitali. Ir-raba', id-diġitalizzazzjoni tar-rekords kliniċi għandha tiġi promossa, bil-ħsieb li jitwettqu attivitajiet għall-monitoraġġ tal-prestazzjoni tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2024.

<u>Investiment RE-C01-i07-RAM: Id-diġitalizzazzjoni tas-Servizz tas-Saħħa Reġjonali ta' Madeira</u>

L-objettiv ta' dan l-investiment huwa li titrawwem id-diġitalizzazzjoni tas-Servizz tas-Saħħa Reġjonali ta' Madeira, permezz tal-użu ta' teknoloġiji diġitali li jappoġġaw il-kwalità u l-effiċjenza tas-servizzi tal-kura tas-saħħa, u li jagħtu s-setgħa lill-professjonisti tas-saħħa u liċ-ċittadini.

L-investiment għandu jikkonsisti f'diversi sottoinvestimenti, inklużi: i) l-implimentazzjoni ta' teknoloġiji diġitali għall-appoġġ tal-monitoraġġ tal-pazjenti, l-intensifikazzjoni tal-ħatriet tat-telesaħħa u t-telemonitoraġġ tas-sitwazzjoni tas-saħħa taċ-ċittadini; ii) it-tisħiħ tat-teknoloġiji diġitali u l-intelliġenza artifiċjali għas-sorveljanza epidemjoloġika; iii) iż-żieda fid-diġitalizzazzjoni tas-saħħa u t-titjib tal-interoperabbiltà tas-sistemi ta' informazzjoni; iv) it-titjib tal-aċċess taċ-ċittadini għall-informazzjoni u s-servizzi tas-saħħa permezz ta' mezzi diġitali; u, v) it-taħriġ taċ-ċittadini u l-partijiet ikkonċernati biex jużaw ir-riżorsi tas-saħħa diġitali fil-qasam tas-saħħa.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2024.

<u>Investiment RE-C01-i08-RAA: Sptar Diġitali fl-Azores</u>

L-objettiv tal-investiment huwa li tiżdied il-provvista tal-kura tas-saħħa u jiġi żgurat aċċess aħjar għall-kura tas-saħħa fl-Azores, permezz tad-diġitalizzazzjoni tas-servizz tas-saħħa reġjonali tiegħu.

L-investiment għandu jikkonsisti fil-ħolqien ta' rekord elettroniku tas-saħħa għal kull ċittadin, iż-żieda fl-interoperabbiltà tas-sistemi ta' informazzjoni li jippermettu l-iskambju ta' informazzjoni klinika fost il-professjonisti tas-saħħa, it-titjib tal-aċċessibbiltà tal-kura tas-saħħa fil-gżejjer l-aktar iżolati mingħajr sptar billi jsiru konsultazzjonijiet tat-telemediċina, u billi jiġu pprovduti l-hardware, is-software u s-sistemi ta' informazzjoni meħtieġa.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta' Settembru 2025.

<u>Investiment RE-C01-i09: Sistema Universali ta' Appoġġ għall-Ħajja Attiva</u>

L-objettiv tal-investiment huwa li jippromwovi l-benesseri fiżiku u emozzjonali fil-Portugall billi jżid il-livelli baxxi tal-prattika tal-attività fiżika fil-pajjiż u jikkontribwixxi għal prevenzjoni u ġestjoni aħjar tal-mard tal-piż tal-mard li ma jitteħidx.

L-investiment għandu jikkonsisti minn: i) kampanja nazzjonali u pjattaforma teknoloġika biex tippromwovi l-attività fiżika, iżżid l-għarfien taċ-ċittadini dwar il-benefiċċji ta' attività fiżika regolari f'kull età, tippreskrivi eżerċizzji skont il-kapaċità tagħhom, u tinkoraġġixxi l-adozzjoni ta' stili ta' ħajja aktar tajbin għas-saħħa; ii) l-estensjoni tal-isport għall-iskejjel għall-komunità permezz tal-promozzjoni tal-mobilità attiva, minn etajiet iżgħar u tul il-ħajja, u sports fil-kuntest tal-familja, bħala mezz biex jiġi promoss is-suċċess tal-istudenti u stili ta' ħajja aktar b'saħħithom; u, iii) jinkoraġġixxu l-prattika ta' attività fiżika fuq il-post tax-xogħol, jippromwovu l-implimentazzjoni ta' miżuri u programmi, kif ukoll jipprovdu spazji u tagħmir għall-prattika ta' attività fiżika.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta' Settembru 2025.

A.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Numru Sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
1.1	RE-C01-r01	M	Dħul fis-seħħ ta' atti legali fil-qasam tal-kura tas-saħħa primarja	Dħul fis-seħħ tal-atti legali riveduti				Q2	2023	Reviżjoni ta' atti legali fil-qasam tal-kura tas-saħħa primarja, jiġifieri: i) il-leġiżlazzjoni li tirfed l-unitajiet funzjonali taċ-ċentri tal-kura tas-saħħa primarja (inkluż id-Digriet-Liġi Nru 73/2017 għall-unitajiet tas-saħħa tal-familja Mudell B, l-Ordni tal-Gvern Nru 1368/2007, ir-regoli u l-mudell ta' remunerazzjoni tal-unitajiet tas-saħħa tal-familja tal-Mudell B u l-att legali assoċjat, u l-atti legali li jirfdu l-funzjonament ta' tipi oħra ta' unitajiet tal-kura tas-saħħa primarja); u, ii) il-leġiżlazzjoni li fuqha huma bbażati l-gruppi taċ-ċentri tas-saħħa (inklużi l-atti legali li fuqhom huma bbażati l-gruppi taċ-ċentri tas-saħħa, jiġifieri d-Digriet-Liġi Nru 28/2008).
1.2	RE-C01-r01	T	Għoti ta' aċċess għall-istrument tal-istratifikazzjoni tar-riskju biex tiġi appoġġata l-governanza klinika fl-unitajiet funzjonali tal-gruppi taċ-ċentri tas-saħħa		Numru	0	1 000	Q4	2023	L-għadd ta' unitajiet funzjonali ta' ċentri tas-saħħa li jiksbu aċċess għall-informazzjoni mill-istrument ta' stratifikazzjoni tar-riskju li jkopri l-utenti rreġistrati. L-istrument ta' stratifikazzjoni tar-riskju għandu jippermetti intervent proattiv f'popolazzjonijiet b'riskju kliniku u vulnerabbiltà soċjali ogħla, filwaqt li jiżgura skrinjar ibbażat fuq il-popolazzjoni u programmi ta' dijanjożi bikrija madwar il-pajjiż, kif ukoll trattament f'waqtu u segwitu adegwat tal-utenti li jbatu mill-aktar mard frekwenti (kardjovaskulari, dijabete, kanċer, respiratorju, mentali u osteoartikulari).

1.3	RE-C01-r01	T	Tlestija tal-proċess ta' deċentralizzazzjoni tar-responsabbiltajiet fil-qasam tas-saħħa fil-muniċipalitajiet		Numru	0	201	Q4	2022	L-għadd ta' muniċipalitajiet ġodda fejn il-proċess ta' deċentralizzazzjoni tar-responsabbiltajiet fil-qasam tas-saħħa tlesta, skont id-Digriet-Liġi Nru 23/2019, tal-30 ta' Jannar, permezz tal-iffirmar ta' avviż ta' trasferiment mill-Ministeru tas-Saħħa, l-amministrazzjonijiet reġjonali tas-saħħa u l-muniċipalitajiet. It-trasferiment tar-responsabbiltajiet għandu jkopri b'mod partikolari: i) il-parteċipazzjoni tal-muniċipalitajiet fid-deċiżjonijiet tal-ippjanar, il-ġestjoni u l-investiment tal-unitajiet tal-kura tas-saħħa primarja u d-diviżjonijiet ta' intervent f'imġiba u dipendenzi tad-dipendenza, b'mod partikolari fil-kostruzzjoni, it-tagħmir u l-manutenzjoni tagħhom; ii) il-ġestjoni, il-manutenzjoni u l-konservazzjoni ta' tagħmir ieħor relatat mal-kura tas-saħħa primarja; iii) il-ġestjoni tal-ħaddiema tal-kura tas-saħħa fil-kategorija ta' assistent operattiv tal-unitajiet funzjonali tal-gruppi taċ-ċentri tas-saħħa u d-diviżjonijiet ta' intervent f'imġiba ta' dipendenza u dipendenzi li jintegraw is-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa; iv) il-ġestjoni ta' servizzi ta' appoġġ loġistiku ta' gruppi ta' ċentri tas-saħħa; v) sħubija strateġika fi programmi għall-prevenzjoni tal-mard, b'enfasi speċjali fuq il-promozzjoni ta' stili ta' ħajja tajbin għas-saħħa u tixjiħ attiv.
1.4	RE-C01-r02	M	Dħul fis-seħħ tad-Digriet-Liġi dwar is-Saħħa Mentali l-ġdid, li għandu jistabbilixxi l-prinċipji għall-organizzazzjoni tas-servizzi tal-kura tas-saħħa mentali	Dħul fis-seħħ tad-Digriet-Liġi dwar is-Saħħa Mentali l-ġdid				Q4	2021	Id-digriet Amministrattiv il-ġdid għandu jirrifletti l-proposti għal emendi magħmula mill-Grupp ta' Ħidma stabbilit bid-Digriet tal-Gvern Nru 6324/2020, tal-15 ta' Ġunju, kif emendat bl-Ordni tal-Gvern Nru 11485/2020, tat-20 ta' Novembru, bil-ħsieb li jiġu definiti l-prinċipji għall-organizzazzjoni tas-servizzi tal-kura tas-saħħa mentali.
1.5	RE-C01-r02	M	Id-dħul fis-seħħ tal-Liġi l-ġdida dwar is-Saħħa Mentali, li tistabbilixxi l-prinċipji relatati mad-drittijiet tal-persuni b'mard mentali u tirregola l-ammissjoni jew it-trattament obbligatorju fi sptar	Dħul fis-seħħ tal-Liġi l-ġdida dwar is-Saħħa Mentali				Q1	2023	Il-liġi l-ġdida dwar is-Saħħa Mentali għandha tirrifletti l-proposti għal emendi magħmula mill-Grupp ta' Ħidma stabbilit bl-Ordni tal-Gvern Nru 6324/2020, tal-15 ta' Ġunju, kif emendata bl-Ordni tal-Gvern Nru 11485/2020, tat-20 ta' Novembru, bil-ħsieb li jiġu stabbiliti l-prinċipji relatati mad-drittijiet ta' persuni b'mard mentali u tiġi rregolata l-kura jew il-kura obbligatorja fi sptar.

1.6	RE-C01-r03	M	Dħul fis-seħħ tal-mudell il-ġdid tal-kuntratt ta’ ġestjoni	Dħul fis-seħħ tal-mudell il-ġdid tal-kuntratt ta’ ġestjoni				Q2	2022	Id-dħul fis-seħħ, permezz ta’ approvazzjoni konġunta mill-Ministeri tas-Saħħa u l-Finanzi, tal-mudell il-ġdid tal-kuntratt ta’ ġestjoni. Il-mudell il-ġdid għandu jiġi rispettat mill-kuntratti ta’ ġestjoni futuri kollha li għandhom jiġu ffirmati mill-maniġers pubbliċi kollha tal-intrapriżi tal-istat fis-sistema tas-saħħa, sabiex tissaħħaħ ir-responsabbiltà u jiġu mħeġġa prattiki ta’ ġestjoni bbażati fuq il-prestazzjoni.
1.7	RE-C01-r03	M	Dħul fis-seħħ tal-Pjan il-ġdid tal-Kontabbiltà tal-Ġestjoni tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa	Dħul fis-seħħ tal-Pjan Ġdid tal-Kontabbiltà tal-Ġestjoni				Q1	2024	L-istabbiliment ta’ Pjan ta’ Kontabilità tal-Ġestjoni għas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa, sabiex tinġabar, fil-livell nazzjonali, informazzjoni dwar l-ispejjeż, id-dħul, u r-riżultati tas-servizzi tal-isptar, biex b’hekk tittejjeb l-allokazzjoni tar-riżorsi fis-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa, il-valutazzjoni komparattiva u l-identifikazzjoni ta’ oqsma għal titjib fl-effiċjenza operattiva tal-entitajiet tas-saħħa. Il-pjan il-ġdid tal-Kontabbiltà tal-Ġestjoni għandu jixxerred permezz ta’ ċirkulari normattiva mill-amministrazzjoni ċentrali tas-sistema tas-saħħa.
1.8	RE-C01-r03	T	L-istabbiliment ta’ Ċentri ta’ Responsabbiltà Integrati ġodda fl-isptarijiet tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa		Numru	0	10	Q4	2022	L-istabbiliment ta’ Ċentri ta’ Responsabbiltà Integrati ġodda fl-isptarijiet tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa sabiex: i) itejbu l-aċċess għal, kif ukoll il-kwalità u l-effiċjenza fil-forniment ta’ servizzi tal-kura tas-saħħa; ii) isaħħu l-governanza klinika, l-awtonomija u r-responsabbiltà tas-servizzi tal-kura tas-saħħa; iii) jinkoraġġixxu lill-professjonisti tas-saħħa biex ikomplu jaħdmu fi sptarijiet pubbliċi; iv) jikkondividu r-riskji u l-benefiċċji bejn is-servizzi tal-kura tas-saħħa u l-isptarijiet; v) jivvalorizzaw il-missjoni ta’ kull servizz tal-kura tas-saħħa u tal-isptar fil-kuntest reġjonali u nazzjonali tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa.
1.9	RE-C01-r03	T	L-istabbiliment ta’ Ċentri ta’ Responsabbiltà Integrati ġodda fl-isptarijiet tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa		Numru	10	25	Q4	2025	L-istabbiliment ta’ Ċentri ta’ Responsabbiltà Integrati ġodda fl-isptarijiet tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa sabiex: i) itejbu l-aċċess għal, kif ukoll il-kwalità u l-effiċjenza fil-forniment ta’ servizzi tal-kura tas-saħħa; ii) isaħħu l-governanza klinika, l-awtonomija u r-responsabbiltà tas-servizzi tal-kura tas-saħħa; iii) jinkoraġġixxu lill-professjonisti tas-saħħa biex ikomplu jaħdmu fi sptarijiet pubbliċi; iv) jikkondividu r-riskji u l-benefiċċji bejn is-servizzi tal-kura tas-saħħa u l-isptarijiet; v) jivvalorizzaw il-missjoni ta’ kull servizz tal-kura tas-saħħa u tal-isptar fil-kuntest reġjonali u nazzjonali tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa.

1.10	RE-C01-r03	T	It-tisħiħ tat-tweġibiet għall-isptar fid-djar fl-isptarijiet tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa		Numru	0	5 000	Q4	2024	Iżżid il-kapaċità ta' reazzjoni fl-isptar fid-dar billi tippermetti l-provvista, fid-dar, ta' servizzi tal-kura tas-saħħa b'differenzazzjoni, kumplessità u intensità fil-livell tal-isptar, għal perjodu limitat, f'artikolazzjoni mill-qrib mas-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja, in-network nazzjonali ta' kura kontinwa integrata, is-settur soċjali u l-komunità usa', kif imkejla min-numru ta' episodji ġodda ta' rikoveru fl-isptar (definiti bħala sett ta' kura pprovduta matul il-perjodu li fih il-pazjent ikun taħt ir-responsabbiltà tal-unità ta' rikoveru fl-isptar, li jibqa' għaddej mingħajr interruzzjoni sad-data tal-iskariku).
1.11	RE-C01-r03	M	Dħul fis-seħħ tal-pjan ta' azzjoni biex jissaħħu l-mekkaniżmi ċentralizzati ta' xiri għall-mediċini	Dħul fis-seħħ tal-pjan ta' azzjoni biex jissaħħu l-mekkaniżmi ċentralizzati ta' xiri għall-mediċini				Q2	2024	Id-dħul fis-seħħ tal-pjan ta' azzjoni biex jissaħħu l-mekkaniżmi ċentralizzati ta' xiri għall-mediċini, biex jiġu implimentati r-rakkomandazzjonijiet tal-valutazzjoni indipendenti tal-akkwist ċentralizzat tal-mediċini fil-Portugall, imwettqa mill-Istitut Nazzjonali Awstrijak tas-Saħħa Pubblika taħt il-Programm ta' Appoġġ għal Riformi Strutturali.
1.12	RE-C01-r03	M	Dħul fis-seħħ tar-reġim il-ġdid tax-xogħol ta' esklussività fis-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa	Dħul fis-seħħ tar-reġim il-ġdid ta' xogħol ta' esklussività				Q1	2023	Reġim ġdid ta' xogħol ta' esklussività għall-professjonisti tas-saħħa fis-Servizz tas-Saħħa Nazzjonali, li jinkorpora mekkaniżmi xierqa għall-organizzazzjoni ta' ħinijiet tax-xogħol u tabelli ta' remunerazzjoni.
1.13	RE-C01-i01	M	Dħul fis-seħħ tat-termini għar-referenzjar ta' episodji ta' emerġenza skrinjati bl-abjad, blu jew aħdar fis-servizzi ta' emerġenza fl-isptarijiet għal tipi oħra ta' servizzi tal-kura tas-saħħa, inklużi servizzi tal-kura tas-saħħa primarja	Dħul fis-seħħ tat-termini għar-referenzjar ta' episodji ta' emerġenza				Q1	2022	Id-dħul fis-seħħ tal-proċeduri u r-regoli amministrattivi tal-proċess ta' riferiment għall-utenti b'episodji ta' emerġenza skrinjati bl-abjad, blu jew aħdar fis-servizzi ta' emerġenza fl-isptar għal tipi oħra ta' kura tas-saħħa, servizzi, jiġifieri għas-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja, bi skedar dirett tal-appuntamenti.
1.14	RE-C01-i01	T	Il-bini ta' unitajiet tas-saħħa ġodda		Numru	0	20	Q4	2023	L-għadd ta' unitajiet tas-saħħa ġodda mibnija biex jissostitwixxu bini inadegwat, jiżguraw l-aċċessibbiltà, il-kwalità, il-kumdità u s-sikurezza għall-utenti u l-professjonisti tas-saħħa, u jadattawhom għal mudelli ġodda tal-kura tas-saħħa. L-unitajiet il-ġodda għandhom jinbnew biex jissostitwixxu bini mhux xieraq u bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero.

1.15	RE-C01-i01	T	Il-bini ta' unitajiet tas-saħħa ġodda		Numru	20	100	Q2	2026	L-għadd ta' unitajiet tas-saħħa ġodda mibnija biex jissostitwixxu bini inadegwat, jiżguraw l-aċċessibbiltà, il-kwalità, il-kumdità u s-sikurezza għall-utenti u l-professjonisti tas-saħħa, u jadattawhom għal mudelli ġodda tal-kura tas-saħħa. L-unitajiet il-ġodda għandhom jinbnew biex jissostitwixxu bini mhux xieraq u bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero.
1.16	RE-C01-i01	M	Tlestija tal-kopertura nazzjonali tal-programmi ta' skrining u dijanjosi bikrija fil-kura tas-saħħa primarja	Rapport dwar it-tlestija tal-kopertura tal-programmi ta' skrining u dijanjosi bikrija fil-kura tas-saħħa primarja				Q1	2026	It-twettiq ta' dan l-istadju jinkludi: i) l-introduzzjoni ta' skrining ċervikali fiċ-ċentri tas-saħħa; ii) l-introduzzjoni ta' skrining tal-kulur u tar-rektum fiċ-ċentri tas-saħħa; iii) l-introduzzjoni tal-iskrinjar għall-retinopatija dijabetika fi 300 ċentru tas-saħħa; iv) l-introduzzjoni ta' eżamijiet Holter u monitoraġġ ambulatorju tal-pressjoni tad-demm f'unitajiet funzjonali; v) l-introduzzjoni ta' għodod ta' dijanjożi u trattament għall-ażma, mard pulmonari ostruttiv kroniku u t-tipjip (spirometri) fiċ-ċentri tas-saħħa; u, vi) l-introduzzjoni tad-dożaġġ tal-proteina C-reattiva fiċ-ċentri tas-saħħa.
1.17	RE-C01-i01	M	Iżidu l-kapaċità ta' rispons taċ-ċentri tas-saħħa primarji u jespandu l-oqsma ta' intervent tagħhom	Rapport dwar iż-żieda tal-kapaċità ta' rispons taċ-ċentri tas-saħħa primarji u l-espansjoni tal-oqsma ta' intervent tagħhom				Q2	2026	It-twettiq ta' dan l-istadju jinkludi: i) l-estensjoni tal-konsultazzjonijiet dwar is-saqajn dijabetiċi għal gruppi ta' ċentri tas-saħħa; ii) il-ħolqien ta' uffiċċji tad-dentistrija fiċ-ċentri tas-saħħa; iii) il-ħolqien ta' ċentri dijanjostiċi integrati (b'mezzi komplementari ta' dijanjosi u terapija b'kumplessità baxxa, analiżi tar-raġġi X u analiżi klinika) fi gruppi ta' ċentri tas-saħħa; iv) il-ħolqien ta' uffiċċji tal-moviment u r-riabilitazzjoni fi gruppi ta' ċentri tas-saħħa; v) il-provvista ta' tagħmir (borża ta' emerġenza, defibrillatur u moniter tas-sinjali vitali) għal rispons kwalifikat f'sitwazzjonijiet ta' emerġenza (appoġġ bażiku għall-ħajja) liċ-ċentri tas-saħħa.
1.18	RE-C01-i01	M	Rinnovazzjoni ta' faċilitajiet u tagħmir tas-saħħa biex jiġu żgurati l-aċċessibbiltà, il-kwalità u l-kundizzjonijiet ta' sikurezza fiċ-ċentri primarji tas-saħħa	Rapport dwar ir-rinnovazzjoni ta' faċilitajiet u tagħmir tas-saħħa				Q2	2026	It-twettiq ta' dan l-istadju jinkludi: i) il-bini ta' 100 faċilità tas-saħħa, b'appoġġ ta' għotja ta' EUR 154 841 862 biex jinbidel bini mhux xieraq; dan il-bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero; ii) ir-rinnovazzjoni jew l-adattament ta' 326 faċilità tas-saħħa biex tiżdied l-effiċjenza enerġetika, jikkonformaw mal-pjanijiet ta' kontinġenza u/jew jiżguraw l-aċċessibbiltà, is-sikurezza u l-kumdità għall-utenti u l-professjonisti tas-saħħa, li minnhom jingħata appoġġ ta' EUR 133 509 208 relatat mar-rinnovazzjoni tal-effiċjenza fl-enerġija, u l-għoti ta' appoġġ ta' EUR 11 322 726 huwa relatat mar-rinnovazzjoni tal-effiċjenza fl-enerġija biex tinkiseb, bħala medja, rinnovazzjoni ta' livell mill-inqas fond medju kif

										definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786 (ir-rekwiżiti għat-titjib tal-prestazzjoni tal-enerġija tal-bini għandhom jiġu inkorporati fil-proċeduri tal-akkwist pubbliku u għandhom jiġu żgurati fl-ispeċifikazzjonijiet tal-akkwist pubbliku); u, iii) l-immodernizzar tat-tagħmir (inkluż, fost l-oħrajn, it-tagħmir kliniku bażiku, it-tagħmir tat-teknoloġija tal-informazzjoni u tal-komunikazzjoni, it-tagħmir tal-effiċjenza enerġetika u t-tagħmir tas-sikurezza).
1.19	RE-C01-i01	MT	Tisħiħ ta' kura bbażata fil-komunità, interventi fid-djar u fil-komunità	Rapport dwar it-tisħiħ ta' kura bbażata fil-komunità, interventi fid-djar u fil-komunità				Q2	2026	It-twettiq ta' dan l-istadju jinkludi: i) il-provvista ta' mill-inqas 770 vetturi elettriċi biex tiġi appoġġata l-provvista tal-kura fid-djar miċ-ċentri tas-saħħa; u ii) l-espansjoni tan-numru ta' unitajiet mobbli ġodda b'mill-inqas 34 addizzjonali biex ikopru reġjuni b'densità baxxa.
1.20	RE-C01-i02	M	Dħul fis-seħħ tar-regolament dwar l-allokazzjoni ta' appoġġ finanzjarju mill-Awtoritajiet Reġjonali tas-Saħħa	Dħul fis-seħħ tar-regolament dwar l-allokazzjoni ta' appoġġ finanzjarju				Q1	2022	Id-dħul fis-seħħ tar-regolament dwar l-allokazzjoni ta' appoġġ finanzjarju mill-Awtoritajiet Reġjonali tas-Saħħa, li għandu jiddefinixxi l-mudell ta' governanza tal-programm u r-rekwiżiti rispettivi tal-applikanti.
1.21	RE-C01-i02	T	It-tisħiħ tal-kapaċità ta' rispons tan-networks nazzjonali ta' kura kontinwa integrata u servizzi ta' kura palljattiva fil-kura fl-isptarijiet u barra		Numru	0	7 400	Q4	2025	It-tisħiħ tal-kapaċità ta' rispons tan-networks nazzjonali ta' kura kontinwa integrata u servizzi ta' kura palljattiva fil-kura fl-isptarijiet u barra permezz tal-ħolqien tal-postijiet ġodda li ġejjin: i) 5 500 sodda għall-isptar ġodda fin-network nazzjonali ta' servizzi integrati ta' kura kontinwa, fin-network ġenerali; ii) 500 post ġdid f'unitajiet ta' ġurnata għall-promozzjoni tal-awtonomija fin-network nazzjonali ta' servizzi integrati ta' kura kontinwa; iii) 1 000 post ġdid fis-servizzi integrati tal-kura kontinwa tas-saħħa mentali; u, iv) 400 sodda inpatient b'kumplessità baxxa fin-network nazzjonali ta' servizzi tal-kura palljattiva. Dan jinkludi l-użu ta' għotja ta' appoġġ ta' EUR 198 337 500 biex tinbena infrastruttura tas-saħħa ġdida. Dan il-bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero.
1.22	RE-C01-i02	T	It-tisħiħ tal-kapaċità ta' rispons tan-networks nazzjonali ta' servizzi integrati ta' kura kontinwa u ta' kura palljattiva fil-kura		Numru	0	1 200	Q4	2023	It-tisħiħ tal-kapaċità ta' rispons tan-networks nazzjonali ta' kura kontinwa integrata u servizzi ta' kura palljattiva fil-kura fid-djar permezz tal-ħolqien tal-postijiet ġodda li ġejjin: i) 1 000 post ġdid f'timijiet integrati ta' kura kontinwa fid-dar; ii) 100 post ġdid f'timijiet ta' appoġġ għas-saħħa mentali fid-dar fin-network nazzjonali ta'

			fid-djar							servizzi integrati ta’ kura kontinwa; u, iii) 100 post ġdid f’timijiet komunitarji ta’ appoġġ għall-kura palljattiva.
1.23	RE-C01-i03	T	Rinnovazzjoni ta’ unitajiet u tagħmir forensiċi psikjatrija		Numru	0	3	Q4	2025	Il-bini ta’ unità psikjatrija forensika ġdida (Sobral Cid) u r-rinnovazzjoni ta’ żewġ unitajiet oħra (iċ-Ċentru tal-Isptar Psikjatriku ta’ Lisbona u l-Isptar ta’ Magalhães Lemos) biex jiġu żgurati kundizzjonijiet kompatibbli mar-rispett għad-drittijiet tal-bniedem, b’mod partikolari l-privatezza, il-kumdità, u l-umanizzazzjoni tal-ispazji, mingħajr ma jiġu ttraskurati l-kundizzjonijiet tas-sigurtà inerenti għat-twettiq ta’ ordnijiet ġudizzjarji, li jipprevjenu aktar kundanni tar-Repubblika Portugiża minn organizzazzjonijiet internazzjonali (Kumitat Ewropew għall-Prevenzjoni).
1.24	RE-C01-i03	M	L-iżvilupp ta’ azzjonijiet ta’ sensibilizzazzjoni u taħriġ għall-"bini tal-mogħdijiet tal-pazjenti" fil-kuntest tad-dimenzji	Rapport dwar l-użu ta’ azzjonijiet ġodda ta’ sensibilizzazzjoni u taħriġ u l-iżvilupp tagħhom				Q4	2022	Azzjonijiet ta’ sensibilizzazzjoni u taħriġ dwar id-dimenzji, bil-ħsieb li jiġu appoġġati r-riformi fis-servizzi soċjali u tal-kura tas-saħħa, immirati lejn il-persunal tas-servizzi soċjali u tal-kura tas-saħħa jew ta’ entitajiet oħra li jaħdmu mal-pubbliku ġenerali fil-qasam tal-politiki soċjali u tal-kura tas-saħħa, kif ukoll l-utenti tas-servizzi soċjali u tal-kura tas-saħħa.
1.25	RE-C01-i03	M	Tlestija tat-tisħiħ tan-network tal-kura tas-saħħa mentali	Rapport dwar it-tlestija tal-inizjattivi kollha deskritti biex jissaħħaħ in-network tal-kura tas-saħħa mentali				Q4	2025	It-tlestija tal-interventi kollha definiti biex jissaħħaħ in-network tal-kura tas-saħħa mentali, inkluż: i) it-twaqqif ta’ erba’ unitajiet ġodda għar-rikoveru fl-isptarijiet ġenerali; ii) il-ħolqien ta’ 15-il Ċentru Integrat ta’ Responsabbiltà fis-servizzi tas-saħħa mentali; iii) ir-restawr ta’ 20 mis-servizzi lokali eżistenti tas-saħħa mentali; iv) il-ħolqien ta’ 500 reazzjoni għall-ħtiġijiet ta’ persuni istituzzjonalizzati b’mard mentali kroniku; v) titjib ta’ tliet faċilitajiet u tagħmir tal-psikjatrija forensika; vi) il-bini ta’ tliet unitajiet ta’ tranżizzjoni residenzjali forensiċi; u, vii) l-iżvilupp ta’ azzjonijiet ta’ taħriġ għall-“bini tal-mogħdijiet tal-pazjenti” fil-kuntest tad-dimenzji. Dan jinkludi l-użu ta’ għotja ta’ appoġġ ta’ EUR 58 507 675 fir-rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika biex tinkiseb, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta’ livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786. Ir-rekwiżiti għat-titjib tal-prestazzjoni tal-enerġija tal-bini għandhom jiġu inkorporati fil-proċeduri tal-akkwist pubbliku u għandhom jiġu żgurati fl-ispeċifikazzjonijiet tal-offerta.

1.26	RE-C01-i04	M	Xiri ta’ tagħmir għall-isptarijiet tal-Lvant ta’ Lisbona, Seixal u Sintra	Jinxtara t-tagħmir għall-Isptarijiet tal-Lvant ta’ Lisbona, ta’ Seixal u Sintra, li jinvolvi total ta’ EUR 178 740 000 f’appoġġ ta’ għotja				Q2	2026	Ix-xiri tat-tagħmir li għandu jiġi installat fi sptarijiet ġodda f’Lisbona, Seixal u Sintra li jinvolvi total ta’ EUR 178 740 000 ta’ appoġġ ta’ għotja, jiġifieri tagħmir kliniku/mediku u ta’ teknoloġija għolja; tagħmir ġenerali, li jinkludi għamara adattata għall-kompiti li għandhom jitwettqu fi spazji differenti u li huwa faċli biex jitnaddaf u ddisinjat ergonomikament; u, tagħmir tal-kompjuter.
1.27	RE-C01-i05-RAM	T	Żieda fin-numru ta’ postijiet disponibbli fis-sistema ta’ kura fl-isptar fid-djar tas-servizz tas-saħħa reġjonali ta’ Madeira		Numru	0	1 500	Q2	2026	It-tisħiħ tal-kapaċità ta’ rispons tas-servizz tas-saħħa reġjonali ta’ Madeira billi jiżdied l-għadd ta’ postijiet disponibbli fis-sistema ta’ kura fl-isptar fid-djar, biex b’hekk ikun possibbli l-forniment, fid-dar, ta’ servizzi tal-kura tas-saħħa b’differenzazzjoni, kumplessità u intensità fil-livell tal-isptar, għal perjodu limitat, f’artikolazzjoni mill-qrib mal-kura tas-saħħa primarja u servizzi oħra.
1.28	RE-C01-i05-RAM	T	It-twaqqif ta’ timijiet komunitarji tas-saħħa mentali fis-servizz tas-saħħa reġjonali ta’ Madeira		Numru	0	11	Q2	2026	It-tisħiħ tal-kapaċità ta’ rispons tas-servizz tas-saħħa reġjonali ta’ Madeira fil-qasam tas-saħħa mentali u d-dimenzji assoċjati mat-tixjiħ permezz tal-ħolqien ta’ timijiet komunitarji tas-saħħa mentali.
1.29	RE-C01-i05-RAM	M	L-użu tas-sistema ta’ klassifikazzjoni, il-profil funzjonali u s-sistema ta’ riferiment tal-utenti għall-mudell reġjonali ta’ Madeira ta’ servizzi integrati ta’ kura kontinwa	Rapport dwar l-implimentazzjoni tas-sistema ta’ klassifikazzjoni, il-profil funzjonali u s-sistema ta’ riferiment tal-utenti				Q4	2021	L-użu tas-sistema ta’ klassifikazzjoni, il-profil funzjonali u s-sistema ta’ riferiment tal-utenti, bil-ħsieb li jissaħħaħ il-mudell reġjonali ta’ Madeira ta’ servizzi integrati ta’ kura kontinwa, kif ukoll il-koordinazzjoni u l-ġestjoni teknika tagħha.
1.30	RE-C01-i05-RAM	T	Żieda fin-numru ta’ postijiet fis-servizzi tal-kura kontinwa integrati fis-servizz tas-saħħa reġjonali ta’ Madeira		Numru	0	1 080	Q4	2025	L-għadd ta’ postijiet maħluqa f’servizzi integrati ta’ kura kontinwa fis-servizz tas-saħħa reġjonali ta’ Madeira, imkejjel f’termini ta’ sodod ġodda, fil-kamp ta’ applikazzjoni ġenerali (inkluż f’unità ta’ konvalexxenza, ta’ terminu medju u ta’ riabilitazzjoni, u unità fit-tul u ta’ manutenzjoni), is-saħħa mentali u s-servizzi pedjatriċi. Dan jinkludi l-użu ta’ għotja ta’ appoġġ: i) ta’ EUR 44 700 000 biex tinbena infrastruttura tas-saħħa ġdida; bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta’ mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta’ bini b’użu ta’ enerġija qrib iż-żero; u ii) ta’ EUR 23 300 000 f’rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika.

1.31	RE-C01-i05-RAM	T	Rinnovazzjoni tas-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja fis-servizz tas-saħħa reġjonali ta' Madeira		Numru	0	15	Q2	2026	L-għadd ta' faċilitajiet tal-kura tas-saħħa primarja rinnovati fis-servizz tas-saħħa reġjonali ta' Madeira.
1.32	RE-C01-i06	T	Titjib tan-networks lokali tat-teknoloġija tal-informazzjoni		%	0	90	Q4	2022	Perċentwal ta' networks lokali mtejba tat-teknoloġija tal-informazzjoni fis-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa, organizzati u implimentati mill-entità tas-servizzi kondiviża tal-Ministeru tas-Saħħa, li b'hekk għandu jkun jista' jopera fil-mudell il-ġdid ta' komunikazzjonijiet unifikati (Voice over Internet Protocol).
1.33	RE-C01-i06	T	Implimentazzjoni tal-funzjonalitajiet għat-telesaħħa u t-telemonitoraġġ		%	0	15	Q4	2022	Perċentwal ta' utenti b'aċċess għal funzjonalitajiet ġodda tat-telesaħħa u t-telemonitoraġġ, li jippermettu l-forniment ta' servizzi tal-kura tas-saħħa mill-bogħod, u b'hekk jiżdiedu l-livelli ta' aċċess għall-kura tas-saħħa u l-parteċipazzjoni taċ-ċittadini fil-proċess tal-ġbir u t-trattament mill-bogħod tal-informazzjoni.
1.34	RE-C01-i06	T	Implimentazzjoni ta' moduli amministrattivi tat-teknoloġija tal-informatika, moduli kliniċi bażiċi u moduli kliniċi ta' emerġenza		%	0	15	Q4	2024	Perċentwal ta' professjonisti tas-saħħa b'aċċess għal moduli integrati tat-teknoloġija tal-informazzjoni, moduli kliniċi bażiċi u moduli kliniċi ta' emerġenza għal: i) ir-reġistrazzjoni u l-konsultazzjoni tal-informazzjoni klinika fil-kamp ta' applikazzjoni tal-kura tas-saħħa primarja, tal-isptar u kontinwa, sabiex jiġu żgurati d-disponibbiltà u l-integrazzjoni tal-informazzjoni dwar is-saħħa, kif ukoll tiġi pprovduta sigurtà akbar għall-utenti u l-professjonisti tas-saħħa; u, ii) l-emerġenza, ir-reġistru tal-infermiera u t-telemonitoraġġ tas-servizzi tal-kura tas-saħħa.
1.35	RE-C01-i07-RAM	T	Tagħmir ġdid tal-kompjuter għas-servizz reġjonali tas-saħħa ta' Madeira		Numru	0	3 600	Q4	2024	L-għadd ta' tagħmir tal-kompjuter ġdid għas-servizz tas-saħħa reġjonali ta' Madeira biex jimmonitorja u jiżgura prossimità akbar għall-utenti tas-servizz tas-saħħa reġjonali ta' Madeira, jippromwovi tnaqqis fir-riskju ta' żbalji, kif ukoll irawwem l-effiċjenza u l-aċċess rapidu għad-*data* tal-utenti.
1.36	RE-C01-i08-RAA	T	Aċċess akbar għall-portal tal-utenti tas-servizz reġjonali tas-saħħa tal-Azores		Numru	0	25 000	Q3	2025	L-għadd ta' utenti individwali annwali addizzjonali li jaċċessaw il-portal tal-utenti tas-servizz reġjonali tas-saħħa tal-Azores, bis-saħħa tat-twessigħ tas-servizzi tas-saħħa diġitali u tal-informazzjoni medika disponibbli fih.
1.37	RE-C01-i08-RAA	T	Introduzzjoni ta' appuntamenti tat-telemediċina fis-servizz tas-saħħa reġjonali tal-Azores		Numru	0	1 000	Q3	2024	L-għadd ta' appuntamenti annwali tat-telemediċina fis-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja u bi speċjalisti mediċi fis-servizz tas-saħħa reġjonali tal-Azores.
1.38	RE-C01-i09	T	Tlestija tal-implimentazzjoni fl-iskejjel tal-programmi		Numru	0	1 980	Q3	2025	L-għadd ta' skejjel tat-tieni ċiklu fejn ingħataw roti ta' daqsijiet differenti bil-għan li jgħallmu ċ-ċikliżmu lill-istudenti, kif ukoll l-iskejjel pubbliċi fejn ingħataw roti

			“Komunità tal-Isports Skolastiċi” u “Sport tal-Iskola fuq Wheels”							adulti fil-qafas tal-programm “Komunità tal-Isports għall-Iskejjel”.
1.39	RE-C01-i09	M	Tnedija tal-kampanja nazzjonali għas-Sistema ta’ Appoġġ għall-Ħajja Attiva Universali u l-pjattaforma teknoloġika assoċjata	Kanali ta’ komunikazzjoni u pjattaforma ġodda li qed jitħaddmu għall-kampanja nazzjonali għas-Sistema ta’ Appoġġ għall-Ħajja Attiva Universali				Q3	2025	It-tnedija ta’ kampanja nazzjonali għas-Sistema Universali ta’ Appoġġ għall-Ħajja Attiva u l-pjattaforma teknoloġika assoċjata, sabiex jiżdied l-għarfien taċ-ċittadini dwar il-benefiċċji ta’ attività fiżika regolari, f’kull età u skont il-kapaċità tagħhom, bil-għan li titħeġġeġ l-adozzjoni ta’ stili ta’ ħajja aktar tajbin għas-saħħa.

B. KOMPONENT 2: L-akkomodazzjoni

Dan il-komponent tal-pjan Portugiż għall-irkupru u r-reżiljenza jindirizza l-isfidi relatati man-nuqqas strutturali ta' soluzzjonijiet ta' akkomodazzjoni permanenti u temporanji għall-gruppi l-aktar vulnerabbli, kemm fil-Portugall kontinentali kif ukoll fir-Reġjuni Awtonomi tal-Azores u Madeira, filwaqt li jikkontribwixxi wkoll indirettament għat-tisħiħ tas-sistema tal-protezzjoni soċjali. L-akkomodazzjoni pubblika tammonta biss għal 2 % tal-istokk totali fil-Portugall u hija meqjusa insuffiċjenti fl-indirizzar tal-ħtiġijiet tal-persuni l-aktar fil-bżonn u f'riskju ta' esklużjoni soċjali.

L-għanijiet ewlenin tal-komponent huma: i) li tiżdied il-provvista tal-akkomodazzjoni soċjali u affordabbli (inkluż l-indirizzar ta' ħtiġijiet relatati oħra, bħan-nuqqas ta' infrastruttura u tagħmir bażiċi, postijiet ta' residenza mhux tajbin għas-saħħa u mhux siguri, prekarjetà jew nuqqas ta' rabtiet kuntrattwali, iffullar jew inadegwatezza tal-akkomodazzjoni għall-ħtiġijiet speċjali tar-residenti b'diżabilità jew b'mobilità mnaqqsa); (ii) biex jinħoloq rispons pubbliku nazzjonali għal ħtiġijiet urġenti u temporanji ta' akkomodazzjoni li jirriżultaw minn avvenimenti mhux mistennija jew imprevedibbli bħal diżastri naturali, nirien, pandemiji, movimenti migratorji, applikazzjonijiet għall-ażil, jew sitwazzjonijiet ta' riskju imminenti bħall-vjolenza domestika, it-traffikar tal-bnedmin, ir-riskju ta' żgumbramenti u oħrajn; u iii) li tiżdied il-provvista ta' akkomodazzjoni għall-istudenti bi prezzijiet affordabbli. L-investimenti fil-komponent jinvolvu l-kostruzzjoni ta' abitazzjonijiet ġodda u r-riabilitazzjoni ta' dawk eżistenti.

Dan il-komponent jikkontribwixxi għall-indirizzar tar-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiżi maħruġa lill-Portugall fil-qafas tas-Semestru Ewropew fl-2019 u l-2020, b'mod partikolari: Ittejjeb l-effettività u l-adegwatezza tax-xibka ta' sikurezza soċjali (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2019); Jiggarantixxu protezzjoni soċjali suffiċjenti u effettiva u appoġġ għad-dħul (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2020); u żżid l-għadd ta' gradwati fl-edukazzjoni għolja, b'mod partikolari fix-xjenza u t-teknoloġija tal-informazzjoni (permezz tal-investimenti fl-akkomodazzjoni tal-istudenti) (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2019). Il-komponent jikkontribwixxi wkoll biex tiġi indirizzata r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż relatata mat-tranżizzjoni klimatika (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020). Il-komponent jikkontribwixxi wkoll għall-implimentazzjoni ta' diversi prinċipji tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali (EPSR), bħal: "Aċċess għal akkomodazzjoni soċjali jew assistenza għall-akkomodazzjoni ta' kwalità tajba għandu jiġi pprovdut għal dawk fil-bżonn" (EPSR 19.a); "Il-persuni vulnerabbli għandhom id-dritt għal assistenza u protezzjoni xierqa kontra t-tkeċċija furzata" (EPSR 19.b); "Għandhom jiġu pprovduti kenn u servizzi adegwati lill-persuni mingħajr dar sabiex tiġi promossa l-inklużjoni soċjali tagħhom" (EPSR 19.c); "Protezzjoni soċjali" (EPSR 12); "L-inklużjoni ta' persuni b'diżabilità" (EPSR 17); "Aċċess għal servizzi essenzjali" (EPSR 20); "L-edukazzjoni, it-taħriġ u t-tagħlim tul il-ħajja: Kulħadd għandu d-dritt għal edukazzjoni, taħriġ u tagħlim tul il-ħajja ta' kwalità u inklużivi sabiex iżomm u jikseb ħiliet li jippermettulu jipparteċipa bis-sħiħ fis-soċjetà u jimmaniġġja b'suċċess tranżizzjonijiet fis-suq tax-xogħol" (EPSR 1). Id-dimensjonijiet ambjentali għandhom jiġu inkorporati wkoll, b'mod partikolari permezz tal-promozzjoni ta' kostruzzjoni ġdida bi standards għoljin ta' effiċjenza enerġetika.

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

B.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma RE-r04: Pjan Nazzjonali Urġenti u Temporanju għall-Akkomodazzjoni

L-għan tar-riforma huwa li jinħoloq network pubbliku nazzjonali li jwieġeb għall-ħtiġijiet urġenti u temporanji ta' akkomodazzjoni bħala parti mit-tiġdid tal-politiki tad-djar fil-Portugall, bil-ħsieb li jiġu protetti u mogħtija s-setgħa lill-gruppi fil-mira identifikati, u li titrawwem l-inklużjoni soċjali u jiġu miġġielda l-inugwaljanzi.

Ir-riforma għandha tikkonsisti fil-ħolqien ta' rispons strutturat u trasversali għal persuni fil-bżonn ta' soluzzjonijiet ta' akkomodazzjoni ta' emerġenza jew temporanja u tiżviluppa l-qafas legali u regolatorju meħtieġ biex jiġi stabbilit il-mudell ta' governanza tal-Investment RE-C02-i02 (Għotja Nazzjonali ta' Emerġenza u ta' Akkomodazzjoni Temporanja) u tistabbilixxi metodoloġiji għas-sinjalar u r-riferiment għall-akkomodazzjoni u l-appoġġ soċjali għall-persuni appoġġati.

L-implimentazzjoni tar-riforma kellha titlesta sal-31 ta' Ġunju 2021.

Investiment RE-C02-i01: Programm ta' Appoġġ għall-Aċċess għad-Djar

L-objettiv tal-investiment huwa li tiġi salvagwardjata akkomodazzjoni deċenti u adegwata għall-familji bl-akbar ħtiġijiet u għall-gruppi l-aktar vulnerabbli.

L-investiment għandu jikkonsisti fil-forniment prinċipalment ta' akkomodazzjoni soċjali, iżda wkoll l-għoti ta' appoġġ finanzjarju għar-rinnovazzjoni jew il-kostruzzjoni lill-gruppi fil-mira identifikati li ma għandhomx il-kapaċità finanzjarja li jiggarantixxu l-adegwatezza tal-akkomodazzjoni tagħhom stess, għal mill-inqas 26 000 unità domestika sal-2026. L-investimenti għandhom jikkonsistu fil-kostruzzjoni ta' bini ġdid jew fir-rinnovazzjoni ta' abitazzjonijiet eżistenti, kif ukoll, kull meta jkun meħtieġ, l-akkwist ta' bini ġdid jew il-kiri ta' bini għas-sollokazzjoni.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta' Ġunju 2026.

Investiment RE-C02-i02: Emerġenza Nazzjonali u Għotja ta' Akkomodazzjoni Temporanja

L-għan ta' dan l-investiment huwa li jipprovdi akkomodazzjoni temporanja jew ta' emerġenza lill-gruppi vulnerabbli tal-popolazzjoni fil-Portugall kontinentali. Dan l-investiment iservi biex jimplimenta r-Riforma tal-Pjan Nazzjonali Urġenti u Temporanju tad-Djar inkluż fil-komponent. Ir-riskji jew l-emerġenzi soċjali li ġejjin jinkwadraw l-interventi ppjanati: avvenimenti mhux prevedibbli jew eċċezzjonali, il-ħtieġa għal akkomodazzjoni urġenti u l-għoti tas-setgħa lil persuni temporanjament imċaħħda minn akkomodazzjoni, inklużi vittmi ta' vjolenza domestika, vittmi tat-traffikar tal-bnedmin, persuni taħt protezzjoni internazzjonali, persuni mingħajr dar; ħtiġijiet straordinarji u sostanzjati kif xieraq għal akkomodazzjoni urġenti u temporanja għal persuni f'riskju imminenti u attwali li jitħallew mingħajr akkomodazzjoni jew fil-proċess ta' deistituzzjonalizzazzjoni; ħtiġijiet ta' akkomodazzjoni, temporanji u indispensabbli għall-interess pubbliku, ta' uffiċjali u aġenti tal-istat.

L-investiment għandu jikkonsisti fil-ħolqien ta’ 2 000 akkomodazzjoni ta’ emerġenza, kif ukoll 473 unità abitazzjonali, tliet blokok u ħames ċentri għall-akkomodazzjoni temporanja għall-forzi tas-sigurtà (f’każijiet ġustifikati mill-interess pubbliku).

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta’ Ġunju 2026.

Investiment RE-C02-i03-RAM: Tisħiħ tal-provvista ta’ akkomodazzjoni soċjali fir-Reġjun Awtonomu ta’ Madeira

L-għan ta’ dan l-investiment huwa li jwieġeb għall-ħtiġijiet tad-djar tal-familji li jgħixu f’kundizzjonijiet diffiċli u li m’għandhomx il-kapaċità finanzjarja li jlaħħqu mal-ispiża tal-aċċess għal akkomodazzjoni adegwata fir-Reġjun Awtonomu ta’ Madeira.

L-investiment għandu jikkonsisti fil-kostruzzjoni u/jew l-akkwist ta’ akkomodazzjonijiet soċjali għal 1 121 unità domestika (l-investiment għandu jinkludi wkoll studji, proġetti, akkwist ta’ art u kostruzzjoni), jappoġġa r-riabilitazzjoni tal-325 abitazzjonijiet privati (inkluż prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija). L-investiment jipprevedi wkoll l-akkwist ta’ servizzi għall-iżvilupp ta’ sistemi ta’ informazzjoni u soluzzjonijiet tal-gvern elettroniku fis-settur tad-djar.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta’ Ġunju 2026.

Investiment RE-02-i04-RAA: Żieda fil-kundizzjonijiet tad-djar fl-istokk tad-djar tar-Reġjun Awtonomu tal-Azores

L-objettiv tal-investiment huwa li jsaħħaħ l-offerti tad-djar f’diversi livelli, wara deterjorament notevoli fid-degradazzjoni tal-bini fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores u tnaqqis fil-provvista fis-suq immobiljari.

L-investiment għandu jikkonsisti, f’diversi gżejjer, fi:

- il-kostruzzjoni ta’ 277 binja;
- il-finalizzazzjoni ta’ 77 appartament; u
- ir-riabilitazzjoni tal-bini (rinnovazzjoni profonda għal 106 binja, rinnovazzjoni medja ta’ 252 binja u intervent żgħir f’ 116 binja) għal total ta’ 551 intervent.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta’ Diċembru 2025.

B.2. Stadji importanti, indikaturi, u skeda ta’ żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Numru Sekwenzjal i	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta’ żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta’ kull stadju importanti u mira
					Unità ta’ kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
2.1	RE-C02-i01	T	Programm ta’ appoġġ għall-aċċess għad-djar — Arranġamenti Kollaborattivi jew ta’ Finanzjament iffirmati		Numru	0	75	Q3	2022	L-iffirmar ta’ arranġamenti kollaborattivi jew ta’ finanzjament. L-istrateġiji tal-akkomodazzjoni lokali huma ppreżentati mill-muniċipalitajiet. Dawn l-istrateġiji jidentifikaw 1) il-ħtiġijiet kollha eliġibbli taħt dan il-programm (kif speċifikat fid-Digriet-Liġi Nru 37/2018 tal-4 ta’ Ġunju 2018), u 2) l-entitajiet li jippromwovu soluzzjonijiet għall-akkomodazzjoni. Wara li l-IHRU (l-Istitut għad-Djar u r-Riabilitazzjoni Urbana) ivvalida l-konformità tal-istrateġiji tal-akkomodazzjoni lokali mal-programm, jiġu ffirmati l-ftehimiet ta’ kollaborazzjoni mal-muniċipalitajiet jew il-ftehimiet ta’ finanzjament mal-benefiċjarji l-oħra li jiddefinixxu l-investimenti konkreti li għandhom jiġu promossi u tiġi speċifikata l-iskadenza għall-implimentazzjoni tagħhom.
2.2	RE-C02-i01	T	Programm ta’ appoġġ għall-aċċess għall-akkomodazzjoni – Djar mixtrija, mibnija (b’effiċjenza enerġetika għolja) jew riabilitati (bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija) ipprovduti lill-unitajiet domestiċi		Numru	0	3 000	Q3	2023	It-twassil tal-għadd ikkuntrattat ta’ abitazzjonijiet lill-unitajiet domestiċi identifikati preċedentement fl-istrateġiji tal-akkomodazzjoni lokali ppreżentati mill-muniċipalitajiet. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta’ mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta’ bini b’użu ta’ enerġija qrib iż-żero (ħlief għal proġetti li għadhom għaddejjin u li huma bbaġitjati għall-2021 u l-2022, li jirrappreżentaw EUR 70 000 000 tal-allokazzjoni totali għal din il-miżura). Għar-riabilitazzjoni, l-unità ta’ referenza għal kull abitazzjoni hija ta’ 73 metru kwadru, għal kostruzzjonijiet ġodda 95 metru kwadru.
2.3	RE-C02-i01	T	Programm ta’ appoġġ		Numru	3 000	26 000	Q2	2026	It-twassil tal-għadd ikkuntrattat ta’ abitazzjonijiet lill-

			għall-aċċess għall-akkomodazzjoni – Djar mixtrija, mibnija (b’effiċjenza enerġetika għolja) jew riabilitati (bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija) ipprovduti lill-unitajiet domestiċi							unitajiet domestiċi identifikati preċedentement fl-istrateġiji tal-akkomodazzjoni lokali ppreżentati mill-muniċipalitajiet. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta’ mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta’ bini b’użu ta’ enerġija qrib iż-żero (ħlief għal proġetti li għadhom għaddejjin u li huma bbaġitjati għall-2021 u l-2022, li jirrappreżentaw EUR 70 000 000 tal-allokazzjoni totali għal din il-miżura). Għar-riabilitazzjoni, l-unità ta’ referenza għal kull abitazzjoni hija ta’ 73 metru kwadru, għal kostruzzjonijiet ġodda 95 metru kwadru.
2.4	RE-C02-i02		Għotja nazzjonali ta’ emerġenza u akkomodazzjoni temporanja — Firma ta’ ftehimiet ta’ finanzjament għal akkomodazzjoni ta’ emerġenza u tranżizzjoni		Numru	0	500	Q3	2022	L-għadd ta’ abitazzjonijiet li għalihom ġew iffirmati ftehimiet ta’ finanzjament. L-entitajiet jippreżentaw l-applikazzjonijiet tagħhom għall-finanzjament fis-sejħa għall-offerti miftuħa mill-IHRU (l-Istitut għad-Djar u r-Riabilitazzjoni Urbana) li, wara li tivvaluta u titlob opinjoni mill-ISS (l-Istitut tas-Sigurtà Soċjali) dwar il-validità u l-fattibbiltà tal-applikazzjonijiet ippreżentati, tikkuntratta l-finanzjament u tistabbilixxi l-iskadenza għall-implimentazzjoni tagħha. Akkomodazzjoni tfisser bini kollu jew parti minnu b’aċċess indipendenti li jikkonsisti f’kompartiment tad-djar wieħed jew aktar u spazji privati jew unitajiet residenzjali addizzjonali għal aktar minn unità domestika waħda.
2.5	RE-C02-i02	T	Għotja nazzjonali ta’ emerġenza u akkomodazzjoni temporanja – Firma tal-ftehimiet ta’ finanzjament għall-akkomodazzjonijiet ta’ emerġenza u tranżizzjoni		Numru	500	1 000	Q3	2024	L-għadd ta’ abitazzjonijiet li għalihom ġew iffirmati ftehimiet ta’ finanzjament. L-entitajiet jippreżentaw l-applikazzjonijiet tagħhom għall-finanzjament fis-sejħa għall-offerti miftuħa mill-IHRU (l-Istitut għad-Djar u r-Riabilitazzjoni Urbana) li, wara li tivvaluta u titlob opinjoni mill-ISS (l-Istitut tas-Sigurtà Soċjali) dwar il-validità u l-fattibbiltà tal-applikazzjonijiet ippreżentati, tikkuntratta l-finanzjament u tistabbilixxi l-iskadenza għall-implimentazzjoni tagħha. Akkomodazzjoni tfisser bini kollu jew parti minnu b’aċċess indipendenti li jikkonsisti f’kompartiment tad-djar wieħed jew aktar u spazji privati jew unitajiet residenzjali addizzjonali għal aktar minn unità domestika waħda.

2.6	RE-C02-i02	T	Għotja nazzjonali ta' emerġenza u akkomodazzjoni temporanja — Bidliet b'xogħlijiet ta' kostruzzjoni mibdija għal akkomodazzjonijiet ta' emerġenza u ta' tranżizzjoni (li għandhom jinbnew bi standard ta' effiċjenza enerġetika jew riabilitati bi prestazzjoni tal-enerġija mtejba) li qed jinbnew		Numru	0	700	Q3	2023	Abitazzjonijiet li għalihom bdew ix-xogħlijiet ta' kostruzzjoni. Ladarba l-finanzjament ikun ġie kkuntrattat, l-ammont jiġi rilaxxat lill-entitajiet skont l-eżekuzzjoni tal-kuntratt. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero (ħlief għal proġetti li għadhom għaddejjin u li huma bbaġitjati għall-2021 u l-2022, li jirrappreżentaw EUR 14 800 000 tal-allokazzjoni totali għal din il-miżura). L-unità ta' referenza għal kull abitazzjoni hija ta' 73 metru kwadru.
2.7	RE-C02-i02	T	Għotja nazzjonali ta' emerġenza u akkomodazzjoni temporanja — Akkomodazzjonijiet ta' emerġenza u ta' tranżizzjoni maħluqa (mibnija bi standard ta' effiċjenza enerġetika jew riabilitati bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija) u mogħtija lill-iżviluppaturi		Numru	0	2 000	Q2	2026	Twassil ta' akkomodazzjoni lill-korpi li jisponsorjaw. Akkomodazzjoni tfisser bini kollu jew parti minnu b'aċċess indipendenti li jikkonsisti f'kompartiment tad-djar wieħed jew aktar u spazji privati jew unitajiet residenzjali addizzjonali għal aktar minn unità domestika waħda. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero (ħlief għal proġetti għaddejjin u bbaġitjati għall-2021 u l-2022, li jirrappreżentaw EUR 14 800 000 tal-allokazzjoni totali għal din il-miżura) Unità ta' referenza għal kull abitazzjoni hija 73 metru kwadru.
2.8	RE-C02-i02	T	Akkomodazzjoni kkonsenjata lill-iżviluppaturi tal-forzi tas-sigurtà		Numru	0	473	Q2	2026	Numru ta' abitazzjonijiet mogħtija lill-forzi tas-sigurtà (SSGNR — Servizzi Soċjali għall-Gwardja Nazzjonali tar-Repubblika; SSPSP - Servizzi Soċjali għall-Pulizija tas-Sigurtà Pubblika) għal ħtiġijiet ta' akkomodazzjoni temporanja, inklużi tliet blokok u ħames ċentri għall-akkomodazzjoni temporanja għall-forzi tas-sigurtà (f'każijiet ġustifikati mill-interess pubbliku). Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero.
2.9	RE-C02-i03-RAM	T	Akkomodazzjoni appoġġata fir-Reġjun Awtonomu ta' Madeira		Numru	0	190	Q4	2022	L-għadd ta' abitazzjonijiet allokati lil unitajiet domestiċi eliġibbli b'rabta mal-kostruzzjoni ta' akkomodazzjoni soċjali jew ix-xiri ta' akkomodazzjoni residenzjali għal akkomodazzjoni soċjali appoġġata. Bini ġdid għandu

										jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero. L-unità ta' referenza għal kull abitazzjoni hija ta' 90 metru kwadru.
2.10	RE-C02-i03-RAM	T	Akkomodazzjoni appoġġata fir-Reġjun Awtonomu ta' Madeira		Numru	190	590	Q4	2024	L-għadd ta' abitazzjonijiet allokati lil unitajiet domestiċi eliġibbli b'rabta mal-kostruzzjoni ta' akkomodazzjoni soċjali jew ix-xiri ta' akkomodazzjoni residenzjali għal akkomodazzjoni soċjali appoġġata. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero. L-unità ta' referenza għal kull abitazzjoni hija ta' 90 metru kwadru.
2.11	RE-C02-i03-RAM	T	Akkomodazzjoni appoġġata fir-Reġjun Awtonomu ta' Madeira		Numru	590	1 121	Q2	2026	L-għadd ta' abitazzjonijiet allokati lil unitajiet domestiċi eliġibbli b'rabta mal-kostruzzjoni ta' akkomodazzjoni soċjali jew ix-xiri ta' akkomodazzjoni residenzjali għal akkomodazzjoni soċjali appoġġata. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero. L-unità ta' referenza għal kull abitazzjoni hija ta' 90 metru kwadru.
2.12	RE-C02-i03-RAM	T	Għadd ta' abitazzjonijiet okkupati mis-sidien privati rinnovati, inkluż b'effiċjenza enerġetika mtejba		Numru	0	325	Q2	2026	L-għadd ta' abitazzjonijiet privati okkupati mis-sidien rinnovati għall-gruppi fil-mira li ma għandhomx riżorsi finanzjarji biex iwettqu xogħlijiet ta' riabilitazzjoni.
2.13	RE-C02-i04-RAA	T	Interventi fl-istokk tal-akkomodazzjoni pubblika fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores		Numru	0	24	Q4	2021	L-għadd ta' interventi, inkluża l-urbanizzazzjoni tal-art fejn meħtieġ, b'xogħlijiet finalizzati sabiex jiżdied l-istokk tal-akkomodazzjoni soċjali. Fejn tinvolvi kostruzzjoni ġdida, bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero. Id-djar għandhom daqs medju ta' madwar 120 metru kwadru.

2.14	RE-C02-i04-RAA	T	Interventi fl-istokk tal-akkomodazzjoni pubblika tar-Reġjun Awtonomu tal-Azores - rinnovazzjoni		Numru	0	40	Q4	2021	L-investiment jinkludi r-rinnovazzjoni jew il-finalizzazzjoni ta' binjiet u appartamenti, imkejla bl-għadd ta' interventi. L-interventi jinkludu: il-konverżjoni ta' bini pubbliku mhux residenzjali f'akkomodazzjoni, - Appoġġ finanzjarju għall-konverżjoni mill-ġdid ta' bini soċjali degradat (Bairros Sociais) - ir-rinnovazzjoni tal-akkomodazzjoni pubblika biex tikkonforma mal-leġiżlazzjoni attwali dwar l-akkomodazzjoni, prinċipalment ir-rekwiżiti tal-effiċjenza enerġetika. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta' livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786. L-abitazzjoni kkonċernata għandha daqs medju ta' madwar 100 metru kwadru.
2.15	RE-C02-i04-RAA	T	Interventi fl-istokk tad-djar pubbliċi tar-Reġjun Awtonomu tal-Azores – kostruzzjoni ta' bini		Numru	24	70	Q4	2023	L-għadd ta' interventi, inkluża l-urbanizzazzjoni tal-art fejn meħtieġ, b'xogħlijiet finalizzati sabiex jiżdied l-istokk tal-akkomodazzjoni soċjali. Fejn tinvolvi kostruzzjoni ġdida, bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero. Id-djar għandhom daqs medju ta' madwar 120 metru kwadru.
2.16	RE-C02-i04-RAA	T	Interventi fl-istokk tal-akkomodazzjoni pubblika tar-Reġjun Awtonomu tal-Azores - rinnovazzjoni		Numru	40	318	Q4	2023	L-investiment jinkludi r-rinnovazzjoni jew il-finalizzazzjoni ta' binjiet u appartamenti, imkejla bl-għadd ta' interventi, u x-xogħlijiet ġew iffinalizzati. L-interventi jinkludu: il-konverżjoni ta' bini pubbliku mhux residenzjali f'akkomodazzjoni, - Appoġġ finanzjarju għall-konverżjoni mill-ġdid ta' bini soċjali degradat (Bairros Sociais) - Ir-rinnovazzjoni tal-akkomodazzjoni pubblika biex tikkonforma mal-leġiżlazzjoni attwali dwar l-akkomodazzjoni, prinċipalment ir-rekwiżiti tal-effiċjenza enerġetika. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta' livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786 L-abitazzjoni kkonċernata għandha daqs medju ta'

										madwar 100 metru kwadru.
2.17	RE-C02-i04-RAA	T	Interventi fl-istokk tad-djar pubbliċi tar-Reġjun Awtonomu tal-Azores – kostruzzjoni ta’ bini		Numru	70	277	Q4	2025	L-għadd ta’ interventi, inkluża l-urbanizzazzjoni tal-art fejn meħtieġ, b’xogħlijiet finalizzati sabiex jiżdied l-istokk tal-akkomodazzjoni soċjali. Fejn tinvolvi kostruzzjoni ġdida, bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta’ mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta’ bini b’użu ta’ enerġija qrib iż-żero. Id-djar għandhom daqs medju ta’ madwar 120 metru kwadru.
2.18	RE-C02-i04-RAA	T	Interventi fl-istokk tal-akkomodazzjoni pubblika tar-Reġjun Awtonomu tal-Azores - rinnovazzjoni		Numru	318	551	Q4	2025	L-investiment jinkludi r-rinnovazzjoni jew il-finalizzazzjoni ta’ binjiet u appartamenti, imkejla bl-għadd ta’ interventi. L-interventi jinkludu: - il-konverżjoni ta’ bini pubbliku mhux residenzjali f’akkomodazzjoni, - l-operazzjonalizzazzjoni ta’ pjan għall-promozzjoni tal-kiri taż-żgħażagħ (pereż. il-konverżjoni tal-akkomodazzjoni lokali -Alojamento Local- f’kiri fit-tul, ir-riabilitazzjoni taċ-ċentri urbani); - Appoġġ finanzjarju għall-konverżjoni mill-ġdid ta’ bini soċjali degradat (Bairros Sociais) - ir-rinnovazzjoni tal-akkomodazzjoni pubblika biex tikkonforma mal-leġiżlazzjoni attwali dwar l-akkomodazzjoni, prinċipalment ir-rekwiżiti tal-effiċjenza enerġetika. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta’ livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786 Id-djar ikkonċernati għandhom daqs medju ta’ madwar 100 metru kwadru.
2.19	RE-C02-r04	M	Dħul fis-seħħ tad-Digriet-Liġi li japprova l-qafas legali għall-Pjan Nazzjonali Urġenti u Temporanju għad-Djar	Dħul fis-seħħ tad-digriet liġi				Q2	2021	Id-digriet Amministrattiv għandu jiddefinixxi l-istruttura tal-Pjan u l-istokk tad-djar b’mod partikolari fir-rigward tal-benefiċjarji eliġibbli, is-soluzzjonijiet tad-djar u l-mudell ta’ finanzjament. Flimkien mal-qafas legali, il-Pjan Nazzjonali tad-Djar għandu jiġi ppreżentat u approvat mill-Gvern, li għandu jinkorpora l-ippjanar strateġiku tas-soluzzjonijiet tal-akkomodazzjoni li għandhom jiġu promossi u l-appoġġ meħtieġ għal dan il-għan, skont il-ħtiġijiet u l-ispeċifiċitajiet lokali u l-koeżjoni soċjoterritorjali.

B.3. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għas-self

Investiment RE-C02-i05: Stokk ta' akkomodazzjoni pubblika affordabbli

L-objettiv tal-investiment huwa li jirrispondi għad-dinamika attwali tal-prezzijiet tad-djar vis-à-vis il-livelli tad-dħul tal-familji Portugiżi, speċjalment f'ambjenti urbani kbar, billi jipprovdi stokk pubbliku ta' djar li jistgħu jinkrew bi prezzijiet affordabbli għal gruppi speċifiċi fil-mira.

L-investiment għandu jikkonsisti fil-kostruzzjoni, inkluż l-akkwist, ta' bini ġdid u r-riabilitazzjoni ta' abitazzjonijiet pubbliċi biex jipprovdu 6 800 akkomodazzjoni u sussegwentement kiri bi prezzijiet affordabbli għall-gruppi fil-mira identifikati.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta' Ġunju 2026.

Investiment RE-C02-i06: Akkomodazzjonijiet tal-istudenti bi prezzijiet affordabbli

L-objettiv ta' dan l-investiment huwa li tiżdied il-provvista nazzjonali ta' akkomodazzjoni għall-istudenti affordabbli billi din tibqa' waħda mill-akbar ostakli fl-aċċess għall-edukazzjoni terzjarja. Dawn l-akkomodazzjonijiet għandhom jgħinu biex jitnaqqsu l-ispejjeż diretti tal-istudenti u l-familji tagħhom, b'enfasi partikolari fuq l-istudenti l-aktar soċjalment u ekonomikament vulnerabbli. Il-provvista eżistenti qed tappoġġa biss sehem żgħir (madwar 10 %) tal-istudenti li jeħtieġu akkomodazzjoni, fl-isfond ta' żieda sinifikanti fl-ispejjeż tal-akkomodazzjoni, speċjalment fl-akbar ċentri urbani, fejn l-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għolja huma kkonċentrati.

L-investiment għandu jikkonsisti fil-forniment ta' 15 000 sodda addizzjonali għall-istudenti permezz tal-kostruzzjoni ta' bini ġdid, ir-riabilitazzjoni ta' bini eżistenti u l-modernizzazzjoni u l-espansjoni tal-unitajiet ta' akkomodazzjoni għall-istudenti eżistenti.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Marzu 2026.

B.4. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta’ żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għas-self

Numru Sekwenzjal i	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta’ żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta’ kull stadju importanti u mira
					Unità ta’ kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
2.20	RE-C02-i05	T	Stokk ta’ akkomodazzjoni pubblika affordabbli - Benesseri b’xogħol mibdi (mibni b’effiċjenza enerġetika għolja jew riabilitat bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija)		Numru	0	520	Q3	2022	L-għadd ta’ abitazzjonijiet li għalihom jibda x-xogħol wara l-proċedura tal-offerti u l-iffirmar ta’ kuntratt. Fejn tinvolvi kostruzzjoni ġdida, bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta’ mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta’ bini b’użu ta’ enerġija qrib iż-żero.
2.21	RE-C02-i05	T	Stokk ta’ akkomodazzjoni pubblika affordabbli - Benesseri b’xogħol mibdi (mibni b’effiċjenza enerġetika għolja jew riabilitat bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija)		Numru	520	4 100	Q3	2024	L-għadd ta’ abitazzjonijiet li għalihom jibda x-xogħol wara l-proċedura tal-offerti u l-iffirmar ta’ kuntratt. Fejn tinvolvi kostruzzjoni ġdida, bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta’ mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta’ bini b’użu ta’ enerġija qrib iż-żero.
2.22	RE-C02-i05	T	Stokk ta’ akkomodazzjoni pubblika affordabbli - Abitazzjonijiet assenjati		Numru	0	1 700	Q3	2024	L-għadd ta’ abitazzjonijiet imwassla lill-unitajiet domestiċi eliġibbli permezz tal-iskambju tad-djar bi prezz affordabbli (DL 82/2020 tal-2 ta’ Ottubru) jew permezz ta’ programm muniċipali. L-akkomodazzjoni affordabbli hija definita bħala dik disponibbli skont il-Programm tal-

			(mibni b'effiċjenza enerġetika għolja jew riabilitat bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija)							Kiri tal-Aċċess, stabbilit bid-Digriet-Liġi Nru 68/2019 tal-22 ta' Mejju 1999, tal-iskema tal-kiri, stabbilita mil-Liġi Nru 81/2014 tal-19 ta' Diċembru 2006, kif emendata, tal-iskema tal-kera kondizzjonali, stabbilita mil-Liġi Nru 80/2014 tal-19 ta' Diċembru 2006, tas-sistema tal-ispejjeż ikkontrollati, irregolata mill-Ordni ta' Implimentazzjoni Ministerjali Nru 65/2019 tal-19 ta' Frar 2006, jew ta' programmi muniċipali speċjali. Fejn tinvolvi kostruzzjoni ġdida, bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero.
2.23	RE-C02-i05	T	Stokk ta' akkomodazzjoni pubblika affordabbli - Abitazzjonijiet assenjati (mibni b'effiċjenza enerġetika għolja jew riabilitat bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija)		Numru	1 700	3 970	Q3	2025	L-għadd ta' abitazzjonijiet imwassla lill-unitajiet domestiċi eliġibbli permezz tal-iskambju tad-djar bi prezz affordabbli (DL 82/2020 tal-2 ta' Ottubru) jew permezz ta' programm muniċipali. L-akkomodazzjoni affordabbli hija definita bħala dik disponibbli skont il-Programm tal-Kiri tal-Aċċess, stabbilit bid-Digriet-Liġi Nru 68/2019 tal-22 ta' Mejju 1999, tal-iskema tal-kiri, stabbilita mil-Liġi Nru 81/2014 tal-19 ta' Diċembru 2006, kif emendata, tal-iskema tal-kera kondizzjonali, stabbilita mil-Liġi Nru 80/2014 tal-19 ta' Diċembru 2006, tas-sistema tal-ispejjeż ikkontrollati, irregolata mill-Ordni ta' Implimentazzjoni Ministerjali Nru 65/2019 tal-19 ta' Frar 2006, jew ta' programmi muniċipali speċjali. Fejn tinvolvi kostruzzjoni ġdida, bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero.
2.24	RE-C02-i05	T	Stokk ta' akkomodazzjoni pubblika affordabbli - Abitazzjonijiet assenjati (mibni b'effiċjenza enerġetika għolja jew riabilitat bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija)		Numru	3 970	6 800 tunnellati	Q2	2026	L-għadd ta' abitazzjonijiet imwassla lill-unitajiet domestiċi eliġibbli permezz tal-iskambju tad-djar bi prezz affordabbli (DL 82/2020 tal-2 ta' Ottubru) jew permezz ta' programm muniċipali. L-akkomodazzjoni affordabbli hija definita bħala dik disponibbli skont il-Programm tal-Kiri tal-Aċċess, stabbilit bid-Digriet-Liġi Nru 68/2019 tal-22 ta' Mejju 1999, tal-iskema tal-kiri, stabbilita mil-Liġi Nru 81/2014 tal-19 ta' Diċembru 2006, kif emendata, tal-iskema tal-kera kondizzjonali, stabbilita mil-Liġi Nru 80/2014 tal-19 ta' Diċembru 2006, tas-sistema tal-ispejjeż ikkontrollati, irregolata mill-Ordni ta' Implimentazzjoni Ministerjali Nru 65/2019 tal-19 ta' Frar 2006, jew ta' programmi muniċipali speċjali. Fejn tinvolvi kostruzzjoni ġdida, bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero.

2.25	RE-C02-i06	T	Akkomodazzjoni għall-istudenti bi spejjeż affordabbli – għadd ta' postijiet ta' akkomodazzjoni għall-istudenti b'offerti mnedija		Numru	0	7000	Q3	2022	L-għadd ta' postijiet ta' akkomodazzjoni għall-istudenti tal-edukazzjoni għolja li għalihom tnedew offerti pubbliċi. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta' livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786.
2.26	RE-C02-i06	T	Akkomodazzjoni għall-istudenti bi spejjeż raġonevoli		Numru	0	7 000	Q3	2023	L-għadd ta' postijiet addizzjonali disponibbli għall-istudenti tal-edukazzjoni għolja f'bini urban jew imħallat maħsub, b'mod sħiħ jew parzjali, għal akkomodazzjoni temporanja minn studenti li jistudjaw f'post differenti mid-domiċilju tagħhom u jeħtieġu akkomodazzjoni għall-iskop li jsegwu edukazzjoni għolja, inklużi residenzi tal-istudenti tal-edukazzjoni għolja, li neċessarjament jinkludu kmamar tas-sodda, kmamar tal-banju, kċejjen u spazji għall-ikel u jistgħu jinkludu postijiet ta' studju u akkomodazzjoni, parkeġġ u tagħmir; Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta' livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786
2.27	RE-C02-i06	T	Akkomodazzjoni għall-istudenti bi spejjeż raġonevoli		Numru	7 000	12 500	Q3	2024	L-għadd ta' postijiet addizzjonali disponibbli għall-istudenti tal-edukazzjoni għolja f'bini urban jew imħallat maħsub, b'mod sħiħ jew parzjali, għal akkomodazzjoni temporanja minn studenti li jistudjaw f'post differenti mid-domiċilju tagħhom u jeħtieġu akkomodazzjoni għall-iskop li jsegwu edukazzjoni għolja, inklużi residenzi tal-istudenti tal-edukazzjoni għolja, li neċessarjament jinkludu kmamar tas-sodda, kmamar tal-banju, kċejjen u spazji għall-ikel u jistgħu jinkludu postijiet ta' studju u akkomodazzjoni, parkeġġ u tagħmir; Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta' livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786

2.28	RE-C02-i06	T	Akkomodazzjoni għall-istudenti bi spejjeż raġonevoli		Numru	12 500	15 000	Q1	2026	L-għadd ta' postijiet addizzjonali disponibbli għall-istudenti tal-edukazzjoni għolja f'bini urban jew imħallat maħsub, b'mod sħiħ jew parzjali, għal akkomodazzjoni temporanja minn studenti li jistudjaw f'post differenti mid-domiċilju tagħhom u jeħtieġu akkomodazzjoni għall-iskop li jsegwu edukazzjoni għolja, inklużi residenzi tal-istudenti tal-edukazzjoni għolja, li neċessarjament jinkludu kmamar tas-sodda, kmamar tal-banju, kċejjen u spazji għall-ikel u jistgħu jinkludu postijiet ta' studju u akkomodazzjoni, parkeġġ u tagħmir; Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta' livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786

C. KOMPONENT 3: Risponsi Soċjali

Il-Portugall ilu jħabbat wiċċu ma' sfidi demografiċi u soċjoekonomiċi importanti għal ħafna snin li ġew amplifikati mill-pandemija tal-COVID-19. Dan il-komponent tal-pjan Portugiż għall-irkupru u r-reżiljenza jindirizza l-isfidi li ġejjin: it-tixjiħ demografiku, id-drittijiet tal-persuni b'diżabilità u persuni oħra b'dipendenza u sitwazzjonijiet ta' faqar u esklużjoni soċjali fost il-komunitajiet u l-gruppi żvantaġġati.

F'dan il-kuntest, dan il-komponent jindirizza l-isfidi relatati mal-politika soċjali strutturali u n-nuqqasijiet fil-kopertura tas-servizzi soċjali għall-popolazzjonijiet/reġjuni fil-bżonn, kemm fil-Portugall kontinentali kif ukoll fir-Reġjuni Awtonomi tal-Azores u Madeira.

L-għanijiet ewlenin tal-komponent huma: i) it-titjib tal-faċilitajiet tal-kura soċjali u l-iżgurar ta' kopertura territorjali aħjar; ii) it-tisħiħ u l-espansjoni tan-network tar-reazzjonijiet soċjali b'soluzzjonijiet innovattivi u proġetti pilota u interventi; iii) l-iżvilupp ta' reazzjonijiet ġodda ta' appoġġ ibbażati fil-komunità, li jikkontribwixxu għall-promozzjoni ta' għajxien indipendenti, il-prevenzjoni tad-dipendenza u l-iżvilupp ta' reazzjonijiet għan-nonistituzzjonalizzazzjoni f'konformità mal-Konvenzjoni tan-NU dwar id-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità; iv) l-iżgurar tal-aċċessibbiltà għal għajxien inklużiv u l-parteċipazzjoni fis-soċjetà u fl-ekonomija għall-persuni b'diżabilità; u v) il-promozzjoni tal-qerda tal-faqar bl-iżvilupp ta' strateġija nazzjonali komprensiva li tiffoka fuq l-aktar komunitajiet vulnerabbli u żvantaġġati.

Il-komponent jappoġġa l-indirizzar tar-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar it-tisħiħ tar-reżiljenza tas-sistema tas-saħħa u l-iżgurar ta' aċċess ugwali għal kura tas-saħħa u kura fit-tul ta' kwalità (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 1, 2020). Barra minn hekk, jikkontribwixxi biex tiġi indirizzata r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar it-titjib tal-effettività u l-adegwatezza tax-xibka ta' sikurezza soċjali u dwar it-titjib tal-livell tal-ħiliet tal-popolazzjoni (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2019) u l-garanzija ta' protezzjoni soċjali suffiċjenti u appoġġ għad-dħul u l-iżgurar ta' aċċess ugwali għal edukazzjoni u taħriġ ta' kwalità (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2020). Il-komponent jappoġġa wkoll indirettament l-indirizzar tar-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar l-iffukar tal-investiment fuq it-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020).

Dan il-komponent huwa mistenni li jikkontribwixxi kemm għat-tranżizzjonijiet ekoloġiċi kif ukoll għal dawk diġitali. Il-proġetti relatati mal-kostruzzjoni, l-espansjoni u r-rinnovazzjoni tal-faċilitajiet tar-rispons soċjali għandhom jiffukaw fuq l-effiċjenza enerġetika, l-użu tal-enerġija rinnovabbli għall-awtokonsum u t-tnaqqis tal-ispejjeż tal-enerġija u tal-fjuwil. Id-dimensjonijiet ambjentali għandhom jiġu inkorporati, permezz tal-promozzjoni ta' kostruzzjoni ġdida bi standards għoljin ta' effiċjenza enerġetika. Barra minn hekk, l-entitajiet involuti għandhom ikunu mgħammra b'vetturi ħfief mingħajr emissjonijiet. Fl-aħħar nett, dan il-komponent jinkorpora miżuri li jtejbu l-użu ta' għodod diġitali, b'mod partikolari mis-servizzi soċjali li jipprovdu appoġġ lill-anzjani u mill-gvern permezz tal-ħolqien ta' għodod tal-ICT u servizzi elettroniċi mmirati lejn persuni b'diżabilità.

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

C.1 Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma RE-r05: Ir-riforma tal-Forniment tal-Faċilitajiet u tar-Rispons Soċjali

L-għan ta' din il-miżura huwa li tespandi, ittejjeb u tirriabilita n-network tas-servizzi soċjali u l-faċilitajiet ipprovduti minn istituzzjonijiet soċjali pubbliċi u privati. Il-miżura għandha fil-mira gruppi partikolarment vulnerabbli f'termini ekonomiċi, soċjali u tas-saħħa, bħall-persuni u l-familji fil-faqar jew bi dħul baxx, l-anzjani u l-persuni f'sitwazzjoni ta' dipendenza, persuni b'diżabilità u tfal u żgħażagħ. Barra minn hekk, l-interventi integrati ta' appoġġ tas-saħħa u soċjali previsti minn din il-miżura għandhom jippromwovu l-awtonomija ta' persuni dipendenti permezz tar-riabilitazzjoni u r-riintegrazzjoni soċjali tagħhom f'konformità mal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet Uniti dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabilità[1] u l-Istrateġija Ewropea għad-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabilità 2021-2030[2] u l-Green Paper dwar it-Tixjiħ - Trawwim tas-solidarjetà u r-responsabbiltà bejn il-ġenerazzjonijiet[3].

Din ir-riforma għandha tikkonsisti fit-tnedija tal-Programm Ġenerazzjoni Ġdida ta' Tagħmir u Risposti Soċjali permezz tad-dħul fis-seħħ tas-Simplifikazzjoni tar-Reġim ta' Installazzjoni ta' Tagħmir Soċjali. Il-programm għandu jiffoka fuq miżuri bħal:

- It-titjib tal-kura soċjali u s-servizzi personalizzati pprovduti fid-djar tal-kura residenzjali għall-anzjani (ERPIs), wara evalwazzjoni tal-ħtiġijiet;
- Il-promozzjoni tal-liċenzjar u/ir-regolarizzazzjoni tal-ERPIs barra mis-sistema uffiċjali;
- Ir-reviżjoni tal-qafas leġiżlattiv għal-liċenzjar tal-faċilitajiet soċjali,
- Il-promozzjoni ta' reazzjonijiet soċjali innovattivi bħal akkomodazzjoni kollaborattiva fuq skala żgħira;
- L-iżvilupp ta' mudell innovattiv ta' appoġġ għad-dar;
- It-tisħiħ tal-appoġġ soċjali għal persuni f'sitwazzjoni ta' iżolament soċjali, permezz tal-ħolqien ta' timijiet multidixxiplinari u mekkaniżmu għall-immappjar u l-monitoraġġ ta' sitwazzjonijiet soċjalment vulnerabbli (proġetti Radar Social);
- Iż-żieda fil-livelli tal-forza tax-xogħol u l-kwalità tal-għoti ta' servizzi ta' rispons soċjali, prinċipalment f'territorji b'livelli baxxi ta' kopertura;
- It-tisħiħ tas-servizzi soċjali u l-appoġġ immirat lejn il-persuni b'diżabilità jew b'dipendenza u l-promozzjoni tal-awtonomija u l-għajxien indipendenti tagħhom.

Investiment RE-C03-i01 — Ġenerazzjoni ġdida ta' tagħmir u reazzjonijiet soċjali għandhom jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tar-riforma.

L-istadju importanti relatat mal-implimentazzjoni tar-riforma għandu jitlesta sal-31 ta' Diċembru 2021.

Riforma RE-r06: Strateġija Nazzjonali għall-Inklużjoni ta' Persuni b'Diżabilità 2021-2025

L-objettiv ta' din il-miżura huwa li tiffaċilita u tapprofondixxi l-inklużjoni tal-persuni b'diżabilità fl-oqsma kollha tal-ħajja, tippromwovi l-awtonomija, l-indipendenza u l-awtodeterminazzjoni tagħhom kif ukoll tiżgura opportunitajiet indaqs għaċ-ċittadini kollha, irrispettivament mill-kapaċitajiet tagħhom.

Din ir-riforma tikkonsisti fl-adozzjoni tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Inklużjoni ta' Persuni b'Diżabilità 2021-2025. L-istrateġija tirrifletti l-impenji tal-Konvenzjoni tan-Nazzjonijiet

[1] https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html.

[2] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes

[3] https://ec.europa.eu/info/sites/default/files/1_en_act_part1_v8_0.pdf

Uniti dwar id-Drittijiet tal-Persuni b'Diżabilità[4] u għandha tippermetti t-tnedija ta' sett ta' miżuri, bħal:

- Ir-riformulazzjoni tal-qafas regolatorju attwali kull meta jkun meħtieġ;
- Ir-riformulazzjoni tas-sistema ta' valutazzjoni u ċertifikazzjoni tad-diżabilità;
- Dijanjożi komprensiva ta' persuni b'diżabilità permezz tal-iżvilupp ta' sistemi għall-ġbir tad-*data* u għall-monitoraġġ ta' indikaturi li jappoġġjaw it-teħid tad-deċiżjonijiet;
- Interventi fi spazji pubbliċi biex jiffaċilitaw l-aċċess ta' persuni b'diżabilità;
- L-aġġustament tas-sistemi ta' taħriġ, impjieg u kwalifiki għall-persuni b'diżabilità;
- L-iżvilupp ta' servizzi soċjali innovattivi u approċċi bbażati fuq il-komunità;
- Il-parteċipazzjoni ta' persuni b'diżabilità fl-isport, il-kultura u l-attivitajiet ta' divertiment;
- L-estensjoni tal-Mudell ta' Appoġġ għal Għajxien Indipendenti, li jipprovdi assistenza personali lill-persuni b'diżabilità;

Investimenti RE-C03-i02: Aċċessibbiltà 360° u RE-C03-i05: Pjattaforma u Aċċess, kif ukoll investiment RE-C01-i02: In-netwerk Nazzjonali tal-Kura Kontinwa Integrata u n-Netwerk Nazzjonali tal-Kura Paljattiva għandu jikkontribwixxi għall-implimentazzjoni tar-riforma.

L-istadju importanti relatat mal-implimentazzjoni tar-riforma għandu jitlesta sal-31 ta' Diċembru 2021.

Riforma RE-r07: Kuntrattar ta' Programmi ta' Appoġġ Integrat għal Komunitajiet Żvantaġġati f'Żoni Metropolitani

L-għan ta' din il-miżura huwa li jiġu miġġielda l-faqar u l-esklużjoni soċjali fl-aktar muniċipalitajiet żvantaġġati taż-Żoni Metropolitani ta' Lisbona u Porto.

Din ir-riforma għandha tikkonsisti f'sett ta' azzjonijiet pilota integrati li għandhom jiġu żviluppati wara valutazzjoni u identifikazzjoni ta' ħtiġijiet speċifiċi tal-komunità. Wara din il-fażi ta' dijanjożi, l-interventi integrati għandhom jitfasslu u jiffukaw fuq żewġ oqsma:

- Interventi fi spazju pubbliku u infrastrutturi soċjali bħal crèches u skejjel primarji, faċilitajiet tal-kura tas-saħħa u faċilitajiet għal avvenimenti soċjali u kulturali, sessjonijiet ta' ħidma u/jew korsijiet ta' taħriġ; u
- Interventi ta' natura intanġibbli għall-promozzjoni tal-koeżjoni soċjali, bħall-involviment attiv tal-komunitajiet fit-tfassil u l-implimentazzjoni tagħhom, il-promozzjoni tal-intraprenditorija ta' negozji żgħar u bbażati lokalment, it-tfassil ta' proġetti għall-ġlieda kontra l-falliment u t-tluq bikri mill-iskola, l-offerta ta' taħriġ vokazzjonali u l-promozzjoni tal-isport.

Din ir-riforma għandha tkun mirfuda u strutturata f'konformità mal-ewwel Strateġija Nazzjonali tal-Portugall għall-Ġlieda Kontra l-Faqar (ENCP) u l-interventi tematiċi għal gruppi speċifiċi identifikati fiha.

Ir-riforma għandha tiġi implimentata permezz tal-investiment RE-C03-i06 — Operazzjonijiet integrati f'komunitajiet żvantaġġati fiż-Żoni Metropolitani ta' Lisbona u Porto.

L-istadju importanti relatat mal-implimentazzjoni tar-riforma għandu jitlesta sal-31 ta' Diċembru 2021.

Riforma RE-r08: Strateġija Nazzjonali għall-Ġlieda Kontra l-Faqar

L-għan ta' din il-miżura huwa li jiġi miġġieled il-faqar permezz tal-iżvilupp ta' approċċ multidimensjonali, integrat, medju u fit-tul.

[4] https://www.un.org/development/desa/disabilities/convention-on-the-rights-of-persons-with-disabilities.html.

Ir-riforma tikkonsisti fl-adozzjoni tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Ġlieda kontra l-Faqar (ENCP). L-istrateġija għandha tipprovdi l-qafas għal interventi tematiċi mmirati lejn gruppi speċifiċi, mit-tfal sal-anzjani, inklużi l-gruppi l-aktar vulnerabbli. Hija għandha tistabbilixxi l-kundizzjonijiet għall-iżvilupp u l-implimentazzjoni ta' politiki integrati li jiffukaw fuq l-ispeċifiċitajiet tal-esklużjoni soċjali u l-faqar fil-livell lokali. Barra minn hekk, għandu jagħti mandat ukoll għall-ħolqien ta' qafas uniku ta' monitoraġġ għall-indikaturi relatati mal-faqar.

InvestmentRE-C03-i06 — Operazzjonijiet integrati f'komunitajiet żvantaġġati fiż-Żoni Metropolitani ta' Lisbona u Porto għandhom jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni tar-riforma.

L-istadju importanti relatat mal-implimentazzjoni tar-riforma għandu jitlesta sat-30 ta' Settembru 2021.

Investiment RE-C03-i01: Ġenerazzjoni ġdida ta' tagħmir u risponsi soċjali

L-għan ta' din il-miżura huwa li taġġorna u tespandi n-network tas-servizzi tal-kura soċjali sabiex jiġu żviluppati metodi ta' twassil ta' servizzi aktar effiċjenti, tinkiseb kopertura territorjali nazzjonali usa' u jittejbu l-kundizzjonijiet tax-xogħol tal-professjonisti f'dawn l-istrutturi u l-kwalità tal-kura pprovduta lill-utenti.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti minn:

- ir-rinnovazzjoni u l-espansjoni tal-faċilitajiet tas-servizzi soċjali eżistenti u l-bini ta' faċilitajiet ġodda, bħal crèches, djar residenzjali tal-kura għall-anzjani (ERPIs) u ċentri għall-attivitajiet u l-għoti tas-setgħa għall-inklużjoni (CACIS);
- l-espansjoni tan-networks ta' rispons soċjali ta' Residenzi Awtonomi (ReTVAIs) u Servizzi ta' Appoġġ għall-Intern, billi jiżdied l-għadd ta' utenti li jistgħu jiġu koperti;
- l-espansjoni tan-network tar-rispons soċjali b'tipoloġiji ġodda bħall-koabitazzjoni;
- ix-xiri ta' tagħmir tekniku u diġitali, inkluż ix-xiri ta' vetturi elettriċi; u
- it-tnedija ta' proġett pilota msejjaħ "Radar Social" li għandu l-għan li jittestja, fil-livell nazzjonali, mudell kważi proattiv u innovattiv ta' appoġġ soċjali integrat. Dan il-mudell diġà ġie ttestjat fil-muniċipalità ta' Lisbona, li jkopri biss grupp fil-mira wieħed (anzjani), u issa huwa maħsub biex ikopri t-territorju kontinentali kollu b'kamp ta' applikazzjoni usa' fir-rigward tal-grupp fil-mira (kwalunkwe persuna fir-riskju ta' esklużjoni soċjali, b'appoġġ soċjali u/jew familjari insuffiċjenti). Il-proġett għandu jinkludi l-identifikazzjoni u l-immappjar tal-ħtiġijiet, il-promozzjoni tal-parteċipazzjoni ċivika, il-promozzjoni tal-użu ta' għodod diġitali u tal-IT għall-aċċess ta' servizzi komunitarji bażiċi u l-promozzjoni tal-isport. Għal dan il-għan, għandhom jinħolqu 278 Tim ta' Intervent Soċjali fil-muniċipalitajiet tal-Portugall kontinentali. It-timijiet għandhom ikunu responsabbli biex jidentifikaw l-anzjani u persuni vulnerabbli oħra f'riskju ta' esklużjoni soċjali u jipprovdu appoġġ ibbażat fuq il-ħtiġijiet individwali tagħhom.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Marzu 2026.

Investiment RE-C03-i02: Aċċessibbiltà 360°

L-għan ta' din il-miżura huwa li ttejjeb il-kundizzjonijiet ta' aċċessibbiltà għal persuni b'diżabilità fi spazji pubbliċi, bini pubbliku u abitazzjonijiet, fit-territorju kollu.

Dan l-investiment għandu jkun kompletament konformi mal-Istrateġija Ewropea għad-Drittijiet ta' Persuni b'Diżabilità 2021-2030[5] u għandu jikkonsisti fi tliet fergħat:

---

[5] https://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=738&langId=en&pubId=8376&furtherPubs=yes

- il-Programm ta' Intervent fit-Triq Pubbliku 2021-2025 (PIVP) li għandu jinkludi operazzjonijiet u xogħlijiet ta' kostruzzjoni f'mill-inqas 200 000 m^2 ta' spazju pubbliku bħal ġnub u parks;
- il-Programm ta' Intervent fil-Bini Pubbliċi 2021-2025 (PIEP), li jinkludi operazzjonijiet u xogħlijiet ta' kostruzzjoni f'mill-inqas 1 500 binjiet ta' servizzi pubbliċi; u
- il-Programm ta' Intervent għad-Djar 2021-2025 (PIH), li jinkludi xogħlijiet ta' rinnovazzjoni u kostruzzjoni f'mill-inqas 1 000 abitazzjoni eżistenti ta' persuni b'diżabilità.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C03-i03-RAM: It-tisħiħ tar-reazzjonijiet soċjali fir-Reġjun Awtonomu ta' Madeira (ARM)

L-għan ta' din il-miżura huwa li jissaħħaħ in-network tas-servizzi soċjali fir-Reġjun Awtonomu ta' Madeira.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti f'interventi fid-djar ta' kura residenzjali għall-anzjani (ERPI) u l-espansjoni tal-istrutturi ta' appoġġ soċjali għall-persuni mingħajr dar. Dawn l-interventi għandhom jinkludu l-kostruzzjoni ta' faċilitajiet ġodda u r-rinnovazzjoni u l-aġġornament ta' faċilitajiet eżistenti u x-xiri tat-tagħmir tekniku, diġitali u tal-IT meħtieġ, inkluż ix-xiri ta' vetturi elettriċi biex jiffaċilitaw u jtejbu l-firxa tal-professjonisti tas-servizzi soċjali f'żoni remoti.

L-interventi għandhom jinkludu r-rinnovazzjoni u l-espansjoni tal-istrutturi residenzjali għall-anzjani, li huma maħsuba għall-akkomodazzjoni ta' persuni ta' 65 sena u aktar li ma jistgħux jibqgħu fir-residenza tagħhom. Huma jistgħu wkoll jakkomodaw persuni adulti taħt l-età ta' 65 sena, f'sitwazzjonijiet eċċezzjonali debitament ġustifikati.

L-interventi mmirati lejn il-persuni mingħajr dar jinkludu l-ħolqien ta' riċevimenti billejl biex jiġu indirizzati l-emerġenzi u tiġi pprovduta akkomodazzjoni, il-ħolqien ta' kmamar tal-banju u laundries għall-promozzjoni tal-iġjene personali, ir-rinnovazzjoni tal-ispazji biex jiġu pprovduti ikliet u attivitajiet tat-tip ta' workshop biex jiġu żviluppati l-ħiliet u l-kompetenzi soċjali fost il-benefiċjarji.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta' Settembru 2025.

Investiment RE-C03-i04-RAA: L-implimentazzjoni tal-Istrateġija Reġjonali għall-Ġlieda kontra l-Faqar u l-Esklużjoni Soċjali — Networks ta' Appoġġ Soċjali (ARA)

L-għan ta' din il-miżura huwa li timplimenta l-prijoritajiet tal-Istrateġija Reġjonali għall-Ġlieda kontra l-Faqar u l-Esklużjoni Soċjali 2018–2028 (ERCPES) tar-Reġjun Awtonomu tal-Azores. Erba' prijoritajiet strateġiċi li jikkomplementaw lil xulxin ġew definiti fl-Istrateġija:

- P1 — L-iżgurar ta' proċess ta' żvilupp sħiħ u inklużiv għat-tfal u ż-żgħażagħ kollha mill-bidu tal-ħajja;
- P2 — It-tisħiħ tal-koeżjoni soċjali fir-reġjun;
- P3 — Promozzjoni ta' intervent territorjalizzat; u
- P4 — Jiġi żgurat għarfien adegwat tal-fenomenu tal-faqar fir-Reġjun.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti minn sett ta' interventi li għandhom iżidu l-aċċess tat-tfal u taż-żgħażagħ għas-servizzi soċjali u edukattivi u għandu jsaħħaħ il-koeżjoni soċjali billi jappoġġa l-familji fil-bżonn u l-persuni b'diżabilità biex jintegrawhom fis-soċjetà u fis-suq tax-xogħol. Dawn għandhom jinkludu mill-inqas il-ħolqien ta' punti ta' appoġġ għall-istudju biex jikkumbattu t-tluq bikri mill-iskola, sussidji lil familji bi dħul baxx bħala inċentiv għall-promozzjoni tal-parteċipazzjoni ta' qabel l-iskola u tan-nurseries, il-kostruzzjoni ta' żewġ

nurseries u l-ħolqien ta' postijiet (fiżiċi) addizzjonali f'ċentri ta' kura tat-trabi u ta' matul il-jum, il-ħolqien ta' postijiet ġodda għal persuni b'diżabilità fiċ-Ċentri ta' Attivitajiet Okkupazzjonali, ix-xiri ta' karozzi biex iġeddu l-Instituições Particulares de Solidariedade Social car flotot u taħriġ li jippermettilhom li jidħlu fis-suq tal-karozzi soċjali b'mod komplementari.

Fl-aħħar nett, dan l-investiment għandu jinkludi wkoll it-tnedija ta' programm pilota msejjaħ "Tixjiħ fis-seħħ" li għandu l-għan li jippromwovi l-kura mhux istituzzjonali tal-anzjani u/jew tal-persuni b'diżabilità.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C03-i05: Pjattaforma + Aċċess

L-objettiv ta' din il-miżura huwa li titrawwem l-inklużjoni ta' persuni b'diżabilità billi jiġi pprovdut sett ta' għodod u servizzi ta' informazzjoni diġitali biex ikun aktar faċli li wieħed ikollu tendenza li jaqdi l-ħtiġijiet tagħhom u jiffaċilita l-parteċipazzjoni tagħhom fis-soċjetà.

L-investiment għandu jikkonsisti f'ħames programmi:

- Il-ġeoreferenzjar tal-post u l-kundizzjonijiet ta' aċċessibbiltà tal-binjiet pubbliċi;
- Sistemi Globali ta' Informazzjoni u Pożizzjonament (Global Information and Positioning Systems, GPS) għal bini pubbliku kbir u li jippermettu l-inklużjoni ta' bini privat;
- Ġeoreferenzjar ta' spazji ta' parkeġġ għal persuni b'mobilità mnaqqsa;
- Pjattaforma ta' informazzjoni diġitali;
- Il-ħolqien ta' ċentru telefoniku għall-interpretazzjoni tal-lingwa tas-sinjali Portugiża.

Dawn il-programmi huma mfassla biex jipprovdu soluzzjonijiet ta' ġeoreferenzjar tal-kundizzjonijiet ta' aċċessibbiltà fit-toroq pubbliċi, bini pubbliku u privat u spazji ta' parkeġġ għal persuni b'mobilità mnaqqsa, biex tinħoloq pjattaforma ta' informazzjoni diġitali li tiġbor u tissimplifika l-informazzjoni dwar il-leġiżlazzjoni rilevanti u tappoġġa r-riżorsi għall-persuni b'diżabilità, u biex tipprovdi liċ-ċittadini torox b'ċentru telefoniku li jiggarantixxi interpretazzjoni f'ħin reali fil-lingwa tas-sinjali Portugiża (LGP) fl-amministrazzjoni pubblika kollha.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C03-i06: Operazzjonijiet integrati f'komunitajiet żvantaġġati fiż-Żoni Metropolitani ta' Lisbona u Porto

L-għan ta' din il-miżura pilota wiesgħa u innovattiva huwa li jiġu miġġielda l-faqar u l-esklużjoni soċjali fl-aktar muniċipalitajiet żvantaġġati taż-Żoni Metropolitani ta' Lisbona u Porto. Sakemm l-interventi jirnexxu, dawn jistgħu jiżdiedu.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti f'sett ta' azzjonijiet marbuta mal-ħtiġijiet speċifiċi ta' dawn il-muniċipalitajiet. Dawn l-azzjonijiet għandhom jinkludu l-għoti tas-setgħa lill-komunitajiet, l-iżvilupp ta' approċċi ġodda u innovattivi għall-koeżjoni soċjali u l-interventi fl-ispazju pubbliku, l-infrastrutturi soċjali u sportivi u l-abitazzjonijiet. L-għanijiet ewlenin ta' dawn l-azzjonijiet huma dawn li ġejjin:

- Il-promozzjoni tas-saħħa u l-kwalità tal-ħajja tal-komunitajiet bl-appoġġ ta' proġetti mressqa minn assoċjazzjonijiet ta' awtoritajiet lokali, NGOs, movimenti ċiviċi u organizzazzjonijiet tar-residenti, awtoritajiet tas-saħħa jew korpi pubbliċi oħra;
- It-titjib fiżiku tal-ispazju pubbliku u tal-infrastruttura soċjali, tas-saħħa, tal-akkomodazzjoni jew tal-isport;
- Ir-riġenerazzjoni ta' żoni soċjalment żvantaġġati, il-promozzjoni tal-koeżjoni soċjali fiż-żoni metropolitani;

- L-inkoraġġiment tal-intraprenditorija ta' negozji żgħar u bbażati lokalment;
- It-titjib tal-aċċess għas-saħħa u l-ġlieda kontra d-dipendenzi;
- L-iżvilupp ta' programmi ta' tixjiħ attiv u b'saħħtu;
- It-tfassil ta' proġetti għall-ġlieda kontra l-falliment u t-tluq bikri mill-iskola;
- It-titjib tal-kwalifiki tal-adulti u ċ-ċertifikazzjoni tal-ħiliet tagħhom;
- Id-dijanjożi tal-ħtiġijiet tal-popolazzjoni u l-iżvilupp tal-litteriżmu għall-adulti, it-tagħlim tal-lingwa Portugiża u l-programmi ta' inklużjoni diġitali;
- Taħriġ vokazzjonali u politiki li jippromwovu l-impjegabbiltà adattata għar-realtajiet u d-dinamiċi lokali;
- L-aċċess għall-kultura u l-kreattività u l-valorizzazzjoni tal-interkulturalità;
- L-inkoraġġiment tal-parteċipazzjoni tal-komunità fil-ġestjoni tal-programm innifsu;
- L-għoti tas-setgħa lill-atturi lokali f'networks ta' sħubija;
- Soluzzjonijiet għall-ġlieda kontra l-faqar u l-esklużjoni soċjali;
- Il-promozzjoni tal-isport bħala wieħed mill-istrumenti soċjali li jlaqqgħu flimkien membri tal-komunità, jippromwovu l-valuri u jiġġieldu l-inugwaljanzi soċjali;
- Iċ-ċittadinanza u l-aċċess għad-drittijiet u l-parteċipazzjoni ċivika.

Sabiex jiġi żgurat li l-miżura tikkonforma mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01), il-kriterji ta' eliġibbiltà li jinsabu f'termini ta' referenza għal sejħiet għal proġetti li ġejjin għandhom jeskludu l-lista ta' attivitajiet li ġejja: i) attivitajiet relatati mal-karburanti fossili, inkluż l-użu downstream[6]; ii) attivitajiet taħt l-Iskema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS) li jiksbu emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti[7]; iii) attivitajiet relatati ma' miżbliet tal-iskart, inċineraturi[8] u impjanti tat-trattament mekkaniku u bijoloġiku[9]; u iv) attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara lill-ambjent. It-termini ta' referenza għandhom jeħtieġu wkoll li jintgħażlu biss attivitajiet li jikkonformaw mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

6 Ħlief għal proġetti taħt din il-miżura fil-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana, kif ukoll fl-infrastruttura ta' trażmissjoni u distribuzzjoni relatata, li jużaw il-gass naturali, li huma konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01).

7 Meta l-attività appoġġata tikseb emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex sostanzjalment aktar baxxi mill-parametri referenzjarji rilevanti, għandha tingħata spjegazzjoni tar-raġunijiet għaliex dan mhuwiex possibbli. Il-parametri referenzjarji stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas għall-attivitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, kif stabbilit fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447.

8 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet taħt din il-miżura f'impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli, u għal impjanti eżistenti, fejn l-azzjonijiet taħt din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika , jinqabdu l-gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, dment li tali azzjonijiet taħt din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

9 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet taħt din il-miżura f' impjanti ta' trattament mekkaniku u bijoloġiku eżistenti, fejn l-azzjonijiet taħt din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika jew il-modifika retroattiva ta' operazzjonijiet ta' riċiklaġġ ta' skart separat għall-kompost tal-bijoskart u d-diġestjoni anaerobika tal-bijoskart, dment li tali azzjonijiet taħt din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

C.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Numru Sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Skaluna Ewlenija/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
3.1	RE-C03-i01	T	Kunsinna ta' vetturi elettriċi		Numru	0	2 500	Q1	2026	Konsenja lil fornituri ta' appoġġ soċjali u domestiku tal-Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS) jew entitajiet simili ta' servizzi soċjali eliġibbli, ta' vetturi elettriċi ġodda adattati għall-għajnuna fid-dar u/jew għat-trasport ta' persuni b'mobilità mnaqqsa.
3.2	RE-C03-i01	T	Ħolqien tat-Timijiet ta' Intervent Soċjali (Radar Social)		Numru	0	278	Q4	2024	Il-ħolqien ta' 278 Tim ta' Intervent Soċjali fil-muniċipalitajiet tal-Portugall kontinentali.
3.3	RE-C03-i01	M	L-għoti ta' kuntratti ta' appoġġ lil korpi ta' promozzjoni għall-ħolqien u l-espansjoni tan-network ta' faċilitajiet soċjali/risponsi soċjali.	Għoti ta' kuntratti ta' appoġġ lill-korpi ta' promozzjoni għan-network ta' faċilitajiet/risponsi soċjali				Q2	2022	L-għoti ta' kuntratt ta' appoġġ lil korpi ta' promozzjoni li applikaw għall-kompetizzjoni għall-ħolqien u l-espansjoni tan-network ta' faċilitajiet soċjali/risponsi soċjali (li jkopru t-tfal, l-anzjani, il-persuni b'diżabilità u oħrajn) u li nstabu li huma konformi mar-Regolament definit, fil-pakkett disponibbli. Fil-każ ta' kostruzzjoni ġdida ta' bini, il-proċedura tas-sejħa għall-offerti għandha tiżgura li l-bini l-ġdid ikollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero.
3.4	RE-C03-i01	T	Il-ħolqien ta' postijiet ġodda u r-rinnovazzjoni ta' postijiet eżistenti fil-faċilitajiet soċjali		Numru	0	28 000	Q1	2026	Il-ħolqien ta' mill-inqas 15 000 post ġdid u r-rinnovazzjoni tal-postijiet li fadal għat-tfal, l-anzjani, il-persuni b'diżabilità u persuni vulnerabbli oħra fil-kurseries, id-djar tal-kura residenzjali għall-Anzjani (ERPIs), is-Servizzi ta' Appoġġ Domiċillari (DAS), iċ-Ċentri għall-attivitajiet u l-għoti tas-setgħa għall-inklużjoni (CACIS) u r-Residenzi Awtonomi (ReTVAIs). Fil-każ ta' kostruzzjoni ta' bini ġdid, il-bini l-ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero.

3.5	RE-C03-i01	T	Utenti tas-Servizzi ta' Appoġġ fid-djar u persunal li jirċievi tablets, tagħmir ta' għajnuna teknika jew aċċess għat-taħriġ.		Numru	0	35 400	Q1	2026	L-għadd ta' utenti jew persunal tas-Servizzi ta' Appoġġ għall-Intern li jirċievu mill-inqas tablet, tagħmir ta' għajnuna teknika jew taħriġ.
3.6	RE-C03-i02		Abitazzjonijiet b'aċċessibbiltà mtejba għal persuni b'mobilità mnaqqsa		Numru	0	190	Q2	2023	Għadd ta' abitazzjonijiet (b'erja medja ta' 40 m²) li jibbenefikaw minn interventi biex itejbu l-kundizzjonijiet ta' aċċessibbiltà għall-persuni b'mobilità mnaqqsa.
3.7	RE-C03-i02	T	Abitazzjonijiet b'aċċessibbiltà mtejba għal persuni b'mobilità mnaqqsa		Numru	190	1 000	Q4	2025	Għadd ta' abitazzjonijiet (b'erja medja ta' 40 m²) li jibbenefikaw minn interventi biex itejbu l-kundizzjonijiet ta' aċċessibbiltà għall-persuni b'mobilità mnaqqsa.
3.8	RE-C03-i02	T	Spazju pubbliku b'aċċessibbiltà mtejba għal persuni b'mobilità mnaqqsa		Numru	0	200 00 0	Q4	2025	Żona ta' spazju pubbliku (pjazez, ġnub, eċċ.) f'metri kwadri li jibbenefikaw minn interventi (prinċipalment l-illivellar tal-passaġġi, il-passaġġ minn mogħdijiet, ir-regolamentazzjoni tat-traffiku, ir-ripożizzjonament tal-infrastruttura u l-għamara tat-toroq, it-titjib tal-aċċess għall-bini) biex jittejbu l-kundizzjonijiet ta' aċċessibbiltà għal persuni b'mobilità mnaqqsa.
3.9	RE-C03-i02	T	Servizzi pubbliċi b'aċċessibbiltà mtejba għal persuni b'mobilità ristretta		Numru	0	1 500	Q4	2025	L-għadd ta' faċilitajiet ta' servizz pubbliku li jibbenefikaw minn interventi (prinċipalment rampi u bibien ta' aċċess għall-bini, bankijiet u faċilitajiet sanitarji adottati għal persuni b'diżabilità) biex jittejbu l-kundizzjonijiet ta' aċċessibbiltà għall-persuni b'mobilità mnaqqsa.
3.10	RE-C03-i03-RAM	T	Postijiet ġodda fid-djar residenzjali tal-kura		Numru	0	910	Q3	2025	Għadd ta' postijiet ġodda disponibbli fid-djar residenzjali tal-kura fir-Reġjun Awtonomu ta' Madeira. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero, u l-bini riabilitat għandu jkollu prestazzjoni tal-enerġija mtejba.
3.11	RE-C03-i03-RAM	T	Proġetti kkompletati għall-integrazzjoni ta' persuni mingħajr dar.		Numru	0	20	Q4	2022	L-għadd ta' proġetti ta' integrazzjoni kkompletati għall-persuni mingħajr dar li jkopru b'kollox 90 post.
3.12	RE-C03-i04-RAA	T	Taħriġ ta' familji koperti mill-Introjtu tal-Inklużjoni Soċjali		Numru	0	13 000	Q4	2025	L-għadd ta' familji, koperti mill-introjtu tal-inklużjoni soċjali, li jkunu qed jitħarrġu biex ikunu jistgħu jidħlu fis-suq tax-xogħol.

3.13	RE-C03-i04-RAA	T	Postijiet ġodda għall-persuni b'diżabilità fiċ-Ċentri tal-Attivitajiet Okkupazzjonali (CAOs)		Numru	0	207	Q4	2024	L-għadd ta' postijiet ġodda għall-persuni b'diżabilità fiċ-Ċentri tal-Attivitajiet Okkupazzjonali (CAOs). Dan jinkludi l-kostruzzjoni ta' erba' binjiet u l-adattament ta' tliet binjiet oħra. Fil-każ ta' kostruzzjonijiet ġodda, il-bini l-ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero
3.14	RE-C03-i04-RAA	T	Vetturi mixtrija għall-Instituições Particulares de Solidariedade Social		Numru	0	100	Q4	2025	L-għadd ta' vetturi elettriċi ġodda kkonsenjati lill-flotta tal-karozzi Instituições Particulares de Solidariedade Social (IPSS).
3.15	RE-C03-i04-RAA	T	Proġett dwar it-tixjiħ f'postu		Numru	0	250	Q4	2025	L-għadd ta' anzjani jew persuni b'diżabilità koperti mill-proġett "Aging in place" fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores.
3.16	RE-C03-i04-RAA	T	Miżuri għall-ġlieda kontra t-tluq bikri mill-iskola tat-tfal u ż-żgħażagħ.		Numru	0	11 561	Q4	2025	It-tfal u ż-żgħażagħ koperti minn miżuri għall-ġlieda kontra t-tluq bikri mill-iskola u l-promozzjoni tal-parteċipazzjoni fl-edukazzjoni għolja permezz ta': i) sussidji għal familji bi dħul baxx bħala inċentiv biex tiġi promossa l-attendenza ta' skejjel materni; ii) l-istabbiliment ta' punti ta' appoġġ għall-istudju; iii) il-ħlas ta' miżati għall-edukazzjoni ogħla lill-istudenti għal familji bi dħul baxx; iv) il-ħolqien ta' postijiet ġodda għat-tfal fil-crèches u fiċ-ċentri ta' kura matul il-jum.
3.17	RE-C03-i05	M	Pubblikazzjoni tal-Offerta għal "Bini ta' infrastruttura diġitali għall-Aċċessibbiltà 360°"	Pubblikazzjoni tal-Avviż tal-Offerta għall-Akkwist ta' Infrastruttura Diġitali għall-Aċċessibbiltà 360° fil-Ġurnal Uffiċjali – Diario da Republica				Q4	2021	Pubblikazzjoni ta' sejħa għall-offerti għall-bini tal-infrastruttura diġitali li tkopri i) informazzjoni ġeoreferenzjata dwar binjiet pubbliċi u privati, ii) Sistemi Globali ta' Informazzjoni u Pożizzjonament (GPS), iii) ġeoreferenzjar tal-ispazji tal-parkeġġ.
3.18	RE-C03-i05	M	Pjattaforma ta' informazzjoni diġitali għall-persuni b'diżabilità	Bidu tal-operat tal-pjattaforma				Q4	2024	Id-dħul fis-seħħ ta' pjattaforma ta' informazzjoni diġitali li għandha taggrega u tissimplifika l-informazzjoni dwar il-leġiżlazzjoni rilevanti u r-riżorsi ta' appoġġ għall-persuni b'diżabilità.

3.19	RE-C03-i05	M	Ċentru telefoniku għal-lingwa tas-sinjali Portugiża	Dħul fis-servizz ta' ċentru telefoniku għal-lingwa tas-sinjali Portugiża				Q4	2025	Il-bidu tal-operat ta' ċentru telefoniku li għandu jipprovdi liċ-ċittadini torox b'interpretazzjoni garantita f'ħin reali fil-lingwa tas-sinjali Portugiża (LGP) fl-amministrazzjoni pubblika kollha.
3.20	RE-C03-r08	M	Adozzjoni tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Ġlieda Kontra l-Faqar	Adozzjoni tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Ġlieda Kontra l-Faqar				Q3	2021	L-istrateġija Nazzjonali għall-Ġlieda Kontra l-Faqar (ENCP) tipprovdi l-qafas għal interventi tematiċi għal gruppi speċifiċi, mit-tfulija sal-età avvanzata, inklużi l-gruppi l-aktar vulnerabbli. Dan jistabbilixxi l-kundizzjonijiet għall-iżvilupp u l-implimentazzjoni ta' politiki integrati li jiffukaw fuq l-ispeċifiċitajiet tal-esklużjoni soċjali u l-faqar fil-livell lokali. Barra minn hekk, jagħti mandat ukoll għall-ħolqien ta' qafas uniku ta' monitoraġġ għall-indikaturi relatati mal-faqar.
3.21	RE-C03-r06	M	Adozzjoni tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Inklużjoni ta' Persuni b'Diżabilità 2021–2025	Adozzjoni tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Inklużjoni ta' Persuni b'Diżabilità 2021–2025				Q4	2021	L-istrateġija Nazzjonali għall-Inklużjoni ta' Persuni b'Diżabilità għandha toħloq il-kundizzjonijiet għal: • sistema ġdida ta' valutazzjoni u ċertifikazzjoni tad-diżabilità; • sistema ġdida ta' ġbir u trattament ta' *data* u organizzazzjoni ta' informazzjoni relatata mad-diżabilità biex tappoġġja t-teħid ta' deċiżjonijiet; • il-kwalifika tal-interventi fl-ispazji pubbliċi; • l-integrazzjoni tal-inklużjoni tal-persuni b'diżabilità fid-deċiżjonijiet, il-miżuri, il-programmi u l-proġetti; • l-estensjoni tal-Mudell ta' Appoġġ għal Għajxien Indipendenti, li jipprovdi assistenza personali lill-persuni b'diżabilità; • aġġustament tas-sistema ta' taħriġ, impjieg u kwalifiki għall-persuni b'diżabilità.
3.22	RE-C03-r05	M	Dħul fis-seħħ tar-Reġim ta' Installazzjoni ta' Tagħmir Soċjali Simplifikat	Dħul fis-seħħ tar-Reġim ta' Installazzjoni ta' Tagħmir Soċjali Simplifikat				Q4	2021	Id-dħul fis-seħħ tar-Reġim ta' Installazzjoni ta' Tagħmir Soċjali Simplifikat bil-karatteristiċi li ġejjin • li jistabbilixxu rekwiżiti ta' liċenzjar u regolarizzazzjoni tal-Istruttura Residenzjali għal Persuni Anzjani li qed joperaw illegalment; • L-introduzzjoni ta' kriterji ta' kwalità fis-servizzi u fil-faċilitajiet soċjali tal-kura; • Il-ħolqien ta' qafas għall-introduzzjoni ta' tipi ġodda ta' risponsi soċjali bħal akkomodazzjoni kollaborattiva u mudelli ġodda ta' appoġġ għad-dar biex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet differenti tal-anzjani.

3.23	RE-C03-r07	M	Approvazzjoni ta' Pjanijiet ta' Azzjoni għal komunitajiet żvantaġġati fiż-Żoni Metropolitani ta' Lisbona u Porto	Approvazzjoni ta' Pjanijiet ta' Azzjoni għal komunitajiet żvantaġġati fiż-Żoni Metropolitani ta' Lisbona u Porto għat-territorji kkonċernati.				Q4	2021	Approvazzjoni ta' Pjanijiet ta' Azzjoni għal komunitajiet żvantaġġati miż-Żoni Metropolitani ta' Lisbona u Porto. Il-pjanijiet ta' azzjoni għandhom jiffukaw fuq żewġ oqsma ewlenin: i) Interventi fi spazju pubbliku u infrastrutturi soċjali bħal crèches u skejjel primarji, faċilitajiet tal-kura tas-saħħa u faċilitajiet għal avvenimenti kulturali, sessjonijiet ta' ħidma u/jew korsijiet ta' taħriġ; ii) Interventi ta' natura intanġibbli għall-promozzjoni tal-koeżjoni soċjali, bħall-involviment attiv tal-komunitajiet fit-tfassil u l-implimentazzjoni tagħhom, il-promozzjoni tal-intraprenditorija ta' negozji żgħar u bbażati lokalment, it-tfassil ta' proġetti għall-ġlieda kontra l-falliment u t-tluq bikri mill-iskola, l-offerta ta' taħriġ vokazzjonali u l-promozzjoni tal-isport. Għandu jiġi stabbilit mudell ta' governanza, ibbażat fuq prinċipji ta' governanza f'diversi livelli u li jinvolvi atturi differenti mill-gvern ċentrali għal żoni/viċinati lokali. Fl-istess ħin, għandu jkun hemm Unitajiet Tekniċi Lokali bħala l-mexxejja operattivi ta' dan il-mudell biex jippromwovu s-sjieda u l-prossimità fil-ġestjoni u l-implimentazzjoni tal-kuntratti.
3.24	RE-C03-i06	M	L-iffirmar ta' ftehimiet bejn il-muniċipalitajiet ta' Lisbona/Porto u l-Unitajiet Tekniċi Lokali li jiddefinixxu l-kamp ta' applikazzjoni tal-miżuri li għandhom jiġu appoġġati.	L-iffirmar ta' ftehimiet dwar il-pjanijiet rigward it-12-il qasam ta' intervent				Q1	2022	L-iffirmar ta' ftehimiet bejn iż-Żoni Metropolitani ta' Porto u ta' Lisbona u l-Unitajiet Tekniċi Lokali inkarigati minn kull wieħed mill-12-il qasam ta' intervent (jiġifieri l-viċinati) li jiddefinixxu l-kamp ta' applikazzjoni tal-miżuri li għandhom jiġu appoġġati, l-iskeda ta' żmien tal-eżekuzzjoni tagħhom, l-appoġġ baġitarju ta' EUR 225 miljun allokat, u l-indikaturi tal-prestazzjoni magħżula. Il-miżuri li għandhom jiġu appoġġati għandhom jappartjenu għall-kategoriji li ġejjin: • Il-promozzjoni tas-saħħa u l-kwalità tal-ħajja tal-komunitajiet • Titjib fiżiku tal-ispazju pubbliku jew it-tisħiħ tal-infrastruttura soċjali, tas-saħħa, tal-akkomodazzjoni jew tal-isport. • Ir-riġenerazzjoni ekonomika ta' żoni soċjalment żvantaġġati • L-intraprenditorija ta' negozji żgħar u lokali • L-aċċess għas-saħħa, l-iżvilupp tas-saħħa tal-komunità u l-ġlieda kontra d-dipendenzi • Programmi ta' tixjiħ attiv u b'saħħtu • Proġetti għall-ġlieda kontra l-falliment u t-tluq bikri mill-iskola • Il-kwalifiki tal-adulti u ċ-ċertifikazzjoni tal-ħiliet

										• Id-dijanjożi tal-ħtiġijiet tal-popolazzjoni u l-iżvilupp tal-litteriżmu għall-adulti, it-tagħlim tal-lingwa Portugiża u l-programmi ta' inklużjoni diġitali; • Taħriġ u politiki vokazzjonali • Aċċess għall-kultura u l-kreattività • Parteċipazzjoni tal-Komunità fil-ġestjoni tal-programm • L-għoti tas-setgħa lill-atturi lokali fin-networks ta' sħubija • Soluzzjonijiet għall-ġlieda kontra l-faqar u l-esklużjoni soċjali • Il-promozzjoni tal-isport • Iċ-ċittadinanza u l-aċċess għad-drittijiet u l-parteċipazzjoni ċivika It-termini ta' referenza għas-sejħiet li ġejjin għal proġetti għandhom jinkludu kriterji ta' eliġibbiltà li jiżguraw li l-proġetti magħżula jikkonformaw mal-Gwida Teknika "La agħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali
3.25	RE-C03-i06	M	Pubblikazzjoni ta' rapport ta' monitoraġġ miż-Żoni Metropolitani ta' Porto u Lisbona dwar il-miżuri meħuda f'kull wieħed mill-12-il żona ta' intervent.	Pubblikazzjoni ta' rapport ta' monitoraġġ miż-Żoni Metropolitani ta' Porto u Lisbona				Q2	2024	Pubblikazzjoni ta' rapport ta' monitoraġġ miż-Żoni Metropolitani ta' Porto u Lisbona li jiddeskrivi l-progress li sar fl-implimentazzjoni tal-miżuri ffinanzjati mill-programm f'kull qasam ta' intervent, inkluż l-eżekuzzjoni u l-prestazzjoni baġitarja skont l-indikaturi magħżula għal kull miżura.
3.26	RE-C03-i06	T	Implimentazzjoni sħiħa ta' mill-inqas 90 % tal-miżuri		%	0	90	Q4	2025	Implimentazzjoni sħiħa ta' mill-inqas 90 % tal-miżuri miftiehma fil-ftehimiet iffirmati għall-12 qasam ta' intervent, għal baġit eżegwit ta' mill-inqas EUR 225 000 000.

D. KOMPONENT 4: Il-kultura

Il-komponent jindirizza kemm l-isfidi relatati mal-effetti tal-pandemija tal-COVID-19 kif ukoll il-problemi ta' legat li jirriżultaw minn sitwazzjoni ta' nuqqas kroniku ta' riżorsi għaż-żamma, ir-rinnovazzjoni u l-modernizzazzjoni ta' installazzjonijiet u tagħmir kulturali.

L-objettivi ewlenin tal-komponent Kultura huma r-rinnovazzjoni tal-bini u l-monumenti nazzjonali; il-protezzjoni ta' tekniki u professjonijiet artiġjanali; l-immodernizzar tal-infrastruttura teknoloġika u l-installazzjonijiet kulturali; id-diġitalizzazzjoni tax-xogħlijiet tal-arti u l-wirt kulturali; u l-internazzjonalizzazzjoni, il-modernizzazzjoni u t-tranżizzjoni diġitali tal-ħwienet tal-kotba u l-pubblikazzjoni tal-kotba.

Il-komponent jikkontribwixxi biex jiġu indirizzati r-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiżi biex jittieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex tiġi indirizzata b'mod effettiv il-pandemija, tiġi sostnuta l-ekonomija u jiġi appoġġat l-irkupru tagħha (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 1, 2020); u tappoġġa l-użu ta' teknoloġiji diġitali biex tingħata spinta lill-kompetittività tad-ditti (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2020).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

D.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Investiment RE-C04-i01: Networks Kulturali u Tranżizzjoni Diġitali

L-objettiv tal-miżura huwa l-aġġornament tal-infrastruttura teknoloġika tal-installazzjonijiet kulturali pubbliċi li jrawmu t-tranżizzjoni diġitali tagħhom. B'mod aktar speċifiku, dan jinvolvi l-preservazzjoni futura ta' opri tal-arti u tal-wirt kulturali; it-titjib tal-esperjenza kulturali; iż-żieda fid-domanda għal attivitajiet kulturali u l-ilħuq ta' udjenzi ġodda, speċjalment il-ġenerazzjonijiet il-ġodda. Ir-reżiljenza tas-settur hija mistennija li tiżdied permezz tal-promozzjoni ta' mudelli kummerċjali ġodda bħall-abbonament u l-istreaming; u l-appoġġ għal oqsma kulturali b'komponent teknoloġiku qawwi bħall-produzzjoni ta' films 3D.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti fl-interventi li ġejjin:

- modernizzazzjoni tal-infrastruttura teknoloġika tal-faċilitajiet kulturali
  - ix-xiri ta' tagħmir tal-IT, il-ħolqien ta' libreriji mobbli online, sistemi ta' informazzjoni u katalgi integrati għal 239 librerija pubblika;
  - installazzjoni ta' kopertura tal-wifi f'50 mużew, palazz u monument;
  - ix-xiri ta' tagħmir ta' proġettazzjoni diġitali u vidjo għal 155 teatru taċ-ċinema u ċentri tal-arti kontemporanji pubbliċi;
  - il-modernizzazzjoni teknoloġika u ż-żamma ta' laboratorji pubbliċi;
  - il-modernizzazzjoni teknoloġika tal-Arkivji Nazzjonali tal-Immaġni Mobbli (ANIM);
  - installazzjoni tal-Arkivju Nazzjonali ta' Sound.
- id-diġitalizzazzjoni u l-virtwalizzazzjoni tal-kollezzjonijiet tad-Direttorat Ġenerali tal-Kotba, l-Arkivji u l-Libreriji (DGLAB), il-Librerija Nazzjonali Portugiża, il-Librerija Pubblika Évora, iċ-Ċinemateka, il-kollezzjonijiet taħt it-tmexxija tad-Direttorat Ġenerali tal-Wirt Kulturali (DGPC) u d-Direttorati Reġjonali tal-Kultura:

- id-diġitalizzazzjoni u l-virtwalizzazzjoni tal-kollezzjonijiet ta’ libreriji pubbliċi (20 000 000 immaġni);
- id-diġitalizzazzjoni u l-virtwalizzazzjoni tal-kollezzjonijiet tal-arkivji nazzjonali (19 500 000 dokument);
- id-diġitalizzazzjoni ta’ 59 500 rekord ta’ mużewijiet pubbliċi;
- żjarat virtwali fil-mużewijiet; u
- diġitalizzazzjoni ta’ 1 000 films (Cinematheque).
- L-internazzjonalizzazzjoni, il-modernizzazzjoni u t-tranżizzjoni diġitali tal-kotba u l-awturi:
- appoġġ għat-traduzzjoni ta’ kotba għal lingwi barranin.
- appoġġ għat-traduzzjoni u l-edizzjoni ta’ xogħlijiet letterarji, inklużi l-kotba awdjo u l-kotba elettroniċi;
- appoġġ għall-modernizzazzjoni u t-tranżizzjoni diġitali ta’ ħwienet tal-kotba għax-xiri ta’ tagħmir u teknoloġija.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta’ Diċembru 2025.

Investiment RE-C04-i02: Wirt Kulturali

L-għan ta’ din il-miżura huwa r-rinnovazzjoni ta’ installazzjonijiet kulturali kklassifikati bħala wirt kulturali. Wieħed mill-għanijiet ewlenin huwa li dawn l-installazzjonijiet jiġu adattati għall-istandards ambjentali l-ġodda. Dan jinvolvi miżuri bħat-tnaqqis fil-konsum tal-enerġija primarja tal-bini, flimkien mal-intervent f’parks ekoloġiċi storiċi bi flora u fawna uniċi għall-promozzjoni tal-adattament għat-tibdil fil-klima u l-mitigazzjoni permezz tal-użu mill-ġdid effiċjenti tal-ilma għat-tisqija.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti fl-interventi li ġejjin:

- il-ħolqien ta’ repożitorju ta’ informazzjoni u dokumentazzjoni dwar il-produzzjoni artiġjanali domestika, l-identifikazzjoni u l-immappjar tal-materja prima;
- l-installazzjoni ta’ laboratorji u rotot tal-inizjattiva taċ-Ċentru Teknoloġiku “Saber Fazer” (protezzjoni tat-tekniki u l-professjonijiet artiġjanali), inkluża l-kummerċjalizzazzjoni tal-prodotti;
- Il-ħolqien ta’ katalogu ta’ attivitajiet (pedagoġiċi u informattivi dwar tekniki tradizzjonali) imwettqa fiċ-Ċentru Teknoloġiku “Saber Fazer”;
- tlestija ta’ xogħlijiet f’mużewijiet, monumenti, palazzi tal-istat u teatri nazzjonali, li jinvolvu rinnovazzjoni u/jew rikwalifikazzjoni.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta’ Diċembru 2025.

D.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Numru Sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
4.1	RE-C04-i01	M	Speċifikazzjonijiet teknoloġiċi għan-network ta' faċilitajiet kulturali	Rapport dwar l-ispeċifikazzjonijiet teknoloġiċi għan-network ta' faċilitajiet kulturali				Q2	2022	Definizzjoni dettaljata tal-ispeċifikazzjonijiet teknoloġiċi għan-network ta' faċilitajiet kulturali
4.2	RE-C04-i01	T	Appoġġ finanzjarju għat-tranżizzjoni diġitali tal-ħwienet tal-kotba		Numru	0	200	Q4	2025	L-għadd ta' ħwienet tal-kotba rċevew appoġġ finanzjarju għat-tranżizzjoni diġitali tal-ħwienet tal-kotba, li jissussidjaw 60 % tal-ispiża ta' basket ta' tagħmir u servizzi teknoloġiċi għal kull ħanut tal-kotba (pereż. skanner għall-kotba, networks Wi-fi u VPN, sit web għal ħanut tal-kotba, sistema ta' kontabbiltà integrata, eċċ.)
4.3	RE-C04-i01	M	Id-diġitalizzazzjoni u l-virtwalizzazzjoni tal-kollezzjonijiet pubbliċi	Id-diġitalizzazzjoni u l-virtwalizzazzjoni tal-kollezzjonijiet pubbliċi				Q4	2025	Id-diġitalizzazzjoni u l-virtwalizzazzjoni tal-kollezzjonijiet ta': • id-Direttorat Ġenerali tal-Kotba, l-Arkivji u l-Librerji; • il-librerija Nazzjonali Portugiża, • il-librerija Pubblika ta' Évora, • iċ-ċinemateca u l-Mużewijiet (taħt it-tmexxija tad-DGPC u d-Direttorati Reġjonali tal-Kultura) • Libreriji pubbliċi (20 000 000 immaġni) • Arkivji nazzjonali (19 500 000 dokument) • Mużewijiet pubbliċi (59 500 rekord) • Żjarat virtwali fil-mużewijiet (65 mużew) • Cinematheque (1000 film)

4.4	RE-C04-i01	M	Twassil ta' infrastruttura teknoloġika modernizzata għan-network tal-faċilitajiet kulturali	Twassil ta' infrastruttura teknoloġika modernizzata għall-faċilitajiet kulturali				Q4	2024	It-twassil ta' tagħmir tal-kompjuter u sistemi integrati ta' informazzjoni u katalogu għal 239 librerija pubblika; kopertura bil-Wi-Fi ta' 50 mużew, palazz u monument; ix-xiri ta' tagħmir għall-proġettazzjoni tal-vidjow u taċ-ċinema għal 155 teatru taċ-ċinema u ċentri tal-arti kontemporanji pubbliċi.
4.5	RE-C04-i01	T	Appoġġ finanzjarju għat-traduzzjoni u l-edizzjoni ta' xogħlijiet letterarji		Numru		5 200	Q4	2025	L-għadd ta' xogħlijiet letterarji li ngħataw appoġġ finanzjarju għat-traduzzjoni ta' xogħlijiet letterarji u l-edizzjoni ta' kotba awdjo u kotba elettroniċi permezz tal-finanzjament ta' 60-70 % tal-ispejjeż tat-traduzzjoni u l-pubblikazzjoni.
4.6	RE-C04-i02	M	L-istabbiliment tan-network "Saber Fazer"	Il-ħolqien ta' repożitorju ta' informazzjoni u dokumentazzjoni dwar il-produzzjoni artiġjanali domestika, l-identifikazzjoni u l-immappjar tal-materja prima				Q4	2022	L-istabbiliment tan-network "Saber Fazer": il-ħolqien ta' repożitorju ta' informazzjoni u dokumentazzjoni dwar il-produzzjoni artiġjanali domestika; U l-identifikazzjoni u l-immappjar tal-materja prima użata fil-produzzjoni artiġjanali.
4.7	RE-C04-i02	T	Kuntratti ffirmati għar-riabilitazzjoni u l-konservazzjoni ta' bini ta' wirt kulturali u teatri nazzjonali	Kuntratti ffirmati	Numru	0	49	Q3	2023	L-għadd ta' siti kulturali li għalihom ġew iffirmati kuntratti għar-riabilitazzjoni u l-konservazzjoni ta' mużewijiet, monumenti, palazzi tal-istat u teatri nazzjonali.

4.8	RE-C04-i02	T	Xogħlijiet li tlestew għar-riabilitazzjoni u l-konservazzjoni ta’ bini ta’ wirt kulturali u teatri nazzjonali	Tlestija tax-xogħlijiet	Numru	0	49	Q4	2025	L-għadd ta’ siti kulturali li għalihom tlestew ix-xogħlijiet għar-riabilitazzjoni u l-konservazzjoni ta’ mużewijiet, monumenti, palazzi tal-istat u teatri nazzjonali.

E. KOMPONENT 5: Investiment u Innovazzjoni

Dan il-komponent tal-pjan Portugiż għall-irkupru u r-reżiljenza jindirizza sfidi relatati mal-livell relattivament modest ta' riċerka u innovazzjoni, b'mod partikolari permezz tat-trawwim tar-rabtiet bejn in-negozju u x-xjenza u b'enfasi partikolari fuq l-innovazzjoni fuq it-tranżizzjoni ekoloġika, u l-isfidi relatati mas-sottokapitalizzazzjoni kronika tas-settur tan-negozju Portugiż li kompliet tiddeterjora bħala konsegwenza tal-pandemija tal-COVID-19.

L-objettiv tal-komponent huwa li jiżdiedu l-kompetittività u r-reżiljenza tal-ekonomija Portugiża permezz ta' miżuri mfassla biex isaħħu r-riċerka, billi jitrawwem it-trasferiment tar-riżultati tagħha għas-settur tan-negozju, u b'hekk jiġu promossi l-innovazzjoni u l-investiment. Il-parti tar-riċerka u l-innovazzjoni tal-komponent għandha l-għan li ttejjeb il-kooperazzjoni bejn l-akkademja u n-negozju, issaħħaħ il-potenzjal xjentifiku u teknoloġiku tal-Portugall u tappoġġa l-implimentazzjoni ta' aġendi ambizzjużi u komprensivi tar-riċerka u l-innovazzjoni li jindirizzaw sfidi soċjoekonomiċi u ambjentali ewlenin. Dan huwa mistenni li jinkiseb permezz ta' RuŻ investimenti fl-innovazzjoni akbar u aktar effettivi, appoġġ immirat biex ir-riżultati tar-riċerka jissarrfu aħjar f'investiment, diversifikazzjoni u speċjalizzazzjoni tal-istruttura produttiva, jiġi sfruttat il-potenzjal reali għal affermazzjoni kompetittiva ta' setturi industrijali stabbiliti u oqsma emerġenti u jingħata kontribut għat-tranżizzjoni doppja. B'mod partikolari, dan il-komponent għandu l-għan li jżid l-esportazzjonijiet ta' oġġetti u servizzi ta' valur miżjud għoli, iżid l-investiment fir-RuŻ (kemm permezz ta' impjiegi ġodda b'ħiliet għolja kif ukoll billi jżid in-nefqa tar-RuŻ mid-ditti), u jikkontribwixxi għat-tnaqqis tal-emissjonijiet tas-CO_2.

F'konformità mal-ħtieġa li tiġi appoġġata s-solvenza tas-sistema produttiva u li jiġu indirizzati l-fallimenti tas-suq fl-aċċess għall-finanzi, dan il-komponent jinkludi riforma u investimenti li jikkontribwixxu għat-titjib tas-suq Portugiż tal-finanzjament korporattiv, permezz tal-ħolqien u t-tisħiħ tal-kapital tal-Bank Promozzjonali Nazzjonali, *Banco Português de Fomento* u l-iżvilupp ta' strumenti finanzjarji ġodda. Il-komponent jintroduċi wkoll riformi tas-suq tal-kapital biex isaħħaħ is-swieq kapitali fil-Portugall fit-tul permezz tar-reviżjoni tal-qafas legali eżistenti u l-adozzjoni ta' liġijiet ġodda, b'enfasi partikolari fuq kumpaniji ta' investiment f'titoli għall-iżvilupp tal-ekonomija (SIMFEs), impriżi ta' investiment kollettiv u r-reviżjoni tal-kodiċi tat-titoli.

Il-komponent jappoġġa l-indirizzar tar-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar l-investiment fit-tranżizzjoni klimatika (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020), ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar l-iffukar tal-politika ekonomika relatata mal-investiment fl-innovazzjoni (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2019) u għar-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020 (Investiment iffukat fuq it-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali). Il-komponent jikkontribwixxi biex tiġi indirizzata r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar l-implimentazzjoni tal-miżuri temporanji mmirati lejn l-iżgurar tal-aċċess għal-likwidità għad-ditti, b'mod partikolari l-intrapriżi żgħar u ta' daqs medju u l-promozzjoni tal-investiment privat biex jitrawwem l-irkupru ekonomiku (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (Do no significant harm) (2021/C58/01).

E.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma RE-r09: Promozzjoni tar-RyIuŻ u investiment innovattiv fl-intrapriżi

L-għan tar-riforma huwa li trawwem l-investiment fir-RuŻ, b'mod partikolari billi tiżgura kundizzjonijiet qafas li jwasslu biex l-investiment pubbliku u privat fir-RuŻ isir aktar effiċjenti u effettiv. Ir-riforma hija parti mill-aġġornament tal-Istrateġija għall-Innovazzjoni Teknoloġika u tal-Intrapriżi 2018-2030. Dan l-aġġornament għandu l-għan li jiffaċilita l-finanzjament u l-operazzjonalizzazzjoni ta' sħubijiet pubbliċi-privati b'appoġġ għal aġendi ambizzjużi ta' riċerka u innovazzjoni. Ir-riforma għandha l-għan li tissimplifika l-aċċess għall-istrumenti ta' finanzjament għall-attivitajiet tar-RuŻ u li tgħin biex ittejjeb il-prevedibbiltà u l-istabbiltà tal-finanzjament billi tistabbilixxi qafas ta' programmazzjoni pluriennali għall-investiment pubbliku fir-RuŻ, bl-appoġġ ta' sistema ta' monitoraġġ indipendenti tal-investiment fir-RuŻ. L-investimenti li għandhom jiġu implimentati fir-rigward ta' din ir-riforma huma RE-C05-i01.01 u RE-C05-i01.02.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2021.

Riforma RE-r11: Estensjoni u konsolidazzjoni tan-network tal-Istituzzjonijiet tal-Interface.

L-għan tar-riforma huwa li jittejbu r-rabtiet bejn l-akkademja u n-negozju sabiex jissaħħu l-flussi tal-għarfien u t-trasferiment tat-teknoloġija.

Ir-riforma għandha tikkonsisti f'reviżjoni u standardizzazzjoni tal-qafas leġiżlattiv u regolatorju tas-Sistema ta' Interface tat-Teknoloġija, b'mod partikolari ċ-Ċentri Teknoloġiċi u ċ-Ċentri INTERFACE maħluqa bil-Programm INTERFACE. Iċ-ċentri Teknoloġiċi u ċ-Ċentri INTERFACE jorbtu l-organizzazzjonijiet tar-riċerka (inklużi l-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għolja) u l-kumpaniji, sabiex jappoġġaw it-trasferiment tal-għarfien u tat-teknoloġija. Ir-riforma tistabbilixxi l-proċess għall-istabbiliment ta' dawn l-entitajiet u l-mudell ta' governanza u finanzjament tagħhom.

Il-grupp ta' Ħidma dwar l-Abilitazzjoni tal-Infrastrutturi Teknoloġiċi stabbilit mill-Gvern huwa inkarigat mit-tħejjija tal-proposta leġiżlattiva.

L-investimenti li għandhom jiġu implimentati fir-rigward ta' din ir-riforma huma RE-C05-i01.01 u RE-C05-i01.02.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2021.

Riforma RE-r12: Aġenda ta' riċerka u innovazzjoni għal agrikoltura sostenibbli, ikel u agroindustrija.

L-objettiv tar-riforma huwa li ssaħħaħ is-settur agrikolu fil-Portugall, u li tiżgura s-sigurtà alimentari u nutrizzjonali, tikkontribwixxi għas-saħħa u l-benesseri, ittejjeb il-ġestjoni taż-żoni rurali, tkompli l-konservazzjoni tal-bijodiversità, tindirizza l-effetti tat-tibdil fil-klima, bl-adattamenti u l-kontributi meħtieġa biex jittaffew l-effetti tagħha u tagħti spinta lil attivitajiet ekonomiċi oħra, bħal, fost l-oħrajn, is-servizzi agrikoli u anki l-forniment tal-ikel u t-turiżmu.

Ir-riforma tappoġġa l-implimentazzjoni tal-Aġenda tal-Innovazzjoni għall-Agrikoltura 20|30. Dan għandu jikkonsisti fil-forniment tal-mezzi meħtieġa għall-aġġornament u t-tħejjija tal-infrastruttura eżistenti kif ukoll il-promozzjoni ta' alleanzi funzjonali tul il-katina agroalimentari, in-negozji u r-riċerka, sabiex jiġu promossi l-iżvilupp u l-integrazzjoni tar-RuI immirati lejn il-ħtiġijiet tas-settur agrikolu bil-ħsieb ta' tranżizzjoni ekoloġika u diġitali.

L-implimentazzjoni tar-riforma kellha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2020.

Investiment RE-C05-i01.01: Il-mobilizzazzjoni ta' Aġendi/Alleanzi għall-Innovazzjoni tan-Negozju.

L-objettiv ta' dan l-investiment huwa li jimmobilizza u jsaħħaħ il-kapaċitajiet xjentifiċi u teknoloġiċi tal-Portugall permezz tal-użu ta' aġendi ambizzjużi tar-riċerka u l-innovazzjoni bbażati fuq konsorzji bejn in-negozji u l-akkademiċi.

L-investiment għandu jikkonsisti primarjament f'għotjiet għall-implimentazzjoni tal-Aġendi ta' Mobilizzazzjoni/Alleanzi għall-Innovazzjoni tan-Negozju permezz ta' żewġ strumenti komplementari: i) Patti ta' innovazzjoni li jippromwovu l-kooperazzjoni u jwasslu għall-iżvilupp ta' proġetti ta' innovazzjoni, u ii) Immobilizzar ta' proġetti mmirati lejn l-RuŻ u t-trasformazzjoni tiegħu fi prodotti u servizzi ġodda permezz tal-investiment. L-aġendi ta' Mobilizzazzjoni għandhom jintgħażlu permezz ta' sejħiet kompetittivi miftuħa għal pjanijiet strateġiċi li għandhom jiġu proposti mill-konsorzji tan-negozju-akkademja. Dan l-investiment jibni fuq il-qafas strateġiku li għandu jiġi implimentat bir-RE-r09 u jsaħħaħ ir-rwol tal-Istituzzjonijiet tal-Interface u l-konsolidazzjoni ta' dan in-network.

Sabiex jiġi żgurat li l-miżura tikkonforma mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01), il-kriterji ta' eliġibbiltà li jinsabu f'termini ta' referenza għal sejħiet għal proġetti li ġejjin għandhom jeskludu l-lista ta' attivitajiet li ġejja: i) attivitajiet relatati mal-karburanti fossili, inkluż l-użu downstream[10]; ii) attivitajiet taħt l-Iskema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS) li jiksbu emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti[11]; iii) attivitajiet relatati ma' miżbliet tal-iskart, inċineraturi[12] u impjanti tat-trattament mekkaniku u bijoloġiku[13]; u iv) attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara lill-ambjent. It-termini ta' referenza għandhom jeħtieġu wkoll li jintgħażlu biss attivitajiet li jikkonformaw mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C05-i01.02: Aġendi Ekoloġiċi/Alleanzi għall-innovazzjoni tan-negozju

L-objettiv ta' dan l-investiment huwa li jiġu implimentati l-istess strumenti bħal fir-RE-C05-i01.01, madankollu, speċjalizzati fuq sett limitat ta' Aġendi Ekoloġiċi permezz ta' konsorzji

---

10 Ħlief għal proġetti taħt din il-miżura fil-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana, kif ukoll fl-infrastruttura ta' trażmissjoni u distribuzzjoni relatata, li jużaw il-gass naturali, li huma konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01).

11 Meta l-attività appoġġata tikseb emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex sostanzjalment aktar baxxi mill-parametri referenzjarji rilevanti, għandha tingħata spjegazzjoni tar-raġunijiet għaliex dan mhuwiex possibbli. Il-parametri referenzjarji stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas għall-attivitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, kif stabbilit fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447.

12 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet taħt din il-miżura f'impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli, u għal impjanti eżistenti, fejn l-azzjonijiet taħt din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika , jinqabdu l-gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, dment li tali azzjonijiet taħt din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

13 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet taħt din il-miżura f' impjanti ta' trattament mekkaniku u bijoloġiku eżistenti, fejn l-azzjonijiet taħt din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika jew il-modifika retroattiva ta' operazzjonijiet ta' riċiklaġġ ta' skart separat għall-kompost tal-bijoskart u d-diġestjoni anaerobika tal-bijoskart, dment li tali azzjonijiet taħt din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

tan-negozju u l-akkademja biex jappoġġaw l-innovazzjoni (b'enfasi fuq it-tranżizzjoni ekoloġika, il-qasam 022 tal-Anness tar-Regolament tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza).

Sabiex jiġi żgurat li l-miżura tikkonforma mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01), il-kriterji ta' eliġibbiltà li jinsabu f'termini ta' referenza għal sejħiet għal proġetti li ġejjin għandhom jeskludu l-lista ta' attivitajiet li ġejja: i) attivitajiet relatati mal-karburanti fossili, inkluż l-użu downstream[14]; ii) attivitajiet taħt l-Iskema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS) li jiksbu emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti[15]; iii) attivitajiet relatati ma' miżbliet tal-iskart, inċineraturi[16] u impjanti tat-trattament mekkaniku u bijoloġiku[17]; u iv) attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara lill-ambjent. It-termini ta' referenza għandhom jeħtieġu wkoll li jintgħażlu biss attivitajiet li jikkonformaw mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C05-i02: Missjoni tal-interface — tiġdid tan-network ta' appoġġ xjentifiku u teknoloġiku u gwida għan-nisġa produttiva

L-objettiv tal-investiment huwa li jsaħħaħ u jagħti s-setgħa lis-sistema xjentifika u teknoloġika nazzjonali u li jtejjeb il-konnessjonijiet tal-akkademja tan-negozju biex jiżgura trasferiment effiċjenti tat-teknoloġija u t-traduzzjoni tar-riżultati tar-riċerka fl-innovazzjoni. L-investiment għandu jikkonsisti fil-konsolidazzjoni tal-mudell ta' finanzjament ġdid taċ-Ċentri tas-Sistema tal-Interfaċċja tat-Teknoloġija u tal-Laboratorji Kollaborattivi CoLab privati mhux għall-profitt jew assoċjazzjonijiet jew ditti li għandhom l-għan li joħolqu impjiegi kwalifikati, direttament jew indirettament, permezz tal-implimentazzjoni tal-aġendi tar-riċerka u l-innovazzjoni) fuq il-bażi tal-istruttura ta' 1/3 tal-finanzjament ewlieni, 1/3 tal-finanzjament kompetittiv u 1/3 tal-finanzjament tas-suq, billi jiġi żgurat 1/3 tal-finanzjament ewlieni għall-Missjoni tal-Interface. L-investiment għandu jikkonsisti f'li jilħaq 500 ditta li għandhom jibbenefikaw minn din l-iskema u s-servizzi pprovduti mill-entitajiet INTERFACE. L-azzjoni kkombinata tar-Riforma RE-r11 u l-Investiment RE-C05-i02 hija mistennija li tikseb l-objettivi msemmija hawn fuq.

---

14 Ħlief għal proġetti taħt din il-miżura fil-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana, kif ukoll fl-infrastruttura ta' trażmissjoni u distribuzzjoni relatata, li jużaw il-gass naturali, li huma konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01).

15 Meta l-attività appoġġata tikseb emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex sostanzjalment aktar baxxi mill-parametri referenzjarji rilevanti, għandha tingħata spjegazzjoni tar-raġunijiet għaliex dan mhuwiex possibbli. Il-parametri referenzjarji stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas għall-attivitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, kif stabbilit fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447.

16 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli, u għal impjanti eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika, jinqabdu l-gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

17 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet taħt din il-miżura f' impjanti ta' trattament mekkaniku u bijoloġiku eżistenti, fejn l-azzjonijiet taħt din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika jew il-modifika retroattiva ta' operazzjonijiet ta' riċiklaġġ ta' skart separat għall-kompost tal-bijoskart u d-diġestjoni anaerobika tal-bijoskart, dment li tali azzjonijiet taħt din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

Sabiex jiġi żgurat li l-miżura tikkonforma mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01), il-kriterji ta' eliġibbiltà li jinsabu f'termini ta' referenza għal sejħiet għal proġetti li ġejjin għandhom jeskludu l-lista ta' attivitajiet li ġejja: i) attivitajiet relatati mal-karburanti fossili, inkluż l-użu downstream[18]; ii) attivitajiet taħt l-Iskema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS) li jiksbu emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti[19]; iii) attivitajiet relatati ma' miżbliet tal-iskart, inċineraturi[20] u impjanti tat-trattament mekkaniku u bijoloġiku[21]; u iv) attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara lill-ambjent. It-termini ta' referenza għandhom jeħtieġu wkoll li jintgħażlu biss attivitajiet li jikkonformaw mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C05-i03: Aġenda ta' riċerka u innovazzjoni għal agrikoltura sostenibbli, ikel u agroindustrija [Aġenda ta' Innovazzjoni għall-Agrikoltura 20 30].

L-għan ta' dan l-investiment huwa li jagħti spinta lir-riċerka u l-innovazzjoni biex tinkiseb agrikoltura aktar sostenibbli.

L-investiment għandu jikkonsisti f'għotjiet għal entitajiet pubbliċi u privati biex jappoġġaw l-Aġenda tal-Innovazzjoni għall-Agrikoltura 20 30. L-aġenda hija strutturata fi 15-il inizjattiva ewlenija li jappoġġaw ir-RuŻ u l-proġetti ta' innovazzjoni. Dawn il-proġetti ta' riċerka u innovazzjoni għandhom jirrispondu għall-ħtiġijiet identifikati fil-Pjan Strateġiku Portugiż għall-Politika Agrikola Komuni. L-inizjattivi varji għandhom jinkludu azzjonijiet dwar il-bijoekonomija ċirkolari u l-biedja ta' preċiżjoni. Fl-għażla tal-proġetti għandhom jitqiesu sistemi u setturi ta' produzzjoni differenti. Huwa mistenni li 100 proġett ta' riċerka u innovazzjoni għandhom jiġu appoġġati. Barra minn hekk, l-investiment għandu jinkludi l-irkupru u l-aġġornament tal-faċilitajiet u t-tagħmir xjentifiċi ta' 24 farm u laboratorju sperimentali (ċentri ta' innovazzjoni).

Sabiex jiġi żgurat li l-miżura tikkonforma mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01), il-kriterji ta' eliġibbiltà li jinsabu f'termini ta' referenza għal sejħiet għal proġetti li ġejjin għandhom jeskludu l-lista ta' attivitajiet li ġejja: i) attivitajiet relatati mal-

---

18 Ħlief għal proġetti taħt din il-miżura fil-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana, kif ukoll fl-infrastruttura ta' trażmissjoni u distribuzzjoni relatata, li jużaw il-gass naturali, li huma konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01).

19 Meta l-attività appoġġata tikseb emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex sostanzjalment aktar baxxi mill-parametri referenzjarji rilevanti, għandha tingħata spjegazzjoni tar-raġunijiet għaliex dan mhuwiex possibbli. Il-parametri referenzjarji stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas għall-attivitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, kif stabbilit fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447.

20 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli, u għal impjanti eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika, jinqabdu l-gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

21 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet taħt din il-miżura f' impjanti ta' trattament mekkaniku u bijoloġiku eżistenti, fejn l-azzjonijiet taħt din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika jew il-modifika retroattiva ta' operazzjonijiet ta' riċiklaġġ ta' skart separat għall-kompost tal-bijoskart u d-diġestjoni anaerobika tal-bijoskart, dment li tali azzjonijiet taħt din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

karburanti fossili, inkluż l-użu downstream[22]; ii) attivitajiet taħt l-Iskema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS) li jiksbu emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti[23]; iii) attivitajiet relatati ma' miżbliet tal-iskart, inċineraturi[24] u impjanti tat-trattament mekkaniku u bijoloġiku[25]; u iv) attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara lill-ambjent. It-termini ta' referenza għandhom jeħtieġu wkoll li jintgħażlu biss attivitajiet li jikkonformaw mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C05-i04-RAA: Rikapitalizzazzjoni tas-Sistema tan-Negozju tal-Azores

L-għan tal-miżura huwa li tindirizza l-problema strutturali tas-sottokapitalizzazzjoni tad-ditti fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti fil-ħolqien tal-veikolu bi skop speċjali li sussegwentement għandu jinvesti EUR 125 000 000 f'ditti Ażoreani vijabbli prinċipalment fil-forma ta' ekwità. L-investiment jikkomplementa l-investimenti nazzjonali mmirati lejn il-kapitalizzazzjoni ta' kumpaniji b'pakkett reġjonali u bi strumenti dedikati li jirrispondu għall-ispeċifiċitajiet tal-istruttura tan-negozju tar-Reġjun Awtonomu. Barra minn hekk, dan l-investiment għandu jkun ibbażat fuq il-provvista ta' kapital b'komponent konvertibbli f'għotjiet mhux ripagabbli. Il-konverżjoni f'għotja li ma titħallasx lura għandha tkun kundizzjonali fuq it-tfassil tal-istrumenti ta' rikapitalizzazzjoni minn *Banco Português de Fomento*, il-prestazzjoni tal-kumpaniji benefiċjarji u l-iskemi assoċjati ta' għajnuna mill-Istat.

Il-proġetti kollha għandhom jitwettqu f'konformità sħiħa mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). Barra minn hekk, il-Portugall impenja ruħu li d-dokument ta' politika ta' investiment relatat mal-istrument ta' EUR 125 000 000, li għandu jiġi adottat mill-*Banco Português de Fomento* bħala l-korp maniġerjali tal-veikolu bi skop speċjali, għandu jagħti dettalji dwar il-kriterji tal-għażla/eliġibbiltà għall-kumpaniji appoġġati, filwaqt li jiżgura r-rispett tar-rekwiżiti klimatiċi u ambjentali tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza, inkluża l-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01) ta' assi/attivitajiet appoġġati u/jew

[22] Ħlief għal proġetti taħt din il-miżura fil-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana, kif ukoll fl-infrastruttura ta' trażmissjoni u distribuzzjoni relatata, li jużaw il-gass naturali, li huma konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01).

[23] Meta l-attività appoġġata tikseb emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex sostanzjalment aktar baxxi mill-parametri referenzjarji rilevanti, għandha tingħata spjegazzjoni tar-raġunijiet għaliex dan mhuwiex possibbli. Il-parametri referenzjarji stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas għall-attivitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, kif stabbilit fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447.

[24] Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli, u għal impjanti eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika, jinqabdu l-gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

[25] Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet taħt din il-miżura f' impjanti ta' trattament mekkaniku u bijoloġiku eżistenti, fejn l-azzjonijiet taħt din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika jew il-modifika retroattiva ta' operazzjonijiet ta' riċiklaġġ ta' skart separat għall-kompost tal-bijoskart u d-diġestjoni anaerobika tal-bijoskart, dment li tali azzjonijiet taħt din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

kumpaniji u jispeċifika l-miri ta' investiment u r-redditi mmirati. Għall-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01) tal-kumpaniji appoġġati, il-politika ta' investiment għandha tirrikjedi:

- l-użu tal-prova tas-sostenibbiltà,
- lista ta' esklużjoni li tinkludi l-elementi ta' hawn taħt:
  - Attivitajiet relatati mal-karburanti fossili, inkluż l-użu downstream[26];
  - Attivitajiet taħt l-Iskema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS) li jiksbu emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti[27];
  - Attivitajiet relatati ma' miżbliet tal-iskart, inċineraturi[28] u impjanti tat-trattament mekkaniku u bijoloġiku[29];
  - Attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara fit-tul lill-ambjent bħall-iskart nukleari; u
  - RuŻuI iddedikata għall-assi u l-attivitajiet ta' hawn fuq.
- kontrolli obbligatorji tal-konformità legali permezz tal-*Banco Português de Fomento* u/jew l-intermedjarji finanzjarji magħżula tiegħu għal tranżazzjonijiet eżentati mill-verifika tas-sostenibbiltà, u,
- benefiċjarji ta' appoġġ ta' ekwità li jiksbu mill-inqas 50 % tad-dħul tagħhom mill-attivitajiet elenkati fil-lista ta' esklużjoni biex jadottaw u jippubblikaw pjanijiet ta' tranżizzjoni ekoloġika.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

<u>Investiment RE-C05-i05-RAA: Irkupru Ekonomiku tal-Agrikoltura Ażoreana</u>

L-objettiv tal-investiment huwa li tingħata spinta lill-agrikoltura fl-Azores, b'enfasi qawwija fuq is-sostenibbiltà kif ukoll il-promozzjoni tal-produzzjoni lokali. L-agrikoltura fl-Azores għandha importanza ekonomika, soċjali u territorjali għolja għall-koeżjoni reġjonali, meta titqies il-frammentazzjoni tat-territorju reġjonali li huwa kkaratterizzat minn gżejjer b'karatteristiċi speċifiċi. Dan l-investiment għandu l-għan li i) jikkontribwixxi għar-reżiljenza u t-tkabbir sostenibbli tal-potenzjal produttiv reġjonali, ii) itaffi l-impatt ekonomiku u soċjali

---

26 Ħlief għal proġetti taħt din il-miżura fil-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana, kif ukoll fl-infrastruttura ta' trażmissjoni u distribuzzjoni relatata, li jużaw il-gass naturali, li huma konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01).

27 Meta l-attività appoġġata tikseb emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex sostanzjalment aktar baxxi mill-parametri referenzjarji rilevanti, għandha tingħata spjegazzjoni tar-raġunijiet għaliex dan mhuwiex possibbli. Il-parametri referenzjarji stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas għall-attivitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, kif stabbilit fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447.

28 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli, u għal impjanti eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika, jinqabdu l-gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

29 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet taħt din il-miżura f' impjanti ta' trattament mekkaniku u bijoloġiku eżistenti, fejn l-azzjonijiet taħt din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika jew il-modifika retroattiva ta' operazzjonijiet ta' riċiklaġġ ta' skart separat għall-kompost tal-bijoskart u d-diġestjoni anaerobika tal-bijoskart, dment li tali azzjonijiet taħt din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

tal-kriżi fuq is-settur agrikolu u agroalimentari fl-Azores u iii) jikkontribwixxi għat-tranżizzjoni doppja klimatika u diġitali fis-settur agrikolu u agroalimentari fl-Azores.

L-investiment għandu jikkonsisti minn i) appoġġ għal proġetti ta' investiment fl-innovazzjoni ta' prodotti u proċessi ta' produzzjoni għal impriżi agrikoli reġjonali, ii) investiment pubbliku fl-innovazzjoni u tranżizzjoni doppja (inkluż programm biex jittejbu l-ħiliet tal-bdiewa għat-tranżizzjoni doppja u l-konsum sostenibbli, inklużi ċertifikazzjonijiet) u iii) investiment pubbliku fir-ristrutturar, inkluż investiment fl-innovazzjoni ta' proċessi ta' produzzjoni u fit-tranżizzjoni ekoloġika tan-network reġjonali tat-tbiċċir u ċ-ċertifikazzjoni tal-kwalità tal-ħalib.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

E.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Numru Sekwenzjal i	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
5.1	RE-C05-r09	M	Aġġornament tal-linji gwida għall-istrateġija għall-innovazzjoni teknoloġika u kummerċjali għall-Portugall 2030	Pubblikazzjoni ta' linji gwida aġġornati għall-istrateġija għall-innovazzjoni teknoloġika u kummerċjali għall-Portugall 2030				Q4	2021	Aġġornament tad-Deċiżjoni tal-Kunsill tal-Ministri li tapprova l-linji gwida għal strateġija ta' innovazzjoni teknoloġika u kummerċjali għall-Portugall, 2018-2030, b'kont meħud tal-Istrateġija 2030 tal-Portugall adottata reċentement u l-isfidi l-ġodda tal-irkupru ekonomiku.
5.2	RE-C05-r11	T	Estensjoni tan-Network ta' Laboratorji Kollaborattivi Rikonoxxuti		Numru	26	35	Q1	2021	Rikonoxximent u għoti ta' kwalifiki għal Laboratorji Kollaborattivi ġodda — Estensjoni tan-network tal-Laboratorji Kollaborattivi permezz tar-rikonoxximent u l-għoti tat-titolu lil entitajiet ġodda, li jirriżultaw mill-proċess ta' applikazzjoni u evalwazzjoni mwettaq minn bord ta' evalwazzjoni indipendenti ta' esperti ta' mertu internazzjonali rikonoxxut maħtur mill-Bord ta' Tmexxija tal-FCT, I.P (Fondazzjoni għax-Xjenza u t-Teknoloġija)
5.3	RE-C05-r11	M	Dħul fis-seħħ tar-reġim legali ġdid għaċ-ċentri tat-teknoloġija u l-innovazzjoni	Dħul fis-seħħ tar-reġim legali ġdid għaċ-ċentri tat-teknoloġija u l-innovazzjoni				Q4	2021	Il-leġiżlazzjoni għandha tirrevedi u tistandardizza l-qafas leġiżlattiv u regolatorju tal-entitajiet li jiffurmaw parti mis-Sistema Xjentifika u Teknoloġika, filwaqt li tiddefinixxi l-mudell ta' finanzjament u evalwazzjoni tagħha.

5.4	RE-C05-r12	M	Approvazzjoni tal-Aġenda tal-Innovazzjoni għall-Agrikoltura	Approvazzjoni tal-Aġenda tal-Innovazzjoni għall-Agrikoltura				Q4	2020	Pubblikazzjoni tad-Deċiżjoni tal-Kunsill tal-Ministri li tapprova l-Aġenda tal-Innovazzjoni għall-Agrikoltura. Deċiżjoni tal-Kunsill tal-Ministri ppubblikata 15/10/2020
5.5	RE-C05-i01.01	T	Il-konklużjoni ta' Kuntratti biex jiġu żviluppati prodotti u servizzi ġodda f'oqsma strateġiċi rilevanti (Aġendi tal-Innovazzjoni).		Numru	0	6	Q4	2022	Il-konklużjoni ta' sitt kuntratti (patti ta' innovazzjoni jew mobilizzazzjoni ta' proġetti) ma' konsorzji, li għandhom jinkludu: • L-identifikazzjoni tal-entitajiet kostitwenti tal-konsorzju; • Il-pjan tan-negozju/l-investiment; • l-ammont ta' finanzjament; • L-għanijiet li l-benefiċjarju huwa marbut magħhom; • Il-forma ta' monitoraġġ. Il-kuntratti għandhom jappoġġaw total ta' mill-inqas 60 proġett. It-termini ta' referenza għandhom jinkludu kriterji ta' eliġibbiltà li jiżguraw li l-proġetti magħżula jikkonformaw mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali nazzjonali u tal-UE rilevanti
5.6	RE-C05-i01.01	T	Tlestija tal-implimentazzjoni tas-6 kuntratti (patti ta' innovazzjoni jew mobilizzazzjoni tal-proġetti)		Numru	0	6	Q4	2025	It-tlestija tal-prodotti, il-proċessi jew is-servizzi f'oqsma strateġiċi rilevanti, li jirriżultaw mill-implimentazzjoni tas-sitt kuntratti (patti ta' innovazzjoni jew mobilizzazzjoni ta' proġetti) konklużi ma' konsorzji.
5.7	RE-C05-i01.02	T	Il-konklużjoni ta' kuntratti biex jiġu żviluppati prodotti u servizzi ġodda f'oqsma strateġiċi rilevanti għall-ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju, ir-reżiljenza u l-adattament għat-		Numru	0	4	Q4	2022	Il-konklużjoni ta' erba' kuntratti (patti ta' innovazzjoni jew mobilizzazzjoni ta' proġetti) ma' konsorzji, li għandhom jinkludu: • L-identifikazzjoni tal-entitajiet kostitwenti tal-konsorzju; • Il-pjan tan-negozju/l-investiment; • l-ammont ta' finanzjament; • L-għanijiet li l-benefiċjarju huwa marbut magħhom; • Il-forma ta' monitoraġġ.

			tibdil fil-klima.							Il-kuntratti għandhom jappoġġaw total ta' mill-inqas 40 proġett u għandhom jirriflettu l-allinjament mal-qasam ta' intervent 022 (Il-proċessi ta' riċerka u innovazzjoni, it-trasferiment tat-teknoloġija u l-kooperazzjoni bejn il-kumpaniji b'enfasi fuq l-ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju u r-reżiljenza u l-adattament għat-tibdil fil-klima). It-termini ta' referenza għandhom jinkludu kriterji ta' eliġibbiltà li jiżguraw li l-proġetti magħżula jikkonformaw mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali nazzjonali u tal-UE rilevanti
5.8	RE-C05-i01.02	T	Prodotti, Proċessi jew Servizzi (PPS) ikkompletati rilevanti għall-ekonomija b'livell baxx ta' karbonju, ir-reżiljenza u l-adattament għat-tibdil fil-klima		Numru	0	4	Q4	2025	It-tlestija tal-prodotti, il-proċessi jew is-servizzi li jirriżultaw mill-implimentazzjoni tal-erba' kuntratti (patti ta' innovazzjoni jew mobilizzazzjoni ta' proġetti) konklużi ma' konsorzji, li jirriflettu l-allinjament mal-qasam ta' intervent 022 (Proċessi ta' riċerka u innovazzjoni, trasferiment tat-teknoloġija u kooperazzjoni bejn il-kumpaniji b'enfasi fuq l-ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju u r-reżiljenza u l-adattament għat-tibdil fil-klima).
5.9	RE-C05-i02	T	Kuntratti ma' entitajiet ta' interfaċċa, inklużi Laboratorji Kollaborattivi - Colabs, konklużi		Numru	0	20	Q4	2022	Wara sejħa għall-offerti, l-għażla tal-entitajiet li għandhom jiġu appoġġati. Din is-sejħa hija ristretta għal proponenti rikonoxxuti bħala entitajiet "Interface" jew bħala Laboratorji Kollaborattivi. Il-kuntratti għandhom jirriflettu l-allinjament mal-oqsma ta' intervent 021 (Trasferiment tat-teknoloġija u kooperazzjoni bejn in-negozji, iċ-ċentri ta' riċerka u s-settur tal-edukazzjoni) u 022 (Proċessi ta' tiftix u innovazzjoni, trasferiment tat-teknoloġija u kooperazzjoni bejn l-intrapriżi, b'enfasi fuq l-ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju u r-reżiljenza u l-adattament għat-tibdil fil-klima). It-termini ta' referenza għandhom jinkludu kriterji ta' eliġibbiltà li jiżguraw li l-proġetti magħżula jikkonformaw mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali nazzjonali u tal-UE rilevanti

5.10	RE-C05-i02	T	Kumpaniji li jibbenefikaw mis-servizzi pprovduti mill-entitajiet tal-interface, inklużi Laboratorji Kollaborattivi -Colabs		Numru	0	500	Q4	2025	Ir-rapporti ta' implimentazzjoni li għandhom jiġu ppreżentati kull sena mill-entitajiet tal-interfaċċa għandhom jagħmluha possibbli li jitkejjel il-progress kwantitattiv meta mqabbel mal-objettivi speċifiċi meħuda meta ġie allokat il-finanzjament bażiku, b'mod partikolari l-għadd ta' impriżi li jibbenefikaw mis-servizzi pprovduti.
5.11	RE-C05-i03	M	Proċedura ta' sejħa għall-offerti għal proġetti ta' riċerka u innovazzjoni	Pubblikazzjoni ta' avviż għall-ftuħ ta' proċedura ta' sejħa għall-offerti għal proġetti ta' riċerka u innovazzjoni				Q3	2021	Tnedija ta' sejħa għall-offerti għal programmi/proġetti ta' riċerka u innovazzjoni li għandhom jiġu ffinanzjati taħt l-inizjattivi tal-Aġenda tal-Innovazzjoni għall-Agrikoltura 2030. It-termini ta' referenza għandhom jinkludu kriterji ta' eliġibbiltà li jiżguraw li l-proġetti magħżula jikkonformaw mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali. Il-kriterji tal-għażla għandhom jiżguraw li l-proġetti jiffukaw jew: - dwar l-ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju, ir-reżiljenza u l-adattament għat-tibdil fil-klima, permezz tat-tnaqqis tal-emissjonijiet, iż-żieda fis-sekwestru tal-karbonju, jew it-tisħiħ tar-reżiljenza u l-adattament għat-tibdil fil-klima li jirriflettu r-rekwiżiti tal-qasam ta' intervent 022 kif indikat fl-Anness VI tar-Regolament RRF. - jew dwar id-diġitalizzazzjoni RuŻ proġetti bħal portal agrikolu uniku, bidla diġitali u proġetti RuI relatati mal-ktajjen tal-valur, li jirriflettu r-rekwiżiti tal-qasam ta' intervent 009.
5.12	RE-C05-i03	T	Tlestija ta' proġetti ta' innovazzjoni u riċerka li jiffukaw fuq l-aspetti ekoloġiċi tal-Aġenda ta' Innovazzjoni għall-Agrikoltura 2030		Numru	0	100	Q3	2025	Total ta' 100 proġett RuI iffinanzjati u kkompletati. Appoġġ għal proġetti u programmi ta' riċerka u innovazzjoni li jikkontribwixxu għal mill-inqas waħda mill-15-il inizjattiva tal-Aġenda ta' Innovazzjoni u li jiffukaw fuq ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju, reżiljenza u adattament għat-tibdil fil-klima.

5.13	RE-C05-i03	T	Tlestija ta' proġetti ta' innovazzjoni u riċerka li jiffukaw fuq l-aspetti diġitali tal-Aġenda ta' Innovazzjoni għall-Agrikoltura 2030		Numru	0	5	Q3	2025	Total ta' ħames proġetti ta' strutturar tal-innovazzjoni ffinanzjati u kkompletati. Appoġġ għal proġetti ta' innovazzjoni li jikkontribwixxu għal mill-inqas waħda mill-15-il inizjattiva tal-Aġenda ta' Innovazzjoni u li jiffokaw fuq id-diġitalizzazzjoni.
5.14	RE-C05-i03	T	Tiġdid/aġġornament taċ-ċentri tal-innovazzjoni agrikola		Numru	0	24	Q4	2025	Il-ħolqien ta' Network Nazzjonali tal-Innovazzjoni għall-Agrikoltura, l-Ikel u l-Iżvilupp Rurali, permezz tal-aġġornament ta' 24 Ċentru tal-Innovazzjoni. Dan l-investiment għandu jinkludi prinċipalment ir-rinnovazzjoni tal-infrastrutturi u x-xiri ta' tagħmir xjentifiku tal-laboratorju.
5.15	RE-C05-i04-RAA	M	Adozzjoni ta' Regolament għall-Istrument ta' Rikapitalizzazzjoni tan-Negozji fl-Azores	L-adozzjoni mill-Gvern Reġjonali tal-Azores ta' regolament li jistabbilixxi l-miżura ta' kapitalizzazzjoni u li jawtorizza l-adozzjoni minn *Banco Portugues de Fomento* ta' politika ta' investiment				Q3	2021	L-adozzjoni mill-Gvern Reġjonali tal-Azores ta' regolament li jistabbilixxi l-miżura ta' kapitalizzazzjoni u li jawtorizza l-adozzjoni minn *Banco Portugues de Fomento* ta' politika ta' investiment li tiddefinixxi, fost l-oħrajn, il-kriterji għall-eliġibbiltà u l-għażla ta' kumpaniji benefiċjarji għal kull tip ta' strument finanzjarju. Ir-Regolament għandu jirrikjedi li l-politika ta' investiment ikun fiha kriterji tal-għażla/eliġibbiltà għall-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01) tal-kumpaniji appoġġati, li jirrikjedu: - l-użu ta' verifika tas-sostenibbiltà, - lista ta' esklużjoni li tinkludi l-elementi ta' hawn taħt: - Investimenti relatati mal-karburanti fossili (inkluż l-użu downstream), ħlief għal sħana/enerġija bbażati fuq il-gass naturali konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-gwida DNSH - Attivitajiet taħt l-ETS b'emissjonijiet ekwivalenti ta' CO_2 pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas.

										- Investimenti f'faċilitajiet għar-rimi ta' skart f'miżbliet, f'impjanti ta' trattament mekkaniku bijoloġiku (MBT), u inċineraturi għat-trattament tal-iskart. Il-lista ta' esklużjoni ma tapplikax għal impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli; għal impjanti eżistenti, fejn l-investiment huwa għall-iskop li tiżdied l-effiċjenza enerġetika, jinqabdu gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, sakemm dawn l-investimenti ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjant. - Attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara fit-tul lill-ambjent (pereż. skart nukleari). - RuŻul iddedikata għall-assi u l-attivitajiet ta' hawn fuq. - kontrolli obbligatorji tal-konformità legali permezz ta' BPF u/jew l-intermedjarji finanzjarji magħżula tiegħu għal tranżazzjonijiet eżentati mill-verifika tas-sostenibbiltà - benefiċjarji ta' appoġġ ta' ekwità li jiksbu mill-inqas 50 % tad-dħul tagħhom mill-attivitajiet elenkati fil-lista ta' esklużjoni biex jadottaw u jippubblikaw pjanijiet ta' tranżizzjoni ekoloġika.
5.16	RE-C05-i04-RAA	M	Adozzjoni tal-politika ta' investiment għall-Istrument ta' Rikapitalizzazzjoni tan-Negozji fl-Azores	L-adozzjoni minn BPF tal-politika ta' investiment li tkopri l-istrumenti finanzjarji kollha previsti fil-miżura.				Q3	2021	L-adozzjoni minn BPF tal-politika ta' investiment li tkopri l-istrumenti finanzjarji kollha previsti fil-miżura. Il-politika ta' investiment għandha tiġi żviluppata u adottata minn BPF bħala l-korp maniġerjali tal-veikolu li jkollu l-azjendi li jirriżultaw mill-istrumenti finanzjarji implimentati biex jappoġġaw lill-kumpaniji magħżula bħala benefiċjarji. Il-politika ta' investiment għandha tirrifletti l-kriterji tal-għażla/eliġibbiltà u l-impenji/il-miri applikabbli stabbiliti fir-Regolament għall-Istrument ta' Rikapitalizzazzjoni tan-Negozji fl-Azores
5.17	RE-C05-i04-RAA	T	It-twassil ta' total ta' EUR 125 000 000 lill-korporazzjonijiet mhux finanzjarji tar-reġjun f'appoġġ ta' ekwità u kważi ekwità, f'konformità mal-politika ta' investiment tal-istrument. B'mod indikattiv, huwa stmat		F'EUR	0	125 00 0 000	Q4	2025	It-twassil ta' total ta' EUR 125 000 000 lill-korporazzjonijiet mhux finanzjarji tar-reġjun f'appoġġ ta' ekwità u kważi ekwità, f'konformità mal-politika ta' investiment adottata għall-Istrument ta' Rikapitalizzazzjoni tan-Negozji fl-Azores. *Banco Portugues de Fomento* għandu jkun responsabbli għar-rappurtar dwar l-operazzjonijiet imwettqa. F'dan ir-rapport, minbarra l-movimenti finanzjarji, għandha tiġi ppubblikata lista tal-kumpaniji benefiċjarji, in-NIT u s-CAE tagħhom, id-data tal-kuntratt, il-finanzjament mogħti, it-tip ta' entità finanzjarja involuta.

			li mill-inqas 300 intrapriża għandhom ikunu appoġġati mit-tlestija tal-pjan.							
5.18	RE-C05-i05-RAA	M	Pubblikazzjoni tal-Programm tal-Azores dwar l-Innovazzjoni u d-Diġitalizzazzjoni tal-Agrikoltura	Pubblikazzjoni tal-Programm tal-Azores dwar l-Innovazzjoni u d-Diġitalizzazzjoni tal-Agrikoltura				Q2	2022	Pubblikazzjoni ta' Programm ta' Innovazzjoni u Diġitalizzazzjoni għall-Agrikoltura fl-Azores, inkluż pjan għall-iżvilupp ta' network ta' monitoraġġ u avviżi agrikoli fil-livell tal-gżejjer, kif ukoll pjan għat-tranżizzjoni lejn ir-realtà diġitali u l-biedja ta' preċiżjoni.
5.19	RE-C05-i05-RAA	T	Strutturi ġodda (biex jissostitwixxu strutturi skaduti) jew rikwalifikati responsabbli għat-tbiċċir tal-annimali, u ċ-ċertifikazzjoni tal-kwalità tal-ħalib u s-sikurezza tal-ikel		Numru	0	3	Q2	2024	Finalizzazzjoni ta' xogħlijiet fuq strutturi ġodda (biex jissostitwixxu strutturi obsoleti) jew rikwalifikati responsabbli għat-tbiċċir tal-annimali, iċ-ċertifikazzjoni tal-kwalità tal-ħalib u s-sikurezza tal-ikel, biex iwieġbu għall-evoluzzjoni u d-domandi dejjem jikbru tas-swieq, filwaqt li jinkorporaw investimenti fl-innovazzjoni tal-proċessi ta' produzzjoni u organizzazzjoni, fit-tranżizzjoni ekoloġika, it-tranżizzjoni diġitali u t-trattament xieraq tal-annimali.
5.20	RE-C05-i05-RAA	T	Proġetti appoġġati taħt skemi ta' appoġġ għar-ristrutturar ta' intrapriżi fis-settur tal-ipproċessar u l-kummerċjalizzazzjoni		Numru	0	9	Q4	2025	Proġetti approvati u kkuntrattati taħt skemi ta' appoġġ għall-innovazzjoni fi prodotti u proċessi ta' produzzjoni u organizzazzjoni, tranżizzjoni ekoloġika u tranżizzjoni diġitali, immirati lejn ir-ristrutturar tal-intrapriżi fis-settur tal-ipproċessar u l-kummerċjalizzazzjoni agrikoli.
5.21	RE-C05-i05-RAA	T	Proġetti appoġġati taħt skemi ta' appoġġ għar-ristrutturar tal-azjendi agrikoli		Numru	0	200	Q4	2025	Proġetti approvati u kkuntrattati taħt skemi ta' appoġġ għall-innovazzjoni fi prodotti u proċessi ta' produzzjoni u organizzazzjoni, tranżizzjoni ekoloġika u tranżizzjoni diġitali, immirati lejn ir-ristrutturar tal-azjendi agrikoli.
5.22	RE-C05-i05-RAA	T	Azjendi agrikoli li jibbenefikaw minn appoġġ tekniku speċjalizzat permezz tal-Programm ta' Għoti tas-Setgħa tal-Bdiewa		Numru	0	2 000	Q4	2025	Azjendi agrikoli li jibbenefikaw minn appoġġ tekniku speċjalizzat bħala parti mill-azzjonijiet li għandhom jitwettqu bil-Programm ta' Responsabbilizzazzjoni tal-Bdiewa.

E.3. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għas-self

Riforma RE-r10: Il-ħolqien u l-iżvilupp tal-Banco Português de Fomento.

L-objettivi tal-miżura huma li jiġi ffaċilitat l-aċċess għall-finanzjament ta' ditti Portugiżi billi titnaqqas il-kumplessità ta' prodotti ta' finanzjament korporattiv appoġġati pubblikament u billi jiġu permessi proġetti ta' interess strateġiku nazzjonali. Għal dan il-għan, *Banco Português de Fomento* ġie stabbilit fis-7 ta' Settembru 2020 u beda jopera f'Novembru 2020 bħala l-Bank Promozzjonali Nazzjonali tal-Istat. Minbarra l-missjoni ewlenija u dejjiema tiegħu, il-bank huwa entità ewlenija fil-proċess tat-tkomplija tal-attività ekonomika wara l-pandemija tal-COVID-19, b'mod partikolari billi jippermetti lid-ditti Portugiżi jibbenefikaw mill-azzjonijiet strateġiċi nazzjonali u Ewropej għall-irkupru.

Ir-riforma tikkonsisti fl-istabbiliment legali tal-*Banco Português de Fomento*.

L-implimentazzjoni tar-riforma tlestiet sal-31 ta' Diċembru 2020.

Riforma RE-r13: L-iżvilupp tas-suq kapitali u l-promozzjoni tal-kapitalizzazzjoni ta' kumpaniji mhux finanzjarji

L-għanijiet tal-miżura huma li tingħata spinta lis-suq tal-kapital Portugiż u li tiġi promossa l-kapitalizzazzjoni tal-kumpaniji, b'enfasi partikolari fuq il-kumpaniji tal-investiment tat-titoli għall-iżvilupp tal-ekonomija (SIMFEs), l-impriżi ta' investiment kollettiv u r-reviżjoni tal-kodiċi tat-titoli.

Din ir-riforma għandha tikkonsisti fir-reviżjoni tal-qafas legali eżistenti u l-adozzjoni ta' liġijiet ġodda li għandhom ikunu parti mill-approċċ ħolistiku tal-gvern biex jinħoloq ambjent tan-negozju aktar favorevoli u jiġu pprovduti inċentivi reali għall-investiment, il-kapitalizzazzjoni tan-negozju u l-konsolidazzjoni settorjali. L-implimentazzjoni ta' din ir-riforma għandha tikkonsisti fil-miżuri li ġejjin:

- l-iżvilupp tas-suq kapitali;
- tingħata spinta lill-kumpaniji ta' investiment fit-titoli għall-iżvilupp tal-ekonomija (SIMFEs);
- simplifikazzjoni regolatorja u amministrattiva;
- reviżjoni tal-qafas legali għall-impriżi ta' investiment kollettiv; u
- inċentivi ta' kapitalizzazzjoni (tnaqqis għal qligħ imfaddal u investit mill-ġdid).

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2023.

Investiment RE-C05-i06: Kapitalizzazzjoni tal-kumpaniji u reżiljenza finanzjarja/Banco Português de Fomento

L-għan tal-miżura huwa li tindirizza l-problema strutturali tas-sottokapitalizzazzjoni tad-ditti. L-investiment għandu jipprovdi lill-*Banco Português de Fomento*, li għandu l-għan li jsir sieħeb fl-implimentazzjoni tal-InvestEU, bafer kapitali ta' EUR 250 000 000. Barra minn hekk, għandu jinħoloq veikolu bi skop speċjali, li sussegwentement għandu jinvesti EUR 1 300 000 000 f'ditti Portugiżi vijabbli fil-forma ta' ekwità u kważi ekwità.

Il-Portugall impenja ruħu li d-dokument ta' politika ta' investiment relatat mal-istrument ta' EUR 1 300 000 000, li għandu jiġi adottat mill-*Banco Português de Fomento* bħala l-korp maniġerjali tal-veikolu bi skop speċjali, għandu jagħti dettalji dwar il-kriterji tal-għażla/eliġibbiltà għall-kumpaniji appoġġati, filwaqt li jiżgura r-rispett tar-rekwiżiti klimatiċi u ambjentali tal-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza, inkluża l-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01) ta' assi/attivitajiet appoġġati u/jew kumpaniji u jispeċifika l-miri ta' investiment u r-redditi mmirati. Għall-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01) tal-kumpaniji appoġġati, il-politika ta' investiment għandha tirrikjedi:

- l-użu tal-prova tas-sostenibbiltà,
- lista ta' esklużjoni li tinkludi l-elementi ta' hawn taħt:
  - Attivitajiet relatati mal-karburanti fossili, inkluż l-użu downstream[30];
  - Attivitajiet taħt l-Iskema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS) li jiksbu emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti[31];
  - Attivitajiet relatati ma' miżbliet tal-iskart, inċineraturi[32] u impjanti tat-trattament mekkaniku u bijoloġiku[33];
  - Attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara fit-tul lill-ambjent bħall-iskart nukleari; u
  - RuŻuI iddedikata għall-assi u l-attivitajiet ta' hawn fuq.
- Kontrolli obbligatorji tal-konformità legali permezz tal-*Banco Português de Fomento* u/jew l-intermedjarji finanzjarji magħżula tiegħu għal tranżazzjonijiet eżentati mill-verifika tas-sostenibbiltà; u
- benefiċjarji ta' appoġġ ta' ekwità li jiksbu mill-inqas 50 % tad-dħul tagħhom mill-attivitajiet elenkati fil-lista ta' esklużjoni biex jadottaw u jippubblikaw pjanijiet ta' tranżizzjoni ekoloġika.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

---

30 Ħlief għal proġetti taħt din il-miżura fil-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana, kif ukoll fl-infrastruttura ta' trażmissjoni u distribuzzjoni relatata, li jużaw il-gass naturali, li huma konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01).

31 Meta l-attività appoġġata tikseb emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex sostanzjalment aktar baxxi mill-parametri referenzjarji rilevanti, għandha tingħata spjegazzjoni tar-raġunijiet għaliex dan mhuwiex possibbli. Il-parametri referenzjarji stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas għall-attivitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, kif stabbilit fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447.

32 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli, u għal impjanti eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika, jinqabdu l-gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

33 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet taħt din il-miżura f' impjanti ta' trattament mekkaniku u bijoloġiku eżistenti, fejn l-azzjonijiet taħt din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika jew il-modifika retroattiva ta' operazzjonijiet ta' riċiklaġġ ta' skart separat għall-kompost tal-bijoskart u d-diġestjoni anaerobika tal-bijoskart, dment li tali azzjonijiet taħt din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

E.4. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għas-self

Numru sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
5.23	RE-C05-r10	M	Dħul fis-seħħ tar-regolament li jistabbilixxi l-attivitajiet u l-istatuti tal-*Banco Português de Fomento* (BPF)	Dħul fis-seħħ tad-Digriet-Liġi Nru 63/2020, li jistabbilixxi l-attivitajiet u l-istatuti ta' BPF				Q4	2020	Il-pubblikazzjoni mill-Gvern tar-Repubblika Portugiża u d-dħul fis-seħħ tad-Digriet-Liġi Nru 63/2020, li jirregola l-attività u l-operat ta' BPF u japprova l-istatuti tiegħu.
5.24	RE-C05-r13	M	Dħul fis-seħħ tar-reviżjoni tal-qafas legali għall-impriżi ta' investiment kollettiv	Dħul fis-seħħ tar-reviżjoni tal-qafas legali għall-impriżi ta' investiment kollettiv				Q3	2022	Id-dħul fis-seħħ tal-Att, wara l-Adozzjoni tal-Liġi mill-Assemblea tar-Repubblika. Hija għandha tirrevedi l-qafas legali għall-impriżi ta' investiment kollettiv bil-ħsieb ta' simplifikazzjoni regolatorja u amministrattiva.
5.25	RE-C05-r13	M	Dħul fis-seħħ tar-reviżjoni tal-Att dwar il-Kodiċi tat-Titoli	Dħul fis-seħħ tar-reviżjoni tal-Att dwar il-Kodiċi tat-Titoli				Q3	2022	Id-dħul fis-seħħ tal-Att, wara l-adozzjoni tal-Liġi mill-Assemblea tar-Repubblika. Ir-reviżjoni tal-Kodiċi tat-Titoli għandha l-għan li tissimplifika r-regolamentazzjoni u l-amministrazzjoni sabiex tallinja l-qafas nazzjonali mal-liġi tal-Unjoni fir-rigward tal-objettiv li tiżdied il-kompetittività tas-suq tal-kapital Portugiż.
5.26	RE-C05-r13	M	Żvilupp tas-suq kapitali — dħul fis-seħħ tal-leġiżlazzjoni	Dħul fis-seħħ ta' leġiżlazzjoni għall-iżvilupp tas-suq kapitali				Q4	2023	Wara l-kontribuzzjonijiet mill-parteċipanti fis-suq, id-dħul fis-seħħ tal-leġiżlazzjoni għall-iżvilupp tas-suq kapitali. Filwaqt li tinżamm il-libertà tax-xogħol tat-Task Force ta' Rinfurzar tas-Suq Kapitali (stabbilita mill-Ministeru tal-Ekonomija u t-Tranżizzjoni Diġitali u s-Segretarju tal-Istat għall-Finanzi), huwa previst li l-leġiżlazzjoni għandha tiffoka fuq il-ħolqien ta' inċentivi għal, fost l-oħrajn, i) l-aċċess għall-ekwità permezz tas-suq kapitali, ii) il-ħolqien ta' ambjent li jwassal għat-tkabbir tan-negozju, iii) il-finanzjament tad-dejn fis-suq, iv) il-parteċipazzjoni tal-investituri.

5.27	RE-C05-i06	M	Dħul fis-seħħ ta' digriet liġi li jirregola l-miżura ta' kapitalizzazzjoni ta' BPF	Dħul fis-seħħ ta' digriet liġi li jirregola l-miżura ta' kapitalizzazzjoni ta' BPF				Q3	2021	Dħul fis-seħħ ta' digriet liġi li jirregola l-miżura ta' kapitalizzazzjoni, li jistabbilixxi l-ħtieġa li tiġi stabbilita politika ta' investiment li tiddefinixxi, *inter alia*, il-kriterji għall-eliġibbiltà u l-għażla tal-impriżi benefiċjarji
5.28	RE-C05-i06	M	Żvilupp tal-politika ta' investiment (kapitalizzazzjoni) u adozzjoni mill-maniġer tal-veikolu	Politika ta' investiment (kapitalizzazzjoni), żviluppata minn BPF u adottata mill-veikolu stabbilit għall-ġestjoni tal-parteċipazzjonijiet li jirriżultaw mill-istrumenti finanzjarji implimentati				Q3	2021	L-iżvilupp tal-politika ta' investiment (kapitalizzazzjoni) u l-adozzjoni mill-maniġer tal-vettura. Il-politika ta' investiment għandha tiġi żviluppata u adottata minn BPF bħala l-korp maniġerjali tal-istrument stabbilit għall-ġestjoni tal-azjendi li jirriżultaw mill-istrumenti finanzjarji implimentati biex jappoġġaw lill-kumpaniji magħżula bħala benefiċjarji u għandha tagħti dettalji dwar il-kriterji tal-għażla/eliġibbiltà għall-kumpaniji appoġġati, filwaqt li tiżgura r-rispett tar-rekwiżiti klimatiċi u ambjentali tal-RRF, inkluża l-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01) tal-assi/attivitajiet appoġġati u/jew il-kumpaniji u tispeċifika l-miri ta' investiment u r-redditi mmirati. Għall-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01) tal-kumpaniji appoġġati, il-politika ta' investiment għandha tirrikjedi: - l-użu ta' verifika tas-sostenibbiltà, - lista ta' esklużjoni li tinkludi l-elementi ta' hawn taħt: Investimenti relatati mal-karburanti fossili (inkluż l-użu downstream), ħlief għal sħana/enerġija bbażati fuq il-gass naturali konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-gwida DNSH Attivitajiet taħt l-ETS b'emissjonijiet ekwivalenti ta' CO_2 pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas.

										Investimenti f'faċilitajiet għar-rimi ta' skart f'miżbliet, f'impjanti ta' trattament mekkaniku bijoloġiku (mechanical biological treatment, MBT), u inċineraturi għat-trattament tal-iskart. Il-lista ta' esklużjoni ma tapplikax għal impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli; għal impjanti eżistenti, fejn l-investiment huwa għall-iskop li tiżdied l-effiċjenza enerġetika, jinqabdu gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, sakemm dawn l-investimenti ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjant. Attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara fit-tul lill-ambjent (pereż. skart nukleari). RuŻul iddedikata għall-assi u l-attivitajiet ta' hawn fuq. - kontrolli obbligatorji tal-konformità legali permezz ta' BPF u/jew l-intermedjarji finanzjarji magħżula tiegħu għal tranżazzjonijiet eżentati mill-verifika tas-sostenibbiltà - benefiċjarji ta' appoġġ ta' ekwità li jiksbu mill-inqas 50 % tad-dħul tagħhom mill-attivitajiet elenkati fil-lista ta' esklużjoni biex jadottaw u jippubblikaw pjanijiet ta' tranżizzjoni ekoloġika
5.29	RE-C05-i06	T	Konsenja mill-istrument ta' kapitalizzazzjoni ta' total ta' EUR 1 300 000 0 00 lil korporazzjonijiet mhux finanzjarji Portugiżi f'appoġġ ta' ekwità u kważi ekwità, f'konformità mal-politika ta'		EUR	0	1 300 0 00 000	Q4	2023	L-għoti ta' total ta' EUR 1 300 000 000 lill-korporazzjonijiet mhux finanzjarji Portugiżi f'appoġġ ta' ekwità u kważi ekwità, f'konformità mal-politika ta' investiment definita minn qabel żviluppata minn BPF u adottata mill-veikolu stabbilit għall-ġestjoni tal-parteċipazzjonijiet li jirriżultaw mill-istrumenti finanzjarji implimentati. B'mod indikattiv, huwa stmat li 1300 intrapriża għandhom jiġu appoġġati mit-tlestija tal-pjan.

			investiment tagħha							
5.30	RE-C05-i06	M	Notifika lill-Kummissjoni Ewropea li l-valutazzjoni tal-pilastru ta’ BPF għaddiet b’suċċess	Notifika lill-Kummissjoni Ewropea li l-valutazzjoni tal-pilastru ta’ BPF għaddiet b’suċċess				Q1	2022	Notifika lill-Kummissjoni Ewropea li l-valutazzjoni tal-pilastru ta’ BPF għaddiet b’suċċess
5.31	RE-C05-i06	M	Trasferiment ta’ kapital ta’ EUR 250 000 000 mill-Gvern Portugiż lil BPF u l-adozzjoni tal-politika ta’ investiment għal BPF	Iż-żieda fil-kapital u l-iżvilupp tal-politika ta’ investiment għal BPF biex jiġi implimentat InvestEU, li jistabbilixxi sett ta’ kriterji ta’ eliġibbiltà biex jiġi żgurat li jintlaħqu l-objettivi tal-RRF				Q1	2022	Trasferiment ta’ kapital ta’ EUR 250 000 000 mill-Gvern Portugiż lil BPF u l-adozzjoni tal-politika ta’ investiment għal BPF biex jimplimenta InvestEU, li jistabbilixxi sett ta’ kriterji ta’ eliġibbiltà f’konformità mal-objettivi tal-RRF, inkluż il-prinċipju DNSH, fil-kuntest tal-iffirmar ta’ “ftehim ta’ garanzija InvestEU”.
5.32	RE-C05-i06	T	100 % tal-garanziji magħmula disponibbli miż-żieda fil-kapital ġew iffirmati.		%	0	100	Q4	2025	100 % tal-garanziji magħmula disponibbli miż-żieda fil-kapital ġew iffirmati.

F. KOMPONENT 6: Kwalifiki u Ħiliet

Fil-Portugall, 44,5 % tal-popolazzjoni ta' bejn l-25 u l-64 sena kellhom livelli baxxi ta' kisbiet fl-edukazzjoni fl-2020, ferm ogħla mill-medja tal-UE ta' 25,0 %. Barra minn hekk, il-frazzjoni tal-popolazzjoni b'ħiliet diġitali bażiċi jew li qatt ma użat l-internet hija għolja ħafna. Bl-istess mod, is-segmentazzjoni tas-suq tax-xogħol u l-iżbilanċi bejn is-sessi fil-pagi u l-opportunitajiet ta' karriera għadhom għoljin skont l-istandards tal-UE.

Dan il-komponent jindirizza diversi sfidi relatati mal-livelli relattivament baxxi ta' edukazzjoni u ta' kisba tal-kwalifiki, il-parteċipazzjoni fit-tagħlim tul il-ħajja, is-segmentazzjoni tas-suq tax-xogħol, it-tneħħija tal-ostakli amministrattivi fil-qasam tal-professjonijiet regolati ħafna, it-tħejjija għall-isfidi marbuta mal-futur tax-xogħol u l-ugwaljanza bejn is-sessi u l-opportunitajiet indaqs.

L-objettivi tal-komponent huma wesgħin, li jinkludu t-titjib tal-ħiliet u l-ħiliet, xi ostakli fl-ambjent tan-negozju, is-segmentazzjoni tas-suq tax-xogħol, il-bilanċ bejn is-sessi u l-opportunitajiet indaqs. Fir-rigward tal-potenzjal tal-produzzjoni, dan il-komponent jiffoka fuq miżuri biex jgħollu l-livelli baxxi tal-kwalifiki u jtejbu l-parteċipazzjoni fit-tagħlim tul il-ħajja permezz tar-riforma tas-sistemi tal-edukazzjoni u tal-edukazzjoni u t-taħriġ vokazzjonali (ETV), irawmu t-trasferiment tal-għarfien bejn l-universitajiet/l-organizzazzjonijiet pubbliċi tar-riċerka u l-kumpaniji, u jnaqqsu r-restrizzjonijiet fi professjonijiet regolati ħafna, filwaqt li jsaħħu l-kompetittività fil-forniment tas-servizzi tan-negozju. Il-komponent jippreżenta wkoll miżuri li jindirizzaw diversi prinċipji tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali (European Pillar of Social Rights (, EPSR), bħar-relazzjonijiet tax-xogħol u d-drittijiet ta' aċċess tal-ħaddiema b'kuntratti tax-xogħol atipiċi, appoġġ finanzjarju għall-promozzjoni tal-inklużjoni ta' persuni qiegħda b'impjiegi permanenti ta' kwalità, u l-iżvilupp tan-norma Portugiża għal sistema ta' ġestjoni ta' paga ugwali.

Dan il-komponent huwa allinjat ma' inizjattivi ta' politika ewlenin tal-UE, bħall-Aġenda Ewropea għall-Ħiliet, ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar "Perkorsi ta' Titjib tal-Ħiliet: Opportunitajiet Ġodda għall-Adulti" (ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill 2016/C 484/01), ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill dwar "ETV għal kompetittività sostenibbli, ġustizzja soċjali u reżiljenza" (ir-Rakkomandazzjoni tal-Kunsill 2020/C 417/01), u l-Garanzija għaż-Żgħażagħ imsaħħa, u l-inizjattivi taż-Żona Ewropea tal-Edukazzjoni u taż-Żona Ewropea tar-Riċerka.

Il-komponent jindirizza r-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiżi biex jittieħdu l-miżuri kollha meħtieġa biex tiġi indirizzata b'mod effettiv il-pandemija, tiġi sostnuta l-ekonomija u jiġi appoġġat l-irkupru li jirriżulta (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 1, 2020); tadotta miżuri biex tindirizza s-segmentazzjoni tas-suq tax-xogħol (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2019); li jittejjeb il-livell tal-ħiliet tal-popolazzjoni, b'mod partikolari l-litteriżmu diġitali tagħhom, inkluż billi t-tagħlim tal-adulti jsir aktar rilevanti għall-ħtiġijiet tas-suq tax-xogħol (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2019); jiżdied l-għadd ta' gradwati fl-edukazzjoni għolja, b'mod partikolari fix-xjenza u t-teknoloġija tal-informazzjoni (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2019); li jiġi appoġġat l-użu ta' teknoloġiji diġitali biex jiġi żgurat aċċess ugwali għal edukazzjoni u taħriġ ta' kwalità (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2020); li tingħata spinta lill-kompetittività tad-ditti (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2020); li jiffoka fuq politika ekonomika relatata mal-investiment fuq ir-riċerka u l-innovazzjoni (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2019); u biex jiġi żviluppat pjan direzzjonali biex jitnaqqsu r-restrizzjonijiet fi professjonijiet regolati ħafna (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 4, 2019).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-

deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

F.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma RE-r14: Riforma tal-edukazzjoni u t-taħriġ vokazzjonali

L-objettiv ta' din ir-riforma huwa li timmodernizza s-sistemi tal-edukazzjoni u tal-ETV sabiex ittejjeb il-livelli baxxi ta' edukazzjoni u ta' kisba ta' kwalifiki u l-inċidenza għolja ta' ħaddiema li ma għandhomx ħiliet bażiċi u diġitali, tadatta l-offerta tal-ħiliet għall-ħtiġijiet attwali u futuri tas-suq tax-xogħol, u twessa' l-opportunitajiet ta' edukazzjoni, taħriġ u tagħlim tul il-ħajja.

Ir-riforma għandha tikkonsisti f'azzjonijiet biex:

- tissaħħaħ il-koordinazzjoni politika ġenerali tal-politiki tal-edukazzjoni u l-ETV;
- timmodernizza l-offerta tal-ETV regolata mill-Katalogu Nazzjonali tal-Kwalifiki (CNQ) fuq il-bażi tal-antiċipazzjoni tas-sistema tal-ħtiġijiet tal-kwalifiki, id-dijanjożi prospettiva biex tappoġġa l-aġġornament tas-CNQ u s-simplifikazzjoni tal-Kunsilli Settorjali għall-Kwalifika;
- jiġu kkunsidrati l-ħtiġijiet tas-suq tax-xogħol u l-ħolqien ta' ħiliet/professjonijiet ġodda;
- ittejjeb il-prospetti tal-popolazzjoni b'livell baxx ta' ħiliet billi tfassal offerta ta' taħriġ iffokata fuq il-litteriżmu tal-adulti;
- trawwem l-iżvilupp lokali u l-koeżjoni territorjali u tnaqqas l-inugwaljanzi soċjoekonomiċi billi tqassam mill-ġdid in-network tal-ETV.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Riforma RE-r15: Riforma tal-kooperazzjoni bejn l-edukazzjoni għolja u l-amministrazzjoni pubblika u l-intrapriżi

L-objettiv ta' din ir-riforma huwa li jiġu inċentivati arranġamenti kollaborattivi pubbliċi-privati fil-programmi tal-edukazzjoni u t-taħriġ biex iwieġbu għall-ħtiġijiet tas-suq tax-xogħol u t-tranżizzjoni doppja, inkluż l-iżvilupp ta' korsijiet postgradwatorji ta' ambitu professjonali (lawrji ta' masters professjonali) esklussivi għal studenti b'esperjenza professjonali preċedenti u l-offerta ta' korsijiet terzjarji ta' durata qasira fil-politekniċi (magħrufa bħala korsijiet tekniċi vokazzjonali ogħla).

Ir-riforma għandha tikkonsisti minn:

- att leġiżlattiv li joħloq kompetizzjonijiet speċjali għall-ammissjoni għall-edukazzjoni għolja għal dawk li għandhom edukazzjoni sekondarja doppja u korsijiet artistiċi speċjalizzati;
- ir-reviżjoni tal-qafas legali u istituzzjonali li jirregola l-kooperazzjoni tal-Istituzzjonijiet tal-Edukazzjoni Għolja mal-amministrazzjoni pubblika u n-negozji, inklużi passi biex:
    - titrawwem kollaborazzjoni interistituzzjonali bejn l-Istituzzjonijiet tal-Edukazzjoni Għolja (HEIs) u l-intrapriżi, kif ukoll jattiraw studenti adulti u jwessgħu l-kopertura għal żoni interni;
    - sħubijiet kollaborattivi li jħeġġu offerta wiesgħa ta' korsijiet ta' edukazzjoni għolja, inklużi korsijiet qosra ta' taħriġ, korsijiet universitarji, masters u lawrji dottorali;

- tiġi miżjuda l-offerta ta' korsijiet professjonali ta' livell għoli għall-perijodu qasir ġestiti minn Istituzzjonijiet tal-Edukazzjoni Ogħla politekniċi, f'kooperazzjoni mill-qrib ma' entitajiet pubbliċi u privati;
- tkompli titkabbar il-bażi ta' appoġġ tal-edukazzjoni terzjarja billi tiffaċilita l-aċċess għall-Istituzzjonijiet tal-Edukazzjoni Għolja ta' studenti sekondarji minn oqsma professjonali u artistiċi;
- tissaħħaħ ir-reġistrazzjoni f'korsijiet ta' edukazzjoni għolja f'oqsma diġitali, b'mod partikolari permezz tal-programm Portugal Digital INCoDe2030, f'kooperazzjoni mill-qrib ma' entitajiet pubbliċi u privati;
- jiġi stimulat taħriġ modulari, li jippromwovi t-tagħlim kontinwu u l-akkwist ta' ħiliet ġodda b' "mikrokredenzjali/mikrodiplomi", f'kollaborazzjoni mill-qrib ma' entitajiet pubbliċi u privati;
- tiġi estiża l-kooperazzjoni bejn l-istituzzjonijiet ta' edukazzjoni għolja u l-laboratorji u ċ-ċentri ta' kollegament teknoloġiċi;
- jiġi emendat l-i*status* legali biex jiġu ċċarati l-kundizzjonijiet li taħthom speċjalista estern jista' jwettaq dmirijiet ta' tagħlim jew maniġerjali f'istituzzjonijiet ta' edukazzjoni għolja, sabiex tiġi promossa l-mobilità bejn id-dinja akkademika u dik tan-negozju; u
- jissaħħaħ il-qafas legali ta' konsorzji b'ġestjoni kondiviża bejn l-Istituzzjonijiet tal-Edukazzjoni Għolja u l-intrapriżi.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sat-30 ta' Ġunju 2021.

Riforma RE-r16: It-tnaqqis tar-restrizzjonijiet fi professjonijiet regolati ħafna

L-għan ta' din ir-riforma huwa li jitnaqqsu r-restrizzjonijiet fi professjonijiet regolati ħafna, prinċipalment biex titrawwem il-kompetizzjoni fil-forniment ta' servizzi tan-negozju.

Fl-2018, l-OECD, f'kooperazzjoni mal-Awtorità Portugiża għall-Kompetizzjoni (AdC), wettqet valutazzjoni għal għadd limitat ta' professjonijiet awtoregolati bħal avukati, solicitors, inġiniera, periti, awdituri, kontabilisti, ekonomisti, spiżjara u nutrizzjonisti. Mill-evalwazzjoni mwettqa, tfasslet lista ta' rakkomandazzjonijiet. B'din ir-riforma, il-Portugall għandu jindirizza r-rakkomandazzjonijiet tal-OECD u tal-ADC.

Ir-riforma għandha mill-inqas: i) jisseparaw il-funzjonijiet ta' regolamentazzjoni u rappreżentazzjoni f'assoċjazzjonijiet professjonali; ii) titnaqqas il-lista ta' professjonijiet riżervati (l-aċċess għall-professjonijiet jista' jkun ristrett biss għas-salvagwardja tal-interessi kostituzzjonali, skont il-prinċipji tan-neċessità u tal-proporzjonalità); iii) itemmu r-restrizzjonijiet għas-sjieda u l-ġestjoni ta' ditti ta' servizzi kummerċjali, sakemm il-maniġers jirrispettaw ir-reġim legali għall-prevenzjoni ta' "kunflitt ta' interessi"; u, iv) jippermettu ditti ta' servizzi tan-negozju multidixxiplinari.

L-AdC għandu jiġi kkummissjonat ukoll biex jippreżenta rapport dwar l-effettività tal-liġi l-ġdida dwar il-professjonijiet regolati.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2022.

Riforma RE-r17: Aġenda għall-promozzjoni ta' xogħol deċenti

L-objettiv ta' din ir-riforma huwa li tibni fuq miżuri adottati f'dawn l-aħħar snin (bħal dawk li jindirizzaw is-segmentazzjoni tas-suq tax-xogħol u t-trawwim tan-negozjar kollettiv) biex jiġu protetti d-drittijiet tax-xogħol.

Il-Gvern ikkummissjona l-pubblikazzjoni ta' Green Book dwar il-futur tax-xogħol bil-għan li jidentifika l-isfidi ewlenin li jirriżultaw mit-trasformazzjonijiet teknoloġiċi, ambjentali, soċjali u ekonomiċi li jwasslu għal forom ġodda ta' impjiegi u arranġamenti kuntrattwali. L-għan

huwa li jiġu identifikati linji ta' azzjoni u orjentazzjonijiet possibbli għall-politiki pubbliċi, b'mod partikolari fir-rigward tal-organizzazzjoni tax-xogħol u r-relazzjonijiet industrijali, bħat-telexogħol u d-dritt ta' skonnessjoni, it-twessigħ tal-protezzjoni soċjali għal forom ġodda ta' xogħol, inkluż ix-xogħol fil-pjattaformi, it-tisħiħ tar-rappreżentanza tal-ħaddiema u d-djalogu soċjali, is-saħħa u s-sigurtà fuq il-post tax-xogħol u riskji psikosoċjali ġodda, u r-rikonċiljazzjoni bejn il-ħajja professjonali u tal-familja.

Wara l-preżentazzjoni tal-Green Book, din ir-riforma tinkludi att leġiżlattiv li jirregola x-xogħol fuq pjattaforma diġitali sabiex jiġu indirizzati l-isfidi l-ġodda maħluqa minn relazzjonijiet tax-xogħol atipiċi, f'konformità mal-prinċipji tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Huwa għandu jsaħħaħ il-kwalità tar-relazzjonijiet tax-xogħol u jtejjeb l-aċċess għad-drittijiet u l-protezzjoni soċjali.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Marzu 2023.

Riforma RE-r18: Il-ġlieda kontra l-inugwaljanza bejn in-nisa u l-irġiel

L-għan ta' din ir-riforma huwa li tippromwovi l-ugwaljanza fil-pagi bejn is-sessi, l-opportunitajiet indaqs ta' karriera, u tiġġieled l-isterjotipi tas-sessi u s-segregazzjoni fl-għażla tal-karrieri professjonali. Huwa jibni b'mod estensiv fuq il-leġislazzjoni eżistenti, b'mod partikolari dwar paga ugwali (liġi Nru 60/2018), u fuq rappreżentazzjoni bbilanċjata fil-bordijiet (liġijiet Nru 62/2017 u Nru 26/2019).

Il-leġiżlazzjoni dwar il-pagi ugwali ħolqot mekkaniżmi biex jiġi implimentat il-prinċipju ta' paga ugwali għal xogħol ugwali jew xogħol ta' valur ugwali, li ġiegħel lill-kumpaniji jkollhom politiki ta' rimunerazzjoni trasparenti. Mill-2021'il quddiem, ġie ġġenerat rapport dwar id-differenzi fil-pagi bejn is-sessi minn dipartiment tal-ministeru tal-impjiegi u s-sigurtà soċjali għal kull kumpanija b'aktar minn 50 ħaddiem, li jkopri d-differenzi fil-pagi bejn is-sessi. Mill-2025'il quddiem, il-kumpaniji b'aktar minn 50 ħaddiem li għandhom differenzi sinifikanti fil-livelli tal-pagi bejn is-sessi għall-istess impjiegi għandu jkollhom l-obbligu li jissottomettu pjan ta' azzjoni lid-Direttorat tal-Ispettorat tax-Xogħol biex jindirizzaw dawk id-disparitajiet permezz tal-implimentazzjoni tal-pjan ta' azzjoni.

Ir-riforma għandha tinkludi wkoll skema volontarja bbażata fuq in-Norm Islandiża ÍST 85: 2012, l-għoti ta' rikonoxximent pubbliku lil ditti li implimentaw b'mod effettiv politiki ta' pagi ugwali. Iċ-ċertifikat għandu jitfassal biex jikkonferma li meta jittieħdu deċiżjonijiet dwar il-pagi, dawn ikunu bbażati kompletament fuq kunsiderazzjonijiet rilevanti.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2024.

Investiment RE-C06-i01: Modernizzazzjoni tal-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni u t-taħriġ vokazzjonali

L-objettivi ta' dan l-investiment jinkludu l-installazzjoni u l-immodernizzar ta' Ċentri Teknoloġiċi Speċjalizzati fl-iskejjel sekondarji pubbliċi b'korsijiet professjonali u skejjel vokazzjonali. Barra minn hekk, l-objettivi jinkludu t-twessigħ u l-immodernizzar tan-network ta' ċentri ta' taħriġ professjonali tas-servizz pubbliku tal-impjiegi (IEFP), sabiex it-taħriġ isir aktar rilevanti għas-suq u allinjat mal-ħtiġijiet tal-Industrija 4.0.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti minn:

- l-installazzjoni u l-modernizzazzjoni ta' 365 Ċentru Speċjalizzat tat-Teknoloġija fl-iskejjel sekondarji li joffru korsijiet professjonali u skejjel vokazzjonali, li minnhom 115 (Ċentri Industrijali), 30 (Ċentri għall-Enerġija Rinnovabbli), 195 (ċentri tax-Xjenza tal-Kompjuter), u 25 (Ċentri Diġitali u Multimedjali). Iċ-ċentri Speċjalizzati tat-Teknoloġija għandhom jiġu ġestiti mill-Prinċipali tal-iskejjel tan-network pubbliku

jew minn entitajiet privati. Dan l-investiment jinvolvi l-modernizzazzjoni u r-riabilitazzjoni tal-faċilitajiet u l-infrastruttura eżistenti, u l-akkwist ta' riżorsi edukattivi teknoloġiċi (tagħmir). Huwa mistenni li kull ċentru tat-teknoloġija jakkomoda żewġ klassijiet sa 25 student kull wieħed, li jippermetti output annwali ta' 20 000 apprendist;

- tkabbir u modernizzazzjoni tan-network ta' ċentri ta' taħriġ vokazzjonali tas-servizz pubbliku tal-impjiegi (IEFP), ġestiti direttament jew permezz ta' konċessjonijiet. Żewġ terzi tas-subinvestiment totali għandu jkun għall-bini jew l-immodernizzar tal-faċilitajiet u terz għax-xiri ta' tagħmir għall-ħwienet tax-xogħol, laboratorji u oqsma oħra ta' taħriġ. In-nefqa fuq il-faċilitajiet hija maqsuma 17 % u 83 %, rispettivament, għal bini ġdid u rinnovazzjoni. Il-pjan għall-modernizzazzjoni tat-tagħmir tan-network taċ-ċentri tat-taħriġ vokazzjonali tal-IEFP jinvolvi x-xiri tat-tipi ta' tagħmir li ġejjin, jiġifieri: i) l-enerġija rinnovabbli; ii) id-diġitalizzazzjoni tal-industrija; iii) l-aeronawtika; iv) id-diġitalizzazzjoni tal-kummerċ; u, v) simulaturi "tal-art". Huwa mistenni li dan is-sottoinvestiment għandu jippermetti t-titjib ta' 22 000 post ta' taħriġ.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

<u>Investiment RE-C06-i02: Impenn għal Impjiegi Sostenibbli</u>

L-objettivi ta' dan l-investiment huma l-ħolqien ta' kuntratti tax-xogħol permanenti u ta' kwalità taħt il-programm ta' Impenn għall-Impjiegi Sostenibbli, u t-tnaqqis tas-segmentazzjoni tas-suq tax-xogħol fost il-gruppi kollha, inklużi ż-żgħażagħ.

Sabiex jitħaffef ir-ritorn għax-xogħol, l-impjegaturi jingħataw sussidji temporanji bi skambju mal-offerta ta' kuntratti indefiniti li jħallsu pagi adegwati. Min iħaddem jirċievi minimu ta' EUR 5 266 (12-il darba l-indiċi tal-appoġġ soċjali, li jservi bħala referenza għall-kalkolu ta' diversi benefiċċji tas-sigurtà soċjali) għal kull pożizzjoni ta' impjieg maħluqa, li tista' tiżdied b' 25 % f'żewġ ċirkostanzi: ir-reklutaġġ ta' ħaddiema iżgħar minn 35 sena u impjiegi li jħallsu mill-inqas id-doppju tal-paga minima (EUR 665 fl-2021). Barra minn hekk, l-appoġġ finanzjarju jista' jiżdied għar-reklutaġġ ta' persuna mis-sess sottorappreżentat f'dik il-professjoni. Iż-żidiet huma kumulattivi. Barra minn hekk, l-impjegaturi għandhom jirċievu appoġġ li jammonta għal 50 % tal-kontribuzzjoni tas-sigurtà soċjali tagħhom fuq perjodu ta' sena (14-il xahar). Din il-miżura hija mistennija li tappoġġja l-ħolqien ta' 30 000 impjieg permanenti. Il-miżura hija mistennija li ddum sena, iżda tista' tiġi estiża għal waħda addizzjonali. Minħabba l-ħtieġa li tiġi żgurata l-parteċipazzjoni tas-settur privat fl-iskema, l-implimentazzjoni tagħha għandha tibda fil-mument tal-irkupru ekonomiku.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2023.

<u>Investiment RE-C06-i03: Inċentiv għall-adulti</u>

L-objettiv ta' dan l-investiment huwa li jiġi implimentat approċċ fit-tul multiplu biex tiżdied il-kwalifika tal-popolazzjoni adulta ta' 23 sena jew aktar, li jinvolvi: i) promozzjoni tat-tagħlim għall-adulti permezz ta' titjib tal-Pjan Nazzjonali għal-Litteriżmu tal-Adulti biex jittejbu l-litteriżmu bażiku, in-numeriżmu u l-ħiliet diġitali; ii) li jiżdiedu r-rati ta' parteċipazzjoni u tlestija tal-adulti fil-proċessi ta' rikonoxximent, validazzjoni u ċertifikazzjoni tal-kompetenzi (RVCC); u, iii) li jiġu żviluppati offerti ta' edukazzjoni terzjarja għall-adulti, bħal korsijiet fuq medda qasira ta' żmien.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti minn:

- Fi ħdan il-qafas tal-programm Qualifica , iż-żieda tal-Pjan Nazzjonali għal-Letteriżmu tal-Adulti, billi tħaddem 225 proġett lokali li jwasslu għal-livelli B1/B2/B3. Din il-

miżura għandha titmexxa mill-Aġenzija Nazzjonali għall-Kwalifiki u l-Edukazzjoni u t-Taħriġ Vokazzjonali (ANQEP). Kull proġett għandu l-kapaċità li jiftaħ 100 post battal, li jrendi għadd totali ta' parteċipanti ta' madwar 22 500 persuna. Minbarra x-xiri ta' tagħmir pedagoġiku u oġġetti konsumabbli u l-ħlas ta' persunal tat-taħriġ, dan is-sottoinvestiment għandu jipprovdi, fejn meħtieġ, xi sussidji lill-parteċipanti, lil min iħaddimhom u lill-medjaturi tal-komunità;
- Fil-qafas tal-programm Qualifica , l-Acelerador qualific a hija miżura ġdida biex tipprovdi appoġġ finanzjarju lill-adulti fi stadji avvanzati tal-proċessi tal-RVCC tagħhom. Din il-miżura għandha titmexxa mill-Aġenzija Nazzjonali għall-Kwalifika u l-Edukazzjoni u t-Taħriġ Vokazzjonali (ANQEP). Kull adult li jipparteċipa għandu jirċievi appoġġ finanzjarju sa 1,25 l-IAS (EUR 548,5 fl-2021). L-għadd totali ta' parteċipanti fil-proċessi tal-RVCC huwa stmat għal 100 000 persuna;
- it-trawwim ta' netwerks kollaborattivi bejn l-Istituzzjonijiet tal-Edukazzjoni Għolja, id-ditti u partijiet ikkonċernati oħra permezz tal-appoġġ ta' skejjel/programmi/alleanzi ġodda ta' wara l-lawrja, f'termini ta' programmi kollaborattivi konġunti li jinvolvu attivitajiet ta' edukazzjoni, riċerka u innovazzjoni u inizjattivi biex jiġu żviluppati korsijiet ta' tul qasir tal-edukazzjoni għolja mmirati lejn it-titjib tat-tagħlim tul il-ħajja (taħriġ mill-ġdid u titjib tal-ħiliet). L-investiment għandu jikkonsisti f'għotjiet għall-implimentazzjoni ta' programmi integrati li jinvolvu total ta' 23 000 student matul il-perjodu 2021-2025, li jinkludu l-ispejjeż tal-installazzjoni u t-tagħmir, l-appoġġ għall-istudenti u l-infiq mill-Istituzzjonijiet tal-Edukazzjoni Għolja assoċjati mal-provvediment tal-korsijiet. Il-konsorzji għandhom jintgħażlu permezz ta' kompetizzjoni miftuħa.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C06-i04: Impuls taż-żgħażagħ – STEAM

L-għan ta' dan l-investiment huwa:
- li jgħolli r-rati ta' reġistrazzjoni fil-korsijiet tax-xjenza, it-teknoloġija, l-inġinerija, l-arti u l-matematika (STEAM), inkluż fil-kors tat-teknoloġija tal-informatika; u
- li jiġu pprovduti faċilitajiet adegwati fi skejjel mhux terzjarji għall-edukazzjoni xjentifika sabiex jiżdied l-interess f'suġġetti relatati max-xjenza.

Din il-miżura hija mmirata lejn l-Istituzzjonijiet tal-Edukazzjoni Għolja (kemm l-universitajiet kif ukoll il-politekniċi). L-allokazzjoni tal-fondi għandha tirriżulta minn kompetizzjoni miftuħa. Dan l-investiment għandu jikkonsisti minn:
- l-implimentazzjoni ta' programmi mill-Istituzzjonijiet tal-Edukazzjoni Għolja (HEIs), fi sħubija ma' impjegaturi pubbliċi u/jew privati u partijiet ikkonċernati oħra, inklużi skejjel sekondarji. Dawn jistgħu jieħdu l-forma ta' skejjel/programmi/alleanzi, f'termini ta' programmi kollaborattivi konġunti li jinvolvu attivitajiet u inizjattivi ta' edukazzjoni, riċerka u innovazzjoni, immirati biex itejbu l-edukazzjoni għolja inizjali u jżidu n-numru ta' gradwati STEAM, billi joffru korsijiet inizjali ta' edukazzjoni għolja u korsijiet oħra ta' edukazzjoni għolja inizjali (pereż. korsijiet vokazzjonali tekniċi ogħla fil-każ tal-politekniċi). Il-programmi għandhom jinkludu l-modernizzazzjoni u t-tkabbir ta' faċilitajiet biex jakkomodaw iż-żieda fin-numru ta' studenti, inċentivi għall-istudenti, u nfiq ieħor mill-HEIs assoċjati mal-forniment tal-korsijiet:
    - l-għoti ta' stipendju annwali ta' EUR 697 għal kull student għal 10 000 student matul il-kors STEAM tagħhom ta' tliet snin. L-appoġġ finanzjarju lill-istudenti

f'korsijiet STEAM jista' jiżdied għall-istudenti mir-reġjuni interni, l-oqsma ta' intervent ta' prijorità soċjali, u n-nisa;

- o li Istituzzjonijiet ta' Edukazzjoni Għolja jirċievu EUR 7 900 għal kull student ġdid irreġistrat f'korsijiet STEAM biex jiġu appoġġati parzjalment l-ispejjeż tal-modernizzazzjoni u t-tkabbir tal-faċilitajiet biex jakkomodaw iż-żieda fin-numru ta' studenti; u
- o li jittejbu l-ħiliet fl-oqsma STEAM permezz tat-tkabbir tan-network ta' klabbs "Ciência Viva", klabbs fl-Iskejjel (mill-iskejjel primarji għal dawk sekondarji), b'enfasi prinċipalment fuq l-oqsma STEAM, il-kontenut diġitali u l-materjali; jitrawmu sħubijiet bejn l-iskejjel u s-soċjetà ċivili, l-universitajiet u ċ-ċentri ta' riċerka, u jorganizzaw seminars u workshops. Huwa mistenni li jappoġġa mill-inqas 650 proġett.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C06-i05-RAA: Kwalifiki għall-Adulti u Tagħlim Tul il-Ħajja (ARA)

L-objettiv ta' dan l-investiment huwa li jindirizza l-problema serja ta' livelli baxxi ta' kwalifiki fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores meta mqabbel kemm mal-Portugall kollu kemm hu kif ukoll mal-Unjoni Ewropea. Il-livelli baxxi ta' kwalifiki jirrappreżentaw ostaklu kbir għall-emerġenza u d-diversifikazzjoni ta' negozji ġodda u għall-iżvilupp sostenibbli, billi huma assoċjati ma' produttività u pagi baxxi, u nuqqas ta' reżiljenza matul il-kriżi ekonomika. L-investimenti biex jiġu indirizzati ħtiġijiet edukattivi u ta' taħriġ speċifiċi fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores għandhom jikkomplementaw l-azzjonijiet fil-qafas tal-FSE+, li se jiġu riflessi fil-Programm Operattiv rilevanti li qed jiġi nnegozjat għall-qafas finanzjarju pluriennali 2021-2027.

L-investiment għandu jikkonsisti minn:

- żieda fl-għadd ta' adulti rreġistrati fl-edukazzjoni postsekondarja u terzjarja, li tinvolvi għadd totali stmat ta' 200 parteċipant ġdid fis-sena; u
- il-modernizzazzjoni ta' 17-il skola professjonali bi strutturi u tagħmir f'konformità mal-iżvilupp teknoloġiku sabiex jiġu rinnovati sessjonijiet ta' ħidma, laboratorji u kmamar tal-kompjuter u b'hekk ikun possibbli l-allinjament mad-domanda tas-suq tax-xogħol u ż-żieda ulterjuri tal-apprendisti.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

F.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta’ żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Numru sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta’ żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta’ kull stadju importanti u mira
					Unità ta’ kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
6.1	RE-C06-i01	T	Ċentri speċjalizzati tat-teknoloġija rinnovati jew mibnija		Numru	0	310	Q1	2025	L-għadd ta’ ċentri tat-teknoloġija speċjalizzati rinnovati jew mibnija għal korsijiet professjonali fl-edukazzjoni sekondarja, inkluż il-finanzjament tat-tagħmir, l-infrastruttura teknoloġika u r-rikwalifikazzjoni possibbli ta’ spazji u workshops biex jadattaw għal korsijiet ġodda.
6.2	RE-C06-i01	T	Ċentri speċjalizzati tat-teknoloġija rinnovati jew mibnija		Numru	310	365	Q4	2025	L-għadd ta’ ċentri tat-teknoloġija speċjalizzati rinnovati jew mibnija għal korsijiet professjonali fl-edukazzjoni sekondarja, inkluż il-finanzjament tat-tagħmir, l-infrastruttura teknoloġika u r-rikwalifikazzjoni possibbli ta’ spazji u workshops biex jadattaw għal korsijiet ġodda
6.3	RE-C06-i01	T	Stazzjonijiet ta’ taħriġ imtejba		Numru	0	14 100	Q4	2023	L-għadd ta’ stazzjonijiet ta’ taħriġ vokazzjonali tan-network tas-servizz pubbliku tal-impjiegi (IEFP) (ġestiti direttament jew permezz ta’ konċessjoni) rinnovati jew mibnija. Dan jinkludi r-rinnovazzjoni u l-kostruzzjoni ta’ bini ġdid, u x-xiri ta’ diversi tipi ta’ tagħmir għal skopijiet ta’ taħriġ. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta’ mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta’ bini b’użu ta’ enerġija qrib iż-żero. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta’ livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786.
6.4	RE-C06-i01	T	Stazzjonijiet ta’ taħriġ imtejba		Numru	14 100	22 000	Q4	2025	L-għadd ta’ stazzjonijiet ta’ taħriġ vokazzjonali tan-network tas-servizz pubbliku tal-impjiegi (IEFP) (ġestiti direttament jew permezz ta’ konċessjoni) rinnovati jew mibnija. Dan jinkludi r-rinnovazzjoni u l-kostruzzjoni ta’ bini ġdid, u x-xiri ta’ diversi tipi ta’ tagħmir għal skopijiet ta’ taħriġ. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta’ mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta’ bini b’użu ta’ enerġija qrib iż-żero. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta’ livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni

										tal-Bini (UE) 2019/786
6.5	RE-C06-i02	T	Appoġġ finanzjarju għal kuntratti permanenti		Numru		30 000	Q4	2023	L-għadd ta’ kuntratti appoġġati minn appoġġ finanzjarju mogħti lill-impjegaturi bi skambju mal-offerta ta’ kuntratti indefiniti li jħallsu pagi adegwati fis-suq tax-xogħol skont il-miżura ta’ Impenn għall-Impjiegi Sostenibbli.
6.6	RE-C06-i03	T	Parteċipanti addizzjonali f’miżuri li jappoġġaw it-titjib tal-ħiliet tal-adulti		Numru	0	145 500	Q4	2025	Għadd addizzjonali ta’ parteċipanti adulti (23+) li pparteċipaw f’wieħed mill-korsijiet li ġejjin: i) korsijiet bażiċi ta’ edukazzjoni u taħriġ għall-adulti tal-livelli B1/B2/B3 immexxija minn proġetti lokali li jibbenefikaw mill-espansjoni tal-Pjan Nazzjonali għal-Letteriżmu tal-Adulti; ii) mogħdijiet ta’ taħriġ ta’ rikonoxximent, validazzjoni, u ċertifikazzjoni ta’ kompetenzi għal adulti b’livell baxx ta’ kwalifiki (RVCC); u, iii) korsijiet ta’ edukazzjoni terzjarja għal żmien qasir organizzati minn konsorzji ta’ istituzzjonijiet u ditti tal-edukazzjoni għolja.
6.7	RE-C06-i04	T	Klabbs addizzjonali Ciência Viva		Numru	0	650	Q3	2025	L-għadd ta’ klabbs ġodda miżjuda man-network ta’ klabbs Ciência Viva, li jiffokaw fuq oqsma STEAM, li għandhom l-għan li jxerrdu l-valuri xjentifiċi fin-network tal-iskejjel sekondarji, fost l-oħrajn, permezz ta’ sħubijiet ma’ universitajiet u ċentri ta’ riċerka, u l-organizzazzjoni ta’ seminars u workshops.
6.8	RE-C06-i04	T	Numru addizzjonali ta’ studenti gradwati f’korsijiet ta’ edukazzjoni terzjarja fl-oqsma STEAM		Numru	0	7500	Q1	2025	Għadd addizzjonali ta’ gradwati fl-edukazzjoni għolja fl-oqsma STEAM (jiġifieri xjenza, teknoloġija, inġinerija, arti u matematika): korsijiet ta’ baċellerat u għal żmien qasir (1 u 2 snin), meta mqabbla mal-2020.
6.9	RE-C06-i04	T	Numru addizzjonali ta’ studenti gradwati f’korsijiet ta’ edukazzjoni terzjarja fi STEAM		Numru	7 500	10 000	Q4	2025	Għadd addizzjonali ta’ gradwati fl-edukazzjoni għolja fl-oqsma STEAM (jiġifieri xjenza, teknoloġija, inġinerija, arti u matematika): korsijiet ta’ baċellerat u għal żmien qasir (1 u 2 snin) meta mqabbla mal-2020.
6.10	RE-C06-i05-RAA	T	Għadd addizzjonali ta’ adulti rreġistrati f’edukazzjoni postsekondarja u terzjarja fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores		Numru	0	1 145	Q4	2025	Għadd addizzjonali ta’ adulti rreġistrati f’edukazzjoni postsekondarja u terzjarja fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores.

6.11	RE-C06-i05-RAA	T	Skejjel professjonali mtejba fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores		Numru	0	17	Q4	2025	L-għadd ta' skejjel professjonali li bbenefikaw mir-rinnovazzjoni ta' workshops, laboratorji u kmamar tal-kompjuter u x-xiri ta' tagħmir ġdid f'konformità mal-iżviluppi teknoloġiċi. Meta l-aġġornament tal-infrastruttura jinvolvi r-rinnovazzjoni tal-bini, ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta' livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786.
6.12	RE-C06-r14	M	Ftuħ ta' postijiet tax-xogħol battala ta' taħriġ		Numru	0	20 000	Q4	2025	L-għadd ta' postijiet battala ġodda li nfetħu f'korsijiet professjonali wara l-aġġornament tal-katalogu nazzjonali tal-kwalifiki (CNQ) f'oqsma emerġenti bbażati fuq id-dijanjożi tal-antiċipazzjoni tal-ħiliet (SANQ).
6.13	RE-C06-r15	M	Dħul fis-seħħ tal-liġi li toħloq kompetizzjonijiet speċjali għall-ammissjoni għall-edukazzjoni għolja	Dħul fis-seħħ tal-liġi li toħloq kompetizzjonijiet speċjali għall-ammissjoni għall-edukazzjoni għolja				Q2	2020	Id-dħul fis-seħħ tal-liġi li toħloq kompetizzjonijiet speċjali għall-ammissjoni għall-edukazzjoni għolja għall-istudenti li lestew l-edukazzjoni sekondarja permezz ta' kanali professjonali u korsijiet artistiċi speċjalizzati.
6.14	RE-C06-r15	M	Dħul fis-seħħ tal-qafas legali l-ġdid li jirregola l-kooperazzjoni tal-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għolja mal-amministrazzjoni pubblika u n-negozji	Dħul fis-seħħ tal-qafas legali l-ġdid li jirregola l-kooperazzjoni tal-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għolja mal-amministrazzjoni pubblika u n-negozji				Q2	2021	Id-dħul fis-seħħ tal-qafas legali l-ġdid li jirregola l-kooperazzjoni tal-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għolja mal-amministrazzjoni pubblika u n-negozji, inkluż: i) il-ħolqien ta' networks kollaborattivi ta' istituzzjonijiet ta' edukazzjoni għolja fi sħubija ma' min iħaddem, inter alia, il-promozzjoni ta' edukazzjoni għolja inizjali, proġetti ta' innovazzjoni u servizzi għall-kumpaniji, ii) emenda tal-istatus legali biex jiġu ċċarati l-kundizzjonijiet li taħthom speċjalista estern jista' jwettaq dmirijiet ta' tagħlim jew maniġerjali f'istituzzjonijiet ta' edukazzjoni għolja, sabiex tiġi promossa l-mobilità bejn id-dinja akkademika u dik tan-negozju; iii) it-tisħiħ tal-konsorzji b'ġestjoni kondiviża bejn l-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għolja u l-intrapriżi.
6.15	RE-C06-r16	M	Dħul fis-seħħ tal-liġi dwar il-professjonijiet regolati	Dħul fis-seħħ tal-liġi dwar il-professjonijiet regolati				Q4	2022	Id-dħul fis-seħħ tal-liġi bil-għan li, fost l-oħrajn: i) jisseparaw il-funzjonijiet ta' regolamentazzjoni u rappreżentazzjoni f'assoċjazzjonijiet professjonali; ii) titnaqqas il-lista ta' professjonijiet riżervati. L-aċċess għall-professjonijiet jista' jkun ristrett biss għas-salvagwardja tal-interessi kostituzzjonali, skont il-prinċipji tan-neċessità u l-proporzjonalità; iii) itemmu r-restrizzjonijiet għas-sjieda u l-ġestjoni ta' ditti ta' servizzi kummerċjali, sakemm il-maniġers jirrispettaw ir-reġim

										legali għall-prevenzjoni ta' "kunflitt ta' interessi"; u, iv) jippermettu servizzi multidixxiplinarji tan-negozju.
6.16	RE-C06-r17	M	Dħul fis-seħħ tal-liġi li tirregola x-xogħol fuq pjattaforma diġitali	Dħul fis-seħħ tal-liġi li tirregola x-xogħol fuq pjattaforma diġitali				Q1	2023	Id-dħul fis-seħħ tal-liġi li tirregola x-xogħol fuq pjattaforma diġitali sabiex jiġu indirizzati l-isfidi l-ġodda maħluqa minn relazzjonijiet tax-xogħol atipiċi, f'konformità mal-prinċipji tal-Pilastru Ewropew tad-Drittijiet Soċjali. Għandu jkollha l-għan li ssaħħaħ ir-relazzjonijiet tax-xogħol u l-aċċess għad-drittijiet
6.17	RE-C06-r18	M	Tiġi stabbilita n-norma Portugiża għal Sistema ta' Ġestjoni ta' Pagi Ugwali.	Pubblikazzjoni tan-norma				Q4	2024	In-norma għandha tkun skema volontarja bbażata fuq in-Norm Islandiża ÍST 85: 2012, l-għoti ta' rikonoxximent pubbliku lil ditti li implimentaw b'mod effettiv politiki ta' pagi ugwali. Iċ-ċertifikati għandhom jingħataw biex jikkonfermaw li meta jittieħdu deċiżjonijiet dwar il-pagi, dawn ikunu bbażati kompletament fuq konsiderazzjonijiet rilevanti.
6.18	RE-C06-r18	M	Notifika ta' kumpaniji b'aktar minn 50 ħaddiem li jippreżentaw differenzi sinifikanti fil-pagi bejn is-sessi	Notifika ta' kumpaniji b'aktar minn 50 ħaddiem li jippreżentaw differenzi sinifikanti fil-pagi bejn is-sessi				Q4	2024	Notifika lill-kumpaniji b'aktar minn 50 ħaddiem li għandhom differenzi sinifikanti fil-livelli tal-pagi bejn is-sessi għall-istess impjiegi tal-obbligu li jissottomettu pjan ta' azzjoni lid-Direttorat tal-Ispettorat tax-Xogħol biex jiġu indirizzati d-differenzi fil-pagi bejn is-sessi permezz tal-implimentazzjoni tal-pjan ta' azzjoni

G. KOMPONENT 7: Infrastruttura

Dan il-komponent tal-pjan Portugiż għall-irkupru u r-reżiljenza jindirizza l-isfida ta' koeżjoni territorjali baxxa u l-kompetittività baxxa tad-ditti fir-reġjuni interni kkawżati minn konnessjonijiet inadegwati man-network tat-toroq. Dan iwassal għal spejjeż tal-kuntest għall-kumpaniji, bħall-ispejjeż tat-trasport permezz ta' konnettività baxxa fit-toroq jew id-diffikultà biex jiġi attirat persunal ikkwalifikat. Sfida oħra hija l-ħtieġa li jitnaqqsu l-emissjonijiet fis-settur tat-trasport u fil-parks kummerċjali.

L-objettivi tal-komponent huma li tiżdied il-koeżjoni territorjali u tittejjeb il-kompetittività sabiex jiġi promoss l-iżvilupp ekonomiku tar-reġjuni interni. Permezz tal-iskjerament tal-istazzjonijiet tal-iċċarġjar, din għandha l-għan li tippromwovi d-dekarbonizzazzjoni tat-trasport bit-triq.

Għal dan il-għan, il-komponent għandu l-għan li jagħmel il-parks kummerċjali aktar sostenibbli u aktar diġitali u jipprovdilhom aċċess aħjar għan-network tat-toroq. Hija tfittex ukoll li ttejjeb il-konnettività tat-trasport bit-triq billi tespandi n-network tat-toroq, pereż. billi tindirizza l-konnessjonijiet neqsin, inkluż fl-Azores, u tipprovdi erba' konnessjonijiet transfruntiera. L-aċċellerazzjoni tal-espansjoni tan-network tal-istazzjonijiet tal-iċċarġjar tal-vetturi elettriċi aċċessibbli għall-pubbliku hija mistennija li tgħin biex titnaqqas il-marka tal-karbonju tas-settur tat-trasport bit-triq fil-Portugall u ssir aktar sostenibbli. Dan l-investiment huwa miżura ta' sostenn għall-espansjoni tal-infrastruttura tat-toroq, f'konformità mal-Gwida Teknika DNSH tal-Kummissjoni (2021/C58/01).

Il-komponent jappoġġa l-indirizzar tar-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar l-iffukar tal-investiment fuq it-tranżizzjoni ekoloġika, filwaqt li jitqiesu d-disparitajiet reġjonali (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2019 u r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020), u l-appoġġ għall-użu ta' teknoloġiji diġitali biex tingħata spinta lill-kompetittività tad-ditti (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2020).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

G.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Investiment RE-C07-i00: Estensjoni tan-network tal-iċċarġjar tal-vetturi elettriċi

L-objettiv tal-miżura huwa li tavvanza d-dekarbonizzazzjoni tat-trasport bit-triq permezz tal-promozzjoni tal-mobilità elettrika.

L-investiment għandu jikkonsisti f'li jiġi żgurat li 15 000 punt tal-iċċarġjar aċċessibbli għall-pubbliku jkunu operattivi fil-Portugall. Din hija miżura ta' akkumpanjament għall-investimenti fl-infrastruttura tat-toroq f'C07-I02, I03, I04 u I05 biex tiġi żgurata l-konformità mal-prinċipju DNSH fir-rigward tal-objettivi tal-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima u l-prevenzjoni u l-kontroll tat-tniġġis. L-entitajiet privati saru l-atturi ewlenin fl-espansjoni tan-network. L-Istat Portugiż għandu jiffoka l-investiment tiegħu fuq il-pjattaforma ta' ġestjoni tan-network Mobi.E u fuq il-kopertura tal-fallimenti tas-suq billi jappoġġa l-investiment f'reġjuni fejn is-settur privat ma jiżgurax il-kopertura meħtieġa.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta fil-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C07-i01: Oqsma ta' Akkoljenza tan-Negozju

L-għan tal-miżura huwa li jiġu modernizzati ż-żoni ta' akkoljenza tan-negozju, li huma żona ta' art żviluppata bħala sit għal uffiċċji, fabbriki u negozji oħra. Il-modernizzazzjoni tal-parks tan-negozju hija identifikata wkoll bħala ħtieġa ta' investiment fil-pjan tal-infrastruttura nazzjonali tal-Portugall għall-2030 (PNI 2030).

L-investiment għandu jikkonsisti f'interventi f'parks kummerċjali magħżula li jinkludu l-promozzjoni ta' sistemi ta' produzzjoni u ħżin tal-enerġija rinnovabbli, interventi pilota biex tittejjeb l-istabbiltà tal-enerġija, l-installazzjoni ta' stazzjonijiet tal-iċċarġjar tal-elettriku u tal-idroġenu, kopertura mtejba tal-5G u miżuri attivi għall-prevenzjoni tan-nirien. Dawn l-interventi lejn is-sostenibbiltà ambjentali u d-diġitalizzazzjoni għandhom jitwettqu fi 10-il żona ta' akkoljenza tan-negozju, magħżula permezz ta' sejħa għall-offerti pubblika.

L-implimentazzjoni tal-investiment hija mistennija li titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C07-i02: Konnessjonijiet neqsin u żieda fil-kapaċità tan-Network

L-għan tal-miżura huwa li ttejjeb il-koeżjoni territorjali u l-kompetittività billi tindirizza l-"konnessjonijiet neqsin" fin-network tat-toroq. Dawn il-konnessjonijiet neqsin inaqqsu l-prestazzjoni tan-network tat-toroq u jwasslu għal telf ta' kompetittività għan-negozji. L-investiment għandu l-għan ukoll li jindirizza l-konġestjoni, itejjeb is-sikurezza fit-toroq u l-kwalità tal-arja, u jnaqqas l-istorbju f'postijiet qrib it-toroq.

L-investiment għandu jikkonsisti fil-kostruzzjoni u t-titjib tat-toroq. L-interventi għandhom jinkludu l-eliminazzjoni tal-qsim urban u l-iżgurar tal-adegwatezza tal-kapaċità tal-binarji, iż-żieda tal-aċċessibbiltà għall-kurituri ewlenin tat-trasport u l-interfaċċi multimodali. L-interventi għandhom jinkludu titjib tat-toroq li huma parti min-network TEN-T, bħal IP2 Évora bypass tal-Lvant jew investimenti fl-IP8.

Huwa mistenni li din il-miżura ma tagħmilx ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżura u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza f'konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). B'mod partikolari, il-konformità tad-DNSH hija żgurata permezz tal-investiment C07-I0 (Estensjoni tan-Network tal-Iċċarġjar tal-Vetturi Elettriċi) bħala miżura ta' akkumpanjament. Kwalunkwe proġett stradali li potenzjalment jista' jkollu effetti negattivi sinifikanti fuq l-ambjent għandu jkun soġġett għal Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (VIA) skont id-Direttiva 2011/92/UE, biex jiġi żgurat li l-konformità mal-prinċipju tad-DNSH tiġi integrata fil-proġett u tiġi osservata b'mod strett fl-istadji tal-kostruzzjoni, l-operat u d-dekummissjonar tal-infrastruttura.

B'kollox, 111 kilometru ta' toroq għandhom jinbnew jew jiġu mtejba. Huma ppjanati l-interventi fit-triq li ġejjin:

- EN14: interfaċċa bit-triq/bil-ferrovija fi Trofa/Santana, inkluż pont ġdid fuq ix-xmara Ave;
- EN14: Maia (Via Diagonal)/interfaċċa bit-triq/bil-ferrovija fi Trofa;
- EN4: Bypass tal-Atalaia;
- IC35: Penafiel (EN15)/Rans;
- IC35: RANs/Entre-os Rios;
- IP2: Il-bypass tal-Lvant ta' Évora;
- Link minn Baião għall-pont Ermida;
- L-assi tat-triq Aveiro – Águeda;
- EN344: km 67 sa km 75 – Pampilhosa da Serra;
- EN125: Bypass tal-Lvant ta' Olhão;
- IC2 (EN1): Meirinhas (km 136)/Pombal (km 148);
- IP8 (EN121): Ferreira do Alentejo/Beja, inkluż Beringel bypass;

- IP8 (EN259): Sta. Margarida do Sado/Ferreira do Alentejo, inkluża l-bypass Figueira de Cavaleiros;
- IP8 (A26): Żieda fil-kapaċità tal-konnessjoni bejn Sines u A2;
- EN211 - bypass ta' Quintã/Mesquinhata.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C07-i03: Konnessjonijiet transfruntiera

L-objettivi tal-miżura huma li jiġi sfruttat l-iżvilupp tal-mobilità transfruntiera u tittejjeb il-kompetittività tal-kumpaniji, pereżempju permezz tat-trawwim tal-mobilità tal-forza tax-xogħol. It-tisħiħ tal-kurituri b'kapaċità għolja għandu l-għan ukoll li jippermetti l-użu komuni tal-infrastruttura, bħal-Linja Ferrovjarja ta' Veloċità Għolja f'Sanabria jew l-ajrudrom ta' Bragança, u li jtejjeb is-sikurezza fit-toroq.

L-investiment għandu jikkonsisti fil-ħolqien u t-titjib tal-infrastruttura tat-toroq biex jissaħħu r-rabtiet transfruntiera ma' Spanja.

Huwa mistenni li din il-miżura ma tagħmilx ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżura u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza f'konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). B'mod partikolari, il-konformità tad-DNSH hija żgurata permezz tal-investiment C07-I0 (Estensjoni tan-Network tal-Iċċarġjar tal-Vetturi Elettriċi) bħala miżura ta' akkumpanjament. Kwalunkwe proġett stradali li potenzjalment jista' jkollu effetti negattivi sinifikanti fuq l-ambjent għandu jkun soġġett għal Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (VIA) skont id-Direttiva 2011/92/UE, biex jiġi żgurat li l-konformità mal-prinċipju tad-DNSH tiġi integrata fil-proġett u tiġi osservata b'mod strett fl-istadji tal-kostruzzjoni, l-operat u d-dekummissjonar tal-infrastruttura. B'kollox, 30 kilometru ta' toroq għandhom jinbnew jew jiġu mtejba. Huma ppjanati l-interventi fit-triq li ġejjin:

- EN103: Vinhais/Bragança (bypass);
- Link minn Bragança għal Puebla de Sanabria (Spanja);
- Pont internazzjonali fuq ix-xmara Sever;
- Bridge Alcoutim – Saluncar de Guadiana (Spanja).

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C07-i04: Żoni ta' Akkoljenza tan-Negozju — Aċċessibbiltà tat-triq

L-għan tal-miżuri huwa li tittejjeb il-kompetittività tal-parks kummerċjali permezz ta' titjib tal-konnettività tan-network tat-toroq tagħhom, li jikkontribwixxi għall-industrijalizzazzjoni mill-ġdid taż-żoni rurali.

L-investiment għandu jikkonsisti f'investimenti fl-espansjoni u t-titjib tal-infrastruttura tat-toroq. Hija komplementari għall-investiment RE-CCT-C7-I1, li għandu l-għan li jimmodernizza l-parks kummerċjali.

Huwa mistenni li din il-miżura ma tagħmilx ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżura u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza f'konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). B'mod partikolari, il-konformità tad-DNSH hija żgurata permezz tal-investiment C07-I0 (Estensjoni tan-Network tal-Iċċarġjar tal-Vetturi Elettriċi) bħala miżura ta' akkumpanjament. Kwalunkwe proġett stradali li potenzjalment jista' jkollu effetti negattivi sinifikanti fuq l-ambjent għandu jkun soġġett għal Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (VIA) skont id-Direttiva 2011/92/UE, biex jiġi żgurat li l-konformità mal-prinċipju tad-DNSH tiġi integrata fil-proġett u tiġi osservata b'mod strett fl-istadji tal-

kostruzzjoni, l-operat u d-dekummissjonar tal-infrastruttura. B'kollox, 42 kilometru ta' toroq għandhom jinbnew jew jiġu mtejba. Huma ppjanati l-interventi fit-triq li ġejjin:

- Konnessjoni mal-park industrijali ta' Mundão: it-tneħħija tal-limitazzjonijiet f'EN229 Viseu/Sátão;
- Konnessjoni mal-park industrijali ta' Mundão: EN229 – ex-IP5/Mundão park industrijali;
- L-aċċessibbiltà għaż-żona industrijali ta' Riachos;
- L-aċċess tal-IC8 (Ansião) għall-park kummerċjali ta' Camporês;
- EN10-4: Setúbal/Mitrena;
- Il-konnessjoni mal-park industrijali ta' Fontiscos u r-riabilitazzjoni tan-node Ermida (Santo Tirso);
- Il-konnessjoni tal-A8 mal-park industrijali Palhagueiras f'Torres Vedras;
- Il-konnessjoni tal-A11 maż-żona industrijali ta' Cabeça de Porca (Felgueiras);
- Konnessjoni tal-EN 114 maż-żona industrijali ta' Rio Maior;
- Aċċess imtejjeb għall-Qasam tal-Pożizzjoni tan-Negozju ta' Lavagueiras (Castelo de Paiva);
- It-titjib tal-aċċessibbiltà għaż-Żona Industrijali ta' Campo Maior;
- Bypass ta' EN 248 (Arruda dos Vinhos);
- Bypass ta' Aljustrel - Titjib tal-aċċess għall-Qasam tal-Minjieri u l-Qasam tal-Pożizzjoni tan-Negozju;
- VIA do Tâmega tal-bypass ta' EN210 (Celorico de Basto);
- Konnessjoni tal-IC2 mal-park industrijali ta' Casarão;
- Qsim ġdid ta' Rio Lima bejn EN203 - Deocriste u EN202 - Nogueira;
- Roundabout f'EN246 għall-aċċess għaż-żona industrijali ta' Portalegre;
- Aċċess għal Avepark – Park tax-Xjenza u t-Teknoloġija ta' Taipas (Guimarães);
- Aċċess għaż-żona industrijali ta' Vale do Neiva fin-nodu A28.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C07-i05-RAA: Ċirkwiti loġistiċi — Network Reġjonali tal-Azores

L-għan tal-miżura huwa li jinħolqu l-kundizzjonijiet għal żvilupp ekonomiku aktar ibbilanċjat billi jiġu promossi l-operaturi ekonomiċi barra miċ-ċentri urbani ewlenin. L-interventi għandhom ukoll l-għan li jnaqqsu d-distanzi tal-ivvjaġġar, il-ħinijiet tal-ivvjaġġar u l-konġestjoni.

L-investiment għandu jikkonsisti fl-espansjoni u t-titjib tal-infrastruttura tat-toroq fl-Azores. Hija għandha l-għan li ttejjeb l-aċċessibbiltà għaċ-ċentri tal-popolazzjoni u ċ-ċentri tal-attività ekonomika u l-infrastrutturi ewlenin tad-dħul f'kull gżira. Għandha wkoll l-għan li tintervjeni fil-kostruzzjoni ta' toroq ċirkolari għaċ-ċentri urbani ewlenin, bi tnaqqis fil-qsim urban.

Huwa mistenni li din il-miżura ma tagħmilx ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżura u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza f'konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). B'mod partikolari, il-konformità tad-DNSH hija żgurata permezz tal-investiment C07-I0 (Estensjoni tan-Network tal-Iċċarġjar tal-Vetturi Elettriċi) bħala miżura ta' akkumpanjament. Kwalunkwe proġett stradali li potenzjalment jista' jkollu effetti negattivi sinifikanti fuq l-ambjent għandu jkun soġġett għal Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (VIA) skont id-Direttiva 2011/92/UE, biex jiġi żgurat li l-konformità mal-prinċipju tad-DNSH tiġi integrata fil-proġett u tiġi osservata b'mod strett fl-istadji tal-kostruzzjoni, l-operat u d-dekummissjonar tal-infrastruttura. B'kollox, 34 kilometru ta' toroq għandhom jinbnew jew jiġu mtejba. Huma ppjanati l-interventi fit-triq li ġejjin:

- Ilha de Santa Maria
    - Bypass Vila do Porto
- Ilha de São Miguel
    - Titjib fl-aċċessibbiltà Furnas / Povoação – l-1 stadju: Bypass ta' Furnas
    - Bypass ta' Capelas
    - Bypass ta' São Roque
    - Bypass ta' Portal do Vento
- Ilha Terceira
    - Il-promozzjoni tal-aċċessibbiltà, tal-mobilità u tal-kundizzjonijiet tas-sikurezza fit-toroq - konnessjoni bejn Via Vitorino Nemésio u ċ-Ċirkolari Angra
- Ilha Graciosa
    - Il-konnessjoni bejn E.R. 3-2ª u E.R. 4-2ª
- Ilha de São Jorge
    - Il-promozzjoni tal-aċċessibbiltà, tal-mobilità u tal-kundizzjonijiet tas-sikurezza fit-toroq – konnessjoni tat-Tramuntana tan-Nofsinhar
- Ilha do Pico
    - Kostruzzjoni tat-triq ċirkolari lejn Vila da Madalena
- Ilha do Faial
    - Kostruzzjoni tat-2 stadju tal-bypass Cidade da Horta

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

G.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Numru sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti- Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
7.1	RE-C07-i00	T	Stazzjonijiet addizzjonali tal-iċċarġjar tal-vetturi elettriċi aċċessibbli għall-pubbliku		Numru	3 520	5 250	Q4	2022	L-għadd ta' stazzjonijiet tal-iċċarġjar aċċessibbli għall-pubbliku għall-vetturi elettriċi (meta mqabbel mal-linja bażi tal-Q4 2021)
7.2	RE-C07-i00	T	Stazzjonijiet addizzjonali tal-iċċarġjar tal-vetturi elettriċi aċċessibbli għall-pubbliku		Numru	5 250	10 450	Q4	2024	L-għadd ta' stazzjonijiet tal-iċċarġjar aċċessibbli għall-pubbliku għall-vetturi elettriċi (meta mqabbel mal-linja bażi tal-Q4 2022)
7.3	RE-C07-i00	T	Stazzjonijiet addizzjonali tal-iċċarġjar tal-vetturi elettriċi aċċessibbli għall-pubbliku		Numru	10 450	15 000	Q4	2025	L-għadd ta' stazzjonijiet tal-iċċarġjar aċċessibbli għall-pubbliku għall-vetturi elettriċi (meta mqabbel mal-linja bażi tal-Q4 2024)
7.4	RE-C07-i01	M	Għażla ta' Oqsma ta' Akkoljenza fix-Xogħol għal interventi biex jittejbu s-sostenibbiltà ambjentali u d-diġitalizzazzjoni	Firma ta' protokoll pubbliku li jikkonferma l-għażla ta' Oqsma ta' Akkoljenza fix-Xogħol				Q2	2021	L-oqsma ta' Akkoljenza tan-Negozju għandhom jintgħażlu fi proċedura ta' sejħa għall-offerti kompetittiva. Għandu jiġi ppreżentat protokoll pubbliku ffirmat lill-Kummissjoni, li jikkonferma li l-għażla ta' Oqsma ta' Akkoljenza fix-Xogħol ġiet konkluża u jidentifika l-Oqsma ta' Akkoljenza tan-Negozju magħżula.
7.5	RE-C07-i01	T	Tlestija ta' interventi f'oqsma magħżula ta' akkoljenza għan-negozju		Numru	0	10	Q4	2025	L-għadd ta' żoni ta' akkoljenza fin-negozju b'xogħlijiet li tlestew biex itejbu s-sostenibbiltà ambjentali u d-diġitalizzazzjoni tagħhom. Oqsma ta' akkoljenza tan-negozju għal intervent magħżula fi proċedura kompetittiva ta' sejħa għall-offerti.

7.6	RE-C07-i02	M	Kuntratt iffirmat għal proġett tat-triq 1	Kuntratt iffirmat mal-kuntrattur għall-proġett tat-triq				Q4	2021	Il-firma mill-partijiet tad-dokument li jirregola l-obbligi tagħhom fir-rigward tat-twettiq tax-xogħlijiet, wara proċedura ta' sejħa pubblika għall-offerti.
7.7	RE-C07-i02	M	Kuntratt iffirmat għal 2-il proġett tat-toroq	Kuntratt iffirmat mal-kuntrattur għal proġetti tat-toroq				Q3	2022	Il-firma mill-partijiet tad-dokument li jirregola l-obbligi tagħhom fir-rigward tat-twettiq tax-xogħlijiet, wara proċedura ta' sejħa pubblika għall-offerti.
7.8	RE-C07-i02	T	Toroq mibnija jew riabilitati		km	0	111	Q4	2025	Km ta' toroq mibnija jew riabilitati skont l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-offerta u li jinkorporaw bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali.
7.9	RE-C07-i03	M	Tlestiet l-ewwel Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali	Tlestija tal-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali				Q3	2022	Tlestiet il-valutazzjoni tal-impatt ambjentali ta' proġett ta' triq wieħed.
7.10	RE-C07-i03	T	Toroq mibnija jew riabilitati		km	0	30	Q4	2025	Km ta' toroq mibnija jew riabilitati skont l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-offerta u li jinkorporaw bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali.
7.11	RE-C07-i04	M	Kuntratt iffirmat għal 10-il proġett tat-toroq	Kuntratt iffirmat mal-kuntrattur għall-proġetti tat-toroq				Q2	2023	Il-firma mill-partijiet tad-dokument li jirregola l-obbligi tagħhom fir-rigward tal-eżekuzzjoni tax-xogħlijiet, bi prezz, wara proċedura ta' sejħa pubblika għall-offerti.
7.12	RE-C07-i04	T	Toroq mibnija jew riabilitati		km	0	42	Q4	2025	Km ta' toroq mibnija jew riabilitati skont l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-offerta u li jinkorporaw bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali.
7.13	RE-C07-i05-RAA	M	Kuntratt iffirmat għal 2-il proġett tat-toroq	Kuntratt iffirmat mal-kuntrattur għall-proġetti tat-toroq				Q4	2021	Il-firma mill-partijiet tad-dokument li jirregola l-obbligi tagħhom fir-rigward tal-eżekuzzjoni tax-xogħlijiet, bi prezz, wara proċedura ta' sejħa pubblika għall-offerti.

7.14	RE-C07-i05-RAA	M	Kuntratt iffirmat għal 8-il proġett tat-toroq	Kuntratt iffirmat mal-kuntrattur tal-proġetti tat-toroq				Q2	2023	Il-firma mill-partijiet tad-dokument li jirregola l-obbligi tagħhom fir-rigward tal-eżekuzzjoni tax-xogħlijiet, bi prezz, wara proċedura ta' sejħa pubblika għall-offerti.
7.15	RE-C07-i05-RAA	T	Toroq mibnija jew riabilitati		km	0	34.38	Q4	2025	Km ta' toroq mibnija jew riabilitati skont l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi tal-offerta u li jinkorporaw bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali.

H. KOMPONENT 8: Foresti

Il-komponent jindirizza l-isfidi li ġejjin: it-tnaqqis soċjoekonomiku u demografiku fiż-żoni rurali, l-eżistenza ta' żoni estensivi mingħajr ġestjoni attiva għall-prevenzjoni tan-nirien jew għall-protezzjoni tal-bijodiversità u s-sjieda privata frammentata ħafna tal-art. L-eżodu tal-popolazzjoni lejn iċ-ċentri urbani ewlenin u t-tixjiħ progressiv tal-popolazzjoni rurali wasslu għall-abbandun tat-territorji rurali u tas-setturi ekonomiċi primarji tradizzjonali. Dan wassal għall-espansjoni gradwali taż-żoni forestali, mhux ippjanati u mhux ġestiti u b'konċentrazzjoni għolja ta' tagħbija tal-fjuwil. Dawn iż-żoni għandhom espożizzjoni qawwija għall-periklu ta' nirien rurali, li jistgħu jirriżultaw fit-telf ta' ħajjiet umani, ħsara estensiva lill-art u lill-proprjetà u l-qerda tal-foresti u l-oġġetti u s-servizzi li tipproduċi. Il-Portugall huwa l-pajjiż fin-Nofsinhar tal-Ewropa bl-akbar sehem ta' żoni maħruqa f'territorji rurali u l-ogħla numru medju ta' nirien. Skont is-Sistema Ewropea ta' Informazzjoni dwar in-Nirien fil-Foresti (European Forest Fire Information System, EFFIS), madwar 169 000 ettaru nħarqu bħala medja fis-sena bejn l-2015 u l-2019.

L-għanijiet ta' dan il-komponent huma:

- il-promozzjoni tal-ippjanar attiv u l-ġestjoni ta' art agrikola u forestali vulnerabbli u ta' valur ambjentali għoli;
- li tiġi protetta l-bijodiversità billi jiġi appoġġat ir-restawr tal-ekosistemi agrikoli u tal-forestrija, speċjalment f'żoni maħruqa;
- li jikkontribwixxi għall-koeżjoni territorjali u l-ħolqien tal-impjiegi billi jagħti ħajja ġdida lill-attivitajiet ekonomiċi tat-territorji rurali; u
- li tiżdied ir-reżiljenza ta' dawn it-territorji billi jitnaqqas ir-riskju ta' nirien permezz ta' prevenzjoni effettiva u effiċjenti tan-nirien u, fil-każ ta' nirien, billi titnaqqas il-ħsara permezz ta' tifi tan-nar effettiv u effiċjenti.

Il-komponent jikkontribwixxi għall-indirizzar tar-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar it-titjib tal-kwalità tal-finanzi pubbliċi billi jipprijoritizza l-infiq li jsaħħaħ it-tkabbir (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 1, 2019). L-infiq pubbliku assoċjat mal-aġġornament tar-reġistru tal-proprjetajiet rurali jippromwovi l-ġestjoni adegwata tagħhom u possibbilment jagħmel l-attività ekonomika fiż-żoni rurali aktar dinamika. Barra minn hekk, il-komponent jagħti kontribut importanti biex jiġu indirizzati r-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiżi dwar l-iffukar tal-investiment fuq it-tranżizzjoni ekoloġika u diġitali, filwaqt li jitqiesu d-disparitajiet reġjonali (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2019 u r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020).

Dan il-komponent huwa mistenni li jikkontribwixxi kemm għat-tranżizzjonijiet ekoloġiċi kif ukoll għal dawk diġitali. Fir-rigward tad-dimensjoni ekoloġika, il-komponent jikkontribwixxi direttament għall-adattament għat-tibdil fil-klima billi għandu l-għan li jżid ir-reżiljenza tat-territorji rurali għan-nirien. Barra minn hekk, il-ġestjoni sostenibbli attiva ta' dawn it-territorji tikkontribwixxi għall-prevenzjoni tal-erożjoni tal-ħamrija, il-kontroll ta' speċijiet u pesti invażivi u s-sekwestru tal-karbonju mill-foresti. Fl-aħħar nett, fir-rigward tad-dimensjoni diġitali, il-miżuri ppjanati għas-sistema tal-katast tas-sjieda tal-art, is-Sistema ta' Monitoraġġ tal-Kopertura tal-Art (SMOS), inkluż il-LiDAR (Light Detection and Ranging) u l-immaġnijiet satellitari b'riżoluzzjoni għolja, huma enfasizzati billi jippromwovu l-gvern elettroniku u s-servizzi pubbliċi diġitali.

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

H.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma RE-r19: Trasformazzjoni tal-pajsaġġ f'Żoni ta' Foresti Vulnerabbli

L-objettiv ta' din il-miżura huwa li tittrasforma l-pajsaġġ ta' territorji vulnerabbli tal-foresti b'żoni estensivi ta' monokulturi mhux ġestiti u b'riskji għoljin ta' nirien, sabiex jiġu evitati nirien rurali u tiżdied ir-reżiljenza klimatika u ekonomika.

Din ir-riforma għandha tiġi implimentata permezz ta' Investiment RE-C08-i01 (Trasformazzjoni ta' Pajsaġġ f'Żoni ta' Foresti Vulnerabbli). Ir-riforma għandha tikkonsisti f'erba' miżuri li jikkumplimentaw lil xulxin u huma deskritti hawn taħt:

- il-programmi ta' Ppjanar u Ġestjoni (PRGP);
- iż-żona Integrata ta' Ġestjoni tal-Pajsaġġ (AIGP);
- programm integrat ta' appoġġ għal villaġġi rurali li jinsabu f'territorji forestali (Komunità Mogħtija bir-Raħal); u
- il-programm Emparcelar para Ordenar.

Ir-riforma tibni fuq u tappoġġa l-Programm ta' Trasformazzjoni tal-Pajsaġġ (Programa de Transformação da paisagem - PTP) bil-qafas legali meħtieġ. Dan il-qafas legali għandu jinkludi mill-inqas il-leġiżlazzjoni għall-konverżjoni tal-pajsaġġi permezz ta' Programmi ta' Pjanar u Ġestjoni tal-Pajsaġġ (PRGPs) u Żoni ta' Ġestjoni Integrata tal-Pajsaġġ (AIGPs), il-leġiżlazzjoni mmirata lejn l-approvazzjoni tad-delimitazzjoni ta' territorji vulnerabbli li għalihom jistgħu japplikaw Programmi ta' Pjanar u Ġestjoni tal-Pajsaġġ u Żoni Integrati ta' Ġestjoni tal-Pajsaġġ, u leġiżlazzjoni dwar il-pussess obbligatorju ta' art rurali f'żoni forestali.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sat-30 ta' Settembru 2021.

Riforma RE-r20: Riorganizzazzjoni tas-Sistema tar-Reġistru tal-Proprjetà tal-Artijiet u tas-Sistema ta' Monitoraġġ tal-Kopertura tal-Art

L-għan ta' din il-miżura huwa li jingħeleb in-nuqqas ta' reġistru tal-artijiet multifunzjonali bl-introduzzjoni u l-iżvilupp ta' sistema għall-identifikazzjoni u l-verifika tal-konfini tas-sjieda tal-art u r-reġistrazzjoni sussegwenti tas-sjieda tal-art. Dan għandu jippermetti stampa koerenti, aġġornata u olistika tat-territorju li għandha ttejjeb il-valur tal-art għas-sidien tagħha u tippermetti lill-Istat jiżviluppa politiki pubbliċi konkreti, sostenibbli u multisettorjali.

Ir-riforma għandha tikkonsisti fi proġett pilota għall-ħolqien ta' sistema ta' informazzjoni katastali nazzjonali simplifikata li għandha tidentifika l-istruttura tal-art u s-sjieda tal-art ta' territorji rurali, id-dħul fis-seħħ tas-Sistema ta' Monitoraġġ tal-Kopertura tal-Art (SMOS) u l-iżvilupp tal-pjattaforma BUPi (Reġistru tal-Artijiet Diġitali), bank fiżiku u virtwali b'informazzjoni ġeoreferenzjata dwar il-proprjetajiet, li għandu jaggrega l-informazzjoni meħtieġa għar-reġistrazzjoni tagħhom u għandu jiffaċilita l-interazzjoni taċ-ċittadini mal-amministrazzjoni pubblika fil-kamp ta' applikazzjoni tar-reġistru tal-artijiet. Ir-riforma tistabbilixxi wkoll il-qafas legali meħtieġ biex jiġi operazzjonalizzat l-investiment RE-C08-i02: Ir-reġistru tal-proprjetà rurali u s-Sistema ta' Monitoraġġ tal-Kopertura tal-Art. Ir-riforma għandha tinkludi:

- l-adozzjoni ta' liġi li tistabbilixxi l-Istruttura tal-Missjoni għall-espansjoni tas-Sistema ta' Informazzjoni Kadastrali Simplifikata, entità pubblika li għandha tissorvelja l-espansjoni tas-sistema katastali nazzjonali simplifikata u l-iżvilupp tal-pjattaforma BUPi;
- l-adozzjoni ta' att li jistabbilixxi s-sistema għall-operat u l-finanzjament tal-mudell għall-organizzazzjoni u l-iżvilupp tas-sistema ta' informazzjoni katastali simplifikata;

- l-adozzjoni ta' liġi li tapprova r-Reġim Legali għar-reġistru tal-artijiet, li tistabbilixxi s-Sistema Nazzjonali tas-Sistema ta' Informazzjoni Kadastrali, artikolata mas-Sistema ta' Informazzjoni Kadastrali Simplifikata u li tistabbilixxi l-Karta Kadastrali bħala l-mappa nazzjonali tal-artijiet taħt ir-reġistru tal-artijiet;
- l-adozzjoni ta' att legali li jemenda d-Digriet Regolatorju Nru 9-A/2017 tal-3 ta' Novembru[34] li jiċċara l-operazzjonijiet tas-Sistema ta' Informazzjoni Kadastrali Simplifikata u l-pjattaforma BUPi, li jadotta miżuri għall-identifikazzjoni immedjata tal-istruttura tal-art u s-sjieda ta' art agrikola u art imħallta; u
- l-abbozzar ta' proposta għal liġi li tistabbilixxi sistema straordinarja għar-reġistrazzjoni tal-art rurali u li temenda l-Kodiċi tar-Reġistru tal-Artijiet (CRP).

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2022.

<u>Riforma RE-r21: Il-prevenzjoni u l-ġlieda kontra n-nirien rurali</u>

L-objettivi ta' din il-miżura huma li tiżdied il-prevenzjoni minn u li tittejjeb il-ġlieda kontra n-nirien rurali permezz tal-ħolqien ta' network primarju ta' pawżi għall-ġestjoni tal-fjuwil u t-tisħiħ tal-entitajiet responsabbli għall-ġestjoni tan-nirien rurali u l-protezzjoni kontrihom.

Ir-riforma għandha tikkonsisti f'dan li ġej:

- l-adozzjoni ta' att li japprova l-Pjan Nazzjonali għall-Ġestjoni Integrata tan-Nirien Rurali (PNGIFR);
- l-adozzjoni ta' liġi dwar l-istabbiliment ta' sistema ta' ġestjoni integrata għan-nirien rurali (SIGIFR); u
- adozzjoni ta' att li japprova l-Programm ta' Azzjoni Nazzjonali tal-Pjan Nazzjonali għall-Ġestjoni Integrata tan-Nirien Rurali.

Is-sistema integrata ta' ġestjoni għan-nirien rurali (SIGIFR) għandha tipprovdi, fil-livell nazzjonali, makropolitiki u linji gwida strateġiċi li għandhom jikkontribwixxu għat-tnaqqis tar-riskju ta' nirien rurali u għat-tibdil fl-imġiba tas-sidien, l-utenti u l-benefiċjarji diretti u indiretti tat-territorju rurali. Is-sistema għandha tiddefinixxi mudelli ta' koordinazzjoni interministerjali, li jiddelimitaw il-kompetenzi u l-ambitu tal-azzjoni ta' kull entità fi ħdan is-SIGIFR, b'responsabbiltà akbar għad-diversi atturi fil-proċess tat-teħid tad-deċiżjonijiet. Huwa għandu jistabbilixxi mudell ta' governanza, monitoraġġ u evalwazzjoni, li għandu jikkontribwixxi għat-titjib kontinwu tal-politiki u l-programmi pubbliċi.

Għandha tiġi stabbilita sistema ta' informazzjoni dwar in-nirien fiż-żoni rurali sabiex tiġbor u xxerred l-informazzjoni teknika rilevanti kollha mis-SIGIFR. Barra minn hekk, hija għandha tiddefinixxi mudell ibbażat fuq il-prevenzjoni u l-minimizzazzjoni tar-riskju, jew permezz ta' attivitajiet ta' sensibilizzazzjoni jew permezz tal-istabbiliment ta' networks reġjonali tad-difiża, li fihom il-ġestjoni tal-fjuwil għandha rwol ewlieni fir-reġim tas-sanzjonar.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sat-30 ta' Settembru 2021.

<u>Investiment RE-C08-i01: Trasformazzjoni tal-pajsaġġ f'Żoni ta' Foresti Vulnerabbli</u>

L-objettivi ta' din il-miżura huma li tiżdied ir-reżiljenza tat-territorji vulnerabbli għar-riskji assoċjati mat-tibdil fil-klima, b'mod partikolari n-nirien rurali u t-telf tal-bijodiversità u li jiġu promossi t-tkabbir sostenibbli u l-koeżjoni territorjali. Dawn l-objettivi għandhom jinkisbu permezz tat-trasformazzjoni tal-pajsaġġ, iż-żieda tad-daqs medju tal-proprjetà agrikola, il-bidla fl-użu tal-art u l-ippjanar ta' attivitajiet ekonomiċi ġodda.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti fil-programmi li ġejjin:

[34] Decreto Regulamentar n.º 9-A/2017: https://dre.pt/application/conteudo/114152782

- il-programmi ta’ Ppjanar u Ġestjoni tal-Pajsaġġ (PRGPs) li għandhom ifasslu x-xenarju mixtieq u jiddefinixxu matriċi ta’ tranżizzjoni fil-perijodu medju sa twil appoġġat minn mudell ta’ finanzjament li jiżgura l-implimentazzjoni tiegħu;
- iż-żoni ta’ Ġestjoni Integrata tal-Pajsaġġ (AIGPs) li għandhom iżidu d-daqs taż-żona forestali ġestita biex tinkiseb skala li tippromwovi r-reżiljenza għan-nirien u l-valorizzazzjoni tal-kapital naturali u toħloq il-kundizzjonijiet meħtieġa għall-iżvilupp ta’ Operazzjonijiet Integrati ta’ Ġestjoni tal-Pajsaġġ (OIGPs) li jiddefinixxu l-ipprogrammar tal-interventi, il-mudell operattiv, ir-riżorsi finanzjarji li għandhom jiġu allokati u s-sistema ta’ ġestjoni u monitoraġġ;
- il-programm ta’ Appoġġ integrat għall-Villaġġi Rurali li jinsabu f’territorji forestali li għandu jappoġġa sett ta’ azzjonijiet biex tiġi żgurata l-bidla fl-użu tal-art u l-okkupazzjoni u l-ġestjoni tal-fjuwil madwar l-irħula rurali; u
- Il-programm Emparcelar para Ordenar li għandu jżid id-daqs medju tal-proprjetà agrikola u, b’hekk, jikkontribwixxi għall-vijabbiltà u s-sostenibbiltà ekonomika tal-farms li huma installati jew li għandhom jiġu installati hemmhekk.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta’ Settembru 2025.

Investiment RE-C08-i02: Reġistru tal-proprjetà rurali u Sistema ta’ Monitoraġġ tal-Kopertura tal-Art

L-għan ta’ din il-miżura huwa li tipprovdi lill-Istat Portugiż b’bażi ta’ għarfien dwar it-triq tat-territorju, b’mod partikolari fir-rigward tat-tip u l-konfini tal-proprjetajiet rurali, li jagħmilha possibbli li jiġu identifikati s-sidien tal-art. Dan huwa essenzjali għall-ippjanar, il-ġestjoni u l-appoġġ tad-deċiżjonijiet dwar l-okkupazzjoni u l-użu tat-territorju.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti fl-espansjoni tas-sistema ta’ informazzjoni katastali simplifikata, l-iżvilupp tal-pjattaforma BUPi u l-produzzjoni ta’ mmappjar ta’ referenza għas-Sistema ta’ Monitoraġġ tal-Kopertura tal-Art (SMOS), inkluża rappreżentazzjoni diġitali 3-D tal-art permezz tal-kopertura ta’ Detezzjoni u Klassifikazzjoni tad-Dawl (LiDAR), mapep tal-veġetazzjoni, mapep tal-bijomassa u tal-volum tal-injam, mapep tal-kopertura u l-użu tal-art u tal-Kopertura tal-Immaġni Satellitari. Dawn il-miżuri jikkomplementaw lil xulxin u għandhom jippermettu l-operazzjonalizzazzjoni sħiħa tal-pjattaforma BUPi, filwaqt li jiżguraw l-interoperabbiltà tas-sistemi ta’ informazzjoni differenti kollha fis-seħħ relatati mal-ġeometrija katastali, ir-reġistru tal-artijiet, u l-matriċijiet tat-taxxa li bħalissa huma ġestiti minn awtoritajiet differenti inkluż l-Awtorità Tributarja u Doganali, l-Istitut tar-Reġistrazzjoni u l-Affarijiet Notarili u d-Direttorat Ġenerali għat-Territorju. Iċ-ċittadini, in-negozji u l-awtoritajiet pubbliċi kollha għandhom jiksbu numru ta’ identifikazzjoni uniku (NIP) għall-proprjetajiet tagħhom, inkluża informazzjoni dwar il-konfini u l-karatteristiċi tagħhom. Sabiex tiġi żgurata l-implimentazzjoni b’suċċess tal-miżuri msemmija hawn fuq, l-investiment għandu jinkludi wkoll attivitajiet ta’ taħriġ għall-persunal tekniku awtorizzat tal-muniċipalitajiet, ir-reġistraturi u għall-aġenti tal-awtoritajiet tat-taxxa.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta’ Marzu 2025.

Investiment RE-C08-i03: Waqfiet għall-ġestjoni tal-fjuwil — network primarju

L-għan ta’ din il-miżura huwa li toħloq diskontinwità orizzontali fil-pajsaġġ permezz ta’ network primarju ta’ waqfiet għall-ġestjoni tal-fjuwil (RPFGC). Dan in-network għandu jiżola t-tifqigħat tan-nirien, jipproteġi r-rotot tal-komunikazzjoni, l-infrastrutturi soċjali u t-tagħmir, inaqqas iż-żona medja meqruda min-nirien billi jinqasam il-pajsaġġ, jiffaċilita l-azzjonijiet tat-tifi tan-nar u jiżgura s-sikurezza tal-ħaddiema tat-tifi tan-nar billi joħloq rotot ta’ ħrib.

L-investiment għandu jinkludi l-miżuri li ġejjin:

- l-immappjar u l-valutazzjoni tal-użu tal-art inklużi fin-network ta' strutturar ta' ksur tal-ġestjoni tal-fjuwil primarju;
- l-identifikazzjoni tas-sidien, il-valutazzjoni u l-kalkolu tal-livell ta' kumpens u elementi oħra li jwasslu għad-dikjarazzjoni tal-utilità pubblika, in-notifika lis-sidien tal-art, il-konklużjoni tal-ftehimiet u l-ħlas tal-kumpensi relatati;
- l-inklużjoni fil-pjattaforma BUPi tar-rappreżentazzjoni grafika ġeoreferenzjata tal-art rurali inkluża fil-kostituzzjoni tas-servitù amministrattiv bil-ħsieb li jiġu permessi l-proċeduri ta' reġistrazzjoni speċjali sussegwenti; u
- l-implimentazzjoni tan-network primarju ta' waqfiet għall-ġestjoni tal-fjuwil fil-livell nazzjonali.

Fir-rigward tal-ħolqien ta' diskontinwità f'żoni estensivi ta' monokulturi tal-arżnu marittimi u, fuq kollox, l-ewkaliptu, il-Portugall impenja ruħu li ż-żona tal-produzzjoni tal-ewkaliptu fil-Programm ta' Pjanar u Ġestjoni tal-Pajsaġġ tas-Serras de Monchique e Silves (PRGPSMS) għandha tkun ristretta ħafna. Għal dan il-għan, l-Investiment RE-C08-i01 (Trasformazzjoni ta' Pajsaġġ f'Żoni ta' Foresti Vulnerabbli) jipprevedi s-sostituzzjoni taż-żoni tal-ewkaliptu bi speċijiet oħra, b'mod partikolari speċijiet indiġeni bħall-ballut tas-sufra, is-siġra taċ-ċirasa, is-siġra tal-frawli u speċijiet oħra mhux indiġeni stabbiliti fil-Portugall, bħas-siġar tal-qastan jew tal-ġewż.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C08-i04: Mezzi għall-prevenzjoni u l-ġlieda kontra n-nirien rurali

L-għan ta' din il-miżura huwa li jissaħħu l-entitajiet tal-Istat involuti fil-prevenzjoni u l-ġlieda kontra n-nirien rurali. B'mod aktar speċifiku, din il-miżura għandha tingrana l-kapaċità, f'termini ta' infrastruttura u tagħmir, tal-Forza tal-Ajru Portugiża, u tal-Istitut għall-Konservazzjoni tan-Natura u tal-Foresti (ICNF) sabiex tiżdied l-effettività u l-effiċjenza tagħhom fil-prevenzjoni u l-ġlieda kontra n-nirien rurali. Barra minn hekk, din il-miżura għandha ttejjeb il-valutazzjoni tar-riskju billi tistandardizza u taġġorna n-network tar-radar tal-Istitut Portugiż tal-Baħar u tal-Atmosfera (IPMA).

Dan l-investiment għandu jikkonsisti fix-xiri ta' sitt ħelikopters ħfief u sitt ħelikopters tat-tifi tan-nar medji, il-kostruzzjoni ta' bini ġdid u r-rinnovazzjoni ta' bini eżistenti (ċentri tal-operazzjonijiet u hangars tal-manutenzjoni), ix-xiri ta' vetturi, makkinarju u tagħmir li huma meħtieġa fir-rispons operazzjonali għat-tifi tan-nar bħal tagħmir protettiv personali, vetturi għat-tifi tan-nar, buldowżers u tratturi, u l-istandardizzazzjoni u l-aġġornament tan-network tar-radar meteoroloġiku.

Huwa mistenni li din il-miżura ma tagħmilx ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżura u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza f'konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). B'mod partikolari, biex tiġi żgurata l-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01), il-vetturi, il-makkinarju u t-tagħmir li jridu jinxtraw għandhom ikunu mingħajr emissjonijiet. Fejn ma jeżistux alternattivi mingħajr emissjonijiet, il-vetturi, il-makkinarju u t-tagħmir li għandhom jinxtraw għandhom jirrappreżentaw l-aħjar livelli disponibbli ta' prestazzjoni ambjentali fis-settur.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment RE-C08-i05: Programm Aktar Forestrija

L-objettivi tal-miżura huma li tittejjeb il-prevenzjoni tan-nirien u s-sistema tat-tifi tan-nar, il-bidla mill-mudell tal-ġlieda kontra n-nirien għall-mudell ta' prevenzjoni u t-tisħiħ tal-azzjonijiet tal-Organizzazzjonijiet tal-Produtturi tal-Foresti (OPFs) u ċ-Ċentri ta' Kompetenza

fis-settur tal-forestrija, bl-involviment ta' speċjalisti u t-tisħiħ tal-kwalifiki tekniċi tal-atturi kollha involuti f'dawn l-entitajiet.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti fil-miżuri li ġejjin:

- l-estensjoni tal-programmi "Raħal Sikur" u "Safe People" immirati lejn il-promozzjoni ta' azzjonijiet ta' sensibilizzazzjoni għall-prevenzjoni ta' mġiba riskjuża tal-popolazzjoni, miżuri ta' awtoprotezzjoni u simulazzjonijiet ta' pjanijiet ta' evakwazzjoni, flimkien mal-awtoritajiet lokali;
- it-tisħiħ tal-kapaċità ta' rispons operazzjonali tal-Awtorità Nazzjonali għall-Emerġenza u l-Protezzjoni Ċivili (ANEPC) u l-Ġendarmerija Nazzjonali (GNR) fil-ġlieda kontra n-nirien rurali, b'mod partikolari permezz tax-xiri ta' vetturi u tagħmir protettiv personali, ir-rinnovazzjoni ta' infrastrutturi eżistenti u l-ħolqien ta' strutturi reġjonali u subreġjonali ġodda ANEPC;
- l-għoti ta' taħriġ u kwalifiki lill-persunal operazzjonali involut fit-tifi tan-nar u lit-tekniċi tal-OPF; u
- it-tisħiħ tal-organizzazzjonijiet tas-sidien tal-foresti u ċ-ċentri ta' kompetenza f'oqsma li huma essenzjali għas-sostenibbiltà tar-riżorsi tal-foresti.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

H.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għall-appoġġ finanzjarju mhux ripagabbli

Numru sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti- Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
8.1	RE-C08-i01	T	L-iżvilupp ta' Programmi ta' Ppjanar u Ġestjoni tal-Pajsaġġ (PRGP) fit-territorji definiti bħala vulnerabbli.		Numru	0	20	Q3	2025	Approvazzjoni mill-Gvern tal-Programmi ta' Ppjanar u Ġestjoni tal-Pajsaġġ (PRGP) għal 20 żona vulnerabbli omoġenja jew żoni affettwati minn nirien kbar, b'kont meħud tal-Karta tal-Unitajiet tal-Pajsaġġ tal-Portugall Kontinentali u l-Mudell Territorjali tal-Programm Nazzjonali għall-Politika tal-Ippjanar Spazjali.
8.2	RE-C08-i01	T	Pubblikazzjoni ta' Operazzjonijiet Integrati ta' Ġestjoni tal-Pajsaġġ (OIGPs) fid-Diário da Republica		Numru	0	60	Q3	2025	Approvazzjoni u pubblikazzjoni fid-Diário da Republica tal-60 Operazzjonijiet Integrati ta' Ġestjoni tal-Pajsaġġ (OIGPs), li jiddefinixxu l-ipprogrammar tal-interventi, il-mudell operattiv, ir-riżorsi finanzjarji li għandhom jiġu allokati u s-sistema ta' ġestjoni u monitoraġġ.
8.3	RE-C08-i01	T	Irħula bi proġetti ta' ġestjoni tal-fjuwil		Numru	0	800	Q3	2025	Il-konklużjoni ta' kuntratti li jistabbilixxu l-kundizzjonijiet speċifiċi għall-finanzjament ta' proġetti ta' ġestjoni tal-fjuwil bejn il-Fond Ambjentali u l-benefiċjarji (muniċipalitajiet, komunitajiet intermuniċipali, assoċjazzjonijiet tal-iżvilupp lokali) f'mill-inqas 800 villaġġ rurali li jinsabu f'territorji forestali (komunità b'kopertura mill-villaġġ).
8.4	RE-C08-i02	M	Nimxu lejn Pjattaforma BUPi 2.0	Dħul fil-produzzjoni tal-Pjattaforma BUPi 2.0				Q1	2022	Il-provvista tal-pjattaforma BUPi 2.0 ibbażata fuq il-cloud li għandha taġġorna u tespandi l-funzjonalitajiet diġà eżistenti fil-proġett pilota BUPi. BUPi 2.0 għandu jiżgura kopertura fil-livell nazzjonali u interoperabbiltà tas-sistemi differenti attwalment ġestiti minn awtoritajiet differenti inklużi l-Awtoritajiet tat-Taxxa u tad-Dwana. BUPi 2.0 għandu jippermetti l-implimentazzjoni gradwali ta' numri uniċi ta' identifikazzjoni tal-proprjetà (NIPs).

8.5	RE-C08-i02	T	Taħriġ dwar BUPi		Numru	0	10	Q4	2023	L-għadd ta' taħriġ kull tliet xhur ipprovdut b'rabta mal-BUPi lit-tekniċi kkwalifikati nazzjonalment li jwettqu proċeduri ta' rappreżentazzjoni grafika (RGG), il-persunal tal-Istitut tar-Reġistri u tan-Nutara (IRN), l-aġenti tal-awtoritajiet tat-taxxa u l-uffiċjali tar-reġistru.
8.6	RE-C08-i02	M	Mapep tal-Kopertura u l-Użu tal-Art (COS) 2023	Pubblikazzjoni ta' mapep tal-kopertura u l-użu tal-art (COSs)				Q1	2025	Il-produzzjoni u l-pubblikazzjoni tal-mapep tal-kopertura u l-użu tal-art (COS) 2023, fuq il-bażi tal-informazzjoni vvalidata mill-awtoritajiet responsabbli. Il-mapep tal-kopertura u l-użu tal-art għandhom juru rappreżentazzjoni ġeografika tal-pajjiż u għandhom jipprovdu informazzjoni dwar l-użu tal-art u l-okkupazzjoni, kif ukoll, dwar it-tipi ta' għelejjel u afforestazzjoni.
8.7	RE-C08-i03	M	Pubblikazzjoni tal-kuntratt tan-Network ta' Strutturar Primarju tal-Ġestjoni tal-Fjuwil (RPFGC)	Pubblikazzjoni tal-kuntratt tan-Network ta' Strutturar Primarju tal-Ġestjoni tal-Fjuwil (RPFGC) f'BASE.gov				Q1	2022	L-għoti mill-awtorità kompetenti tal-kuntratt għall-implimentazzjoni tan-Network ta' Strutturar Primarju tal-Ġestjoni tal-Fjuwil (RPFGC) biex jinħolqu diskontinwitajiet orizzontali fil-pajsaġġ biex jiġu iżolati t-tifqigħat tan-nirien.
8.8	RE-C08-i03	T	Żona ta' servitù stabbilita		ettari	0	21 727	Q3	2025	Żona ta' servitù ffurmata f'Boxes ta' Interruzzjoni tal-Karburant tan-Network Primarju Strutturali
8.9	RE-C08-i03	T	Implimentazzjoni tan-Network ta' Strutturar ta' Breaks ta' Maniġġar ta' Karburant Primarju (RPFGC)		Numru	0	37 500	Q4	2025	Iż-żona implimentata (f'ettari) tan-Network ta' Strutturar Primarju tal-Ġestjoni tal-Fjuwil (RPFGC) – il-ħolqien ta' diskontinwità orizzontali (baned tal-ġestjoni tal-fjuwil) fil-pajsaġġ biex jiġu iżolati t-tifqigħat tan-nirien.
8.10	RE-C08-i04	T	Kunsinna ta' vetturi, makkinarju u tagħmir		Numru	0	179	Q1	2023	Il-kunsinna ta' vetturi, makkinarju u tagħmir għat-tifi tan-nar u għall-prevenzjoni tan-nirien wara konferma li dawn jissodisfaw l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u rekwiżiti kuntrattwali oħra, skont il-proċedura tal-offerti.
8.11	RE-C08-i04	T	Kunsinna ta' ħelikopters ħfief u medji għat-tifi tan-nar		Numru	0	12	Q4	2025	Il-kunsinna ta' ħelikopter ħafif għat-tifi tan-nar (HEBL) u sitt ħelikopters b'persunal tat-tifi tan-nar medju (HEBM) wara konferma li huma jissodisfaw l-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u rekwiżiti kuntrattwali oħra.

8.12	RE-C08-i04	T	Installazzjoni ta' radars ta' polarizzazzjoni doppja		Numru	0	2	Q2	2023	L-installazzjoni ta' żewġ radars doppji tal-polarizzazzjoni bis-sistema tal-informatika u tal-arkivjar meħtieġa, żewġ detetturi tas-sajjetti u żewġ stazzjonijiet meteoroloġiċi tat-temp. Installazzjoni kkompletata wara konferma li dawn jikkorrispondu mal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u rekwiżiti kuntrattwali oħra.
8.13	RE-C08-i05	T	Tisħiħ tal-entitajiet tal-Ministeru tal-Affarijiet Interni (MAI) b'vetturi u tagħmir operazzjonali		Numru	0	62	Q4	2024	Tisħiħ ta' 62 entità MAI (ANEPC, GNR u fire brigades) b'vetturi ġodda għal mill-inqas EUR 20 000 000 u tagħmir operattiv għal mill-inqas EUR 14 000 000.
8.14	RE-C08-i05	T	Il-ħolqien ta' strutturi reġjonali u subreġjonali tal-Awtorità Nazzjonali għall-Emerġenza u l-Protezzjoni Ċivili (ANEPC)		Numru	0	6	Q2	2022	Dħul fis-seħħ ta' żewġ Kmandi Reġjonali u ta' erba' Kmandi ta' Emerġenza u Protezzjoni Ċivili Subreġjonali (kif definit fid-Digriet-Liġi Nru 45/2019 tal-1 ta' April 2019)
8.15	RE-C08-i05	M	Pubblikazzjoni tar-rapport inizjali mill-Istitut għall-Konservazzjoni tan-Natura u l-Foresti, I.P	Pubblikazzjoni ta' rapport dwar il-kuntratti tal-programm bejn l-Istitut għall-Konservazzjoni tan-Natura u l-Foresti, I.P. u l-organizzazzjonijiet tas-sid tal-Foresta (OPFs) u ċ-Ċentri ta' Kompetenza				Q2	2022	Ir-rapport jipprovdi dettalji dwar il-kuntratti tal-programm bejn l-Istitut għall-Konservazzjoni tan-Natura u l-Foresti, I.P. u l-organizzazzjonijiet tas-sid tal-Foresta (OPFs) u ċ-Ċentri ta' Kompetenza, inkluża informazzjoni dwar l-objettivi u l-miri li għandhom jintlaħqu kull sena. Wara r-rapport inizjali, l-implimentazzjoni u l-progress tal-kuntratti tal-programm għandhom jiġu ppubblikati kull semestru.

8.16	RE-C08-i05	T	Implimentazzjoni ta’ programm nazzjonali ta’ taħriġ		Numru	0	150	Q4	2025	Għadd ta’ korsijiet ta’ taħriġ ipprovduti għat-tekniċi ta’ 150 organizzazzjoni tas-sidien tal-foresti (OPF) b’tul tal-korsijiet ta’ taħriġ ta’ mill-inqas 684 siegħa. It-taħriġ għandu jiffoka fuq is-suġġetti li ġejjin: il-ġestjoni tal-organizzazzjoni, il-prevenzjoni tan-nirien rurali, it-tneħħija kkontrollata tan-nirien, is-saħħa tal-pjanti, iċ-ċertifikazzjoni tal-ġestjoni sostenibbli tal-foresti, il-multifunzjonalità tat-territorji tal-foresti, il-prodotti tal-foresti mhux tal-injam, ir-remunerazzjoni tas-servizzi tal-ekosistema, il-bijodiversità, l-infrastruttura tal-foresti, il-proġetti tal-forestrija, l-inventarju tal-foresti jew ir-reġistru tal-artijiet.
8.17	RE-C08-r19	M	Qafas legali dwar il-pussess obbligatorju ta’ art rurali f’żoni forestali	Id-dħul fis-seħħ tal-qafas legali dwar il-pussess obbligatorju tal-art rurali fiż-żoni tal-forestrija.				Q3	2021	Id-dħul fis-seħħ tal-qafas legali li jimplimenta l-pussess obbligatorju tal-art rurali fiż-żoni tal-forestrija. Il-kera obbligatorja għandha tiġi applikata esklussivament jekk is-sidien tal-art ma jesprimux l-impenn tagħhom li jwettqu l-azzjonijiet definiti fl-operazzjoni ta’ ġestjoni integrata tal-pajsaġġ (OIGP) stabbilita għaż-żona integrata ta’ ġestjoni tal-pajsaġġ (AIGP) jixtiequ li l-proprjetà tagħhom tkun tinsab. L-abbozz ta’ liġi Nru 68/2020 tal-5 ta’ Novembru jawtorizza lill-Gvern jemenda l-Liġi Nru 31/2014 tat-30 ta’ Mejju, (jistabbilixxi l-bażijiet ġenerali għall-politika pubblika dwar l-ippjanar tal-art, tal-bliet u tal-kampanja, sabiex japprova r-reġim legali ta’ pussess obbligatorju
8.18	RE-C08-r20	M	Sistema ta’ Monitoraġġ tal-Kopertura tal-Art (SMOS)	Dħul fis-seħħ tas-Sistema ta’ Monitoraġġ tal-Kopertura tal-Art (SMOS)				Q4	2022	Id-dħul fis-seħħ tas-Sistema ta’ Monitoraġġ tal-Kopertura tal-Art (SMOS), li tinkludi l-Kopertura LiDAR, il-mudell diġitali tat-terren, il-mudell tal-għelejjel u l-veġetazzjoni, il-mapep tal-għelejjel u tal-veġetazzjoni, il-pubblikazzjoni ta’ mapep ta’ Kopertura tal-Art u tal-Kopertura tal-Immaġni Satellitari.

8.19	RE-C08-r21	M	Il-liġi dwar l-istabbiliment tas-sistema ta’ ġestjoni integrata għan-nirien rurali (SGIFR)	Id-dħul fis-seħħ tal-liġi li tistabbilixxi s-sistema integrata ta’ ġestjoni għan-nirien rurali (SIGIFR) u li tistabbilixxi r-regoli operattivi tagħha.				Q3	2021	Is-sistema ta’ ġestjoni integrata għan-nirien rurali (SGIFR) tipprovdi, fil-livell nazzjonali, makropolitiki u linji gwida strateġiċi li jikkontribwixxu għat-tnaqqis tar-riskju ta’ nirien rurali u għat-tibdil fl-imġiba tas-sidien, l-utenti u l-benefiċjarji diretti u indiretti tat-territorju rurali. Is-sistema tiddefinixxi mudelli ta’ koordinazzjoni interministerjali, li jiddelimitaw il-kompetenzi u l-ambitu tal-azzjoni ta’ kull entità fis-SIGIFR. Huwa jiddefinixxi l-kontenut tad-diversi għodod għall-ippjanar integrat tal-ġestjoni tan-nirien rurali fil-livell nazzjonali, reġjonali, subreġjonali u muniċipali. Sistema ta’ informazzjoni dwar in-nirien fiż-żoni rurali hija stabbilita sabiex tiġbor u xxerred l-informazzjoni teknika rilevanti kollha mis-SIGIFR u hemm impenn ċar biex jiġi definit mudell ibbażat fuq il-prevenzjoni u l-minimizzazzjoni tar-riskju, jew permezz ta’ attivitajiet ta’ sensibilizzazzjoni jew permezz tal-istabbiliment ta’ networks ta’ difiża reġjonali, li fihom il-ġestjoni tal-fjuwil għandha rwol ewlieni fir-reġim tas-sanzjonar. Fl-aħħar nett, jistabbilixxi mudell ta’ governanza, monitoraġġ u evalwazzjoni, li għandu jikkontribwixxi għat-titjib kontinwu tal-politiki u l-programmi pubbliċi.

I. KOMPONENT 9: Il-ġestjoni tal-Ilma

Il-komponent jindirizza l-isfidi li ġejjin: jittrattaw il-pressjoni għolja fuq is-sistemi tal-ħżin li jipprovdu provvista tal-ilma u jtejbu l-effiċjenza tal-ilma biex jikkontrobattu r-restrizzjonijiet imposti mit-tnaqqis annwali mistenni fix-xita, frekwenza ogħla ta' nixfiet, staġonalità u żieda fit-tnixxija tal-ilma

L-objettivi tal-komponent huma li tiġi mitigata l-iskarsezza tal-ilma u tiġi żgurata r-reżiljenza tar-reġjuni bl-akbar kwistjoni ta' nixfa u fi bżonn kritiku ta' intervent effettiv biex tiġi żgurata l-provvista tal-ilma fl-Algarve, Alentejo u Madeira.

Iż-żieda fir-reżiljenza tal-ilma hija ta' importanza kbira għall-iżvilupp ta' dawn it-tliet reġjuni, li tirrappreżenta wkoll kundizzjoni obbligatorja għat-turiżmu u l-ekosistemi (speċjalment fl-Algarve u l-Madeira), l-agrikoltura (Alentejo u Madeira), ir-rikonfigurazzjoni tal-attività ekonomika (Alentejo) u biex jiġu indirizzati pressjonijiet kombinati ta' qċaċet fil-ħtiġijiet tat-tisqija u l-konsum mill-bniedem (Madeira).

Il-komponent jikkontribwixxi biex tiġi indirizzata r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar l-investiment fit-tranżizzjoni klimatika (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020).

I.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Investiment RE-C09-i01: Pjan Reġjonali għall-Effiċjenza tal-Ilma ta' Algarve

L-objettivi ta' dan l-investiment huma li jwieġeb għall-iskarsezza tal-ilma fl-Algarve, li qed tkompli tmur għall-agħar fid-dawl tat-tibdil fil-klima. Hija meħtieġa reazzjoni għat-tkomplija tal-attività ekonomika u għall-iżvilupp tagħha u għad-diversifikazzjoni tal-ekonomija tal-Algarve.

L-investiment għandu jikkonsisti f'miżuri biex jitnaqqas it-telf tal-ilma fis-setturi urbani u agrikoli fl-Algarve permezz ta' teknoloġiji tal-irrigazzjoni aktar effiċjenti kif ukoll il-promozzjoni tal-użu mill-ġdid tal-ilma mormi trattat. Fil-livell tal-provvista, il-miżuri għandhom jikkunsidraw li jieħdu vantaġġ mill-kapaċità eżistenti u jtejbu r-reżiljenza tal-ġibjuni eżistenti billi jżidu l-influss lejn ir-riżerva ta' Odeleite permezz ta' astrazzjoni fuq ix-Xmara Guadiana, isaħħu r-riżervi strateġiċi, u billi jinstallaw desalinatur. B'mod partikolari, dawn is-sorsi ġodda ta' ilma għandhom jaħdmu bħala komplement biex jissodisfaw l-użu eżistenti sabiex jiffaċċjaw l-effetti prevedibbli tat-tibdil fil-klima. Għandu jikkonsisti wkoll f'miżuri biex jiġu intensifikati l-monitoraġġ, il-liċenzjar u l-infurzar.

Huwa mistenni li din il-miżura ma tagħmilx ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali skont it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżura u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza f'konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01) u l-istadji importanti u l-miri li għandhom jintlaħqu mill-Portugall. B'mod partikolari, il-proġetti kollha li potenzjalment jista' jkollhom effetti sinifikanti fuq l-ambjent għandhom ikunu soġġetti għal Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (VIA), li għandha titlesta skont id-Direttiva 2011/92/UE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tat-13 ta' Diċembru 2011 dwar l-istima tal-effetti ta' ċerti proġetti pubbliċi u privati fuq l-ambjent kif ukoll valutazzjonijiet rilevanti fil-kuntest tad-Direttiva 2000/60/KE tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill li tistabbilixxi qafas għall-azzjoni Komunitarja fil-qasam tal-politika tal-ilma, jew fil-qosor, id-Direttiva Qafas tal-UE dwar l-Ilma, inkluża l-implimentazzjoni ta' miżuri ta' mitigazzjoni meħtieġa, filwaqt li tiġi żgurata l-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). Kull miżura identifikata fil-qafas tal-VIA u l-valutazzjoni skont id-Direttiva 2000/60/KE bħala meħtieġa biex tiġi żgurata l-konformità

mal-prinċipju DNSH għandha tiġi integrata fil-proġett u għandha tiġi osservata b'mod strett fl-istadji tal-kostruzzjoni, l-operat u d-dekummissjonar tal-infrastruttura.

Fejn l-ilma jiġi estratt, għandu jingħata permess rilevanti mill-awtorità rilevanti, li jispeċifika l-kundizzjonijiet biex jiġi evitat id-deterjorament u biex jiġi żgurat li l-korpi tal-ilma affettwati jibqgħu fi stat ekoloġiku tajjeb, skont ir-rekwiżiti tad-Direttiva 2000/60/KE Qafas dwar l-Ilma.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Marzu 2026.

Investiment RE-C09-i02: Intrapriża idrawlika b'diversi użi ta' Crato

L-għanijiet ta' din il-miżura huma li tiżgura l-provvista tal-ilma tax-xorb, tiġġieled kontra d-deżertifikazzjoni tar-reġjun, tiddiversifika l-agrikoltura u tikkontribwixxi għall-konfigurazzjoni mill-ġdid tal-produzzjoni tal-enerġija fiż-żona. Il-miżura għandha tikkonsisti fil-passi li ġejjin: il-bini ta' diga fil-wied ta' Crato biex jiġi żgurat il-forniment tal-ilma għall-konsum mill-bniedem u r-rikonfigurazzjoni agrikola, filwaqt li jiġi offrut sit privileġġat biex jiġu installati pannelli fotovoltajċi li jżommu f'wiċċ l-ilma (li għandhom jiġu installati fil-mera tal-ilma b'mezzi barra l-Faċilità għall-Irkupru u r-Reżiljenza) u biex l-elettriku jiġi prodott b'mod awtonomu mill-impjant tal-mini-idro proġettat. Għal kapaċità installata ta' 75 MW, l-impjant fotovoltajku għandu jissodisfa aktar minn 60 % tal-ħtiġijiet attwali tal-enerġija tar-reġjun u jnaqqas b'aktar minn 80 000 tunnellata/sena tal-emissjonijiet tad-diossidu tal-karbonju (skont iż-żona tal-lagi li għandha tinħoloq - 7,24 km^2 - u ż-żona massima li tista' tintuża għall-installazzjoni tal-pannelli fotovoltajċi, sa 200 MW). Għandha tikkontribwixxi wkoll għad-diversifikazzjoni tal-attività agrikola u biex tattira l-abitanti lejn din iż-żona demografikament deprivata tal-pajjiż, filwaqt li tintroduċi sistema ta' ġestjoni effiċjenti fl-użu tal-ilma.

L-iżvilupp jinsab fil-baċin tax-xmara Tagus f'żona qrib il-konfini tal-baċin tax-xmara Guadiana. Minbarra x-Xmara Seda, dan l-investiment jaffettwa wkoll żewġ xmajjar tributarji li minnhom l-ilma għandu jitbattal u jiġi ppumpjat fil-ġibjun ta' wara d-diga. L-investiment għandu jinkludi l-passi li ġejjin:

- Diga: Jiġi stabbilit ġibjun għall-ħżin sħiħ f'għoli ta' 248 m (għoli ta' 48 m), b'żona mgħarrqa ta' 7,24 km^2, b'kapaċità ta' ħżin ta' 116,1 hm3 u b'volum medju annwali ta' 57,83 hm3 fis-sena , li jippermetti 50,3 hm3 fis-sena għall-provvisti pubbliċi tal-ilma tax-xorb, li huwa essenzjali biex tiġi żgurata s-sensja fil-provvista, jiġifieri biżżejjed ilma biex jaqdi lill-popolazzjonijiet (madwar 55 000 persuna) ta' Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor u Sousel.
- Mini-idro: Għall-użu tal-enerġija tal-flussi li għandhom jiġu rilaxxati għat-tisqija fil-wied downstream, li jibbenefika mill-waqgħa pprovduta mill-għoli tad-diga. Għandu jkollu kapaċità installata ta' 1,0 MW.
- Sistema mtejba tal-fluss ta' dħul: Hija għandha timmobilizza r-riżorsi tal-ilma ta' żewġ linji tal-ilma li jikkonnettjaw 'l isfel mis-sezzjoni tad-diga ta' Pisão (ix-xmajra ta' Chocanal fuq ix-xatt tal-lemin u n-nixxiegħa Linhares fuq ix-xatt tax-xellug), bl-ippumpjar tal-ilma fil-ġibjun, filwaqt li jittejbu l-effiċjenza u r-reżiljenza tas-sistema globali tal-ilma. Is-sistema għandha tikkonsisti minn pajp tal-bypass downstream, stazzjon tal-irfigħ u linja tal-elevazzjoni.
- Sistema għat-tisħiħ tal-provvista tad-diga Póvoa u Meadas mill-Pisão dam: Konnessjoni mill-ġibjun li għandu jiġi stabbilit għall-impjant tat-trattament tal-ilma f'Póvoa u Meadas biex jiġu żgurati l-ħtiġijiet tal-konsum urban tal-muniċipalitajiet ta'

Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor u Sousel.

- Infrastruttura ta' irrigazzjoni għall-appoġġ ta' żoni agrikoli eżistenti: dan għandu jinkludi stazzjonijiet tal-irfigħ għall-irrigazzjoni, kanali, ġibjuni ta' bbilanċjar u networks ta' distribuzzjoni, networks ta' irrigazzjoni u titjib tal-aċċess agrikolu, u huwa mistenni li joħloq 5 078 ettaru ta' blokok ta' irrigazzjoni ġodda (Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira u Sousel). Il-perimetru tal-irrigazzjoni għandu jinqasam f'lottijiet b'erja li ma taqbiżx il-100 ettaru.

- Impjant tal-enerġija fotovoltajka solari (pjanċi solari, invertituri, wajers li jżommu f'wiċċ l-ilma, b'vultaġġ baxx u medju): installazzjoni ta' pannelli fotovoltajċi fil-mera tal-ilma tal-kontenitur. Il-finanzjament għandu jsir barra mill-Pjan ta' Rkupru u Reżiljenza.

Huwa mistenni li din il-miżura ma tagħmilx ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali skont it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżura u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza f'konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01) u l-istadji importanti u l-miri li għandhom jintlaħqu mill-Portugall. Għandha tintwera konformità sħiħa u sostantiva mad-dispożizzjonijiet legali applikabbli. Meta jiġi ppubblikat l-abbozz tal-VIA għall-konsultazzjoni pubblika, dan għandu jinkludi 1) il-flussi tal-ilma previsti fil-korp tal-ilma affettwat fix-xenarju bażi (l-ebda investiment) kif ukoll wara l-investiment, filwaqt li jitqiesu bis-sħiħ l-impatti negattivi tat-tibdil fil-klima fuq il-bażi tal-aħjar tbassir xjentifiku disponibbli, inkluż l-agħar xenarju plawżibbli; u 2) ġustifikazzjoni tal-iskop tal-investiment meta mqabbel ma' alternattivi b'impatti ambjentali potenzjalment aktar baxxi, kemm f'termini tal-għanijiet tagħhom (il-firxa tal-art irrigata vs ir-riġenerazzjoni rurali sostenibbli) kif ukoll il-mezzi tagħhom (it-tnaqqis tad-domanda għall-ilma u s-soluzzjonijiet ibbażati fuq in-natura). B'mod partikolari, il-proġetti kollha li potenzjalment jista' jkollhom effetti sinifikanti fuq l-ambjent għandhom ikunu soġġetti għal Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (VIA), li għandha titlesta f'konformità mad-Direttiva 2011/92/UE, kif ukoll valutazzjonijiet rilevanti fil-kuntest tad-Direttiva 2000/60/KE, inkluż l-implimentazzjoni ta' miżuri ta' mitigazzjoni meħtieġa, li jiżguraw konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

Kull miżura identifikata fil-qafas tal-VIA u l-valutazzjoni skont id-Direttiva 2000/60/KE bħala meħtieġa biex tiġi żgurata l-konformità mal-prinċipju DNSH għandha tiġi integrata fil-proġett u għandha tiġi osservata b'mod strett fl-istadji tal-kostruzzjoni, l-operat u d-dekummissjonar tal-infrastruttura.

Il-VIA għandha tkun ibbażata fuq l-aktar *data* aġġornata, komprensiva u preċiża, inkluża *data* ta' monitoraġġ dwar elementi ta' kwalità bijoloġika li huma speċifikament sensittivi għal alterazzjonijiet idromorfoloġiċi, u fuq l-i*status* mistenni tal-korp tal-ilma bħala riżultat tal-attivitajiet il-ġodda, meta mqabbel ma' dak attwali tiegħu. Għandha tivvaluta b'mod partikolari l-impatti akkumulati ta' dan il-proġett il-ġdid ma' infrastruttura oħra eżistenti jew ippjanata fil-baċin tax-xmara.

Għandu jingħata permess għall-proġett mill-awtorità rilevanti, li jispeċifika l-miżuri kollha teknikament fattibbli u ekoloġikament rilevanti implimentati biex itaffu l-impatti u jiżguraw il-kisba ta' *status*/potenzjal ekoloġiku tajjeb fil-korpi tal-ilma affettwati, u jiżgura li l-effettività ta' dawn il-miżuri tiġi mmonitorjata, skont ir-rekwiżiti tad-Direttiva 2000/60/KE Qafas dwar l-Ilma.

Biex tkun konformi mad-Direttiva 2000/60/KE, għandu jintwera, fuq il-bażi ta' valutazzjoni tal-impatti potenzjali kollha fuq l-istatus tal-korpi tal-ilma fl-istess baċir tax-xmara u fuq ħabitats u speċijiet protetti li jiddependu direttament fuq l-ilma, filwaqt li jitqiesu b'mod partikolari l-pressjonijiet attwali relatati mal-estrazzjoni tal-ilma, li l-miżura:

i) ma jkollux impatt sinifikanti jew irriversibbli fuq il-korpi tal-ilma affettwati, u lanqas ma jipprevjeni lill-korp tal-ilma speċifiku li miegħu huwa relatat, u lanqas korpi tal-ilma oħrajn fl-istess baċir tax-xmara milli jiksbu status jew potenzjal tajjeb sar-Q4 2025; u

ii) ma jikkawżax impatt negattiv sinifikanti fuq il-ħabitats u l-ispeċijiet protetti li jiddependu direttament fuq l-ilma.

Permess għall-proġett irid jingħata mill-awtorità rilevanti, li jispeċifika l-miżuri kollha teknikament fattibbli u ekoloġikament rilevanti implimentati biex itaffu l-impatti u jiżguraw il-kisba ta' status u potenzjal ekoloġiku tajjeb fil-korpi tal-ilma affettwati sar-Q4 2025, u jiżgura li l-effettività ta' dawn il-miżuri tiġi mmonitorjata, f'konformità mar-rekwiżiti tad-Direttiva 2000/60/KE Qafas dwar l-Ilma.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

<u>Investiment RE-C09-i03-RAM: Pjan għall-effiċjenza fl-użu tal-ilma u t-tisħiħ tas-sistemi tal-provvista u tat-tisqija ta' Madeira</u>

L-għanijiet tal-miżura huma li tiżdied ir-reżiljenza tar-riżorsi tal-ilma fil-gżira ta' Madeira.

L-investiment għandu jikkonsisti f'li l-provvista tar-riżorsi tal-ilma ssir disponibbli fin-naħa t'isfel tal-gżira b'popolazzjoni aktar densa billi jiġi ottimizzat l-użu tar-riżorsi eżistenti, l-astrazzjoni ta' ilma żejjed mingħajr ebda impatt fuq l-ekosistemi, l-istabbiliment u l-espansjoni ta' riżervi strateġiċi u l-interkonnessjoni tad-diversi sorsi tal-ilma.

Huwa mistenni li din il-miżura ma tagħmilx ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżura u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza f'konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01) u l-istadji importanti u l-miri li għandhom jintlaħqu mill-Portugall. B'mod partikolari, il-proġetti kollha li potenzjalment jista' jkollhom effetti sinifikanti fuq l-ambjent għandhom neċessarjament ikunu soġġetti għal Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (VIA) skont id-Direttiva 2011/92/UE, kif ukoll valutazzjonijiet rilevanti fil-kuntest tad-Direttiva 2000/60/KE u d-Direttiva 92/43/KEE, inkluża l-implimentazzjoni ta' miżuri ta' mitigazzjoni meħtieġa.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

I.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għall-appoġġ finanzjarju mhux ripagabbli

Numru sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
9.1	RE-C09-i01	T	Punti ta' monitoraġġ addizzjonali tar-riżorsi tal-ilma ta' taħt l-art installati (SM3)		Numru	32	82	Q1	2024	Installazzjoni ta' punti ta' monitoraġġ u superviżjoni tar-riżorsi tal-ilma ta' taħt l-art (inklużi pjeżometri u meters tat-telemetrija). Minbarra 32 pjeżometri eżistenti, għandhom jiġu installati 50 pjeżometri oħra.
9.2	RE-C09-i01	T	Tlestija tal-interventi tan-network biex jitnaqqas it-telf tal-ilma (SM1)		Km	0	125	Q1	2026	It-tlestija tal-interventi tan-network biex tiġi ottimizzata l-pressjoni u jiġi riabilitat in-network bl-azzjonijiet li ġejjin: 1) ottimizzazzjoni tal-pressjoni u kejl tal-fluss, 2) riabilitazzjoni tan-network f'żoni urbani/storiċi 3) riabilitazzjoni tan-network f'żoni rurali jew rurali medji.
9.3	RE-C09-i01	T	Modernizzazzjoni tal-erja tal-art ta' użu idroagrikolu kollettiv u tisqija individwali (SM2)		Ha	0	10 300	Q1	2026	Żona kkonċernata mill-adozzjoni ta' sistemi ta' distribuzzjoni aktar effiċjenti, permezz tas-sostituzzjoni ta' kanali b'kanali, pressjoni mtejba tan-network, l-implimentazzjoni ta' sistemi ta' telerilevament u kontroll tal-konsum, u l-implimentazzjoni ta' sistemi ta' detezzjoni ta' tnixxijiet għal faċilitajiet idroagrikoli kollettivi u għall-installazzjoni ta' sistemi ta' irrigazzjoni aktar effiċjenti u kontrollabbli fl-irrigazzjoni individwali
9.4	RE-C09-i01	T	Nru ta' impjanti ta' trattament biex tiġi żgurata l-produzzjoni u l-irfinar tal-ilma mormi trattat (SM4)		Numru	0	4	Q1	2026	L-għadd ta' impjanti ta' trattament miftuħa biex tiġi żgurata l-produzzjoni tal-ilma mormi trattat lest għall-użu mill-ġdid

9.5	RE-C09-i01	M	Adozzjoni ta' disinn aġġornat (jekk meħtieġ) tal-miżura dwar l-estrazzjoni fil-Guadiana, li tinkorpora bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (SM5)	Adozzjoni tad-disinn aġġornat (jekk meħtieġ)				Q2	2024	L-adozzjoni ta' disinn aġġornat tal-miżura (jekk meħtieġ), li jinkorpora bis-sħiħ ir-riżultati u l-kundizzjonijiet meħtieġa mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali, li għandha titlesta skont id-Direttiva 2011/92/UE kif ukoll il-valutazzjonijiet rilevanti fil-kuntest tad-Direttiva 2000/60/KE, inkluża l-implimentazzjoni tal-miżuri ta' mitigazzjoni meħtieġa, l-iżgurar tal-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). Kull miżura identifikata fil-qafas tal-VIA u l-valutazzjoni skont id-Direttiva 2000/60/KE bħala meħtieġa biex tiġi żgurata l-konformità mal-prinċipju DNSH għandha tiġi integrata fil-proġett u għandha tiġi osservata b'mod strett fl-istadji tal-kostruzzjoni, l-operat u d-dekummissjonar tal-infrastruttura. Meta l-ilma jiġi estratt, għandu jingħata permess rilevanti mill-awtorità rilevanti, li jispeċifika l-kundizzjonijiet biex jiġi evitat id-deterjorament u jiżgura li l-korpi tal-ilma affettwati jibqgħu fi stat ekoloġiku tajjeb, skont ir-rekwiżiti ta' 2000/60/KE.
9.6	RE-C09-i01	M	Il-bidu tal-operat tal-astrazzjoni fil-Guadiana filwaqt li jiġu rrispettati bis-sħiħ ir-riżultati u l-kundizzjonijiet stabbiliti mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (SM5)	Il-bidu tat-tħaddim ta' l-estrazzjoni ta' l-ilma				Q4	2025	Il-bidu tal-operat tal-astrazzjoni fil-Guadiana, b'rispett sħiħ għall-eżitu tal-VIA li għandu jitlesta skont id-Direttiva 2011/92/UE, inkluża l-implimentazzjoni tal-miżuri ta' mitigazzjoni meħtieġa, filwaqt li tiġi żgurata l-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01)

9.7	RE-C09-i01	M	Adozzjoni ta' disinn aġġornat (jekk meħtieġ) tal-miżura ta' desalinizzazzjoni, li tinkorpora bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (SM6)	Adozzjoni tad-disinn aġġornat (jekk meħtieġ)				Q2	2024	L-adozzjoni ta' disinn aġġornat tal-miżura ta' desalinizzazzjoni (jekk meħtieġ), li jinkorpora bis-sħiħ ir-riżultati u l-kundizzjonijiet meħtieġa mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali, li għandha titlesta skont id-Direttiva 2011/92/UE kif ukoll il-valutazzjonijiet rilevanti fil-kuntest tad-Direttiva 2000/60/KE, inkluż l-implimentazzjoni tal-miżuri ta' mitigazzjoni meħtieġa, li jiżguraw il-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). Kull miżura identifikata fil-qafas tal-VIA u l-valutazzjoni skont id-Direttiva 2000/60/KE bħala meħtieġa biex tiġi żgurata l-konformità mal-prinċipju DNSH għandha tiġi integrata fil-proġett u għandha tiġi osservata b'mod strett fl-istadji tal-kostruzzjoni, l-operat u d-dekummissjonar tal-infrastruttura.
9.8	RE-C09-i01	M	Il-bidu tat-tħaddim tal-miżura ta' desalinizzazzjoni, b'rispett sħiħ għar-riżultati u l-kundizzjonijiet stabbiliti mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (SM6)	Bidu tat-tħaddim tad-desalinatur				Q1	2026	Il-bidu tal-operat tad-desalinatur, b'rispett sħiħ tal-eżitu tal-VIA li kellu jitlesta skont id-Direttiva 2011/92/UE, inkluża l-implimentazzjoni tal-miżuri ta' mitigazzjoni meħtieġa, filwaqt li tiġi żgurata l-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01)
9.9	RE-C09-i02	m	Pubblikazzjoni tad-dokumentazzjoni tal-ippjanar tal-miżura, li tinkorpora bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-VIA	Pubblikazzjoni tad-dokumentazzjoni tal-ippjanar tal-miżura, li tinkorpora bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-VIA				Q1	2022	Bil-kundizzjoni ta' Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali pożittiva li tkun ikkonformat b'mod sħiħ u sostantiv mal-kriterji legali, il-pubblikazzjoni tad-dokumentazzjoni tal-ippjanar tal-miżura, li tinkorpora bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali jekk ikun meħtieġ biex tinkiseb konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). Il-VIA tiġi ppubblikata u kkompletata skont id-Direttiva 2011/92/UE, kif ukoll il-valutazzjonijiet rilevanti fil-kuntest tad-Direttiva 2000/60/KE, inkluża l-implimentazzjoni tal-miżuri ta' mitigazzjoni meħtieġa. Kwalunkwe miżura identifikata fil-qafas tal-VIA u l-valutazzjoni skont id-Direttiva 2000/60/KE bħala meħtieġa biex tiġi żgurata l-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01) għandha tiġi integrata fil-proġett u għandha tiġi osservata fl-istadji tal-kostruzzjoni, l-operat u d-dekummissjonar tal-infrastruttura.

9.10	RE-C09-i02	M	Bil-kundizzjoni ta' Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali pożittiva li kkonformat b'mod sħiħ u sostantiv mal-kriterji legali, l-adozzjoni ta' disinn aġġornat tal-ġenerazzjoni u l-irrigazzjoni tad-digi, l-enerġija idroelettrika u solari, li tinkorpora bis-sħiħ ir-riżultati u l-kundizzjonijiet kollha mill-VIA.	Adozzjoni tad-disinn aġġornat				Q3	2025	Kondizzjonali fuq VIA li tikkonkludi li ma ssir l-ebda ħsara sinifikanti, l-adozzjoni ta' disinn aġġornat tal-ġenerazzjoni u l-irrigazzjoni tad-digi, l-idroenerġija u x-xemx, li tinkorpora bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-VIA komprensiva u kumulattiva jekk tkun meħtieġa biex tinkiseb konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). Il-VIA tlestiet skont id-Direttiva 2011/92/UE, kif ukoll il-valutazzjonijiet rilevanti fil-kuntest tad-Direttiva 2000/60/KE, inkluża l-implimentazzjoni tal-miżuri ta' mitigazzjoni meħtieġa. Kull miżura identifikata fil-qafas tal-VIA u l-valutazzjoni skont id-Direttiva 2000/60/KE bħala meħtieġa biex tiġi żgurata l-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01) għandha tiġi integrata fil-proġett u għandha tiġi osservata fl-istadji tal-kostruzzjoni, l-operat u d-dekummissjonar tal-infrastruttura.
9.11	RE-C09-i02	M	Il-bidu tal-operat tal-ġenerazzjoni u tal-irrigazzjoni tad-digi, l-enerġija idroelettrika u solari, b'rispett sħiħ għar-riżultati u l-kundizzjonijiet stabbiliti mill-VIA, u l-kisba ta' status tajjeb tal-korpi tal-ilma rilevanti	Bidu tal-operat tad-Dam				Q4	2025	Id-dħul fis-seħħ tal-unitajiet tal-ġenerazzjoni tal-enerġija mid-diga, mill-ilma u mix-xemx u tas-sistema tal-irrigazzjoni, filwaqt li jiġu rrispettati bis-sħiħ ir-riżultati u l-kundizzjonijiet stabbiliti mill-VIA komprensiva u kumulattiva li għandhom ikunu tlestew skont id-Direttiva 2011/92/UE, kif ukoll il-valutazzjonijiet rilevanti fil-kuntest tad-Direttiva 2000/60/KE, inkluża l-implimentazzjoni tal-miżuri ta' mitigazzjoni meħtieġa. Għandha tiġi żgurata l-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). Il-miżura għandha tiżgura l-issodisfar tal-ħtiġijiet tal-ilma urban għall-popolazzjonijiet tal-Alter do Chão, Avis, Crato, Fronteira, Gavião, Nisa, Ponte de Sor u Sousel. Żieda fil-kapaċità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija nadifa skont il-kapaċità tal-enerġija tal-unità solari li għandha tiġi installata flimkien ma' 1,0 MW/sena mill-mini-idro; l-installazzjoni ta' infrastruttura ta' blokok ta' irrigazzjoni li tippermetti l-provvista ta' żona ġdida ta' irrigazzjoni ta' 5 078 ettaru adattata għal għelejjel organiċi u diversifikati. Inkiseb u ġie ċċertifikat *status*/potenzjal ekoloġiku tajjeb tal-korpi tal-ilma rilevanti skont ir-rekwiżiti tad-Direttiva 2000/60/KE Qafas dwar l-Ilma.
9.12	RE-C09-i03-RAM	T	Km addizzjonali ta' kondjuwits rinnovati jew riabilitati		km	0	53	Q2	2024	Tul, f'km, ta' kondjuwits tal-ilma rinnovati jew riabilitati

9.13	RE-C09-i03-RAM	T	Volum addizzjonali ta' ilma disponibbli fil-parti tan-Nofsinhar tal-gżira ta' Madejra għall-provvista pubblika u għall-irrigazzjoni		hm3	MHUX APPLIKABBLI	4	Q4	2025	Volum addizzjonali ta' ilma disponibbli għall-provvista pubblika u għall-irrigazzjoni; dan għandu jinkiseb permezz tat-tisħiħ, ir-rinovazzjoni, ir-reżistenza u l-bini ta' pipelines, kanali, għadajjar u ġibjuni ġodda

J. KOMPONENT 10: Il-Baħar

Il-komponent jindirizza l-isfida biex titwitta t-triq għal ekonomija tal-baħar aktar kompetittiva, koeżiva, inklużiva u barra minn hekk aktar dekarbonizzata u sostenibbli, qasam li fih il-Portugall għandu potenzjal qawwi. Il-komponent għandu jgħin biex jinħatfu l-opportunitajiet li jirriżultaw mit-tranżizzjonijiet klimatiċi u diġitali fl-ekonomija tal-baħar. L-objettiv ta' dan il-komponent huwa li jappoġġa l-kisba tal-objettivi nazzjonali relatati mal-potenzjal produttiv tal-ekonomija tal-baħar. B'mod partikolari, il-komponent ifittex li jiżgura s-sostenibbiltà u l-kompetittività tas-sistema tan-negozju relatata mal-baħar. Barra minn hekk, il-komponent għandu l-ambizzjoni li jindirizza, tal-inqas parzjalment, il-faqar fil-komunitajiet kostali, filwaqt li jiżgura territorju kompetittiv u koeżiv f'kuntest ta' adattament għat-tranżizzjonijiet klimatiċi u diġitali, inkluż b'enfasi fuq il-ħiliet rilevanti għas-setturi tal-baħar. Il-komponent għandu jikkontribwixxi wkoll biex jippreserva l-valur tas-servizzi tal-ekosistema tal-oċeani.

Il-komponent jappoġġa l-indirizzar tar-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiżi dwar l-iffukar tal-politika ekonomika relatata mal-investimenti fuq il-portijiet u fuq l-innovazzjoni (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3,2019) u fuq l-iffukar tal-investiment fuq it-tranżizzjoni ekoloġika (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020). Barra minn hekk, il-komponent jikkontribwixxi biex tiġi indirizzata r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar it-titjib tal-livell tal-ħiliet tal-popolazzjoni (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2020).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali skont it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

J.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma tat-TC-r23: Riforma tal-Ekosistema tal-Infrastruttura tal-Ekonomija Blu.

L-objettiv ta' din ir-riforma huwa li tiġi riveduta l-leġiżlazzjoni tan-Network ta' Raggruppamenti tat-Teknoloġija tal-Port (approvata mill-Kunsill tal-Ministri fl-2017), li permezz tagħha l-Portugall għandu l-għan li jsaħħaħ l-attivitajiet ekonomiċi relatati mal-baħar, billi joħloq opportunitajiet ta' negozju, impjiegi ġodda, jappoġġa l-esportazzjonijiet, jappoġġa t-tkabbir tat-trasport marittimu u jippromwovi l-isfruttament sostenibbli tal-potenzjal tal-baħar. Ir-riforma tespandi n-Network ta' Raggruppamenti Teknoloġiċi Portwali għal oqsma addizzjonali b'aċċess għall-baħar, u tistabbilixxi objettivi ġodda bħat-tisħiħ tal-kapaċità ta' finanzjament tal-ekonomija tal-baħar permezz ta' Fond Blu rivedut, l-appoġġ għall-użu tal-oċean biex tittejjeb ir-reżiljenza għall-mitigazzjoni tat-tibdil fil-klima, il-promozzjoni tal-iżvilupp ta' ħiliet relatati mal-ekonomija tal-baħar u tranżizzjoni doppja u t-tisħiħ tal-appoġġ pubbliku għall-innovazzjoni għall-iżvilupp sostenibbli tal-ekonomija tal-baħar.

Ir-riforma tistabbilixxi l-mudell ta' governanza ta' Ċentru Blu ġdid, li għandu jkun xprun tat-trasferiment tat-teknoloġija bejn l-atturi differenti fil-katina tal-valur ta' ekonomija tal-baħar ġdida, aktar reżiljenti u sostenibbli li l-impatt tagħha huwa maħsub li jkun dejjiemi u sinifikanti fuq il-bidla fundamentali lejn żvilupp ekonomiku intelliġenti, sostenibbli u inklużiv tas-setturi kkonċernati.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2021.

Investiment TC-C10-i01: Blue Hub, Network ta' Infrastruttura għall-Ekonomija Blu

L-objettiv ta' dan l-investiment huwa li jinħoloq network nazzjonali ta' infrastrutturi għall-ekonomija blu madwar il-pajjiż u li tissaħħaħ l-ekosistema tal-innovazzjoni tal-ekonomija blu.

L-investiment għandu jikkonsisti f'bini jew rinnovazzjoni ta' infrastruttura ġdida jew eżistenti kif ukoll investiment f'tagħmir relatat mal-ekonomija tal-baħar. L-investiment għandu jinkludi l-ħolqien ta' raggruppamenti blu ġodda madwar il-pajjiż u t-titjib jew ir-riabilitazzjoni ta' raggruppamenti blu eżistenti, kif ukoll investiment fit-taħriġ u l-ħiliet permezz ta' kunċett ġdid ta' Skola Blu. L-investiment għandu jikkonsisti fil-kostruzzjoni ta' bini ġdid jew riabilitazzjoni u titjib ta' bini u tagħmir relatat mal-ekonomija tal-baħar. L-investiment għandu jippermetti l-kapaċità li r-riżultati tar-riċerka jiġu ttrasferiti fi speċjalizzazzjonijiet produttivi fl-ekonomija fid-diversi raggruppamenti fil-Portugall (inklużi Lisbona, Oeiras, Peniche, Aveiro, Porto, Algarve). Għandu jinkludi wkoll investimenti f'Ċentru Blu wieħed li għandu jiġbor flimkien l-għarfien iġġenerat mir-raggruppamenti differenti u jappoġġa n-networking bejniethom. Dan il-Blue Hub jirrifletti l-metodoloġija tal-iżvilupp ekonomiku tal-ogħla livell f'konformità mal-istrateġija ta' speċjalizzazzjoni intelliġenti Portugiża, li tiffoka b'mod qawwi fuq l-ekonomija tal-oċeani. Għandu jinkludi wkoll il-proġett Blue Hub School, li primarjament jinkludi investimenti fl-infrastruttura u t-tagħmir, li għandhom jinkludu dimensjoni sinifikanti tal-iżvilupp tal-ħiliet, b'mod partikolari permezz tat-tfassil ta' korsijiet tal-kurrikulu f'kooperazzjoni mal-Aġenzija Nazzjonali għall-Kwalifika u l-Edukazzjoni u t-Taħriġ Vokazzjonali (ANQEP) u b'enfasi fuq il-pjattaformi diġitali u t-taħriġ.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment TC-C10-i02: Tranżizzjoni u Sikurezza Ambjentali u Diġitali fis-Sajd

L-objettivi ta' dan l-investiment huma li jappoġġa l-finanzjament ta' proġetti mmirati lejn l-innovazzjoni, il-modernizzazzjoni tal-proċessi, it-tnaqqis tal-impronta tal-karbonju u l-ekonomija ċirkolari tal-industrija u l-organizzazzjonijiet tal-ħut. L-investiment għandu jiġi implimentat permezz ta' rabtiet mill-qrib bejn in-negozji, l-assoċjazzjonijiet li jirrappreżentaw is-settur, l-organizzazzjonijiet tal-produtturi, il-korpi xjentifiċi, u l-korpi tal-gvern ċentrali sabiex jiġi massimizzat il-benefiċċju soċjali tal-investiment li jkun sar. L-investiment għandu jikkonsisti f'sejħa għall-offerti għal 70 proġett relatati mal-innovazzjoni, il-modernizzazzjoni tal-proċessi, l-ekonomija ċirkolari u t-tnaqqis tal-impronta ekoloġika tad-ditti fl-industrija tas-sajd.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment TC-C10-i03: Ċentru ta' Operazzjonijiet ta' Difiża Atlantika u pjattaforma navali

L-objettiv ta' dan l-investiment huwa li jikkontribwixxi biex jiġu indirizzati għadd ta' sfidi, inkluż il-monitoraġġ tad-dimensjoni bijoġeokimika tal-Oċean u l-atmosfera; li jiġu mmappjati u vvalutati r-riżorsi minerali u r-riżorsi l-oħra kollha mhux rinnovabbli tal-ħamrija u s-sottoswol tal-baħar taħt il-ġurisdizzjoni Portugiża; jimmappjaw kontinwament ir-riżorsi ħajjin (riżorsi rinnovabbli) u jimmonitorjaw l-evoluzzjoni tagħhom; jiġġieldu l-irregolaritajiet u l-illegalitajiet fuq l-oċean tal-ġurisdizzjoni Portugiża fuq il-ktajjen tal-valur tal-industriji tal-oċeani; ir-rispons għal diżastri naturali u dawk ikkawżati mill-bniedem; il-kontribut għall-mitigazzjoni ta' azzjonijiet umani dannużi fl-oċean (l-indirizzar tal-effetti tat-tniġġis bħall-makroplastiks); iżżid il-kapaċità li tirreġistra l-informazzjoni kollha prodotta fuq il-baħar; jipproduċu għarfien ġdid u jiġġeneraw l-għarfien billi jgħaqqdu l-informazzjoni u jiżviluppaw mudelli ta' tbassir bi skali temporali u spazjali differenti.

L-investiment għandu jikkonsisti fl-iżvilupp ta' sistema bbażata fuq tliet pilastri ewlenin: Pilastru I - Pjattaforma Navali b'diversi użi b'diversi qawwiet u li taqdi l-għanijiet li ġejjin: il-monitoraġġ tal-oċeani, ir-riċerka oċeanografika, il-monitoraġġ tal-ekoloġija tal-baħar, l-integrazzjoni ta' teknoloġiji ġodda għall-monitoraġġ tal-oċeani u l-intervent tal-oċeani - inklużi s-sistemi tar-robotika mill-ajru u taħt il-baħar); Pilastru II - Ċentru tal-Operazzjonijiet, ankrat f'sistema ta' sensibilizzazzjoni bbażata fuq bażi ta' *data* nazzjonali tal-baħar u Twin Diġitali u network ta' Ċentri ta' Riċerka, Żvilupp, Esperimentazzjoni u Innovazzjoni, bil-ħsieb li jissaħħu l-mezzi għall-osservazzjoni tal-oċeani, jikkontribwixxu għall-objettiv tal-ħolqien ta' Oċean Diġitali, biex jitrawwem l-għarfien u jiġu pprovduti soluzzjonijiet għall-interventi tal-oċeani, bħall-ġbir ta' *data* mill-ajru, nawtika u sottomarina, l-għarfien dwar il-fenomeni tal-oċeani u l-immappjar tal-oċeani għal skopijiet xjentifiċi; u Pilastru III — Akkademja tal-Arsenal tal-Alfeite (Akkademja 4.0). Il-Pilastru I għandu jikkonsisti fil-bini ta' pjattaforma bi skopijiet multipli, l-integrazzjoni ta' teknoloġija fil-fruntieri u l-estensjoni tal-funzjonalitajiet ta' bastiment ta' sorveljanza oċeanika u ta' bastiment tar-riċerka oċeanografika għal xenarji oħra bħal tixrid ta' żejt jew proliferazzjoni ta' plastiks, alga jew ġelajfish) jew attivitajiet ta' monitoraġġ tal-ekoloġija tal-baħar u l-integrazzjoni ta' mezzi teknoloġiċi ġodda ta' osservazzjoni, monitoraġġ u intervent oċeaniċi bħal sistemi robotiċi tal-ajru jew sottomarini. Il-pjattaforma għandha ssegwi diversi azzjonijiet, bħal: operazzjonijiet ta' emerġenza, sorveljanza, riċerka xjentifika u teknoloġika u monitoraġġ ambjentali u meteoroloġiku. Fil-Pilastru II, iċ-Ċentru tal-Operazzjonijiet għandu l-għan li jsaħħaħ il-mezzi ta' osservazzjoni tal-oċean billi jikkontribwixxi għall-objettiv tal-ħolqien ta' "Oċean Diġitali" biex jippermetti l-ħolqien tal-għarfien u, barra minn hekk, jipprovdi soluzzjonijiet li jsaħħu l-kapaċità nazzjonali u internazzjonali ta' intervent fl-oċeani. Il-Pilastru III għandu l-għan li jkun proġett innovattiv għat-taħriġ tar-riżorsi umani fis-settur marittimu — kemm permezz tal-kwalifiki u l-iskambju tal-esperjenza ta' dawk li diġà jinsabu f'kumpaniji kif ukoll billi jattira professjonisti fil-qasam tal-inġinerija tal-baħar. L-akkademja Arsenal għandha l-għan li tiffoka fuq it-taħriġ f'oqsma ta' tfixkil bħar-robotika, it-telekomunikazzjonijiet, il-bijoteknoloġija, in-nanoteknoloġija, il-konnettività, l-Intelliġenza Artifiċjali, il-Big Data u t-Tagħlim dwar il-Magni.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

<u>Investiment TC-C10-i04-RAA: L-iżvilupp tal-"Cluster do Mar dos Açores".</u>

L-għan ta' dan l-investiment huwa li tittejjeb l-infrastruttura fissa u mobbli tar-riċerka fix-xjenza tal-baħar fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores. Miżura waħda għandha tikkonsisti fis-sostituzzjoni tal-bastiment "Archipelago", li qed jilħaq tmiem il-ħajja operattiva tiegħu b'bastiment modern bi standards teknoloġiċi għoljin f'termini ta' kapaċitajiet u tagħmir u prestazzjoni għolja fl-użu tal-enerġija biex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet attwali fir-riċerka u l-monitoraġġ tal-baħar jew fil-promozzjoni tal-użu sostenibbli tal-oċeani. Il-miżura l-oħra għandha tikkonsisti fil-ħolqien ta' ċentru sperimentali għar-riċerka u l-iżvilupp marbut mal-baħar, kondiviż mal-istituzzjonijiet tas-Sistema Xjentifika u Teknoloġika tal-Azores (SCTA) u mal-kumpaniji, li jwassal għar-RuŻ f'żoni tradizzjonali u emerġenti, bħas-sajd u l-prodotti derivati, il-bijoteknoloġija tal-baħar, il-bijomaterjali u r-riżorsi minerali, jew it-teknoloġiji u l-irkaptu tal-baħar, inkluż "inkubatur blu", ċentru tal-akkwakultura fl-Azores.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

J.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għall-appoġġ finanzjarju mhux ripagabbli

Numru sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
10.1	TC-C10-r23	M	Dħul fis-seħħ tar-reviżjoni tal-atti tal-Ministeru tal-Baħar relatati mat-tisħiħ tal-kapaċità ta' finanzjament għall-Ekonomija u l-Innovazzjoni tal-Baħar permezz tal-Fond Blu	Dħul fis-seħħ tal-atti riveduti tal-Ministeru tal-Baħar relatati mat-tisħiħ tal-kapaċità ta' finanzjament għall-Ekonomija u l-Innovazzjoni tal-Baħar permezz tal-Fond Blu				Q4	2021	L-atti li ġejjin għandhom jiġu riveduti: id-Digriet-Liġi Nru 16/2016 tad-9 ta' Marzu 2009 Id-Digriet Nru 343/2016 tat-30 ta' Diċembru 2009; Ir-Riżoluzzjoni Nru 175/2017 tal-Kunsill tal-Ministri. Ir-reviżjoni ta' dawn l-atti għandha tikkonsisti f'aġġornament tal-istrateġija tan-Network ta' Raggruppamenti Teknoloġiċi tal-Port li jespandi l-kamp ta' applikazzjoni tiegħu għad-dekarbonizzazzjoni tal-ekonomija tal-baħar; reviżjoni u adattament tal-mod organiku u operattiv tal-Fond Blu biex jiġi adattat għall-ġestjoni tal-investimenti fil-komponent; il-ħolqien tal-mudell ta' governanza taċ-ċentru.
10.2	TC-C10-i01	T	Tlestija tal-modernizzazzjoni tal-Iskola tal-Blue Hub u r-rinfurzar tal-provvista u t-tagħmir		%	0	100	Q4	2025	Il-konklużjoni tax-xogħlijiet ta' modernizzazzjoni, it-tisħiħ tal-offerta ta' taħriġ u r-rinnovazzjoni b'tagħmir tal-Iskola tal-Blue Hub. Il-finalizzazzjoni ta' dan ta' hawn fuq għandha ssegwi l-konferma tal-konformità mal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u mal-obbligi kuntrattwali. Dan għandu jinkludi: Investiment fl-infrastruttura u s-sistemi tal-*Escola Superior Náutica Infante D. Henrique* (ENIDH), inkluż il-modernizzazzjoni ta' 16 laboratorju u l-akkwist ta' simulaturi (għall-pożizzjonament tal-bastimenti, is-servizz tat-traffiku tal-bastimenti kif ukoll il-loġistika u l-operazzjonijiet tal-port)

										Modernizzazzjoni ta’ FOR-MAR: titjib ta’ sitt ċentri ta’ taħriġ, tagħmir ta’ appoġġ għat-taħriġ vokazzjonali, modernizzazzjoni tal-IT u tas-sistemi ta’ komunikazzjoni, diġitalizzazzjoni tal-proċessi ta’ taħriġ u tfassil tat-tagħlim elettroniku. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta’ mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta’ bini b’użu ta’ enerġija qrib iż-żero. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta’ livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786.
10.3	TC-C10-i01	T	Tlestija tal-installazzjoni u/jew titjib tal-hubs tal-Blue Hubs		Numru	0	7	Q4	2025	Konklużjoni tax-xogħlijiet (kostruzzjoni, rinnovazzjoni u tagħmir) għal seba' ċentri blu. Il-hubs blu ġodda jew aġġornati jinkludu: 1. Ċentru ta’ intrapriżi u laboratorju kondiviż tal-oċeani f’Lisbona: il-kostruzzjoni ta’ bini għal-laboratorju oċeaniku bi, fost l-oħrajn, spazji tal-infrastruttura tal-laboratorju, unitajiet tal-bijoraffineriji, spazju għall-bijobank nazzjonali tar-riżorsi tal-baħar, u spazju għall-uffiċċji għall-kumpaniji tekniċi. 2. Iċ-Ċentru IPMA/Sea Oeiras biex itejjeb il-kapaċitajiet għall-monitoraġġ tal-oċean: inkluż il-bini ta’ ħangar għall-unità tal-inġinerija tal-oċean, inkluż il-pont tat-tidwir, iż-żoni tal-workshop, il-bini tal-arkivji b’xkafef li jduru għal kampjuni li jeħtieġ li jiġu ppreservati f’mezz likwidu, tagħmir għar-riċerka dwar is-sajd. Tinkludi wkoll tagħmir tar-radar għal monitoraġġ f’ħin reali. 3. Iċ-Ċentru tal-Peniche tal-Oċean Intelliġenti: inkluż il-bini ta’ infrastruttura, park tax-xjenza u t-teknoloġija li jinsab fiż-żona tal-Port tas-Sajd ta’ Peniche, il-kostruzzjoni u l-implimentazzjoni ta’ sistema ta’ ġbir u trattament tal-ilma mielaħ, spazju miftuħ għat-tixrid tal-għarfien marittimu. 4. Iċ-Ċentru Aveiro: inkluż it-tiġdid tas-sistema l-antika għad-didaskalija, it-trattament u d-distribuzzjoni tal-ilma baħar, laboratorju nazzjonali għall-iżvilupp u l-ittestjar tal-prodotti tas-sajd u tal-akkwakultura, produzzjoni 5.0 laboratorju għall-algi u l-ixkafef.

										5. Il-hub Ocean.Plus f’Porto, Leixões I: inkluż sett ta’ infrastruttura kondiviża għall-komunità xjentifika biex tappoġġa lir-riċerkaturi fl-istadji kollha tal-iżvilupp tax-xjenza u t-teknoloġija, mid-disinn sal-iżvilupp tal-prototipi, l-iskjeramenti tat-testijiet fil-post, il-validazzjoni tat-teknoloġija u t-trasferiment tal-għarfien, inklużi l-pjattaformi tal-loġistika u dawk ibbażati fuq l-oċeani b’aċċess faċli għall-komunità xjentifika u innovattiva.
										6. Porto Hub/Leixões II: Ċentru għall-Kmand u l-Kontroll ta’ Vetturi mingħajr Ekwipaġġ b’Appoġġ għall-Baħar: inklużi vetturi b’diversi dominji mingħajr ekwipaġġ (subsuperfiċje, superfiċje u titjir fuq medda twila ta’ żmien) mgħammra b’sensuri għall-kejl ta’ varjabbli essenzjali tal-oċeani (essential ocean variables, EOVs), ċentru ta’ kmand u kontroll u sistemi ta’ informatika u komunikazzjoni.
										7. Iċ-Ċentru Algarve: jinkludu t-twaqqif ta’ infrastruttura u tagħmir, laboratorji u uffiċċji ġodda, spazju għal negozji ġodda (kapaċità ta’ madwar 15-il kumpanija u 90 impjieg) b’enfasi fuq il-bijoteknoloġija blu, l-akkwakultura, l-ikel u l-għalf u l-bijoriżorsi tal-baħar, l-iżvilupp ta’ prodotti ta’ valorizzazzjoni u l-ħolqien tal-għarfien.
										Il-mudell tan-negozju u tim maniġerjali tan-negozju interim professjonali għall-hub blu għandhom jiġu rikreati u reklutati (li jkopru wkoll l-Iskola tal-Blue Hub).
										Din l-inizjattiva għandha tkun parti mill-implimentazzjoni tal-Istrateġija Nazzjonali dwar l-Oċeani 2021-30, jiġifieri taħt l-għanijiet strateġiċi 1, 2, 3, 6, 7 u 9.
										Il-finalizzazzjoni ta’ dan ta’ hawn fuq għandha ssegwi l-konferma tal-konformità mal-ispeċifikazzjonijiet tekniċi u mal-obbligi kuntrattwali. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta’ mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta’ bini b’użu ta’ enerġija qrib iż-żero. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta’ livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786.

10.4	TC-C10-i02	T	Approvazzjoni tar-rapporti finali għal 70 proġett b'appoġġ għall-innovazzjoni, it-tranżizzjoni tal-enerġija u t-tnaqqis tal-impatt ambjentali għall-entitajiet fis-settur tal-ħut		Numru	0	70	Q4	2025	Approvazzjoni tar-rapporti finali tal-implimentazzjoni ta' 70 proġett b'appoġġ għall-innovazzjoni, it-tranżizzjoni tal-enerġija u t-tnaqqis tal-impatt ambjentali għall-entitajiet fis-settur tal-ħut mid-DGRM-IFAP (Direttorat Ġenerali għar-Riżorsi Naturali, is-Sikurezza u s-Servizzi Marittimi). Id-DGRM-IFAP għandu jkejjel il-progress kwantitattiv kontra l-objettivi speċifiċi miftiehma meta l-finanzjament bażiku kien allokat wara żewġ sejħiet għall-offerti, organizzati minn DGRM-IFAP u previsti li jiġu mnedija fl-2021 u l-2022.
10.5	TC-C10-i03	M	Firma tal-kuntratt għall-"Pjattaforma Navali Multifunzjonali" u għaċ-"Ċentru tal-Operazzjonijiet"	Firma tal-kuntratt għall-"Pjattaforma Navali Multifunzjonali" u għaċ-"Ċentru tal-Operazzjonijiet"				Q3	2022	L-iffirmar tal-kuntratt ta' kostruzzjoni wara t-tnedija ta' offerta (i) pubblika/ċi — Pilastri I u II: Pilastru I — Pjattaforma Navali Multifunzjonali, Dan jinkludi l-kostruzzjoni ta' pjattaforma navali multifunzjonali ta' madwar 100 metru b'pożizzjonament awtomatiku b'livell dinamiku, sistema ta' ġestjoni integrata tal-pjattaformi, ċentru tal-pont tal-kmand u tal-operazzjonijiet, sistema ta' pożizzjonament akustiku taħt l-ilma, segment għat-tnedija ta' sottomarini u/jew żbark ta' sistemi awtonomi, krejnijiet, pjattaforma għall-ħelikopters, fost oħrajn), Inkluda wkoll kejbil tal-vettura li jaħdem sa fond ta' 6 000 metru, ipparkjar ta' vetturi awtonomi tal-wiċċ assi navali addizzjonali (inklużi vetturi awtonomi tal-wiċċ tal-oċean, vetturi awtonomi taħt l-ilma, vetturi tal-ajru awtonomi, droni). Pilastru II — Ċentru tal-Operazzjonijiet Dan jinkludi r-rinnovazzjoni ta' bini u strutturi eżistenti, faċilitajiet għal sistemi tal-kompjuter u ta' komunikazzjoni għaċ-ċentru tal-operazzjonijiet u għan-network tal-laboratorju, sistemi ta' computing ta' prestazzjoni għolja u ta' ħżin tal-informazzjoni, sistemi ta' komunikazzjoni (inkluż it-television Receive Only Systems (TVRO) b'Terminal b'Apertura Żgħira (Very-Small Aperture Terminal, VSAT) u sistemi ta' interoperabbiltà ma' sistemi oħra Navali, żvilupp ta' software u sistemi immersivi.

10.6	TC-C10-i03	M	Finalizzazzjoni tal-Akkademja Alfeite Arsenal	Finalizzazzjoni tal-Akkademja tal-Arsenal tal-Alfeite				Q4	2023	Finalizzazzjoni tal-Iskola tal-Akkademja Alfeite Arsenal (inkluż l-aġġornament tal-infrastruttura u x-xiri ta' tagħmir (kompjuters; tagħmir tal-laboratorju, infrastruttura teknoloġika, tagħmir għall-industrija 4.0 u tranżizzjoni diġitali), dijanjożi tal-ħtiġijiet ta' taħriġ, żvilupp ta' korsijiet ta' taħriġ, forniment tal-ewwel korsijiet ta' taħriġ diġà qabel il-finalizzazzjoni tal-iskola)
10.7	TC-C10-i03	M	Riċeviment u aċċettazzjoni tal-"Pjattaforma Navali Multifunzjonali" u taċ-"Ċentru tal-Operazzjonijiet"	Riċeviment u aċċettazzjoni tal-"Pjattaforma Navali Multifunzjonali" u taċ-"Ċentru tal-Operazzjonijiet"				Q4	2025	Riċeviment u aċċettazzjoni tal-"Pjattaforma Navali Multifunzjonali" u taċ-"Ċentru tal-Operazzjonijiet"
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Bidu tal-Kuntratt tax-Xogħlijiet Pubbliċi għaċ-ċentru tekniku MARTEC	Bidu tax-xogħlijiet ta' kostruzzjoni għaċ-ċentru tekniku MARTEC				Q4	2022	Il-bidu tax-xogħlijiet ta' kostruzzjoni tal-infrastruttura għat-Technopolo MARTEC (inkluż ix-xiri ta' art u t-twaqqigħ ta' infrastruttura eżistenti) fuq il-gżira ta' Faial, li għandhom jiġu ffinalizzati fl-2025 bħala parti miċ-ċentru sperimentali u tal-iżvilupp marbut mal-Baħar fl-Azores. Għandu jinkludi Inkubatur Blu (b'mill-inqas 6 500 m²), Ċentru tal-Akkwakultura (mill-inqas 2 000 m²) u t-tagħmir meħtieġ (tagħmir ġenerali, flimkien mal-installazzjoni ta' ċentru sperimentali u stazzjon għar-riċerka tal-akkwakultura, fost l-oħrajn). Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero.

10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Kunsinna ta' bastiment tar-riċerka	Kunsinna ta' bastiment tar-riċerka				Q1	2025	Il-kunsinna ta' bastiment modern tar-riċerka. Għandu jkun kapaċi jopera f'fond kbir, jinkludi tagħmir modern ta' riċerka u komunikazzjoni tad-*data*, pożizzjonament dinamiku, li kapaċi jopera vetturi ta' kontroll mill-bogħod, networks pelaġiċi, gangmi, kaxxi tal-kulur, eċċ., standards teknoloġiċi f'termini ta' kapaċitajiet u tagħmir bi prestazzjoni għolja fl-użu tal-enerġija, biex jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet attwali fl-oqsma tar-riċerka u l-monitoraġġ tal-baħar jew il-promozzjoni tal-użu sostenibbli tal-oċeani.
10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Tlestija ta' ċentru ta' riċerka u żvilupp sperimentali marbut mal-Baħar fl-Azores (ċentru MARTEC)	Tlestija ta' ċentru ta' riċerka u żvilupp sperimentali marbut mal-Baħar fl-Azores (ċentru MARTEC)				Q4	2025	Il-ħolqien ta' ċentru ta' riċerka u żvilupp sperimentali marbut mal-baħar, li jista' jinqasam mal-istituzzjonijiet tas-sistema xjentifika u teknoloġika tal-Azores u n-negozji, li huwa responsabbli għar-RuŻ f'żoni tradizzjonali u emerġenti, bħas-sajd u l-prodotti tiegħu, l-akkwakultura, il-bijoteknoloġija tal-baħar, il-bijomaterjali u r-riżorsi minerali, jew it-teknoloġiji u t-tagħmir tal-baħar. L-operazzjonalizzazzjoni taċ-ċentru (ċentru tekniku MARTEC), Dan iċ-ċentru għandu jkun jinsab fuq il-gżira ta' Faial. Bini ġdid għandu jkollu domanda għall-enerġija primarja ta' mill-inqas 20 % taħt ir-rekwiżiti ta' bini b'użu ta' enerġija qrib iż-żero.

K. KOMPONENT 11: Id-dekarbonizzazzjoni tal-Industrija

Il-komponent tal-pjan Portugiż għall-irkupru u r-reżiljenza jindirizza l-isfida tal-kontribut tal-industrija u l-proċessi industrijali biex jintlaħqu l-objettivi tan-newtralità tal-karbonju, kif identifikati fil-Pjan Direzzjonali 2050 għan-Newtralità tal-Karbonju u l-Pjan Nazzjonali għall-Enerġija u l-Klima 2030. Dan jeħtieġ trasformazzjoni strutturali, ibbażata fuq il-konfigurazzjoni mill-ġdid tal-attività industrijali, il-bidliet fil-proċessi tal-produzzjoni u l-mod kif jintużaw ir-riżorsi.

Il-miżura ta' dan il-komponent għandha l-għan li tippromwovi d-dekarbonizzazzjoni, l-effiċjenza fl-enerġija u fir-riżorsi, u l-użu ta' sorsi ta' enerġija alternattivi fil-proċessi industrijali. Il-proġetti li għandhom jiġu appoġġati għandhom ikunu marbuta wkoll ma' teknoloġiji ġodda, innovazzjoni u diġitalizzazzjoni tal-industrija, li jfittxu effiċjenza akbar fid-diversi proċessi ta' produzzjoni u organizzattivi.

Il-komponent għandu jikkontribwixxi għat-tranżizzjoni klimatika tal-industrija Portugiża u jappoġġa l-kompetittività tagħha. Dan jikkontribwixxi biex jiġu indirizzati r-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiżi dwar l-investiment fit-tranżizzjoni ekoloġika, b'mod partikolari dwar il-produzzjoni u l-użu nodfa u effiċjenti tal-enerġija (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020) u dwar l-investiment fir-riċerka u l-innovazzjoni (ir-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiżi 3, 2019 u 2020).

K.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Investiment TC-C11-i01: Id-dekarbonizzazzjoni tal-industrija

Dan l-investiment għandu jikkonsisti fil-promozzjoni ta' u l-appoġġ finanzjarju għal proġetti ta' innovazzjoni fl-industriji f'erba' oqsma:

- proċessi u teknoloġiji b'livell baxx ta' karbonju: l-għan huwa li tiġi appoġġata l-introduzzjoni ta' teknoloġiji ġodda jew proċessi ta' produzzjoni mtejba għad-dekarbonizzazzjoni tagħhom, pereżempju permezz tal-inkorporazzjoni ta' materja prima ġdida u miżuri tal-ekonomija ċirkolari, miżuri ta' innovazzjoni, is-sostituzzjoni u/jew l-adattament tat-tagħmir, iż-żieda tal-elettrifikazzjoni tal-konsum finali tal-enerġija;
- miżuri ta' effiċjenza fl-enerġija: il-proġetti appoġġati għandu jkollhom l-għan li jnaqqsu l-konsum tal-enerġija u l-emissjonijiet tal-gassijiet serra, pereżempju permezz tal-ottimizzazzjoni jew is-sostituzzjoni ta' magni u tagħmir, l-ottimizzazzjoni tal-proċessi, l-adozzjoni ta' sistemi ta' monitoraġġ u ġestjoni tal-konsum;
- l-inkorporazzjoni tal-enerġija u l-ħżin rinnovabbli, bħal permezz tal-installazzjoni ta' sistemi solari, il-ġenerazzjoni tas-sħana rinnovabbli, il-koġenerazzjoni, il-produzzjoni u l-użu tal-idroġenu rinnovabbli u l-gassijiet rinnovabbli b'effiċjenza għolja fejn l-għażliet teknoloġiċi għad-dekarbonizzazzjoni, inkluż permezz tal-elettrifikazzjoni, ikunu aktar limitati;
- l-iżvilupp ta' pjanijiet direzzjonali għad-dekarbonizzazzjoni u inizjattivi għall-bini tal-kapaċità, bħal permezz tal-identifikazzjoni u t-tixrid ta' soluzzjonijiet teknoloġiċi effettivi, attivitajiet ta' taħriġ, pjattaformi għall-kondiviżjoni tal-informazzjoni.

L-appoġġ għandu jingħata permezz ta' proċeduri annwali ta' sejħiet għall-offerti (2021-2024) kemm lill-intrapriżi żgħar kif ukoll lil dawk ta' daqs medju u lil kumpaniji kbar fl-oqsma tal-industrija u l-produzzjoni tal-enerġija, inklużi l-korpi ta' ġestjoni taż-żoni industrijali, l-operaturi tas-sistemi tat-trażmissjoni u d-distribuzzjoni tal-enerġija, l-assoċjazzjonijiet tan-negozju tal-industrija u tal-enerġija u entitajiet oħra. L-investiment għandu l-għan li jappoġġa

mill-inqas 300 proġett ta' daqsijiet differenti: żgħira (medja ta' EUR 1 000 000), medja (medja ta' EUR 5 000 000) u kbira (medja ta' EUR 10 000 000). Is-sejħa għall-offerti għandha tiffoka fuq l-aktar setturi intensivi fil-gassijiet serra iżda għandha tkun miftuħa għas-settur industrijali kollu, u tkopri kemm l-installazzjonijiet tal-ETS kif ukoll dawk mhux tal-ETS. Il-proġetti magħżula taħt il-qasam ta' intervent b'024 ter għandhom jirriżultaw fi tnaqqis tal-emissjonijiet ta' gassijiet serra ta' mill-inqas 30 % fl-installazzjonijiet industrijali kkonċernati, li jikkontribwixxi għall-objettivi klimatiċi tal-Portugall fil-qafas tal-implimentazzjoni tal-Pjan Nazzjonali għall-Enerġija u l-Klima.

Sabiex jiġi żgurat li l-miżura tikkonforma mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01), il-kriterji ta' eliġibbiltà li jinsabu f'termini ta' referenza għal sejħiet għal proġetti li ġejjin għandhom jeskludu l-lista ta' attivitajiet li ġejja: i) attivitajiet relatati mal-karburanti fossili, inkluż l-użu downstream[35]; ii) attivitajiet taħt l-Iskema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS) li jiksbu emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti[36]; iii) attivitajiet relatati ma' miżbliet tal-iskart, inċineraturi[37] u impjanti tat-trattament mekkaniku u bijoloġiku[38]; u iv) attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara lill-ambjent. It-termini ta' referenza għandhom jeħtieġu wkoll li jintgħażlu biss attivitajiet li jikkonformaw mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

---

35 Ħlief għal proġetti b'din il-miżura fil-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana, kif ukoll fl-infrastruttura ta' trażmissjoni u distribuzzjoni relatata, li jużaw il-gass naturali, li huma konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01).

36 Meta l-attività appoġġata tikseb emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex sostanzjalment aktar baxxi mill-parametri referenzjarji rilevanti, għandha tingħata spjegazzjoni tar-raġunijiet għaliex dan mhuwiex possibbli. Il-parametri referenzjarji stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas għall-attivitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, kif stabbilit fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447.

37 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli, u għal impjanti eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika, jinqabdu l-gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

38 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ta' trattament mekkaniku u bijoloġiku eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika jew il-modifika retroattiva ta' operazzjonijiet ta' riċiklaġġ ta' skart separat għall-kompost tal-bijoskart u d-diġestjoni anaerobika tal-bijoskart, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

K.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għall-appoġġ finanzjarju mhux ripagabbli

Numru sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
11.1	TC-C11-i01	M	L-ewwel sejħa għall-offerti għal proġetti ta' dekarbonizzazzjoni industrijali	L-ewwel sejħa għall-offerti miftuħa				Q4	2021	Ftuħ tal-ewwel sejħa għal proposti għal proġetti ta' dekarbonizzazzjoni industrijali li jirrigwardaw mill-inqas wieħed mill-oqsma li ġejjin: proċessi u teknoloġiji b'livell baxx ta' karbonju; l-adozzjoni ta' miżuri ta' effiċjenza fl-enerġija; l-inkorporazzjoni tal-enerġija rinnovabbli u l-ħżin tal-enerġija; u l-għoti tas-setgħa lin-negozju. It-termini ta' referenza għandhom jinkludu kriterji ta' eliġibbiltà li jiżguraw li l-proġetti magħżula jikkonformaw mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali. Din is-sejħa għall-offerti għandha tiżgura tnaqqis medju ta' 30 % fl-emissjonijiet diretti u indiretti tal-GHG għall-installazzjonijiet industrijali appoġġati għal proġetti li jaqblu mal-qasam ta' intervent 024ter. Il-proġetti bl-ogħla effiċjenza tad-dekarbonizzazzjoni għandhom jiġu appoġġati bi prijorità.
11.2	TC-C11-i01	M	Iffirmar ta' kuntratti li jagħtu appoġġ finanzjarju	Iffirmar ta' kuntratti li jagħtu appoġġ finanzjarju				Q4	2023	Mill-inqas EUR 383 000 000 mogħtija għal proġetti ta' dekarbonizzazzjoni industrijali li jirrigwardaw mill-inqas wieħed mill-oqsma li ġejjin: proċessi u teknoloġiji b'livell baxx ta' karbonju; l-adozzjoni ta' miżuri ta' effiċjenza fl-enerġija; l-inkorporazzjoni tal-enerġija rinnovabbli u l-ħżin tal-enerġija; u l-għoti tas-setgħa lin-negozju. L-għoti tal-kuntratti għall-proġetti magħżula taħt is-sejħiet kompetittivi għal proposti msemmija fl-istadju ta' hawn fuq għandu jiżgura konformità mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali.

11.3	TC-C11-i01	T	Appoġġ finanzjarju għal proġetti ta’ dekarbonizzazzjoni industrijali		Numru	0	300	Q4	2025	L-għadd ta’ proġetti li rċevew appoġġ finanzjarju għad-dekarbonizzazzjoni tal-industrija li huma relatati ma’ mill-inqas wieħed mill-oqsma li ġejjin: proċessi u teknoloġiji b’livell baxx ta’ karbonju; l-adozzjoni ta’ miżuri ta’ effiċjenza fl-enerġija; u l-inkorporazzjoni tal-enerġija rinnovabbli u l-ħżin tal-enerġija. Għandu jiġi żgurat tnaqqis ta’ medja ta’ 30 % tal-emissjonijiet diretti u indiretti tal-gassijiet b’effett ta’ serra għal proġetti li jaqblu mal-qasam ta’ intervent 024ter, u l-konformità mal-gwida teknika tad-DNSH (2021/C58/01), inkluż għal installazzjonijiet koperti mill-Iskema tal-UE għan-Negozjar ta’ Emissjonijiet biex jiġi żgurat li l-installazzjonijiet appoġġati jiksbu emissjonijiet tal-GHG ipproġettati li huma taħt il-parametru referenzjarju stabbilit għall-allokazzjoni bla ħlas kif stabbilit fir-Regolament ta’ Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447 għall-installazzjonijiet industrijali appoġġati.

L. KOMPONENT 12: Bijoekonomija

Dan il-komponent jindirizza l-isfida tal-iżvilupp ta' bijoekonomija vijabbli, sostenibbli, ċirkolari u kompetittiva. Tranżizzjoni bħal din hija mistennija li tappoġġa l-modernizzazzjoni u l-konsolidazzjoni tal-industrija billi toħloq ktajjen ta' valur ġodda u proċessi industrijali aktar ekoloġiċi.

L-objettiv ta' dan il-komponent huwa li jippromwovi u jaċċellera l-iżvilupp ta' prodotti b'valur miżjud għoli mir-riżorsi bijoloġiċi bħala alternattiva għall-materjali bbażati fuq il-fossili.

Il-miżuri ta' dan il-komponent għandhom l-għan li jappoġġaw il-bidliet strutturali marbuta ma' din it-tranżizzjoni u għandhom jikkontribwixxu biex jiġu indirizzati l-isfidi globali u lokali attwali, inkluż it-tibdil fil-klima, it-tnaqqis tad-dipendenza fuq ir-riżorsi fossili u l-iżvilupp sostenibbli. Tliet setturi (tessuti u ħwejjeġ, żraben u reżina naturali) għandhom jiġu appoġġati b'mod speċifiku għall-iżvilupp ta' prodotti b'bażi bijoloġika u biex isiru aktar effiċjenti fl-użu tar-riżorsi. Il-komponent jappoġġa l-indirizzar tar-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiżi dwar l-investiment fit-tranżizzjoni ekoloġika, b'mod partikolari fil-produzzjoni u l-użu tal-enerġija nodfa u effiċjenti (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020), u fl-investiment fir-riċerka u l-innovazzjoni (ir-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiż 3, 2019 u 2020).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali skont it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

L.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma tat-TC-r25: Bijoekonomija Sostenibbli

L-objettiv tar-riforma huwa li tippromwovi u tinċentiva l-konservazzjoni u l-użu effiċjenti tar-riżorsi bijoloġiċi. Ir-riforma taqbel mal-Pjan ta' Azzjoni dwar il-Bijoekonomija Sostenibbli tal-Portugall, li għandu jkun soġġett għal konsultazzjoni pubblika u għandu jaġixxi bħala qafas strateġiku għall-iżvilupp sostenibbli nazzjonali. Bħala parti mill-isforz biex tiġi promossa l-bijoekonomija, il-Portugall għandu jivvaluta wkoll l-inċentivi fiskali li jistgħu jtejbu s-sostituzzjoni ta' riżorsi naturali mhux rinnovabbli ma' riżorsi oħra b'bażi bijoloġika.

Ir-riforma għandha tikkonsisti minn Sistema Ġenerali għall-Ġestjoni tal-Iskart (RGGR) ġdida u l-inklużjoni ta' kriterji għax-xiri ta' bijoprodotti sostenibbli fir-reviżjoni tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Akkwist Pubbliku Ekoloġiku. Din ir-riforma għandha l-għan li tindirizza l-ostakli u r-restrizzjonijiet ewlenin identifikati fil-valorizzazzjoni tar-riżorsi bijoloġiċi għall-iżvilupp ta' bijoindustrija sostenibbli u ċirkolari, filwaqt li jiġi rrispettat il-prinċipju ta' kaskata.

L-implimentazzjoni tal-Iskema Ġenerali l-ġdida għall-Ġestjoni tal-Iskart għandha mill-inqas tneħħi r-restrizzjonijiet fuq l-użu ta' prodotti sekondarji jew skart għal prodotti ġodda billi tissimplifika l-proċeduri għall-klassifikazzjoni ta' sustanzi jew oġġetti bħala prodotti sekondarji, inkluż minn pajjiżi oħra tal-UE. L-iskema Ġenerali l-ġdida għall-Ġestjoni tal-Iskart ġiet adottata f'Diċembru 2020.

L-istrateġija Nazzjonali għall-Akkwist Pubbliku Ekoloġiku għandha tiġi riveduta biex tinkludi mill-inqas kriterji ekoloġiċi obbligatorji relatati mal-akkwist ta' servizzi u prodotti (b'mod partikolari fil-qasam tal-kostruzzjoni), li jintegraw prodotti b'bażi bijoloġika sostenibbli.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sat-30 ta' Settembru 2022.

Investiment TC-C12-i01: Bijoekonomija

L-objettiv tal-investiment huwa li jappoġġa l-inkorporazzjoni ta' materjali b'bażi bijoloġika fil-proċessi tal-produzzjoni fi tliet setturi: tessuti u ħwejjeġ, żraben u raża naturali.

L-istrument ewlieni għandu jikkonsisti f'appoġġ finanzjarju mogħti permezz ta' kuntratti tal-programm ma' konsorzji, li għandhom jinkludu istituzzjonijiet RuI, negozji u utenti finali, u li għandhom jintgħażlu permezz ta' proċess kompetittiv. L-attivitajiet appoġġati għandhom jinkludu proġetti ta' riċerka, żvilupp u innovazzjoni produttiva, proġetti ta' diġitalizzazzjoni u teknoloġiji avvanzati ta' produzzjoni, programmi dedikati ta' taħriġ u emanċipazzjoni, produzzjoni ta' reżina naturali domestika, u miżuri ta' sensibilizzazzjoni għall-produzzjoni u l-konsum sostenibbli. Il-proġetti magħżula għandhom jikkontribwixxu tal-anqas għall-iżvilupp tal-ekonomija ċirkolari u għall-objettivi tat-tnaqqis tal-emissjonijiet fil-Portugall. Il-proġetti għandu jkollhom l-objettivi li ġejjin:

- li jiżviluppaw proċessi ġodda ta' produzzjoni fil-ħolqien ta' prodotti b'valur miżjud ogħla li jinkorporaw u jisfruttaw ir-riżorsi bijoloġiċi (bijomassa tal-foresti, residwi agrikoli u agroindustrijali u prodotti sekondarji);
- li jiżviluppaw proċessi teknoloġiċi biex titjieb iċ-ċirkolarità tas-setturi tat-tessuti u tal-ħwejjeġ, iż-żraben u l-ipproċessar tar-reżina; u
- li jikkontribwixxu għall-ġestjoni tal-iskart f'dawn is-setturi.

Il-proġetti ta' riċerka, żvilupp u innovazzjoni għandhom jiġu appoġġati bil-għan li jiġu żviluppati proċessi ta' produzzjoni ġodda fil-ħolqien ta' prodotti b'valur miżjud ogħla li jinkorporaw u jisfruttaw riżorsi bijoloġiċi (bijomassa tal-foresti, residwi agrikoli u agroindustrijali u prodotti sekondarji), proċessi teknoloġiċi biex tittejjeb iċ-ċirkolarità tas-setturi tat-tessuti u tal-ħwejjeġ, iż-żraben u l-ipproċessar tar-reżina, u biex jikkontribwixxu għall-ġestjoni tal-iskart f'dawn is-setturi. Il-proġetti magħżula għandhom jikkontribwixxu għat-tnaqqis tal-emissjonijiet tal-GHG.

Dawn il-miżuri għandhom jiġu kkomplementati minn sejħiet għal offerti speċifiċi u addizzjonali għal attivitajiet għall-ġestjoni tal-foresti u l-produzzjoni ta' reżina naturali. Għandu jinkludi l-appoġġ ta' attivitajiet ta' prevenzjoni tan-nirien minn professjonisti tal-produzzjoni tar-reżina, ix-xiri ta' makkinarju u tagħmir mill-Istitut għall-Konservazzjoni tan-Natura u tal-Foresti (ICNF), u attivitajiet ta' protezzjoni u riabilitazzjoni tal-foresti tal-arżnu marittimi. Billi jippromwovi l-ġestjoni tal-art tal-foresti, dan l-investiment għandu jikkontribwixxi għall-prevenzjoni u l-mitigazzjoni tal-effetti tan-nirien rurali, filwaqt li jgħin biex titnaqqas l-emissjoni ta' sustanzi niġġiesa fl-atmosfera.

Huwa mistenni li din il-miżura ma tagħmilx ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali skont it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżura u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza f'konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01). B'mod partikolari, biex tiġi żgurata l-konformità mal-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01), il-vetturi, il-makkinarju u t-tagħmir li għandhom jinxtraw mill-Istitut għall-Konservazzjoni tan-Natura u tal-Foresti (ICNF) għandhom ikunu mingħajr emissjonijiet. Fejn ma jeżistux alternattivi mingħajr emissjonijiet, il-vetturi, il-makkinarju u t-tagħmir li għandhom jinxtraw għandhom jirrappreżentaw l-aħjar livelli disponibbli ta' prestazzjoni ambjentali fis-settur. Barra minn hekk, il-kriterji ta' eliġibbiltà li jinsabu f'termini ta' referenza għal sejħiet li ġejjin għal proġetti għandhom jeskludu l-lista ta' attivitajiet li ġejja: i) attivitajiet relatati mal-karburanti

fossili, inkluż l-użu downstream[39]; ii) attivitajiet taħt l-Iskema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS) li jiksbu emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti[40]; iii) attivitajiet relatati ma' miżbliet tal-iskart, inċineraturi[41] u impjanti tat-trattament mekkaniku u bijoloġiku[42]; u iv) attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara lill-ambjent. It-termini ta' referenza għandhom jeħtieġu wkoll li jintgħażlu biss attivitajiet li jikkonformaw mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

---

39 Ħlief għal proġetti b'din il-miżura fil-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana, kif ukoll fl-infrastruttura ta' trażmissjoni u distribuzzjoni relatata, li jużaw il-gass naturali, li huma konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01).

40 Meta l-attività appoġġata tikseb emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex sostanzjalment aktar baxxi mill-parametri referenzjarji rilevanti, għandha tingħata spjegazzjoni tar-raġunijiet għaliex dan mhuwiex possibbli. Il-parametri referenzjarji stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas għall-attivitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, kif stabbilit fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447.

41 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli, u għal impjanti eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika, jinqabdu l-gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

42 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ta' trattament mekkaniku u bijoloġiku eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika jew il-modifika retroattiva ta' operazzjonijiet ta' riċiklaġġ ta' skart separat għall-kompost tal-bijoskart u d-diġestjoni anaerobika tal-bijoskart, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

L.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għall-appoġġ finanzjarju mhux ripagabbli

Numru sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti- / Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
12.1	TC-C12-i01	M	L-iffirmar tal-protokoll tal-2021 tal-programm "Resineiros vigilantes"	Firma tal-protokoll tal-2021 tal-programm "Resineiros vigilantes"				Q3	2021	Konklużjoni tal-Protokoll bejn l-Istitut għall-Konservazzjoni tan-Natura u tal-Foresti, I.P. u l-assoċjazzjoni professjonali nazzjonali tal-produtturi tar-reżina (Resipinus) għas-sorveljanza u l-iskoperta ta' nirien rurali.
12.2	TC-C12-i01	M	Approvazzjoni tal-proġetti mressqa mill-Konsorzja għall-iżvilupp ta' prodotti, teknoloġiji u proċessi ġodda tal-bijoekonomija fis-setturi tat-tessuti u tal-ħwejjeġ, iż-żraben u r-reżina naturali	Approvazzjoni tal-proġetti għall-iżvilupp ta' prodotti, teknoloġiji u proċessi ġodda tal-bijoekonomija				Q2	2022	Approvazzjoni mill-kumitat tal-għażla tal-proġetti ppreżentati mill-Konsorzja għall-iżvilupp ta' prodotti, teknoloġiji u proċessi ġodda tal-bijoekonomija fis-setturi tat-tessuti u tal-ħwejjeġ, iż-żraben u r-reżina naturali. Il-proġetti ppreżentati mill-Konsorzja għall-appoġġ għandhom jaqgħu taħt wieħed mill-programmi li ġejjin: "Il-promozzjoni tal-Bijoekonomija Sostenibbli u Ċirkolari fit-Tessuti u l-Ħwejjeġ", "Il-Promozzjoni tal-Bijoekonomija Sostenibbli u Ċirkolari fis-Settur taż-Żraben" u "Il-promozzjoni u l-valorizzazzjoni tar-reżina naturali". Huma għandhom jiffukaw fuq ekonomija b'livell baxx ta' karbonju, reżiljenza u adattament għat-tibdil fil-klima permezz tal-applikazzjoni ta' soluzzjonijiet ta' teknoloġija nadifa, alternattivi b'impatt baxx u l-użu tal-Aqwa Tekniki Disponibbli. Il-kriterji tal-għażla għall-proġetti għandhom jirrikjedu li l-proġetti kollha appoġġati tar-Rul jiżguraw tnaqqis tal-emissjonijiet tal-karbonju diretti u indiretti. Il-proġetti magħżula għandhom jikkonformaw mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali.

12.3	TC-C12-i01	T	Prodotti, teknoloġiji u proċessi pilota ġodda li jintegraw riżorsi b'bażi bijoloġika		Numru	0	15	Q4	2025	Prodotti, teknoloġiji u proċessi pilota ġodda li jintegraw riżorsi b'bażi bijoloġika. Dan jinkludi mill-inqas 10 prodott jew teknoloġija ġdida (Livell ta' Tlestija Teknoloġika 6-7) u mill-inqas ħames proċessi pilota industrijali ((Livell ta' Tlestija Teknoloġika 7-9) fis-setturi li ġejjin: tessuti, xedd tas-saqajn, produzzjoni tar-reżina.
12.4	TC-C12-i01	T	Żvilupp ta' foresti tal-arżnu marittimi b'potenzjal ta' produzzjoni tar-reżina		ettari	0	8500	Q4	2025	Iż-żona tal-foresti tal-arżnu marittimi żviluppat permezz tal-użu ta' tekniki ta' riġenerazzjoni naturali u żbir tal-fergħat reżinużi.
12.5	TC-C12-r25	M	Dħul fis-seħħ tas-Sistema Ġeneralizzata Ġdida ta' Ġestjoni tal-Iskart	Dħul fis-seħħ tas-Sistema Ġeneralizzata Ġdida ta' Ġestjoni tal-Iskart				Q3	2021	Id-dħul fis-seħħ tas-Sistema Ġenerali Ġdida għall-Ġestjoni tal-Iskart (RGGR) li tissimplifika l-proċess amministrattiv u tnaqqas l-ispejjeż assoċjati mal-użu tal-prodotti sekondarji.
12.6	TC-C12-r25	M	Dħul fis-seħħ tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Akkwist Pubbliku Ekoloġiku riveduta	Dħul fis-seħħ tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Akkwist Pubbliku Ekoloġiku riveduta				Q3	2022	Id-dħul fis-seħħ tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Akkwist Pubbliku Ekoloġiku riveduta li tispeċifika l-kriterji ekoloġiċi relatati mal-akkwist ta' servizzi u prodotti li jintegraw materjali sostenibbli b'bażi bijoloġika, inkluż permezz tal-introduzzjoni ta' kriterji ekoloġiċi obbligatorji.

M. KOMPONENT 13: Effiċjenza Enerġetika fil-Bini

Il-komponent jindirizza l-isfidi li ġejjin. Is-settur residenzjali jirrappreżenta 18 % tal-konsum tal-enerġija u s-settur tas-servizzi jammonta għal 14 % oħra. Il-bini, għalhekk, għandu rwol importanti għall-Portugall biex jilħaq il-miri tan-newtralità tal-karbonju tiegħu. Il-miżuri f'dan il-qasam, u b'mod partikolari fis-segment residenzjali, jistgħu jgħinu wkoll biex itaffu l-faqar enerġetiku, li għadu ta' tħassib importanti fil-Portugall bil-perċentwal ta' unitajiet domestiċi li ma jistgħux iżommu d-djar sħan b'mod adegwat sa 19 % fl-2019. Il-Portugall impenja ruħu li jikseb in-newtralità tal-karbonju sal-2050 u, għalhekk, jeħtieġ li jippromwovi d-dekarbonizzazzjoni tal-istokk tal-bini tiegħu, filwaqt li jtejjeb il-kundizzjonijiet tal-akkomodazzjoni (kumdità u kwalità interni) u affordabbiltà. Dan għandu jinkiseb billi jiżdied ir-rendiment tal-bini fl-użu tal-enerġija, billi jiġu kkombinati l-effiċjenza enerġetika u l-enerġija rinnovabbli mal-elettrifikazzjoni, u billi jiġu mmirati b'mod partikolari l-unitajiet domestiċi bi dħul baxx biex jindirizzaw il-faqar enerġetiku.

Għadd ta' "fallimenti tas-suq" huma identifikati u jikkorrispondu għal għadd ta' problemi li għandhom it-tendenza li jdewmu t-trasformazzjoni tal-istokk tal-bini u l-isfruttament tal-iffrankar potenzjali tal-enerġija, bħal:

- nuqqas ta' fehim tal-użu tal-enerġija u l-iffrankar potenzjali;
- attività limitata ta' rinnovazzjoni u kostruzzjoni f'kuntest ta' wara l-kriżi finanzjarja;
- nuqqas ta' prodotti ta' finanzjament attraenti;
- informazzjoni limitata dwar l-istokk tal-bini; u
- użu limitat ta' teknoloġiji effiċjenti u intelliġenti.

L-objettivi tal-komponent huma li jirrinovaw bini pubbliku u privat biex itejbu l-prestazzjoni u l-kumdità enerġetika tagħhom, filwaqt li jnaqqsu l-kont tal-enerġija u d-dipendenza tal-pajjiż, l-emissjonijiet ta' gassijiet serra u d-dipendenza enerġetika, biex jittaffa l-faqar enerġetiku u biex is-sorsi tal-enerġija rinnovabbli jiġu inkorporati fl-ambjent mibni. Dan għandu jipprovdi bosta benefiċċji soċjali, ambjentali u ekonomiċi għan-nies u n-negozji, bħall-ħolqien ta' impjiegi lokali u t-tnaqqis tat-tniġġis tal-arja.

Il-komponent jappoġġa l-indirizzar tar-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar l-investiment fit-tranżizzjoni klimatika, b'mod partikolari dwar il-produzzjoni u l-użu tal-enerġija nodfa u effiċjenti (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020). Huwa marbut mal-inizjattiva "Renovate" u huwa wkoll parti mit-tranżizzjoni ekoloġika.

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali skont it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

M.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Investiment TC-C13-i01: L-effiċjenza enerġetika fil-bini residenzjali

L-objettivi ta' dan l-investiment huma li tiġi promossa r-rinnovazzjoni tal-enerġija ta' bini residenzjali ta' proprjetà privata, li jiġu adottati soluzzjonijiet effiċjenti fl-enerġija, li jiġi sostitwit tagħmir ineffiċjenti u li tiżdied il-kapaċità installata għall-promozzjoni tal-effiċjenza fl-enerġija u fir-riżorsi, li jissaħħaħ l-awtokonsum tal-enerġija rinnovabbli u li jiġi indirizzat il-faqar enerġetiku.

L-investiment għandu jikkonsisti fil-miżuri li ġejjin:

- Jappoġġaw il-kost tal-proġetti (tipikament bejn 50 % u 70 % tal-kost kumplessiv) li jippromwovu r-rinnovazzjoni, l-effiċjenza enerġetika, id-dekarbonizzazzjoni, l-effiċjenza fl-użu tal-ilma u l-ekonomija ċirkolari fil-bini. Dan għandu jsir permezz ta' avviżi mnedija kull sena.
- Għal unitajiet domestiċi bi dħul baxx f'faqar enerġetiku (fejn sa 100 % tal-ispiża tista' tiġi ssussidjata), azzjonijiet bħal dawn għandhom jeħtieġu kollaborazzjoni aktar mill-qrib bejn l-awtoritajiet ċentrali u lokali u atturi oħra bħal assoċjazzjonijiet lokali. Vales eficiência, jew vouchers għall-effiċjenza enerġetika, li jiswew medja ta' EUR 1 300 kull wieħed, għandhom jinħarġu u jiġu kkonsenjati lil unitajiet domestiċi f'faqar enerġetiku, li għandhom jintitolaw lir-riċevitur għal ċerti xogħlijiet, soluzzjonijiet effiċjenti fl-enerġija, tagħmir u elettrifikazzjoni tal-użi tal-enerġija.
  - Il-materjal ta' appoġġ għandu jiġi disseminat biex jgħin fid-deċiżjonijiet dwar l-aħjar miżuri ta' effiċjenza fl-enerġija li għandhom jittieħdu.
  - Għandhom ikunu disponibbli wkoll kanali ta' komunikazzjoni u punti uniċi ta' servizz biex jgħinu biex jiġu ċċarati d-dubji dwar kif jinkiseb dan l-appoġġ, ikkoordinat ma' diversi entitajiet nazzjonali u lokali, sabiex il-konsumaturi jkunu jistgħu jieħdu l-aħjar deċiżjonijiet ta' investiment.

L-investiment ippjanat għandu l-għan li jikseb iffrankar medju ta' madwar 200 ktoe ta' enerġija primarja u tnaqqis ta' madwar 150 kt ta' tnaqqis fl-emissjonijiet tas-CO_2.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

<u>Investiment TC-C13-i02: L-effiċjenza enerġetika fil-bini tal-gvern ċentrali</u>

L-għan ta' dan l-investiment huwa li jippromwovi r-rinnovazzjoni tal-enerġija tal-bini tal-gvern ċentrali, li jippromwovi l-effiċjenza fl-enerġija u fir-riżorsi u li jtejjeb l-awtokonsum tal-enerġija rinnovabbli .

Dan l-investiment għandu jikkonsisti f'miżuri li jippromwovu r-rinnovazzjoni, l-effiċjenza enerġetika, id-dekarbonizzazzjoni, l-effiċjenza fl-użu tal-ilma u l-ekonomija ċirkolari fil-bini.

- Għandhom jitniedu avviżi kull sena għat-tipi differenti ta' interventi fil-bini, li għandhom jiġu identifikati fil-pjanijiet ta' effiċjenza li għandhom jitfasslu, fil-qafas tal-pjan ta' azzjoni Ewropew dwar l-ekoinnovazzjoni ECO.AP 2030. ECO.AP 2030 għandu jkun disponibbli wkoll biex jipprovdi appoġġ tekniku lill-awtoritajiet pubbliċi ċentrali fl-identifikazzjoni ta' proġetti u fil-promozzjoni tal-implimentazzjoni tagħhom.
- Il-materjal ta' appoġġ għandu jitqassam lill-uffiċjali tal-amministrazzjoni pubblika biex jgħinuhom jiddeċiedu dwar l-aħjar miżuri ta' effiċjenza enerġetika li għandhom jittieħdu.

L-investiment ippjanat għandu l-għan li jikseb iffrankar medju ta' madwar 185 ktoe ta' enerġija primarja u tnaqqis ta' madwar 140 kt ta' tnaqqis fl-emissjonijiet ta' CO_2.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

<u>Investiment TC-C13-i03: L-effiċjenza enerġetika fil-bini użat mis-settur tas-servizzi</u>

L-għan ta' dan l-investiment huwa li jippromwovi r-rinnovazzjoni tal-enerġija tal-bini użat mis-settur tas-servizzi, li jippromwovi l-effiċjenza fl-enerġija u fir-riżorsi, li jtejjeb l-awtokonsum tal-produzzjoni tal-enerġija rinnovabbli.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti fil-miżuri li ġejjin:

- L-avviżi għandhom jitniedu kull sena biex japplikaw għall-appoġġ (tipikament bejn 50 % u 70 % tal-ispiża globali) biex jaqsmu dawn l-ispejjeż fit-tipi differenti ta' interventi tal-bini biex itejbu l-prestazzjoni enerġetika u ambjentali tagħhom.
- Il-materjal ta' appoġġ għandu jiġi disseminat biex jgħin fid-deċiżjonijiet dwar l-aħjar miżuri ta' effiċjenza fl-enerġija li għandhom jittieħdu.
- Għandhom ikunu disponibbli wkoll kanali ta' komunikazzjoni biex jgħinu biex jiġu ċċarati d-dubji dwar kif jinkiseb dan l-appoġġ, ikkoordinat ma' diversi entitajiet nazzjonali u lokali, sabiex il-konsumaturi jkunu jistgħu jieħdu l-aħjar deċiżjonijiet ta' investiment.

L-investiment ippjanat għandu l-għan li jikseb iffrankar medju ta' madwar 50 ktoe ta' enerġija primarja u tnaqqis ta' madwar 30 kt ta' tnaqqis fl-emissjonijiet ta' CO_2.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

M.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għall-appoġġ finanzjarju mhux ripagabbli

Numru sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
13.1	TC-C13-i01	T	Rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika ta' bini residenzjali privat		m²	0	830 000	Q2	2024	Żona ta' bini residenzjali privat rinnovat. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta' livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786.
13.2	TC-C13-i01	T	Rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika ta' bini residenzjali privat		m²	830 000	1 020 000	Q2	2025	Żona ta' bini residenzjali privat rinnovat. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta' livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786
13.3	TC-C13-i01	T	"Vawċers tal-effiċjenza" distribwiti għall-unitajiet domestiċi f'faqar enerġetiku biex jissostitwixxu t-tagħmir l-antik u jadottaw soluzzjonijiet effiċjenti fl-enerġija		Numru	0	100 000	Q3	2025	L-għadd ta' "vawċers tal-effiċjenza" li jiswew, bħala medja, EUR 1300/voucher, imqassma lill-unitajiet domestiċi f'faqar enerġetiku (tal-univers tal-unitajiet domestiċi li jibbenefikaw mit-tariffa tal-enerġija soċjali), biex jinxtara tagħmir effiċjenti fl-użu tal-enerġija, bħal pompi tas-sħana, kif ukoll biex jitwettqu xogħlijiet biex titjieb il-prestazzjoni fl-użu tal-enerġija tal-unità domestika nnifisha. Dan jinkludi s-servizzi ta' installazzjoni u l-ġbir ta' tagħmir preċedenti (it-trażmissjoni tiegħu lil destinazzjoni finali ambjentalment responsabbli).

13.4	TC-C13-i01	T	Kapaċità addizzjonali ta’ produzzjoni ta’ enerġija rinnovabbli għall-awtokonsum u għall-użu f’komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli fis-settur residenzjali privat		MW	0	35	Q4	2025	Kapaċità addizzjonali tal-produzzjoni tal-enerġija rinnovabbli (bħal pannelli fotovoltajċi u batteriji kif din it-teknoloġija tal-aħħar timmatura) installata għall-awtokonsum u għall-użu f’komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli fis-settur residenzjali privat.
13.5	TC-C13-i02	T	Rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika tal-bini tal-gvern ċentrali		m²	0	1 065 000	Q1	2025	Żona ta’ bini tal-gvern ċentrali rinnovat. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta’ livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786
13.6	TC-C13-i02	T	Rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika tal-bini tal-gvern ċentrali		m²	1 065 000	1 255 000	Q4	2025	Żona ta’ bini tal-gvern ċentrali rinnovat. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta’ livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786
13.7.	TC-C13-i02	T	Kapaċità addizzjonali ta’ produzzjoni ta’ enerġija rinnovabbli għall-awtokonsum u għall-użu f’komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli fil-bini tal-gvern ċentrali		MW	0	28	Q4	2025	Kapaċità addizzjonali tal-produzzjoni tal-enerġija rinnovabbli (bħal pannelli fotovoltajċi u batteriji kif din it-teknoloġija tal-aħħar timmatura) għall-awtokonsum u għall-użu f’komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli fil-bini tal-gvern ċentrali.
13.8	TC-C13-i03	T	Rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika tal-bini tas-servizzi privati		m²	0	315 000	Q1	2025	Żona ta’ bini rinnovat użat mis-servizzi privati. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta’ livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786.

13.9	TC-C13-i03	T	Rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika tal-bini tas-servizzi privati		m²	315 000	360 000	Q4	2025	Qasam ta' bini rinnovat użat mis-settur tas-servizzi privati. Ir-rinnovazzjonijiet tal-effiċjenza enerġetika għandhom jiksbu, bħala medja, mill-inqas rinnovazzjoni ta' livell fond medju kif definit fir-Rakkomandazzjoni tal-Kummissjoni dwar ir-Rinnovazzjoni tal-Bini (UE) 2019/786.
13.10	TC-C13-i03	T	Kapaċità addizzjonali ta' produzzjoni ta' enerġija rinnovabbli għall-awtokonsum u għall-użu f'komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli fis-settur tas-servizzi privati		MW	0	30	Q4	2025	Kapaċità addizzjonali tal-produzzjoni tal-enerġija rinnovabbli (bħal pannelli fotovoltajċi u batteriji kif din it-teknoloġija tal-aħħar timmatura) għall-awtokonsum u għall-użu f'komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli fis-settur tas-servizzi privati.

N. KOMPONENT 14: Idroġenu u Enerġija Rinnovabbli

Il-Portugall impenja ruħu li jikseb in-newtralità tal-karbonju sal-2050, billi jippożizzjona l-pajjiż fost dawk li qegħdin fuq quddiem fil-ġlieda kontra t-tibdil fil-klima skont il-Ftehim ta' Pariġi. Il-Pjan Direzzjonali għan-Newtralità tal-Karbonju 2050 (RNC 2050) jistabbilixxi bħala miri ta' dekarbonizzazzjoni li għandhom jintlaħqu tnaqqis fl-emissjonijiet ta' aktar minn 85 % meta mqabbel mal-emissjonijiet tal-2005 u kapaċità ta' sekwestru tal-karbonju ta' 13 000 000 tunnellata. Il-komponent jindirizza l-hekk imsejħa setturi li huma diffiċli biex jitnaqqsu billi jippromwovi l-użu tal-idroġenu rinnovabbli.

L-objettivi tal-komponent huma li jippromwovi t-tranżizzjoni tal-enerġija u d-dekarbonizzazzjoni tal-industrija u t-trasport b'enfasi qawwija fuq il-produzzjoni tal-idroġenu rinnovabbli u gassijiet rinnovabbli oħra. Fil-każ tar-Reġjuni Awtonomi, l-enfasi hija fuq l-użu tal-enerġija rinnovabbli (ġeotermali, mir-riħ, fotovoltajka u idroelettrika) u l-ħżin. Dan il-komponent huwa essenzjali biex titnaqqas id-dipendenza tal-enerġija nazzjonali permezz tal-produzzjoni tal-enerġija minn sorsi lokali, biex jittejjeb il-bilanċ kummerċjali, u biex tissaħħaħ ir-reżiljenza tal-ekonomija domestika.

Il-komponent jappoġġa l-indirizzar tar-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż biex l-investiment jiġi ffukat fuq it-tranżizzjoni klimatika, b'enfasi fuq il-produzzjoni tal-enerġija rinnovabbli (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2019 u 2020).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali skont it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

N.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma tat-TC-r29: Strateġija Nazzjonali għall-Idroġenu (EN-H2)

L-għan tal-miżura huwa li tintroduċi element ta' inċentiv u stabbiltà għas-settur tal-enerġija, li jippromwovi l-introduzzjoni gradwali tal-idroġenu rinnovabbli bħala pilastru sostenibbli ta' strateġija aktar komprensiva għat-tranżizzjoni lejn ekonomija dekarbonizzata. Din l-istrateġija tfassal ir-rwol attwali u futur tal-idroġenu fis-sistema tal-enerġija u tipproponi sett ta' miżuri u miri għall-inkorporazzjoni tal-idroġenu fid-diversi setturi tal-ekonomija. Dan għandu jinkludi wkoll il-ħolqien tal-kundizzjonijiet meħtieġa għal din il-bidla, inklużi l-leġiżlazzjoni u r-regolamentazzjoni, is-sikurezza, l-istandards, l-innovazzjoni u l-iżvilupp, u l-finanzjament, fost l-oħrajn. Il-miżura hija għar-Regolament emendat tan-Network Nazzjonali tat-Trażmissjoni tal-Gass u r-Regolament tan-Network Nazzjonali tad-Distribuzzjoni tal-Gass, li għandhom jiġu approvati mid-Direttorat Ġenerali għall-Enerġija u l-Ġeoloġija. Ir-Regolament emendat għandu jagħmilha possibbli li jiġu stabbiliti l-kundizzjonijiet għall-konnessjonijiet mal-infrastrutturi tat-trażmissjoni tal-gass, b'mod partikolari għall-injezzjoni ta' gassijiet ta' oriġini rinnovabbli, inkluż idroġenu rinnovabbli u gassijiet b'kontenut baxx ta' karbonju, kif ukoll biex jiġu ffissati l-perċentwali minimi u massimi ta' injezzjoni ta' dawn il-gassijiet fin-networks. Barra minn hekk, ir-regolament emendat għandu jinkludi r-reviżjonijiet meħtieġa għall-istandards tekniċi li jiżguraw il-kwalità tas-servizz u l-użu sikur ta' dawn l-infrastrutturi għall-utenti kollha.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sat-30 ta' Settembru 2021.

Investiment TC-C14-i01: Idroġenu u gassijiet rinnovabbli

L-għan tal-miżura huwa li tappoġġa proġetti privati għall-produzzjoni tal-idroġenu rinnovabbli u gassijiet oħra ta' oriġini rinnovabbli għall-konsum proprju jew l-injezzjoni fil-grilja.

L-investiment għandu jikkonsisti f'azzjonijiet li jiffavorixxu l-produzzjoni, il-ħżin, it-trasport u d-distribuzzjoni ta' gassijiet rinnovabbli bil-għan li jiżdied il-kontribut ta' gassijiet rinnovabbli għall-konsum tal-enerġija, jitnaqqsu l-emissjonijiet ta' gassijiet b'effett ta' serra, titnaqqas id-dipendenza fuq l-enerġija u titjieb is-sigurtà tal-provvista tal-enerġija. Diversi applikazzjonijiet huma appoġġjati bħall-użu ta' gassijiet rinnovabbli għat-trasport u l-injezzjoni ta' gassijiet rinnovabbli fil-grilja tal-gass naturali.

Il-produzzjoni ta' gassijiet rinnovabbli, bħall-idroġenu rinnovabbli jew il-bijometan, esklussivament minn sorsi ta' enerġija rinnovabbli, tista' tuża firxa ta' teknoloġiji bħal: Elettroliżi; Proċessi termokimiċi u idrotermali; Proċessi bijoloġiċi (bijofoliżi u fermentazzjoni); Arrikkiment tal-bijogass mid-diġestjoni anaerobika ta' materjali tal-bijomassa (li ma tinkludix il-produzzjoni tal-bijogass); u l-metanizzazzjoni (idroġenu rinnovabbli kkombinat ma' diossidu tal-karbonju riċiklat).

L-investimenti għandu jkollhom fokus speċifiku ħafna u jimmiraw lejn iż-żieda tal-kapaċità installata għall-produzzjoni tal-idroġenu rinnovabbli u gassijiet rinnovabbli oħra, inkluża l-kapaċità installata fl-elettrolizzaturi għall-produzzjoni tal-idroġenu rinnovabbli. Il-proġett għandu jiġi implimentat permezz ta' tliet sejħiet għall-offerti miftuħa u mhux diskriminatorji bil-għan li jiġu appoġġati proġetti b'massimu ta' EUR 15 000 000 għal kull proġett.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment TC-C14-i02-RAM: Il-potenzjal tal-elettriku rinnovabbli fl-Arċipelagu ta' Madeira

L-għan tal-miżura huwa li tappoġġa l-ġenerazzjoni, il-ħżin, it-trażmissjoni u d-distribuzzjoni tal-enerġija rinnovabbli. Il-proġetti inklużi f'dan l-investiment għandhom jagħmluha possibbli li jiżdied is-sehem tal-elettriku minn sorsi rinnovabbli li għandu jkun disponibbli fuq kull gżira. Dan l-investiment jikkontribwixxi għall-istrateġija għad-dekarbonizzazzjoni tal-ġenerazzjoni tal-elettriku biex tissaħħaħ ir-reżiljenza tal-ekonomija domestika.

L-investiment għandu jikkonsisti mis-sottoinvestimenti li ġejjin:

- Rinnovazzjoni u rinnovazzjoni sħiħa tal-Impjant tal-Enerġija Idroelettrika ta' Serra tal-Ilma u l-Impjant tal-Enerġija Idroelettrika Calheta I li jagħti ħajja ġdida lil 6,2 MW ta' enerġija installata u jżid il-kapaċità installata billi jżid 4 MW;
- Żieda fil-kapaċità installata fis-sistemi tal-ħżin tal-batteriji billi tiżdied kapaċità tal-ħżin ta' mill-inqas 21 MW/27MWh;
- Installar ta' kumpensatur sinkroniku ġdid b'potenza ta' mill-inqas 15 MVAr;
- Żieda fil-kapaċità tan-network tal-elettriku biex tiġi integrata potenza installata ġdida ta' mill-inqas 48 MW f'sorsi ta' enerġija rinnovabbli fis-sistemi tal-elettriku (40 MW Madeira + 8 MW Porto Santo);
- Installazzjoni ta' 130 000 meter intelliġenti konnessi u s-sostituzzjoni ta' 8 750 punt tat-tidwil tat-toroq b'soluzzjonijiet b'konsum baxx tal-enerġija (inkluż it-titjib tal-ġestjoni tat-tidwil tat-toroq).

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment TC-C14-i03-RAA: It-tranżizzjoni tal-enerġija fl-Azores

L-għanijiet tal-miżura huma li tiġi żviluppata infrastruttura tal-elettriku tal-ogħla livell, u li jiġu implimentati proġetti b'soluzzjonijiet tekniċi innovattivi biex tiżdied l-awtosuffiċjenza enerġetika. Fl-Azores, il-produzzjoni tal-elettriku minn sorsi rinnovabbli bħalissa tammonta

għal madwar 40 % tal-valur globali tar-reġjun, li madwar 24 % minnu ġej minn enerġija ġeotermali fl-akbar żewġ gżejjer tal-arċipelagu. Is-60 % li jifdal tal-elettriku jiġi prodott minn fjuwils fossili, żejt tal-fjuwil u diżil, li jirrappreżentaw kont annwali għoli, mhux biss minħabba l-valur tax-xiri tal-fjuwils, iżda wkoll minħabba t-trasport tagħhom bil-baħar mill-art kontinentali għall-gżejjer u d-distribuzzjoni bejn il-gżejjer. Din it-tip ta' produzzjoni, flimkien mal-ispiża għolja assoċjata magħha, tirrappreżenta dipendenza esterna qawwija li, f'sitwazzjonijiet ta' kriżi nazzjonali jew internazzjonali, tista' tipperikola l-kapaċità li jiġu ssodisfati l-ħtiġijiet tal-enerġija tal-arċipelagu.

L-investiment għandu jikkonsisti mis-sottoinvestimenti li ġejjin:

- Żieda fil-kapaċità tal-ġenerazzjoni tal-enerġija rinnovabbli installata, prinċipalment ġeotermali, bi 12 MW u r-rivitalizzazzjoni tal-impjant tal-enerġija elettrika ġeotermali diġà installat b'5 MW;
- Żieda fil-kapaċità installata għall-produzzjoni tal-elettriku minn sorsi rinnovabbli fuq il-gżira ta' Corvo permezz tal-installazzjoni ta' parks fotovoltajċi u tal-enerġija mir-riħ bi 850 kW;
- L-installazzjoni ta' sistemi ġodda ta' ħżin tal-enerġija elettrika fil-gżejjer ta' Santa Maria, São Jorge, Pico, Faial, Flores u Corvo b'mill-inqas 20 MW;
- Installar ta' unitajiet żgħar ġodda ta' ġenerazzjoni tal-elettriku fotovoltajku għall-produzzjoni u l-konsum deċentralizzati għal ekwivalenti totali ta' 12,6 MW.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

N.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għall-appoġġ finanzjarju mhux ripagabbli

Numru Sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
14.1	TC-C14-r29	M	Dħul fis-seħħ tar-Regolament tan-Network Nazzjonali tat-Trażmissjoni tal-Gass u r-Regolament tan-Network Nazzjonali tad-Distribuzzjoni tal-Gass	Dħul fis-seħħ tar-Regolament tan-Network Nazzjonali tat-Trażmissjoni tal-Gass u r-Regolament tan-Network Nazzjonali tad-Distribuzzjoni tal-Gass				Q3	2021	Id-dħul fis-seħħ tar-Regolament emendat tan-Network Nazzjonali tat-Trażmissjoni tal-Gass u r-Regolament tan-Network Nazzjonali tad-Distribuzzjoni tal-Gass. L-emendi għar-Regolament tan-Network Nazzjonali tat-Trażmissjoni tal-Gass u r-Regolament tan-Network Nazzjonali tad-Distribuzzjoni tal-Gass, għandhom jiġu approvati mid-Direttorat Ġenerali għall-Enerġija u l-Ġeoloġija. Ir-regolamenti għandhom jagħmluha possibbli li jiġu stabbiliti l-kundizzjonijiet għall-konnessjonijiet mal-infrastrutturi tat-trażmissjoni tal-gass, b'mod partikolari għall-injezzjoni ta' gassijiet ta' oriġini rinnovabbli, inkluż l-idroġenu rinnovabbli, kif ukoll li jiġu ffissati l-perċentwali minimi u massimi ta' injezzjoni ta' dawn il-gassijiet fin-networks. Barra minn hekk, dawn jinkludu r-reviżjonijiet meħtieġa għall-istandards tekniċi li jiżguraw il-kwalità tas-servizz u l-użu sikur ta' dawn l-infrastrutturi għall-utenti kollha.
14.2	TC-C14-i01	M	L-ewwel sejħa għall-offerti għal proġetti ta' produzzjoni ta' gass rinnovabbli	L-ewwel sejħa għall-offerti miftuħa				Q3	2021	Il-ftuħ tal-ewwel sejħa għall-għażla ta' proġetti li għandhom jiġu appoġġati għal mill-inqas 88 MW ta' kapaċità installata ġdida ta' idroġenu rinnovabbli u ta' enerġija minn gassijiet rinnovabbli b'emissjonijiet ta' gassijiet serra b'ċiklu ta' ħajja żero jew qrib iż-żero.
14.3	TC-C14-i01	T	Kapaċità addizzjonali tal-produzzjoni tal-idroġenu rinnovabbli u tal-gass rinnovabbli		MW	0	264	Q4	2025	Kapaċità addizzjonali ta' produzzjoni ta' idroġenu rinnovabbli u ta' gassijiet rinnovabbli installata b'emissjonijiet ta' gassijiet serra b'ċiklu ta' ħajja żero jew qrib iż-żero.
14.4	TC-C14-i02-RAM	M	Installazzjoni ta' kompensatur sinkroniku ġdid	Installazzjoni ta' kompensatur sinkroniku ġdid				Q4	2023	L-akkwist u l-installazzjoni ta' kompensatur sinkroniku wieħed ġdid b'mill-inqas 15 MVAr.

14.5	TC-C14-i02-RAM	T	Kapaċità addizzjonali tal-produzzjoni tal-enerġija idroelettrika installata		MW	0	4	Q4	2023	Żieda fil-kapaċità tal-enerġija installata fl-Impjant tal-Enerġija Idroelettrika Idroelettrika ta' Serra tal-Ilma rinnovat.
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Kapaċità ta' produzzjoni ta' enerġija idroelettrika installata rinnovata		MW	0	6,2	Q4	2024	Ir-rinnovazzjoni sħiħa tal-impjanti idroelettriċi li ġejjin: Impjant tal-Enerġija Idroelettrika ta' Serra tal-Ilma: sostituzzjoni u titjib ta' tagħmir elettriku u mekkaniku, b'manutenzjoni tal-bini biss. L-impjant tal-Enerġija Idroelettrika Calheta I: is-sostituzzjoni tal-parti l-kbira tal-assi, b'mod partikolari ż-żewġ settijiet ta' ġenerazzjoni ta' kapaċità installata ta' 0,5 MW u sistemi elettriċi oħra, bl-eċċezzjoni tal-bini. Ix-xogħlijiet jinkludu wkoll ir-restawr tal-kanali li jwasslu għall-impjant għal tul totali ta' madwar 13 km
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Kapaċità installata addizzjonali fis-sistema tal-ħżin tal-batterija		MW	0	21	Q4	2024	Żieda fil-ħażna tal-elettriku billi tiżdied il-kapaċità installata fis-sistemi tal-batteriji. Il-kapaċità miżjuda hija ta' mill-inqas 21 MW/27 MWh
14.8	TC-C14-i02-RAM	T	Kapaċità addizzjonali biex tiġi integrata enerġija installata ġdida fis-sistema tal-elettriku		MW	0	48	Q2	2025	Żieda fil-kapaċità għall-integrazzjoni ta' sorsi ta' enerġija rinnovabbli fis-sistema tal-elettriku tal-ARM. It-titjib jammonta għal 8 MW f'Porto Santo u 40 MW f'Madeira.
14.9	TC-C14-i02-RAM	T	Installazzjoni ta' meters intelliġenti		Numru	0	130 000	Q4	2025	Forniment u installazzjoni ta' miters intelliġenti ġodda (arloġġi tal-elettriku li jirreġistraw informazzjoni dwar il-konsum u li huma konnessi man-network ta' komunikazzjoni)
14.10	TC-C14-i02-RAM	T	Sostituzzjoni tal-punti tat-tidwil tat-toroq		Numru	0	8 750	Q4	2025	Is-sostituzzjoni tan-network tad-dawl pubbliku b'tidwil LED b'enerġija baxxa u s-sistema ta' ġestjoni tagħhom
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	Kapaċità ta' produzzjoni ġeotermali installata addizzjonali u rinnovata		MW	0	17	Q4	2025	Tiżdied il-kapaċità għall-produzzjoni tal-elettriku minn sorsi rinnovabbli, b'mod partikolari l-enerġija ġeotermali. Il-kapaċità addizzjonali (12 MW) għandha tiġi installata fl-Impjant Ġeotermali ta' Pico Alto u fl-Impjant Ġeotermali ta' Pico Vermelho. Ir-rinnovazzjoni tal-Impjant Ġeotermali ta' Ribeira Grande għandha timplimenta tliet bjar ġeotermali ġodda u unità ta' ġenerazzjoni aktar effiċjenti ta' 5 MW għandha tissostitwixxi l-unitajiet ta' ġenerazzjoni 2x2,5 MW eżistenti.

14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Produzzjoni addizzjonali ta’ elettriku rinnovabbli minn in Corvo		kW	0	850	Q4	2023	Iżżid il-kapaċità installata għall-produzzjoni tal-elettriku minn sorsi rinnovabbli fuq il-gżira ta’ Corvo permezz tal-installazzjoni ta’ parks fotovoltajċi u tal-enerġija mir-riħ.
14.13	TC-C14-i03-RAA	T	Sistemi ġodda ta’ ħżin tal-enerġija tal-batteriji u sistemi ta’ ġestjoni tal-enerġija fl-ARA		MW	0	20	Q4	2025	L-installazzjoni ta’ sistemi ġodda ta’ ħżin tal-enerġija tal-batteriji u sistemi ta’ ġestjoni tal-enerġija fuq sitt gżejjer biex jippermettu integrazzjoni akbar ta’ sorsi rinnovabbli filwaqt li jissalvagwardjaw is-sigurtà tal-provvista u l-kwalità tas-servizz, b’firxa ta’ enerġija ta’ bejn 20 MW u 30 MW flimkien. ·
14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Installazzjoni ta’ unitajiet żgħar ta’ impjanti fotovoltajċi għall-ġenerazzjoni u l-konsum lokali tal-elettriku		MW	0	11,2	Q4	2025	L-installazzjoni ta’ kapaċità ġdida installata tal-enerġija elettrika permezz ta’ investiment f’installazzjonijiet fotovoltajċi ta’ unitajiet żgħar diffużi prinċipalment għall-awtokonsum, bis-suppożizzjoni li ma jkun hemm l-ebda kofinanzjament mill-benefiċjarji.

O. KOMPONENT 15: Mobilità Sostenibbli

Dan il-komponent tal-pjan Portugiż għall-irkupru u r-reżiljenza jindirizza diversi sfidi tas-settur tat-trasport: il-ħtieġa li jitnaqqsu l-emissjonijiet tal-gassijiet serra u tas-sustanzi li jniġġsu, il-ħtieġa li titnaqqas id-dipendenza fuq karozza privata, u l-ħtieġa li tiġi ggarantita koeżjoni soċjali aħjar fiż-żoni urbani.

L-objettiv ta' dan il-komponent huwa li jnaqqas l-emissjonijiet u jtejjeb it-trasport pubbliku billi jespandi n-network, jagħmilha aktar aċċessibbli, u jsaħħaħ il-kapaċitajiet tal-ippjanar tat-trasport pubbliku. Dan huwa mistenni li jwassal għal aktar utenti tat-trasport pubbliku, biex titħeġġeġ il-bidla modali minn karozza privata għat-trasport pubbliku u biex jiġu promossi ġestjoni aħjar tat-trasport u kapaċitajiet tal-ippjanar. Għal dan il-għan, dan il-komponent jikkonsisti f'riformi u investimenti li jippromwovu t-trasport pubbliku sostenibbli permezz tal-estensjoni tal-metro ta' Lisbona u Porto, il-bini ta' sistema ferrovjarja ħafifa f'Lisbona, sistema ta' tranżitu rapidu tal-karozzi tal-linja f'Porto, u x-xiri ta' xarabanks b'emissjonijiet żero għat-trasport pubbliku.

Il-komponent jikkontribwixxi biex tiġi indirizzata r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż dwar l-iffukar tal-investiment fuq it-tranżizzjoni ekoloġika (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali skont it-tifsira tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

O.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma tat-TC-r30: Riforma tal-Ekosistema tat-Trasport

L-għan tar-riforma huwa li ssaħħaħ l-awtoritajiet tat-trasport pubbliku, il-kapaċitajiet u l-ħiliet tagħhom u, b'hekk, iżżid il-kapaċità tagħhom li jippjanaw aħjar is-sistemi tat-trasport li jimmaniġġjaw, u ttejjeb l-użu tat-trasport pubbliku. Hija tippromwovi l-bini tal-kapaċità tal-awtoritajiet tat-trasport pubbliku permezz ta' appoġġ għall-akkwist ta' għodod ta' ppjanar u ġestjoni tas-sistema tat-trasport, soluzzjonijiet diġitali ġodda li jiffaċilitaw l-użu tat-trasport pubbliku, u appoġġ għall-modernizzazzjoni tas-sistemi tal-biljetti u l-monitoraġġ tal-operazzjonijiet, fost l-oħrajn. Hija għandha tappoġġa lill-awtoritajiet tal-ġestjoni tat-trasport biex iħejju, jikkonkludu u jimplimentaw l-ikkuntrattar ta' servizzi pubbliċi tat-trasport tal-passiġġieri fiż-Żoni Metropolitani (AM) u fil-Komunitajiet Intermuniċipali (CIM) kollha, f'konformità mar-Regolament (KE) Nru 1370/2007 tal-Parlament Ewropew u tal-Kunsill tad-23 ta' Ottubru 2007 dwar servizzi pubbliċi tat-trasport tal-passiġġieri bil-ferrovija u bit-triq u li jħassar ir-Regolamenti tal-Kunsill (KEE) Nri 1191/69 u 1107/70. Hija għandha ttejjeb il-kundizzjonijiet ta' aċċess għat-trasport pubbliku permezz tal-implimentazzjoni ta' programmi għal tariffi mnaqqsa (Programa de Apoio à Redução do tarifário dos Transportes Públicos, PART) u servizzi tat-trasport aħjar u li jirrispettaw aktar l-ambjent (Programa de Apoio à Densificação e Reforço da Oferta de Transporte Público , PROTransP), u l-implimentazzjoni ta' miżuri fiskali ta' kull xahar li jibbenefikaw minnhom l-utent tat-trasport pubbliku.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2023.

Investiment TC-C15-i01: L-espansjoni tan-Network tal-Metro ta' Lisbona — il-Linja l-Ħamra għal Alcântara

L-għan tal-miżura huwa li tiżdied l-attrazzjoni tat-trasport pubbliku f'Lisbona u li jiġu attirati aktar utenti permezz ta' espansjoni tan-network tal-metro.

L-investiment għandu jikkonsisti f'estensjoni tan-network tal-metro ta' Lisbona għal Alcântara, li żżid 3,7 km u erba' stazzjonijiet man-network. Dan għandu jittrasforma lil Alcântara f'interfaċċa tat-trasport ġdida maġġuri li tipprovdi konnessjoni bejn in-network tal-metro u s-servizzi ferrovjarji suburbani.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment TC-C15-i02: Espansjoni tan-Network Porto Metro — Casa da Música-Santo Ovídio

L-għan tal-miżura huwa li żżid l-attrazzjoni tat-trasport pubbliku f'Porto u tattira aktar utenti. Hija għandha l-għan li tespandi l-kopertura territorjali tan-network tal-metro u tindirizza l-problemi ta' konġestjoni tal-assi Porto — Vila Nova de Gaia.

L-investiment għandu jikkonsisti f'estensjoni tan-network tal-metro f'Porto permezz tal-bini ta' linja ferrovjarja doppja ġdida ta' 6,74 km bi tmien stazzjonijiet ġodda bejn Boavista/Casa da Música f'Porto u stazzjon ġdid li għandu jinbena f'Santo Ovídio (interfaċċa mal-linja Amarela) f'Vila Nova de Gaia.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment TC-C15-i03: Tranżitu Ferrovjarju Ħafif Odivelas - Loures

L-għan tal-miżura huwa li tiżdied l-attrattività tat-trasport pubbliku f'Lisbona u li jiġu attirati aktar utenti. Bħalissa t-trasport privat bit-triq huwa dominanti bejn Loures u Lisbona, u jikkawża emissjonijiet sinifikanti ta' gassijiet serra u ta' sustanzi li jniġġsu u kwistjonijiet ta' konġestjoni. Il-miżura għandha l-għan li twassal għal bidla minn trasport individwali bit-triq għat-trasport pubbliku.

L-investiment għandu jikkonsisti fil-bini ta' sistema ta' tranżitu ferrovjarju ħafif ta' 12 km li għandha tgħaqqad il-muniċipalità ta' Loures man-network tal-metro ta' Lisbona.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment TC-C15-i04: Bus Tranżitu Rapidu Boavista – Império

L-għan tal-miżura huwa li żżid l-attrazzjoni tat-trasport pubbliku f'Porto u tattira aktar utenti. Hija għandha l-għan li tnaqqas l-emissjonijiet tal-gassijiet serra u tas-sustanzi li jniġġsu u tinkoraġġixxi l-bidla modali lil hinn mit-toroq.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti fil-ħolqien ta' sistema ġdida ta' Transitu Rapidu ta' Bus (korsiji apposta għall-karozzi tal-linja) ta' 3,8 km u seba' stazzjonijiet bejn Praça do Império u Praça Mouzinho de Albuquerque f'Porto, li tipprovdi konnessjoni man-network tal-metro Porto. Is-sistema ta' Tranżitu Rapidu tax-Xarabank għandha titħaddem permezz ta' karozzi tal-linja elettriċi.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2023.

Investiment TC-C15-i05: Id-dekarbonizzazzjoni tat-trasport pubbliku

L-objettiv tal-miżura huwa li tiġġedded u tiġi dekarbonizzata l-flotta tat-trasport pubbliku fil-Portugall permezz tal-provvista ta' xarabanks b'emissjonijiet żero.

L-investiment għandu jikkonsisti f'appoġġ finanzjarju għax-xiri ta' 145 xarabank (elettriku u idroġenu) b'emissjonijiet żero għat-trasport pubbliku u l-infrastruttura tal-iċċarġjar għall-operat tagħhom. L-appoġġ għandu jingħata fil-forma ta' għotja mhux rimborsabbli tad-differenza bejn l-ispejjeż tax-xiri ta' xarabank (elettriku jew idroġenu) b'emissjonijiet żero u

vettura ekwivalenti għad-diżil (EURO VI). Ix-xarabanks għandhom jintużaw għall-forniment ta' servizzi pubbliċi tat-trasport tal-passiġġieri taħt kuntratti ta' servizz pubbliku fiż-Żoni Metropolitani ta' Lisbona u Porto.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2023.

O.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għall-appoġġ finanzjarju mhux ripagabbli

Numru Sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
15.1	TC-C15-i01	M	L-iffirmar tal-kuntratt għall-espansjoni tan-network tal-Metro ta' Lisbona	L-iffirmar tal-kuntratt għall-espansjoni tan-network tal-Metro ta' Lisbona				Q3	2022	L-iffirmar tal-kuntratt ta' implimentazzjoni tal-proġett bejn l-awtoritajiet pubbliċi u l-kuntrattur magħżul fi proċess ta' sejħa għall-offerti. L-għan tal-kuntratt huwa l-espansjoni tan-network tal-Metro ta' Lisbona (il-Linja l-Ħamra għal Alcântara).
15.2	TC-C15-i01	M	Rapport ta' progress dwar l-espansjoni tan-network tal-Metro ta' Lisbona	Rapport ta' progress li jiddikjara li x-xogħlijiet mexjin skont l-iskeda ta' żmien				Q2	2023	L-iżvilupp tax-xogħlijiet fuq l-espansjoni tan-network tal-Metro ta' Lisbona u l-konformità mal-iskeda għat-twettiq tagħhom għandhom jitkejlu permezz ta' rapporti regolari dwar il-progress matul l-eżekuzzjoni tax-xogħlijiet. Dan jinkludi l-valutazzjoni tal-iżvilupp tax-xogħol skont l-iskeda ta' żmien ippjanata, inkluża l-identifikazzjoni tal-attivitajiet li diġà tlestew, l-identifikazzjoni tal-attivitajiet li għandhom jitwettqu, u analiżi tar-riskju tal-iskadenzi proposti għall-implimentazzjoni bi, jekk ikun meħtieġ, pjan ta' mitigazzjoni u kontinġenza biex jiġi żgurat li l-kuntratt jitlesta fl-iskadenzi proposti. L-istadju importanti jintlaħaq jekk ir-rapport ta' progress jiddikjara li fiż-żmien tal-istadju importanti x-xogħlijiet mexjin skont l-iskeda ta' żmien.
15.3	TC-C15-i01	T	Tlestiet l-espansjoni tan-network tal-Metro ta' Lisbona		Km	0	3,7	Q4	2025	It-tul tax-xogħlijiet ta' kostruzzjoni li tlestew għall-espansjoni tan-network tal-Metro ta' Lisbona (3,3 km f'mina u 0,4 km f'viadut) bl-estensjoni tal-Linja l-Ħamra għal Alcântara. Il-linja tal-metro estiża hija lesta għall-operat immedjat tas-servizzi tat-trasport ippjanati.
15.4	TC-C15-i02	M	L-iffirmar tal-kuntratt għall-espansjoni tan-network Porto Metro	L-iffirmar tal-kuntratt għall-espansjoni tan-network Porto Metro	—			Q2	2023	L-iffirmar tal-kuntratt ta' implimentazzjoni tal-proġett bejn l-awtoritajiet pubbliċi u l-kuntrattur magħżul fi proċess ta' sejħa għall-offerti. L-għan tal-kuntratt huwa l-espansjoni tan-network Porto Metro (Casa da Música-Santo Ovídio).

15.5	TC-C15-i02	M	Rapport ta’ progress dwar l-espansjoni tan-network Porto Metro	Rapport ta’ progress li jiddikjara li x-xogħlijiet mexjin skont l-iskeda ta’ żmien				Q2	2024	L-iżvilupp tax-xogħlijiet fuq l-espansjoni tan-network Porto Metro u l-konformità mal-iskeda ta’ żmien għall-eżekuzzjoni tagħhom għandhom jitkejlu permezz ta’ rapporti regolari dwar il-progress matul l-eżekuzzjoni tax-xogħlijiet. Dan jinkludi l-valutazzjoni tal-iżvilupp tax-xogħol skont l-iskeda ta’ żmien ippjanata, inkluża l-identifikazzjoni tal-attivitajiet li diġà tlestew, l-identifikazzjoni tal-attivitajiet li għandhom jitwettqu, u analiżi tar-riskju tal-iskadenzi proposti għall-implimentazzjoni bi, jekk ikun meħtieġ, pjan ta’ mitigazzjoni u kontinġenza biex jiġi żgurat li l-kuntratt jitlesta fl-iskadenzi proposti. L-istadju importanti jintlaħaq jekk ir-rapport ta’ progress jiddikjara li fiż-żmien tal-istadju importanti x-xogħlijiet mexjin skont l-iskeda ta’ żmien.
15.6	TC-C15-i02	T	Tlestiet l-espansjoni tan-network tal-metro ta’ Porto		Km	0	6,7	Q4	2025	It-tul tax-xogħlijiet ta’ kostruzzjoni li tlestew għall-espansjoni tan-network Porto Metro bil-bini ta’ linja ġdida bejn Casa da Música (Porto) u -Santo Ovídio (Vila Nova de Gaia). Il-linja l-ġdida tal-metro hija lesta għall-operat immedjat tas-servizzi tat-trasport ippjanati.
15.7	TC-C15-i03	M	L-iffirmar tal-kuntratt għall-kostruzzjoni ta’ linja ta’ Tranżitu Ferrovjarju Ħafif bejn Odivelas u Loures	L-iffirmar tal-kuntratt għall-kostruzzjoni ta’ linja ta’ Tranżitu Ferrovjarju Ħafif bejn Odivelas u Loures				Q1	2023	L-iffirmar tal-kuntratt ta’ implimentazzjoni tal-proġett bejn l-awtoritajiet pubbliċi u l-kuntrattur magħżul fi proċess ta’ sejħa għall-offerti. L-għan tal-kuntratt huwa l-kostruzzjoni ta’ linja ta’ Tranżitu Ferrovjarju Ħafif bejn Odivelas u Loures.
15.8	TC-C15-i03	M	Rapport ta’ progress dwar il-kostruzzjoni tal-linja ta’ Tranżitu Ferrovjarju Ħafif bejn Odivelas u Loures	Rapport ta’ progress li jiddikjara li x-xogħlijiet mexjin skont l-iskeda ta’ żmien				Q2	2024	L-iżvilupp tax-xogħlijiet fuq il-kostruzzjoni tal-linja ta’ Tranżitu Ferrovjarju Ħafif bejn Odivelas u Loures u l-konformità mal-iskeda ta’ żmien għall-eżekuzzjoni tagħhom għandhom jitkejlu permezz ta’ rapporti regolari dwar il-progress matul l-eżekuzzjoni tax-xogħlijiet. Dan jinkludi l-valutazzjoni tal-iżvilupp tax-xogħol skont l-iskeda ta’ żmien ippjanata, inkluża l-identifikazzjoni tal-attivitajiet li diġà tlestew, l-identifikazzjoni tal-attivitajiet li għandhom jitwettqu, u analiżi tar-riskju tal-iskadenzi proposti għall-implimentazzjoni bi, jekk ikun meħtieġ, pjan ta’ mitigazzjoni u kontinġenza biex jiġi żgurat li l-kuntratt jitlesta fl-iskadenzi proposti. L-istadju importanti jintlaħaq jekk ir-rapport ta’ progress jiddikjara li fiż-żmien tal-istadju importanti x-xogħlijiet mexjin skont l-iskeda ta’ żmien.

15.9	TC-C15-i03	T	Il-kostruzzjoni ta' linja ta' Tranżitu Ferrovjarju Ħafif bejn Odivelas u Loures lesta		Km	0	12	Q4	2025	It-tul tax-xogħlijiet ta' kostruzzjoni li tlestew għal-linja ta' tranżitu tal-ferrovija ħafifa biex tgħaqqad lil Loures man-network Metro ta' Lisbona f'Odivelas. Il-linja l-ġdida ta' tranżitu bil-ferrovija ħafifa hija lesta għall-operat immedjat tas-servizzi tat-trasport ippjanati.
15.10	TC-C15-i04	M	L-iffirmar tal-kuntratt għall-kostruzzjoni ta' linja ta' Tranżitu Rapidu bejn Praça do Império u Praça Albuquerque Mouzinho f'Porto	L-iffirmar tal-kuntratt għall-kostruzzjoni ta' linja ta' tranżitu rapidu bejn Praça do Império u Praça Albuquerque Mouzinho f'Porto				Q1	2022	L-iffirmar tal-kuntratt ta' implimentazzjoni tal-proġett bejn l-awtoritajiet pubbliċi u l-kuntrattur magħżul fi proċess ta' sejħa għall-offerti. L-għan tal-kuntratt huwa l-kostruzzjoni ta' linja ta' Tranżitu Rapidu Bus li tgħaqqad Praça do Império ma' Praça Albuquerque Mouzinho f'Porto.
15.11	TC-C15-i04	T	Il-kostruzzjoni ta' linja ta' Tranżitu Rapidu tax-Xarabank bejn Praça do Império u Praça Albuquerque Mouzinho f'Porto lesta		Km	0	3,8	Q4	2023	It-tul tax-xogħlijiet ta' kostruzzjoni li tlestew għal-linja ta' tranżitu rapidu tax-xarabank li tgħaqqad Praça do Império ma' Praça Albuquerque Mouzinho f'Porto. Il-linja l-ġdida ta' tranżitu rapidu tax-xarabank hija lesta għall-operat immedjat tas-servizzi tat-trasport ippjanati.

15.12	TC-C15-i05	M	Kuntratt iffirmat għax-xiri ta’ xarabanks nodfa taħt il-Programm ta’ Dekarbonizzazzjoni tat-Trasport Pubbliku	Kuntratt iffirmat għax-xiri ta’ 145 xarabank nadif taħt il-Programm ta’ Dekarbonizzazzjoni tat-Trasport Pubbliku				Q3	2022	L-iffirmar tal-kuntratt bejn il-benefiċjarji u l-korp maniġerjali, fuq il-bażi ta’ proċedura ta’ sejħa għall-offerti kompetittiva, li tagħti impenn biex jinxtraw xarabanks ġodda b’emissjonijiet żero (elettriċi u tal-idroġenu).
15.13	TC-C15-i05	T	Xiri ta’ karozzi tal-linja ġodda b’emissjonijiet żero (elettriċi jew tal-idroġenu) użati għat-trasport pubbliku		Numru	0	145	Q4	2023	L-għadd ta’ xarabanks ġodda b’emissjonijiet żero (elettriċi jew tal-idroġenu) mixtrija u li qed jitħaddmu għall-forniment ta’ servizzi tat-trasport pubbliku tal-passiġġieri fiż-Żoni Metropolitani ta’ Lisbona u Porto.
15.14	TC-C15-r30	T	Kuntratti ffirmati għal servizzi pubbliċi tat-trasport tal-passiġġieri f’Żoni Metropolitani u Komunitajiet Intermuniċipali		Numru	0	23	Q4	2023	L-għadd ta’ awtoritajiet tal-ġestjoni tat-trasport b’kuntratti ffirmati għas-servizzi pubbliċi kollha tat-trasport tal-passiġġieri bil-ferrovija, bit-triq u bil-passaġġi fuq l-ilma interni skont ir-Regolament (KE) Nru 1370/2007.

P. KOMPONENT 16: Intrapriżi 4.0

Il-komponent jindirizza l-isfidi relatati mad-diġitalizzazzjoni baxxa tal-intrapriżi. Skont ir-riżultati tal-Indiċi tal-Ekonomija u s-Soċjetà Diġitali (DESI 2020), il-Portugall jinsab fil-19-il post fl-UE u taħt il-medja tal-UE. Id-dimensjonijiet l-aktar fraġli fil-każ tal-Portugall huma dawk tal-"Kapital Uman" u l- "Użu tas-Servizzi tal-Internet" u xi dimensjoni tal-"Integrating digital technologies", li kollha jirriflettu l-limitazzjonijiet fuq il-kapaċità diġitali u l-prestazzjoni tal-kumpaniji.

L-objettivi tal-komponent huma li jimmira s-settur tan-negozju, b'mod partikolari l-SMEs u l-impjegati tagħhom, b'investimenti biex jaċċelleraw it-tranżizzjoni diġitali kkomplementati bit-tisħiħ tal-ħiliet diġitali tal-forza tax-xogħol impjegata. L-investimenti jipprevedu l-azzjonijiet li ġejjin:

- It-tisħiħ tal-ħiliet diġitali tal-impjegati fis-settur tan-negozju;
- Il-modernizzazzjoni tal-mudell kummerċjali tal-kumpaniji kif ukoll tal-proċessi ta' produzzjoni tagħhom, inkluża d-diġitalizzazzjoni tal-flussi tax-xogħol bħall-ġestjoni tan-negozju, il-prodotti innovattivi u l-fatturazzjoni;
- Il-ħolqien ta' kanali ġodda ta' kummerċjalizzazzjoni diġitali għall-prodotti u s-servizzi;
- L-innovazzjoni u l-inkorporazzjoni ta' teknoloġiji diġitali avvanzati fil-mudell kummerċjali tad-ditti; u
- It-trawwim ta' intraprenditorija bbażata diġitalment.

Il-komponent jappoġġa l-indirizzar tar-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiżi relatati mal-appoġġ tal-użu tat-teknoloġiji diġitali, biex jiġi żgurat aċċess ugwali għal edukazzjoni u taħriġ ta' kwalità, biex tingħata spinta lill-kompetittività tad-ditti, u biex jiġu appoġġati l-impjiegi u jiġu prijoritizzati miżuri biex jiġu ppreservati l-impjiegi (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2020). Il-komponent jappoġġa wkoll l-indirizzar tar-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiżi biex jittejjeb il-livell tal-ħiliet tal-popolazzjoni, b'mod partikolari l-litteriżmu diġitali tagħhom, inkluż billi t-tagħlim tal-adulti jsir aktar rilevanti għall-ħtiġijiet tas-suq tax-xogħol (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2019) u biex l-investiment jiġi ffukat fuq it-tranżizzjoni diġitali (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (Do no significant harm) (2021/C58/01).

P.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma tat-TD-r31: Tranżizzjoni diġitali tal-ambjent tan-negozju

L-objettivi tal-miżura huma li ssaħħaħ it-tkabbir tal-ambjent tan-negozju u b'hekk issir diġitalment aktar kompetittiva u reżiljenti fil-kuntest ekonomiku u soċjali globali attwali. Din ir-riforma hija parti mill-Pjan ta' Azzjoni għal Tranżizzjoni Diġitali (PATD) usa' li l-Portugall adotta f'April 2020.

Ir-riforma għandha tikkonsisti mill-elementi li ġejjin:

- Rieżami tal-kontenut formattiv inkluż fil-Katalogu Nazzjonali tal-Kwalifiki, speċifikament relatat mal-ħiliet diġitali għall-użu f'kuntest professjonali. Dan it-tiġdid huwa allinjat mal-aħħar żviluppi teknoloġiċi u l-ħtiġijiet l-aktar urġenti tal-kumpaniji

f'diversi setturi ekonomiċi. Għal dan il-għan, jistgħu jsiru disponibbli mogħdijiet ta' taħriġ u kors ta' taħriġ għal tul ta' żmien qasir mill-2021.

- L-istabbiliment tal-qafas legali u regolatorju meħtieġ għall-ħolqien ta' siġilli diġitali fl-oqsma taċ-ċibersigurtà, il-privatezza, is-sostenibbiltà u l-użu. Dan il-qafas u l-promozzjoni tal-fiduċja diġitali huma prekundizzjoni għall-implimentazzjoni tal-investiment għas-siġilli diġitali previst f'dan il-komponent.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Marzu 2022.

<u>Investiment TD-C16-i01: L-awtonomizzazzjoni Diġitali tal-Intrapriżi</u>

L-objettivi tal-miżura huma li jiżdiedu l-ħiliet diġitali tal-forza tax-xogħol impjegata, inklużi l-impjegati u l-maniġers, b'enfasi partikolari fuq l-intrapriżi fis-setturi tal-industrija, il-kummerċ, is-servizzi, it-turiżmu u l-agrikoltura, sabiex jiżdied l-għadd ta' ħaddiema b'ħiliet diġitali u jittejbu l-kompetittività u r-reżiljenza tal-intrapriżi, u b'hekk jikkontribwixxu wkoll għaż-żamma u l-ħolqien tal-impjiegi. Dan l-investiment għandu jgħin biex jiżdied l-għadd ta' impjiegi tas-sengħa f'kumpaniji eżistenti u jrawwem il-ħolqien ta' negozji ġodda.

L-investiment għandu jikkonsisti f'żewġ programmi ta' taħriġ interkonnessi li għandhom jiġu stabbiliti biex jindirizzaw il-lakuni fil-ħiliet diġitali tal-ħaddiema (impjegati u maniġers) u tan-negozji. L-investiment huwa mistenni li jinfluwenza politiki ġodda u li jikkontribwixxi għall-iżvilupp ta' ħiliet vokazzjonali u prattiki ta' taħriġ tul il-ħajja. L-investiment huwa mistenni wkoll li jtejjeb il-kapaċità tal-kumpaniji li jiffaċċjaw l-isfidi u jaħtfu l-opportunitajiet li ġġib it-teknoloġija. Iż-żewġ azzjonijiet huma:

- Akkademja tal-Portugall Diġitali: bil-mira li jintlaħqu 800 000 parteċipant f'taħriġ fil-ħiliet diġitali online, imħallta, u wiċċ imb wiċċ
- Impjiegi + Diġitali 2025: bil-mira li jiġi offrut taħriġ aktar profond dwar il-ħiliet diġitali lil 200 000 parteċipant biex jiġu ffaċċjati u mħallta

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Settembru 2025.

<u>Investiment TD-C16-i02: Tranżizzjoni Diġitali tal-Intrapriżi</u>

L-objettivi tal-miżura huma li tikkontribwixxi għat-trasformazzjoni tal-mudelli tan-negozju tal-SMEs Portugiżi u d-diġitalizzazzjoni tagħhom. Dan huwa partikolarment rilevanti fid-dawl tal-fatt li l-ekonomija Portugiża hija ddominata prinċipalment minn mikrointrapriżi, li huma inqas diġitalment attivi minn kumpaniji akbar. Għalhekk, bl-involviment tal-SMEs fid-diġitalizzazzjoni tan-negozji, l-għan tal-investiment huwa li jittrasforma l-mudell tan-negozju tal-ekonomija Portugiża u li jikkontribwixxi għal kompetittività u reżiljenza akbar.

L-investiment jikkonsisti f'erba' gruppi ta' azzjonijiet:

- "Network Nazzjonali tal-Bonds tat-Testijiet": il-ħolqien ta' network nazzjonali tat-Test Beds kellu l-għan li joħloq il-kundizzjonijiet għan-negozji biex jiżviluppaw u jittestjaw prodotti u servizzi ġodda u jaċċelleraw il-proċess ta' trasformazzjoni diġitali, jew permezz ta' tagħmir fiżiku u tagħmir tal-ittestjar tal-infrastruttura jew simulaturi virtwali/diġitali. Il-mira hija li jiġu stabbiliti 30 infrastruttura tas-sodda għall-ittestjar u li jiġu ttestjati mill-inqas 3 600 proġett pilota.
- Il-Kummerċ Diġitali: programm għad-diġitalizzazzjoni tal-SMEs, b'enfasi fuq il-mikrointrapriżi fis-settur kummerċjali, biex jiġu attivati l-kanali ta' negozjar diġitali tagħhom, biex tiġi inkorporata t-teknoloġija fil-mudelli tan-negozju u biex jiġu dematerjalizzati l-proċessi mal-klijenti u l-fornituri permezz tal-użu ta' teknoloġiji tal-informazzjoni u l-komunikazzjoni. Għandu jinkludi tliet proġetti: i) "aċċelleraturi tal-kummerċ diġitali" bil-ħolqien ta' 25 aċċelleratur lokali, reġjonali jew settorjali (entitajiet li jipprovdu kkowċjar, mentoraġġ, appoġġ finanzjarju għan-negozji ġodda u

l-SMEs biex jgħinuhom jikbru) u sistema ta' inċentivi finanzjarji biex jiġu diġitalizzati l-mudelli kummerċjali tal-SMEs (b'mira ta' 30 000 SME); ii) "Il-Viċinat tal-Kummerċ Diġitali" li għandu jappoġġa d-diġitalizzazzjoni (bi pjattaformi lokali tal-kummerċ elettroniku u tal-konsenja) ta' 50 żona ta' xiri li jinsabu f'ċentri urbani, żoni suburbani jew rurali sabiex tingħata spinta lil dawn iż-żoni u jiġu promossi l-koeżjoni territorjali u l-ekonomija lokali; iii) "Internazzjonalizzazzjoni permezz tal-kummerċ elettroniku", biex tgħin lill-intrapriżi jiżviluppaw kanali ta' bejgħ ġodda barra mill-pajjiż permezz ta' bejgħ online.

- Appoġġ għat-tranżizzjoni diġitali tal-mudelli tan-negozju: Coaching 4.0, programm li jappoġġa lin-negozji fl-adozzjoni ta' teknoloġiji diġitali avvanzati.
- L-intraprenditorija: b'miżuri bħal i) "Vawċer għal negozji ġodda — Prodotti Ġodda Ekoloġiċi u Diġitali", programm ta' vawċer immirat lejn l-appoġġ ta' negozji ġodda li jixtiequ jiżviluppaw mudelli ta' negozju diġitali u bbażati fuq l-ambjent; ii) "Tisħiħ tal-Istruttura Nazzjonali tal-Intraprenditorija — Startup Portugal" b'investimenti fl-immappjar tal-ambjent tal-bidu sabiex jiġu identifikati l-isfidi u s-soluzzjonijiet marbuta mal-aġenda tal-intraprenditorija u l-implimentazzjoni tal-pjanijiet ta' azzjoni rispettivi; u iii) "Vawċers tal-Inkubaturi/Aċċelleraturi Startup" biex jappoġġaw l-inkubaturi u l-aċċeleraturi fl-iżvilupp tagħhom, inkluż l-adozzjoni ta' teknoloġija diġitali ġdida, itejbu r-riżorsi għad-dispożizzjoni tagħhom u jsaħħu l-għarfien u l-kapaċitajiet tagħhom sabiex jappoġġaw negozji ġodda b'mudelli ta' negozju bbażati diġitalment.

Għall-istrumenti finanzjarji, taħt il-miżura "Aċċelleraturi tal-kummerċ diġitali" li tipprovdi appoġġ ta' finanzjament u inċentivi finanzjarji, sabiex jiġi żgurat li l-miżura tikkonforma mal-Gwida Teknika "Laa tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01), il-ftehim legali bejn l-awtoritajiet Portugiżi u l-entità inkarigata jew l-intermedjarju finanzjarju inkarigat mill-istrument finanzjarju u l-politika ta' investiment sussegwenti tal-istrument finanzjarju għandu:

- jirrikjedi l-applikazzjoni tal-gwida teknika tal-Kummissjoni dwar il-verifika tas-sostenibbiltà għall-Fond InvestEU; u
- jeskludi mil-lista li ġejja ta' attivitajiet u assi mill-eliġibbiltà: i) attivitajiet u assi relatati mal-karburanti fossili, inkluż l-użu downstream[43]; ii) attivitajiet u assi fl-Iskema tal-UE għan-Negozjar ta' Emissjonijiet (Emission Trading System, ETS) li jiksbu emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti[44]; iii) attivitajiet u assi relatati ma' miżbliet tal-iskart, inċineraturi[45] u impjanti tat-trattament mekkaniku u bijoloġiku[46]; u iv) attivitajiet u assi fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara lill-ambjent; u

[43] Ħlief għal proġetti f'din il-miżura fil-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana, kif ukoll fl-infrastruttura ta' trażmissjoni u distribuzzjoni relatata, li jużaw il-gass naturali, li huma konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01).

[44] Meta l-attività appoġġata tikseb emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex sostanzjalment aktar baxxi mill-parametri referenzjarji rilevanti, għandha tingħata spjegazzjoni tar-raġunijiet għaliex dan mhuwiex possibbli. Il-parametri referenzjarji stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas għall-attivitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, kif stabbilit fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447.

[45] Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli, u għal impjanti eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika , jinqabdu l-gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

- jirrikjedi l-verifika tal-konformità legali mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali tal-proġetti mill-entità fdata/intermedjarju finanzjarju għat-tranżazzjonijiet kollha, inklużi dawk eżentati mill-verifika tas-sostenibbiltà.

Għall-offerti, sabiex jiġi żgurat li l-miżura tikkonforma mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01), il-kriterji ta' eliġibbiltà li jinsabu f'termini ta' referenza għal sejħiet għal proġetti li ġejjin għandhom jeskludu l-lista ta' attivitajiet li ġejja: i) attivitajiet relatati mal-karburanti fossili, inkluż l-użu downstream[47]; ii) attivitajiet taħt l-Iskema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS) li jiksbu emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti[48]; iii) attivitajiet relatati ma' miżbliet tal-iskart, inċineraturi[49] u impjanti tat-trattament mekkaniku u bijoloġiku[50]; u iv) attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara lill-ambjent. It-termini ta' referenza għandhom jeħtieġu wkoll li jintgħażlu biss attivitajiet li jikkonformaw mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta' Settembru 2025.

<u>Investiment TD-C16-i03: katalist għat-Tranżizzjoni Diġitali tal-Intrapriżi</u>

L-għanijiet tal-miżura huma li tikkontribwixxi għat-tranżizzjoni diġitali u ambjentali tas-soċjetà u n-negozju.

L-investiment għandu jikkonsisti fit-tliet azzjonijiet li ġejjin:

- "Dematerjalizzazzjoni tal-fatturazzjoni", bi proġett immirat lejn it-tnaqqis tal-użu tal-karta permezz ta' pjattaforma li tibgħat il-fattura diġitali;
- "Is-siġilli taċ-Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà, il-Privatezza, l-Usabilità u s-Sostenibbiltà" — investiment: il-ħolqien ta' erba' siġilli ġodda taċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, tal-privatezza, tal-użu u tas-sostenibbiltà; l-istabbiliment ta' pjattaformi

46 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ta' trattament mekkaniku u bijoloġiku eżistenti, fejn l-azzjonijiet taħt din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika jew il-modifika retroattiva ta' operazzjonijiet ta' riċiklaġġ ta' skart separat għall-kompost tal-bijoskart u d-diġestjoni anaerobika tal-bijoskart, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

47 Ħlief għal proġetti f'din il-miżura fil-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana, kif ukoll fl-infrastruttura ta' trażmissjoni u distribuzzjoni relatata, li jużaw il-gass naturali, li huma konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01).

48 Meta l-attività appoġġata tikseb emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex sostanzjalment aktar baxxi mill-parametri referenzjarji rilevanti, għandha tingħata spjegazzjoni tar-raġunijiet għaliex dan mhuwiex possibbli. Il-parametri referenzjarji stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas għall-attivitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, kif stabbilit fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447.

49 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli, u għal impjanti eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika , jinqabdu l-gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

50 Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ta' trattament mekkaniku u bijoloġiku eżistenti, fejn l-azzjonijiet taħt din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika jew il-modifika retroattiva ta' operazzjonijiet ta' riċiklaġġ ta' skart separat għall-kompost tal-bijoskart u d-diġestjoni anaerobika tal-bijoskart, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

li jappoġġaw il-komunikazzjoni bejn is-sħab u l-entitajiet kollha involuti fil-proċess (kif ukoll il-ġenerazzjoni ta' *data* proċedurali rilevanti għall-monitoraġġ tal-programm); kampanja biex tinxtered l-inizjattiva u tingħata s-setgħa lill-korpi ta' valutazzjoni tal-konformità jew lill-entitajiet ta' valutazzjoni teknika li jappoġġaw is-siġilli taċ-ċertifikazzjoni f'dawk l-oqsma; u

- "Hubs ta' Innovazzjoni Diġitali (Digital Innovation Hubs , DIH)": servizz li jappoġġa lill-kumpaniji biex isiru aktar kompetittivi fl-isfera diġitali, sabiex itejbu l-proċessi ta' produzzjoni tagħhom, permezz tal-awtomatizzazzjoni jew l-inkorporazzjoni ta' teknoloġiji fixkiela. Dan l-investiment għandu jsaħħaħ u jikkomplementa n-network li diġà qed jiġi żviluppat fil-Programm Ewropa Diġitali, biex jilħaq total ta' 16-il DIHs stabbiliti fil-Portugall.

Għal offerti relatati mat-twaqqif ta' Hubs ta' Innovazzjoni Diġitali u għall-għażla ta' benefiċjarji appoġġati mill-Hubs ta' Innovazzjoni Diġitali, sabiex jiġi żgurat li l-miżura tikkonforma mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01), il-kriterji ta' eliġibbiltà li jinsabu f'termini ta' referenza għal sejħiet għal proġetti li ġejjin għandhom jeskludu l-lista ta' attivitajiet li ġejja: i) attivitajiet relatati mal-karburanti fossili, inkluż l-użu downstream[51]; ii) attivitajiet taħt l-Iskema tal-UE għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet (ETS) li jiksbu emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex inqas mill-parametri referenzjarji rilevanti[52]; iii) attivitajiet relatati ma' miżbliet tal-iskart, inċineraturi[53] u impjanti tat-trattament mekkaniku u bijoloġiku[54]; u iv) attivitajiet fejn ir-rimi fit-tul tal-iskart jista' jikkawża ħsara lill-ambjent. It-termini ta' referenza għandhom jeħtieġu wkoll li jintgħażlu biss attivitajiet li jikkonformaw mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u nazzjonali.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

---

[51] Ħlief għal proġetti f'din il-miżura fil-ġenerazzjoni tal-enerġija u/jew tas-sħana, kif ukoll fl-infrastruttura ta' trażmissjoni u distribuzzjoni relatata, li jużaw il-gass naturali, li huma konformi mal-kundizzjonijiet stabbiliti fl-Anness III tal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01).

[52] Meta l-attività appoġġata tikseb emissjonijiet ta' gassijiet serra pproġettati li mhumiex sostanzjalment aktar baxxi mill-parametri referenzjarji rilevanti, għandha tingħata spjegazzjoni tar-raġunijiet għaliex dan mhuwiex possibbli. Il-parametri referenzjarji stabbiliti għall-allokazzjoni bla ħlas għall-attivitajiet li jaqgħu fil-kamp ta' applikazzjoni tas-Sistema għall-Iskambju ta' Kwoti tal-Emissjonijiet, kif stabbilit fir-Regolament ta' Implimentazzjoni tal-Kummissjoni (UE) 2021/447.

[53] Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ddedikati esklussivament għat-trattament ta' skart perikoluż mhux riċiklabbli, u għal impjanti eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika , jinqabdu l-gassijiet tal-egżost għall-ħżin jew l-użu jew l-irkupru ta' materjali mill-irmied tal-inċinerazzjoni, dment li azzjonijiet bħal dawn f'din il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

[54] Din l-esklużjoni ma tapplikax għal azzjonijiet f'din il-miżura f'impjanti ta' trattament mekkaniku u bijoloġiku eżistenti, fejn l-azzjonijiet f'din il-miżura huma għall-fini li tiżdied l-effiċjenza enerġetika jew il-modifika retroattiva ta' operazzjonijiet ta' riċiklaġġ ta' skart separat għall-kompost tal-bijoskart u d-diġestjoni anaerobika tal-bijoskart, dment li azzjonijiet bħal dawn fdin il-miżura ma jirriżultawx f'żieda fil-kapaċità tal-ipproċessar tal-iskart tal-impjanti jew f'estensjoni tal-ħajja tal-impjanti; li għalihom tiġi pprovduta evidenza fil-livell tal-impjant.

P.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Numru Sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
16.1	TD-C16-r31	M	Dħul fis-seħħ tar-rieżami tal-kontenut tat-taħriġ inkluż fil-Katalogu Nazzjonali tal-Kwalifiki rigward moduli fil-qasam tal-Ħiliet Diġitali u l-leġiżlazzjoni jew ir-regolament għall-ħolqien ta' firem u siġilli diġitali	Dħul fis-seħħ tar-rieżami tal-kontenut tat-taħriġ inkluż fil-Katalogu Nazzjonali tal-Kwalifiki rigward moduli fil-qasam tal-Ħiliet Diġitali u l-leġiżlazzjoni jew ir-regolament għall-ħolqien ta' firem u siġilli diġitali				Q1	2022	Dħul fis-seħħ tal-leġiżlazzjoni jew regolamenti li ġejjin: (1) rieżami tal-kontenut tat-taħriġ vokazzjonali u edukattiv inkluż fil-Katalogu Nazzjonali tal-Kwalifiki fil-qasam tal-ħiliet diġitali, jiġifieri moduli ta' taħriġ relatati mat-teknoloġiji u l-għodod, sabiex jiġu żviluppati l-ħiliet l-aktar meħtieġa fil-kuntest professjonali fuq il-bażi tad-dijanjożi tal-antiċipazzjoni tal-ħiliet. (2) leġiżlazzjoni jew regolament meħtieġa għall-ħolqien ta' firem u siġilli diġitali fl-oqsma taċ-ċibersigurtà, il-privatezza, is-sostenibbiltà u l-użu. Il-ħolqien ta' dan il-qafas legali u l-promozzjoni tal-fiduċja diġitali huma kundizzjoni għall-implimentazzjoni tal-investiment għas-siġilli diġitali previst f'dan il-komponent.
16.2	TD-C16-i01	M	Bidu tal-programmi tal-Akkademja Diġitali u l-Impjiegi + Diġitali tal-Portugall	Bidu tal-programmi tal-Akkademja Diġitali u l-Impjiegi + Diġitali tal-Portugall				Q1	2022	Akkademja Diġitali tal-Portugall — (1) Il-pjattaforma online hija operazzjonali u aċċessibbli mill-utenti tagħha, (2) il-proċeduri dijanjostiċi huma definiti biex jivvalutaw ir-rakkomandazzjonijiet tal-ħiliet diġitali għat-trainees u biex jiddefinixxu l-korsijiet ta' taħriġ personalizzati li jeħtieġu, u l-ewwel sett ta' taħriġ online jitnieda u jkun aċċessibbli għat-trainees. Impjiegi + Diġitali — (1) is-setturi ekonomiċi li għandhom jiġu mmirati huma identifikati u l-isfidi diġitali ewlenin tagħhom li għandhom jiġu indirizzati mill-korsijiet huma definiti; (2) is-sħab u l-partijiet ikkonċernati għall-implimentazzjoni tal-programm huma identifikati; (3) jitnieda l-programm ta' taħriġ u jinbeda t-taħriġ wiċċ imb'wiċċ jew imħallat.

16.3	TD-C16-i01	T	Impjieg + Parteċipant tat-taħriġ diġitali		Numru	0	200 000	Q3	2025	L-għadd ta' parteċipanti fit-taħriġ li lestew modulu ta' taħriġ mill-ġdid u titjib tal-ħiliet wiċċ imb'wiċċ jew imħallat, li jiffoka fuq il-ħiliet diġitali li jindirizzaw l-isfidi tas-setturi ekonomiċi identifikati fil-programm Impjiegi + Diġitali. Is-setturi ekonomiċi magħżula huma dawk identifikati fl-istadju importanti ta' Q1 2022.
16.4	TD-C16-i01	T	Il-Portugall, l-Akkademja Diġitali, parteċipanti fit-taħriġ		Numru	0	800 000	Q3	2025	L-għadd ta' parteċipanti fit-taħriġ li rċevew dijanjożi tal-ħiliet diġitali, pjan ta' taħriġ individwali u li lestew modulu online, imħallat jew intrinsiku fil-programm tal-Akkademja Diġitali tal-Portugall.
16.5	TD-C16-i02	T	SMEs appoġġati minn aċċeleraturi tal-kummerċ diġitali		Numru	0	12 000	Q3	2023	L-għadd ta' SMEs appoġġati permezz tal-ħolqien ta' 25 aċċelleratur lokali, reġjonali jew settorjali tal-kummerċ diġitali kif ukoll sistema ta' inċentivi finanzjarji biex jiġu diġitalizzati l-mudelli kummerċjali tal-SMEs. L-appoġġ għandu jikkonsisti fil-valutazzjoni u d-dijanjożi tal-livell ta' diġitalizzazzjoni tal-SMEs benefiċjarji, kif ukoll il-forniment ta' servizzi u inċentivi mmirati biex tiżdied l-adozzjoni ta' teknoloġiji diġitali fil-mudell kummerċjali tal-benefiċjarji. Il-kriterji tal-għażla għandhom jiżguraw konformità mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) tat-tranżazzjonijiet appoġġati taħt din il-miżura permezz tal-użu ta' verifika tas-sostenibbiltà, l-użu ta' lista ta' esklużjoni, u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u dik nazzjonali.
16.6	TD-C16-i02	T	Żviluppati prodotti pilota tan-Network Nazzjonali tal-Bonds tat-Testijiet		Numru	0	540	Q3	2023	L-għadd ta' prodotti pilota żviluppati (bl-intenzjoni li mill-inqas jintlaħaq il-Livell ta' Tlestija Teknoloġika 7) fin-Network Nazzjonali tal-Bonds tat-Testijiet. Il-kriterji tal-għażla għandhom jiżguraw il-konformità mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) tat-tranżazzjonijiet appoġġati taħt din il-miżura permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni, u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u dik nazzjonali.
16.7	TD-C16-i02	T	Il-bażijiet tat-Test magħżula għan-Network Nazzjonali tal-Bonds tat-Testijiet		Numru	0	30	Q3	2022	L-għadd ta' Testijiet Beds magħżula biex jiġu installati aktar bit-tagħmir meħtieġ biex ikunu jistgħu jiġu żviluppati u ttestjati prodotti pilota fin-Network Nazzjonali tal-Bonds tat-Testijiet. Il-kopertura tas-setturi tal-industrija, kif ukoll tas-subsetturi tagħhom għandha tikkorrispondi għal dawk imbassra għan-network tal-Hubs ta' Innovazzjoni Diġitali (DIH) sabiex jiġu ġġenerati sinerġiji u komplementarjetajiet man-network tad-DIH.

										Il-kriterji tal-għażla għandhom jiżguraw konformità mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) tat-tranżazzjonijiet appoġġati b'din il-miżura permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni, u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u dik nazzjonali.
16.8	TD-C16-i02	T	Żviluppati prodotti pilota tan-Network Nazzjonali tal-Bonds tat-Testijiet		Numru	540	3 600	Q3	2025	L-għadd ta' prodotti pilota żviluppati bl-intenzjoni li jintlaħaq il-Livell ta' Tħejjija għat-Teknoloġija 7) fin-Network Nazzjonali tal-Bonds tat-Testijiet. Il-kriterji tal-għażla għandhom jiżguraw konformità mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) tat-tranżazzjonijiet appoġġati taħt din il-miżura permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni, u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u dik nazzjonali.
16.9	TD-C16-i02	T	Il-viċinat tal-Kummerċ Diġitali		Numru	0	50	Q3	2025	L-għadd ta' distretti kummerċjali diġitali f'ċentri urbani, żoni suburbani jew rurali. Dawn l-investimenti għandhom ikopru l-konnettività u l-infrastruttura diġitali lokali, b'mod partikolari l-installazzjoni (jew l-aġġornament) ta' tagħmir u installazzjonijiet eżistenti tal-aċċess għall-internet tal-Wi-Fi għall-klijenti fiż-żoni tax-xiri. Għandu jkopri wkoll l-integrazzjoni ta' soluzzjonijiet teknoloġiċi għall-ġestjoni tal-konsenja tal-pakketti u l-adozzjoni ta' mezzi elettroniċi ta' pagament sabiex tiġi diġitalizzata l-esperjenza tal-konsumatur kif ukoll il-mudell tan-negozju tal-ħwienet. Il-kriterji tal-għażla għandhom jiżguraw konformità mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) tat-tranżazzjonijiet appoġġati taħt din il-miżura permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni, u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u dik nazzjonali.
16.10	TD-C16-i02	T	SMEs appoġġati minn aċċeleraturi tal-kummerċ diġitali		Numru	12 000	30 000	Q3	2025	L-għadd ta' SMEs appoġġati permezz tal-ħolqien ta' 25 aċċelleratur lokali, reġjonali jew settorjali tal-kummerċ diġitali, kif ukoll sistema ta' inċentivi finanzjarji biex jiġu diġitalizzati l-mudelli kummerċjali tal-SMEs. L-appoġġ għandu jikkonsisti fil-valutazzjoni u d-dijanjożi tal-livell ta' diġitalizzazzjoni tal-SMEs benefiċjarji, kif ukoll il-forniment ta' servizzi u inċentivi mmirati biex tiżdied l-adozzjoni tat-teknoloġiji diġitali fil-mudell kummerċjali tal-benefiċjarji.

										Il-kriterji tal-għażla għandhom jiżguraw konformità mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) tat-tranżazzjonijiet appoġġati taħt din il-miżura permezz tal-użu ta' verifika tas-sostenibbiltà, l-użu ta' lista ta' esklużjoni, u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u dik nazzjonali.
16.11	TD-C16-i02	T	SMEs u inkubaturi ta' negozji ġodda appoġġati direttament minn programmi ta' diġitalizzazzjoni		Numru	0	8 900	Q3	2025	Numru ta' SMEs (8500) u inkubaturi ta' negozji ġodda (400) appoġġati minn wieħed mill-programmi li ġejjin: (1) l-internazzjonalizzazzjoni permezz tal-kummerċ elettroniku; (2) l-ikkowċjar ta' 4.0 azzjoni li jappoġġaw il-mudelli tan-negozju għat-tranżizzjoni diġitali; (3) vawċers għal negozji ġodda għall-iżvilupp ta' prodotti ekoloġiċi u diġitali ġodda; (4) vawċers għal inkubaturi ta' negozji ġodda u aċċeleraturi għall-iżvilupp teknoloġiku tagħhom. Il-kriterji tal-għażla għandhom jiżguraw konformità mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) tat-tranżazzjonijiet appoġġati taħt din il-miżura permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni, u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u dik nazzjonali.
16.12	TD-C16-i02	T	Negozji ġodda mmappjaw fuq il-pjattaforma ta' Startup Portugal		Numru	0	5 000	Q3	2025	Għadd ta' negozji ġodda mmappjati billi jidentifikaw il-karatteristiċi tan-negozju ewlenin tagħhom fuq il-pjattaforma Start-up Portugal. Il-pjattaforma l-ġdida għandha timmonitorja l-ekosistema ta' negozji ġodda, b'mod partikolari, iżda mhux limitata għal negozji bbażati fuq id-diġitali. Il-pjattaforma għandha tkun disponibbli għall-ekosistema kollha (negozji ġodda, investituri, aċċeleraturi/Inkubaturi, entitajiet pubbliċi).
16.13	TD-C16-i03	T	Hubs ta' Innovazzjoni Diġitali (DIHs)		Numru	0	16	Q4	2021	L-għadd ta' konsorzji DIH magħżula bl-approvazzjoni tal-offerti. Il-ħolqien ta' kull DIH għandu jimplika sussegwentement il-pedament ta' inkubatur/aċċelleratur biex titrawwem l-ekosistema intraprenditorjali assoċjata mas-setturi koperti miċ-ċentru. Dan l-investiment għandu jsaħħaħ u jikkomplementa n-network li diġà qed jiġi żviluppat fil-Programm Ewropa Diġitali. Il-kriterji tal-għażla għandhom jiżguraw konformità mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) tat-tranżazzjonijiet appoġġati b'din il-miżura permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni, u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u dik nazzjonali.

16.14	TD-C16-i03	M	L-istabbiliment ta' pjattaformi biex jintbagħtu fatturi diġitali u ċertifikazzjonijiet taċ-ċibersigurtà, tal-privatezza, tal-użabbiltà u tas-sostenibbiltà	L-istabbiliment ta' pjattaformi biex jintbagħtu fatturi diġitali u ċertifikazzjonijiet taċ-ċibersigurtà, tal-privatezza, tal-użabbiltà u tas-sostenibbiltà				Q4	2022	Għandhom jiġu stabbiliti ħames pjattaformi ġodda għal: 1) jintbagħtu fatturi diġitali; u 2) iċ-ċertifikazzjoni taċ-ċibersigurtà, 3) iċ-ċertifikazzjoni tal-privatezza, 4) iċ-ċertifikazzjoni tal-użabbiltà u 5) iċ-ċertifikazzjoni tas-sostenibbiltà; inklużi l-kampanji ta' disseminazzjoni relatati fuq il-pjattaformi kollha. Il-pjattaformi taċ-ċertifikazzjoni għandhom jappoġġaw l-applikazzjonijiet u s-sottomissjoni tat-talbiet għaċ-ċertifikazzjoni, il-ġestjoni tal-proċessi, il-ħruġ u r-repożitorju ċentralizzat taċ-ċertifikati u s-siġilli maħruġa. Il-pjattaformi taċ-ċertifikazzjoni għandhom jappoġġaw ukoll il-komunikazzjoni bejn is-sħab u l-entitajiet kollha involuti fil-proċessi, kif ukoll jiġġeneraw *data* proċedurali rilevanti għall-monitoraġġ tal-programm. Il-pjattaformi għandhom ikunu operattivi u aċċessibbli għall-utenti maħsuba.
16.15	TD-C16-i03	T	Benefiċjarji ta' servizzi ta' konsulenza tal-Hubs ta' Innovazzjoni Diġitali		Numru	0	4 000	Q3	2025	L-għadd ta' kumpaniji li rċevew servizzi ta' konsulenza min-network tal-Hubs ta' Innovazzjoni Diġitali sabiex jittejbu l-proċessi tal-għarfien u tal-produzzjoni permezz tal-awtomatizzazzjoni jew l-inkorporazzjoni ta' teknoloġiji fixkiela. Il-kriterji tal-għażla għandhom jiżguraw konformità mal-Gwida Teknika "La tagħmilx ħsara sinifikanti" (2021/C58/01) tat-tranżazzjonijiet appoġġati taħt din il-miżura permezz tal-użu ta' lista ta' esklużjoni, u r-rekwiżit ta' konformità mal-leġiżlazzjoni ambjentali rilevanti tal-UE u dik nazzjonali.

Q . KOMPONENT 17: Kwalità u Sostenibbiltà tal-Finanzi Pubbliċi

Il-komponent jindirizza sfidi relatati mal-proporzjon għoli tad-dejn pubbliku għall-PDG tal-Portugall, li kompla jiggrava minħabba l-kriżi tal-COVID-19. Id-daqs tal-proporzjon tad-dejn pubbliku tal-Portugall mal-PDG jillimita l-ispazju fiskali disponibbli u, meta l-kundizzjonijiet ekonomiċi jippermettu, jitlob il-ħtieġa li tiġi żgurata s-sostenibbiltà fiskali fit-terminu medju. F'dak il-kuntest, kundizzjonijiet qafas aktar b'saħħithom għall-politika fiskali huma mistennija li jikkontribwixxu għal perkors aktar favorevoli għat-tkabbir għal sostenibbiltà fiskali aktar b'saħħitha.

L-objettiv tal-komponent huwa li jtejjeb il-ġestjoni finanzjarja pubblika fil-Portugall u li jimla l-lakuni eżistenti fir-riformi fiskali-strutturali. Fost l-oħrajn, dawn l-għanijiet jinkludu:

- it-twettiq tal-implimentazzjoni sħiħa u effettiva tal-Liġi Qafas Baġitarja tal-2015 u l-bidliet strutturali assoċjati f'termini ta' sistemi ta' bbaġitjar, kontabilità u informazzjoni;
- żieda fl-iffrankar fl-effiċjenza permezz ta' użu akbar tal-akkwist ċentralizzat u r-rieżamijiet tal-infiq, li huma ppjanati li jiġu integrati fil-proċess baġitarju regolari u soġġetti għal evalwazzjonijiet *ex post* sistematiċi;
- it-titjib tal-prestazzjoni finanzjarja tal-intrapriżi tal-istat permezz ta' aktar trasparenza, monitoraġġ imsaħħaħ u governanza aktar b'saħħitha, bil-ġestjoni ssir aktar responsabbli u orjentata lejn il-prestazzjoni; u li
- it-tisħiħ tal-effiċjenza tal-amministrazzjoni tad-dħul – inklużi kemm l-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana kif ukoll is-servizzi tas-Sigurtà Soċjali – permezz tal-isfruttar tal-ambitu disponibbli għal diġitalizzazzjoni akbar u aktar favorevoli għan-negozju.

Il-komponent jikkontribwixxi biex tiġi indirizzata r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż biex tittejjeb il-kwalità tal-finanzi pubbliċi, filwaqt li jissaħħaħ il-kontroll ġenerali tan-nefqa, il-kosteffiċjenza u l-ibbaġitjar adegwat (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 1, 2019), ir-rakkomandazzjoni biex tittejjeb is-sostenibbiltà finanzjarja tal-intrapriżi tal-istat, filwaqt li jiġi żgurat monitoraġġ aktar f'waqtu, trasparenti u komprensiv (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 1, 2019), u r-rakkomandazzjoni biex, meta l-kundizzjonijiet ekonomiċi jippermettu, jiġu segwiti politiki fiskali mmirati lejn il-kisba ta' pożizzjoni fiskali prudenti fuq terminu medju u l-iżgurar tas-sostenibbiltà tad-dejn (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 1, 2020). Il-komponent jikkontribwixxi wkoll biex tiġi indirizzata r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż biex l-investiment jiġi ffukat fuq it-tranżizzjoni diġitali (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (Do no significant harm) (2021/C58/01).

Q.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma tat-TD-r32: Modernizzazzjoni u Simplifikazzjoni tal-Ġestjoni Finanzjarja Pubblika

L-objettiv ġenerali tar-riforma huwa li ttejjeb il-kwalità u s-sostenibbiltà tal-finanzi pubbliċi u, b'mod partikolari, li ssaħħaħ il-kontroll tan-nefqa u l-ibbaġitjar xieraq. Ir-riforma għandha wkoll l-għan li żżid it-trasparenza u l-effiċjenza fl-użu tar-riżorsi pubbliċi, permezz ta'

ġestjoni aktar integrata tal-proċessi amministrattivi u finanzjarji fl-entitajiet kollha fil-gvern ġenerali.

Ir-riforma hija riforma fiskali-strutturali li tinkludi kollox, li għandha tikkonsisti f'inizjattivi li jsaħħu lil xulxin.

- L-ewwel nett, il-passi gradwali għandhom jikkontribwixxu għall-implimentazzjoni sħiħa u effettiva tal-Liġi Qafas Baġitarja tal-2015. Dawn għandhom jinkludu l-iżvilupp tal-ibbaġitjar tal-programm u d-dħul tiegħu fl-ippjanar u l-monitoraġġ baġitarji, kif ukoll li l-Entità tal-Kontabilità tal-Istat issir operattiva. L-aġġornament sinifikanti ppjanat tas-sistemi ta' informazzjoni għall-ġestjoni tal-finanzi pubbliċi huwa mistenni wkoll li jiffaċilita l-aderenza mas-sistema ta' kontabilità bbażata fuq id-dovuti.
- It-tieni, ir-rieżamijiet tal-infiq huma ppjanati li jsiru karatteristika strutturali tal-proċess baġitarju tal-Portugall, permezz tal-integrazzjoni aħjar tagħhom fiċ-ċiklu baġitarju annwali u l-evalwazzjoni *ex post* ta' titjib possibbli fl-effiċjenza.
- It-tielet, għandu jiġi implimentat titjib fil-mandat tal-akkwist ċentralizzat biex tissaħħaħ l-effiċjenza.
- Ir-raba', huwa ppjanat approċċ fuq żewġ binarji għall-intrapriżi tal-istat, fejn miżuri biex tiżdied it-trasparenza fl-iżvelar ta' *data* finanzjarja għandhom jiġu kkomplementati b'passi biex tissaħħaħ il-governanza, inkluż permezz ta' kuntratti ta' ġestjoni msaħħa biex jiġu xprunati prattiki maniġerjali bbażati fuq l-inċentivi, u l-iffirmar ta' pjanijiet baġitarji u ta' attività li għandhom jippermettu awtonomija akbar flimkien ma' responsabbiltà u monitoraġġ aktar b'saħħithom.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment TD-C17-i01: Sistemi ta' Informazzjoni dwar il-Ġestjoni Finanzjarja Pubblika

L-objettiv tal-investiment huwa li jħaddem ir-riforma relatata tal-ġestjoni finanzjarja pubblika, bil-ħsieb li jtejjeb il-kwalità u s-sostenibbiltà tal-finanzi pubbliċi. L-investiment huwa partikolarment importanti għall-implimentazzjoni sħiħa u effettiva tal-Liġi Qafas Baġitarja tal-2015.

L-investiment għandu jikkonsisti f'subinvestimenti komplementari li, flimkien, għandhom jikkontribwixxu għall-ġestjoni integrata tad-dħul u l-infiq pubbliku. L-ewwel nett, is-sottoinvestimenti għandhom ikunu mmirati lejn soluzzjonijiet tat-teknoloġija tal-informazzjoni li jippermettu l-monitoraġġ tat-tranżazzjonijiet tal-gvern, filwaqt li jibnu fuq id-diġitalizzazzjoni tal-proċessi, l-awtomatizzazzjoni tal-kontabbiltà u l-integrazzjoni fis-sistemi ċentrali fil-Ministeru tal-Finanzi, li għandhom ikunu ta' benefiċċju għall-ippjanar baġitarju, il-monitoraġġ u r-responsabbiltà. Dawn għandhom jinkludu l-iżvilupp ta' soluzzjonijiet tat-teknoloġija tal-informatika li għandhom jippermettu l-ġestjoni tat-teżor tal-Istat b'mod integrat permezz tal-Entità tal-Kontabilità tal-Istat, kif ukoll biex jappoġġaw it-tħejjija tal-Baġit tal-Istat u l-ippjanar baġitarju fuq perjodu medju ta' żmien permezz tal-introduzzjoni tal-ibbaġitjar tal-programm u l-aderenza ma' sistema ta' kontabilità bbażata fuq id-dovuti. It-tieni, titjib anċillari huwa previst ukoll fis-sistemi ta' informazzjoni għall-akkwist ċentralizzat, kif ukoll fil-ġestjoni ta' vetturi pubbliċi u proprjetà immobbli.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta' Ġunju 2026.

Investiment TD-C17-i02: Modernizzazzjoni tas-sistemi ta' informazzjoni tal-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana għat-tassazzjoni fuq il-proprjetà rurali

L-objettiv tal-investiment huwa li jsir progress fid-diġitalizzazzjoni tal-proċessi kollha relatati mat-tassazzjoni fuq il-proprjetà rurali, b'mod partikolari tal-informazzjoni relatata — l-immappjar u l-karatteristiċi assoċjati (bħall-għelejjel u l-potenzjal ekonomiku) — u l-użu ta' mili minn qabel għal obbligi dikjarattivi speċifiċi.

L-investiment għandu jikkonsisti f'diversi sottoinvestimenti li jinkludu: i) id-diġitalizzazzjoni tal-informazzjoni ta' appoġġ għall-matriċijiet tal-proprjetà; ii) it-tisħiħ tal-infrastruttura tat-teknoloġija tal-informazzjoni għall-preservazzjoni ta' informazzjoni diġitizzata dwar il-proprjetà; iii) l-iżvilupp ta' mekkaniżmi ta' konsultazzjoni u viżwalizzazzjoni għall-matriċijiet tal-proprjetà; iv) l-iżvilupp ta' sistema ta' informazzjoni biex tappoġġa l-valutazzjoni katastali simplifikata tal-proprjetajiet rurali; v) l-iżvilupp ta' soluzzjoni ta' ġestjoni tal-informazzjoni ġeoreferenzjata; u vi) l-iżvilupp ta' servizzi ta' mili minn qabel dikjarattivi (b'mod partikolari għat-tassazzjoni fuq il-proprjetà immobbli u tranżazzjonijiet speċifiċi soġġetti għat-taxxa tal-boll).

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

<u>Investiment TD-C17-i03: Tranżizzjoni diġitali tas-servizzi tas-Sigurtà Soċjali</u>

L-objettiv tal-investiment huwa li jressaq 'il quddiem id-diġitalizzazzjoni tas-servizzi tas-Sigurtà Soċjali bil-għan li jagħmilhom aktar faċli għall-utent, irawmu l-effiċjenza u jrażżnu l-frodi u l-evażjoni.

L-investiment għandu jikkonsisti fi stadji biex: i) itejjeb it-tfassil u l-organizzazzjoni tas-servizzi tas-Sigurtà Soċjali, fuq il-bażi tat-titjib tas-sistemi ta' informazzjoni sottostanti, fl-oqsma tal-benefiċċji soċjali, il-kontribuzzjonijiet soċjali, il-prevenzjoni tal-frodi, il-ġestjoni tal-informazzjoni, u l-mezzi ta' pagament; ii) jiġi żviluppat u implimentat mudell ġdid ta' relazzjoni, li huwa mistenni li jintegra d-diversi kanali ta' interazzjoni bejn iċ-ċittadini, id-ditti u s-servizzi tas-Sigurtà Soċjali permezz ta' approċċ omni-channel; iii) jiġu adattati l-postijiet tax-xogħol tas-servizzi tas-Sigurtà Soċjali biex ikunu possibbli arranġamenti tax-xogħol aktar flessibbli, bħat-telexogħol; iv) tiġi implimentata infrastruttura tat-teknoloġija tal-informazzjoni bbażata fuq soluzzjonijiet tal-Cloud li għandhom il-potenzjal li jappoġġaw il-prestazzjoni u l-interoperabbiltà; u v) jiġu rieżaminati l-proċessi interni u jitħarrġu l-ħaddiema tas-Sigurtà Soċjali biex jappoġġaw l-implimentazzjoni bla xkiel tal-investimenti msemmija hawn fuq u l-bidliet strutturali.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Q.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Numru Sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
17.1	TD-C17-r32	T	Jitlesta t-tfassil u l-implimentazzjoni ta' mudelli ġodda ta' akkwist għas-sistema ċentrali nazzjonali tal-akkwist pubbliku kif previst fil-pjan strateġiku 2020–2023 tal-entità tas-servizzi kondiviżi tal-amministrazzjoni pubblika		Numru	0	10	Q4	2022	L-għadd ta' ftehimiet qafas riveduti u mudelli ta' kuntrattar, sabiex: i) jippromwovu s-simplifikazzjoni amministrattiva; ii) jissaħħu l-mekkaniżmi ta' monitoraġġ u kontroll; iii) irawmu kunsiderazzjonijiet tal-kosteffiċjenza u tar-razzjonalizzazzjoni; iv) twessa' l-lista ta' oġġetti u servizzi soġġetti għal akkwist ċentralizzat; u, v) jippromwovu l-kollaborazzjoni fost il-partijiet ikkonċernati interni u esterni.
17.2	TD-C17-r32	M	Dħul fis-seħħ tal-leġiżlazzjoni li tirfed l-Entità tal-Kontabilità tal-Istat	Dħul fis-seħħ tal-leġiżlazzjoni li tirfed l-Entità tal-Kontabilità tal-Istat				Q4	2022	Id-dħul fis-seħħ ta' leġiżlazzjoni sekondarja (u/jew linji gwida amministrattivi) biex tirregola liema partiti speċifiċi ta' dħul u nefqa għandhom jiġu inklużi fil-baġit tal-Entità tal-Kontabilità tal-Istat, f'konformità sħiħa mal-Artikoli 49 u 55 tal-Liġi Qafas Baġitarja tal-2015.
17.3	TD-C17-r32	M	Tlestija u approvazzjoni tal-mudell għall-monitoraġġ tal-eżekuzzjoni baġitarja u finanzjarja tal-amministrazzjoni pubblika	Tlestija u approvazzjoni tal-mudell għall-monitoraġġ tal-eżekuzzjoni baġitarja u finanzjarja tal-amministrazzjoni pubblika				Q4	2022	It-tlestija u l-approvazzjoni mill-Ministeru tal-Finanzi tal-mudell għall-kontroll u l-monitoraġġ tal-eżekuzzjoni baġitarja u finanzjarja tal-amministrazzjoni pubblika, f'konformità sħiħa mad-dispożizzjonijiet tal-Liġi Qafas Baġitarja tal-2015 u l-prinċipji bbażati fuq id-dovuti tal-istandard kontabilistiku għall-amministrazzjoni pubblika.
17.4	TD-C17-r32	M	Adozzjoni tal-mudell tal-ispejjeż għall-ibbaġitjar tal-programm	Adozzjoni ta' leġiżlazzjoni għall-mudell tal-ispejjeż għall-ibbaġitjar tal-programm				Q4	2025	L-adozzjoni ta' leġiżlazzjoni sekondarja (u/jew linji gwida amministrattivi) biex jiġu stabbiliti l-prinċipji għall-ikkostjar u l-monitoraġġ tal-konformità mal-indikaturi bbażati fuq il-prestazzjoni definiti għal kull programm baġitarju u għal kull politika pubblika, bil-ħsieb li jidħlu fis-seħħ sal-Q1-2027.

17.5	TD-C17-r32	M	L-implimentazzjoni ta' mekkaniżmi biex jiġu integrati r-rieżamijiet tal-infiq fil-proċess baġitarju regolari, inkluża l-evalwazzjoni *ex post* tal-iffrankar fl-effiċjenza	Rapport dwar l-integrazzjoni tar-rieżamijiet tal-infiq fil-proċess baġitarju regolari u l-evalwazzjoni *ex post* tagħhom				Q4	2024	Għandu jiġi żviluppat qafas strutturali u istituzzjonali għar-reviżjonijiet tal-infiq sabiex jintegrahom bis-sħiħ fil-proċess baġitarju annwali u fil-qafas baġitarju tal-Portugall fuq perjodu medju ta' żmien. Il-proċess jinkludi d-dijanjożi, it-tfassil ta' soluzzjonijiet u d-definizzjoni ta' mudell li jippermetti l-ġenerazzjoni ta' kisbiet fl-effiċjenza fil-provvista ta' servizzi pubbliċi, il-promozzjoni tat-twessigħ tar-rieżamijiet tal-infiq għal setturi addizzjonali fil-gvern ġenerali, u l-ħelsien tar-riżorsi, permezz ta' titjib fl-effiċjenza, għat-tranżizzjonijiet diġitali u ekoloġiċi. Minbarra l-integrazzjoni tar-rieżamijiet tal-infiq fil-proċess baġitarju annwali, dawn għandhom ikunu soġġetti għal evalwazzjonijiet *ex post* annwali effettivi biex jiġu aċċertati l-kisbiet fl-effiċjenza miksuba. L-eżerċizzju jista' jinkludi użu akbar ta' servizzi kondiviżi u akkwist pubbliku ċentralizzat, fuq il-bażi tal-użu ta' pjattaformi teknoloġiċi u riżorsi komuni.
17.6	TD-C17-r32	M	Dħul fis-seħħ tal-mudell il-ġdid tal-kuntratt ta' ġestjoni taħt is-sistema l-ġdida ta' inċentivi/penali għall-ġestjoni tal-intrapriżi tal-istat	Dħul fis-seħħ tal-mudell il-ġdid tal-kuntratt ta' ġestjoni				Q4	2021	Id-dħul fis-seħħ tal-mudell il-ġdid tal-kuntratt ta' ġestjoni li għandu jiġi ffirmat ma' maniġers pubbliċi maħtura fil-Bordijiet tad-Diretturi tal-intrapriżi tal-Istat, sabiex jiżdiedu r-responsabbiltà u l-obbligu ta' rendikont fil-ġestjoni tar-riżorsi pubbliċi permezz ta' sistema ġdida ta' inċentivi/penali orjentati lejn il-prestazzjoni.
17.7	TD-C17-r32	M	Dħul fis-seħħ tal-mudell il-ġdid għall-analiżi u d-divulgazzjoni tas-sitwazzjoni finanzjarja u l-prestazzjoni tal-intrapriżi tal-istat	Dħul fis-seħħ tar-rapport il-ġdid li jagħti dettalji dwar is-sitwazzjoni finanzjarja u l-prestazzjoni tal-intrapriżi tal-istat				Q4	2022	Id-dħul fis-seħħ tar-rapport il-ġdid li jagħti dettalji dwar is-sitwazzjoni finanzjarja u l-prestazzjoni tal-intrapriżi tal-istat fuq bażi regolari u f'waqtha, li jinkorpora d-*data* finanzjarja miġbura permezz tas-sistema l-ġdida ta' informazzjoni tas-settur tal-intrapriżi tal-Istat.
17.8	TD-C17-r32	T	Numru ta' pjanijiet baġitarji u ta' attivitajiet ta' intrapriżi tal-istat approvati b'mod konsistenti mill-Ministru tal-Finanzi u l-Ministru (i) rispettiv (i)		Numru	74	136	Q4	2025	Tivvaluta l-baġit u l-pjanijiet tal-attivitajiet tal-intrapriżi tal-istat fil-ħin. Dawn huma pjanijiet ta' ġestjoni strateġiċi ta' tliet snin, fejn l-intrapriżi tal-istat jiddefinixxu u jinnegozjaw mal-Ministru tal-Finanzi u mal-Ministru (i) rispettiv (i) il-linji ta' azzjoni ewlenin tagħhom, il-portafoll tas-servizzi, ir-riżorsi umani, il-pjan ta' investiment, il-livelli ta' attività ta' assistenza u d-dikjarazzjoni ekonomika-finanzjarja għal perjodu ta' tliet snin, kif ukoll jispjegaw l-effiċjenza u l-kisbiet fil-produttività li għandhom jiżguraw is-sostenibbiltà finanzjarja tagħhom fuq perjodu ta' żmien medju u twil.

17.9	TD-C17-i01	M	Tlestija tal-implimentazzjoni tal-Entità tal-Kontabilità tal-Istat	Tlestija tal-implimentazzjoni tal-Entità tal-Kontabilità tal-Istat				Q4	2023	Titlesta l-implimentazzjoni tal-Entità tal-Kontabilità tal-Istat, f'konformità sħiħa mal-Artikoli 49 u 55 tal-Liġi Qafas Baġitarja tal-2015.
17.10	TD-C17-i01	M	Dħul fis-seħħ tas-sistema ta' informazzjoni għat-tfassil mill-ġdid u l-implimentazzjoni tal-proċess baġitarju, li tinkorpora l-ibbaġitjar tal-programm	Dħul fis-seħħ tas-sistema ta' informazzjoni għat-tfassil mill-ġdid u l-implimentazzjoni tal-proċess baġitarju				Q4	2024	Id-dħul fis-seħħ tas-sistema ta' informazzjoni biex tiġi żgurata l-preżentazzjoni ta' informazzjoni baġitarja/kontabilistika skont il-formati l-ġodda stabbiliti fil-Liġi Qafas Baġitarja tal-2015 mill-entitajiet kollha tal-amministrazzjoni pubblika, inkluż fir-rigward ta' programmi baġitarji ġodda bbażati fuq il-prestazzjoni.
17.11	TD-C17-i01	M	Dħul fis-seħħ ta' sistema ta' informazzjoni ta' appoġġ għall-mudell il-ġdid ta' kontroll baġitarju u finanzjarju	Sistema ta' informazzjoni li qed titħaddem				Q4	2025	Id-dħul fis-seħħ ta' sistema ta' informazzjoni ta' appoġġ biex jiġi żgurat il-kontroll u l-monitoraġġ tal-informazzjoni baġitarja/tal-għadd skont il-formati l-ġodda stabbiliti fil-Liġi Qafas Baġitarja tal-2015 mill-entitajiet kollha tal-gvern ġenerali.
17.12	TD-C17-i01	T	Tlestija tal-modernizzazzjoni u s-simplifikazzjoni tas-sistemi ta' informazzjoni tas-sistema ċentrali nazzjonali tal-akkwist pubbliku		Numru	0	11	Q4	2024	L-għadd ta' sistemi ta' informazzjoni modernizzati u simplifikati tas-sistema ċentrali nazzjonali tal-akkwist pubbliku, sabiex: i) jippromwovu s-simplifikazzjoni amministrattiva; ii) jissaħħu l-mekkaniżmi ta' monitoraġġ u kontroll; iii) irawmu kunsiderazzjonijiet tal-kosteffiċjenza u tar-razzjonalizzazzjoni; iv) twessa' l-lista ta' oġġetti u servizzi soġġetti għal akkwist ċentralizzat; u, v) jippromwovu l-kollaborazzjoni fost il-partijiet ikkonċernati interni u esterni. It-twassil ta' din il-mira għandu jitkejjel bl-għadd ta' sistemi ta' informazzjoni ġodda li qed jitħaddmu.
17.13	TD-C17-i01	T	Tlestija tal-modernizzazzjoni tas-sistemi ta' informazzjoni għall-vetturi tal-Istat		Numru	0	2	Q2	2026	L-għadd ta' sistemi ta' informazzjoni ġodda li qed jitħaddmu għall-inventarju u l-monitoraġġ tal-vetturi tal-Istat.
17.14	TD-C17-i01	M	Tlesti l-implimentazzjoni taċ-ċentru ta' operazzjoni tas-sigurtà	Tlestija ta' l-implimentazzjoni taċ-ċentru ta' l-operazzjoni tas-sigurtà				Q4	2025	It-tlestija tal-implimentazzjoni taċ-ċentru ta' operazzjoni tas-sigurtà biex ikun hemm aktar sigurtà tal-informazzjoni u aċċess għad-*data*, kif ukoll għall-implimentazzjoni ta' politiki ta' sigurtà u soluzzjonijiet taċ-ċibersigurtà.

17.15	TD-C17-i02	M	Titlesta l-implimentazzjoni tal-mili minn qabel tad-dikjarazzjoni tal-Mudell 1 tat-taxxa muniċipali fuq il-proprjetà immobbli (IMI), fuq il-bażi tad-*data* disponibbli għall-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana	Titlesta l-implimentazzjoni tal-mili minn qabel tad-dikjarazzjoni tal-Mudell 1 tat-taxxa muniċipali fuq il-proprjetà immobbli (IMI)				Q2	2022	Il-kondiviżjoni tad-*data* bejn l-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana u l-muniċipalitajiet għall-mili minn qabel tad-dikjarazzjoni tal-Mudell 1 tat-taxxa muniċipali fuq il-proprjetà immobbli (“*Imposto Municipal sobre Imóveis*”, IMI), filwaqt li jittieħed vantaġġ mill-informazzjoni eżistenti dwar il-proprjetajiet fis-sistemi ta’ informazzjoni rispettivi.
17.16	TD-C17-i02	M	Il-forniment u l-operazzjonalizzazzjoni tal-verżjoni finali tas-sistema ta’ informazzjoni li tappoġġa l-valutazzjoni simplifikata tal-proprjetajiet rurali	Il-forniment u l-operazzjonalizzazzjoni tal-verżjoni finali tas-sistema ta’ informazzjoni li tappoġġa l-valutazzjoni simplifikata tal-proprjetajiet rurali				Q4	2025	It-twassil tas-sistema ta’ informazzjoni li tappoġġa l-valutazzjoni simplifikata tal-proprjetajiet rurali bħala miżura anċillari għar-rivalutazzjoni ġenerali ta’ dik it-tip ta’ proprjetà.
17.17	TD-C17-i02	T	It-tlestija tal-karatterizzazzjoni tal-edafo-klima-morfoloġika (il-ħamrija u l-klima) u l-valutazzjoni tal-potenzjal ekonomiku tal-proprjetajiet rurali		%	0	90	Q4	2025	Il-perċentwal taż-żona rurali tal-Portugall kontinentali li l-karatterizzazzjoni tal-edafo-klima-morfoloġika (il-ħamrija u l-klima) u l-valutazzjoni tal-potenzjal ekonomiku tiegħu għandhom jitlestew, bl-appoġġ tal-iżvilupp ta’ soluzzjoni ta’ ġestjoni tal-informazzjoni ġeoreferenzjata.
17.18	TD-C17-i03	T	L-espansjoni tal-funzjonalitajiet tas-sit web ta’ *Segurança Social Direta*, billi jiżdiedu ħames servizzi online ġodda		Numru	3	8	Q4	2025	L-għadd ta’ servizzi online ġodda miżjuda mas-sit web ta’ *Segurança Social Direta* biex jespandu l-funzjonalitajiet tiegħu, jiġifieri: i) sistema ta’ informazzjoni għal assistenza teknika lill-qrati — proċess ta’ tutela ċivili, u proċess ta’ promozzjoni u protezzjoni; ii) benefiċċji supplimentari – dikjarazzjoni tal-istatus tal-qgħad; iii) benefiċċji tal-familja – rivalutazzjoni; iv) sussidju minħabba s-sospensjoni tal-attività; u, v) pensjoni ta’ sopravivenza. L-objettiv huwa li jiżdied il-piż relattiv tad-*Direta Soċjali ta’ Segurança* fuq il-kanali kollha ta’ komunikazzjoni mas-Sigurtà Soċjali, fl-isfond tal-introduzzjoni tal-pjan ta’ viżjoni ta’ 360°.

17.19	TD-C17-i03	T	Tnaqqis ta' 80 % tal-għadd medju ta' jiem li jieħdu biex jingħataw benefiċċji soċjali ta' natura kontributorja, għal dawk li għandhom medja ta' żmien għall-għoti ta' żmien itwal minn għaxart ijiem		Numru	109	22	Q4	2025	Tnaqqis ta' 80 % tan-numru medju ta' jiem meħtieġa biex jingħataw benefiċċji soċjali ta' natura kontributorja għal dawk li għandhom medja ta' żmien li jagħtu aktar minn għaxart ijiem, bħala riżultat tat-titjib implimentat fis-sit web ta' Segurança Social Direta (relatat mal-pensjonijiet tal-irtirar għall-pensjonanti b'karriera kontributorja fil-Portugall biss).
17.20	TD-C17-i03	T	Implimentazzjoni ta' mudelli ta' sorveljanza intelliġenti biex jappoġġaw il-prevenzjoni tal-frodi, fuq il-bażi ta' proċessi ta' tagħlim awtomatiku		Numru	0	2	Q4	2025	Żewġ mudelli ta' sorveljanza intelliġenti, li jużaw proċessi ta' tagħlim awtomatiku, għandhom jitwasslu u jsiru operattivi. Iż-żewġ mudelli li għandhom jinħolqu u jiġu implimentati għandhom ikunu: i) mudell ta' tbassir li jista' jindika entitajiet li għandhom jiġu spezzjonati fuq il-bażi tar-riżultati tal-algoritmi tat-tagħlim, bl-użu ta' *data* storika mis-subsistema tal-informazzjoni ta' sorveljanza tas-sistema ta' informazzjoni tas-Sigurtà Soċjali, sabiex jitwettqu azzjonijiet ta' sorveljanza aktar immirati, b'inqas sforz operazzjonali u b'riżultati aktar assertivi, filwaqt li jittejbu l-effettività u l-effiċjenza tas-sistema ta' sorveljanza, u jittieħed vantaġġ minn sorsi oħra ta' informazzjoni; ii) mudell ta' indiċijiet tar-riskju għall-benefiċjarji tal-benefiċċji soċjali.

R. KOMPONENT 18: Ġustizzja Ekonomika u Ambjent tan-Negozju

Il-komponent jindirizza l-isfida tal-ineffiċjenzi fis-sistema ġudizzjarja Portugiża kif ukoll l-ostakli li għad fadal fil-liċenzjar tan-negozju. It-tul tal-proċeduri amministrattivi u tat-taxxa ilu jitjieb f'dawn l-aħħar snin, iżda għadu wieħed mill-ogħla fl-UE, u l-għadd ta' kawżi pendenti (kawżi pendenti) għadu relattivament għoli. L-ambjent tan-negozju huwa mfixkel ukoll minn effettività baxxa tal-liġijiet dwar il-kollateral u l-falliment u proċeduri ta' liċenzjar qawwija f'xi setturi.

L-objettiv tal-komponent huwa li jsaħħaħ u jagħmel aktar effiċjenti r-relazzjonijiet bejn iċ-ċittadini u l-kumpaniji mal-Istat, kif ukoll li jnaqqas il-piż u l-kumplessità li jxekklu l-attività tan-negozju u jħallu impatt fuq il-produttività. Din tindirizza żewġ kwistjonijiet li ilhom jeżistu: ostakli fil-kisba ta' liċenzji tan-negozju u ineffiċjenzi fis-sistema ġudizzjarja, kif ukoll l-adozzjoni tal-paradigma "diġitali b'definizzjoni" fis-sistema ġudizzjarja u l-promozzjoni tagħha fil-proċeduri ta' liċenzjar kemm fir-rigward tal-funzjonament tal-qrati kif ukoll fir-rigward tal-interazzjoni mal-partijiet ikkonċernati.

Dan il-komponent għandu l-għan li jindirizza l-isfidi differenti identifikati fir-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiż (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 4, 2019 u 2020), jiġifieri l-ineffiċjenzi li fadal fl-oqsma tal-proċeduri tal-insolvenza u tal-qrati amministrattivi u tat-taxxa, u l-indirizzar tal-kwistjoni tar-rekwiżiti ta' liċenzjar għan-negozji, filwaqt li jolqot il-qafas tal-professjonijiet regolati (inkluż ukoll fl-istess Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiż), għalkemm limitat għall-professjoni tal-prattikanti tal-insolvenza (l-isfida tal-professjonijiet regolati hija indirizzata fil-Komponent 6). Il-komponent jikkontribwixxi wkoll biex tiġi indirizzata r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż biex l-investiment jiġi ffukat fuq it-tranżizzjoni diġitali (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (Do no significant harm) (2021/C58/01).

R.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma tat-TD-r33: Ġustizzja ekonomika u ambjent tan-negozju

Ir-riforma għandha tinkludi l-identifikazzjoni tal-ostakli għall-investiment fil-qasam tal-liċenzjar, bil-ħsieb li jitnaqqsu l-ineffiċjenzi proċedurali u jinkisbu l-benefiċċji tad-diġitalizzazzjoni u l-interoperabbiltà bejn is-servizzi, filwaqt li jiġi implimentat il-prinċipju ta' "darba biss", bħala l-fokus ewlieni tar-riforma fir-rigward tal-ambjent tan-negozju. Il-bidliet fil-qafas legali, li jneħħu dawn l-ostakli, huma skedati li jidħlu fis-seħħ sat-tielet kwart tal-2025.

Fil-qasam tal-ġustizzja, ir-riforma għandha l-għan li żżid l-effiċjenza tal-qrati amministrattivi u tat-taxxa billi tistabbilixxi qafas legali li jippromwovi soluzzjonijiet fi u barra mill-qorti, l-istabbiliment tal-qafas legali għal arbitraġġ amministrattiv volontarju, u l-ħolqien ta' kmamar speċjalizzati fi qrati superjuri, filwaqt li r-reviżjoni tal-qafas tal-insolvenza għandha tinkludi t-tisħiħ tar-rwol tal-prattikanti fl-insolvenza, rieżami tal-qafas legali li jsaħħaħ id-drittijiet tas-sellief, u tintroduċi tqassim parzjali obbligatorju f'każijiet speċifiċi.

Barra minn hekk, ir-riforma prevista għandha tipprovdi l-bażi ġuridika għad-diġitalizzazzjoni tal-proċessi u l-proċeduri fis-sistema ġudizzjarja kollha, inkluż fil-qasam tal-investigazzjonijiet forensiċi u kriminali.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sat-30 ta' Settembru 2025.

Investiment TD-AP-C18-i1: Ġustizzja ekonomika u ambjent tan-negozju

L-objettiv tal-investiment huwa li jiżgura t-tranżizzjoni diġitali u r-reżiljenza tas-sistemi tal-IT tal-ġustizzja Portugiżi. Għandha l-għan li tintegra l-paradigma "diġitali b'definizzjoni" fil-ġudikatura u r-reġistraturi, inkluż dwar l-interazzjonijiet maċ-ċittadini u n-negozji.

It-tranżizzjoni diġitali hija l-pass 'il quddiem għal dan l-investiment, li jiffoka fuq is-sistema ġudizzjarja, li hija maqsuma f'ħames raggruppamenti:

- L-iżvilupp u l-implimentazzjoni ta' pjattaformi diġitali għas-sistema ġudizzjarja (li jinkludu l-qrati kollha), fejn l-għan huwa li tiġi promossa d-diġitalizzazzjoni tal-proċessi u l-proċeduri ġudizzjarji kollha u li jinkisbu l-benefiċċji taż-żieda inerenti fl-effiċjenza biex jiġi indirizzat ix-xogħol b'lura eżistenti. Barra minn hekk, għandhom jiġu żviluppati interfaċċji ġodda għall-interazzjoni mal-partijiet interessati rilevanti;
- L-iżvilupp ta' pjattaformi diġitali għaċ-ċittadini u n-negozji (inkluża l-migrazzjoni tad-*data*), id-disponibbiltà ta' servizzi ġodda online, u l-iżgurar tad-dematerjalizzazzjoni totali ta' xi servizzi. Dan l-investiment għandu l-għan li jipprovdi pjattaformi ta' servizzi integrati għan-negozji u ċ-ċittadini, matul iċ-"ċiklu tal-ħajja" tagħhom, inklużi r-reġistraturi differenti kollha (il-Proprjetà Immobbli, il-vetturi, in-nazzjonalità, ir-rekords kummerċjali u kriminali, u r-reġistrazzjoni u l-verifika tal-privattivi);
- Pjattaformi diġitali għall-investigazzjonijiet kriminali u l-forensika, l-iżvilupp u l-immodernizzar tas-sistemi tal-informazzjoni u l-iżgurar tal-konnessjoni man-networks Ewropej,
- L-iżvilupp u l-implimentazzjoni ta' pjattaformi għall-ġestjoni tal-għarfien fil-ġustizzja, inkluża pjattaforma komuni kondiviża tas-servizzi, il-ġestjoni tad-dokumenti, l-iżvilupp ta' pjattaforma għall-kumpilazzjoni tal-istatistika u l-indikaturi, u s-simplifikazzjoni tal-lingwa użata fil-komunikazzjonijiet u fis-servizzi diġitali fl-interazzjonijiet maċ-ċittadini u man-negozji (inklużi n-notifiki elettroniċi);
- It-titjib tal-infrastruttura u t-tagħmir tat-teknoloġija, inkluż iċ-ċentru tad-*data*, il-faċilità ta' rkupru/diżastru, l-arkivji diġitali, il-pjattaforma tad-*data* miftuħa, il-ġestjoni tal-identità diġitali, u l-ħolqien ta' ċentru ta' kuntatt diġitali u uffiċċju ta' servizz fil-qasam tal-ġustizzja.

Dan l-investiment jibbenefika minn sinerġiji b'saħħithom mal-Komponent 19 – amministrazzjoni pubblika diġitali, l-implimentazzjoni tal-paradigma "diġitali b'definizzjoni", u l-iżgurar tal-allinjament mal-Istrateġija Nazzjonali taċ-Ċibersigurtà u l-istrateġija tal-Cloud.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

R.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Numru Sekwenzjali	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
18.1	TD-C18-r33	M	Ħolqien ta' awli speċjalizzati fil-qrati superjuri amministrattivi u tat-taxxa	Ħolqien ta' awli speċjalizzati fil-qrati superjuri amministrattivi u tat-taxxa				Q1	2023	Il-ħolqien ta' awli speċjalizzati fil-qrati superjuri amministrattivi u tat-taxxa: sentenzi amministrattivi ordinarji, sentenzi amministrattivi soċjali, sentenzi dwar l-akkwist pubbliku, sentenzi ordinarji dwar it-taxxa, sentenzi dwar l-infurzar tat-taxxa u deċiżjonijiet amministrattivi
18.2	TD-C18-r33	M	Dħul fis-seħħ ta' reġim legali li jinkoraġġixxi soluzzjoni fil-qorti u barra mill-qorti	Dħul fis-seħħ ta' reġim legali li jinkoraġġixxi soluzzjoni fil-qorti u barra mill-qorti				Q1	2023	Dħul fis-seħħ tas-sistema legali li toħloq skema statutorja ta' inċentivi għat-terminazzjoni tal-proċedimenti permezz ta' soluzzjoni fil-qorti u barra mill-qorti

18.3	TD-C18-r33	M	Dħul fis-seħħ tal-qafas legali rivedut għall-insolvenza u l-irkupru	Dħul fis-seħħ tal-qafas legali rivedut għall-insolvenza u l-irkupru				Q2	2024	Id-dħul fis-seħħ tal-qafas legali rivedut għall-insolvenza u s-salvataġġ tal-kumpaniji bil-ħsieb li jitħaffu dawn il-proċedimenti u jiġu adattati għal "diġitali b'mod awtomatiku", inkluż a) reviżjoni tal-Kodiċi tal-Insolvenza biex jiġu ottimizzati l-proċedimenti ta' insolvenza, li tirrifletti wkoll it-traspożizzjoni tad-Direttiva 2019/1023 u l-istabbiliment ta' proċedimenti purament elettroniċi; (b) jinkariga lill-Amministratur tal-Insolvenza bil-kompitu li jfassal pjan ta' likwidazzjoni, b'miri marbuta biż-żmien, għar-rilaxx tal-assi li jikkostitwixxu l-proprjetà tal-insolvenza; (c) is-simplifikazzjoni tal-proċedura għall-eżami tal-obbligazzjonijiet u l-klassifikazzjoni tal-pretensjonijiet fil-proċedimenti ta' insolvenza, billi l-Amministratur tal-Insolvenza jingħata r-responsabbiltà li jissottometti flimkien mal-lista ta' pretensjonijiet rikonoxxuti proposta għall-klassifikazzjoni tagħhom, li tippermetti lill-imħallef, f'każ ta' qbil u fin-nuqqas ta' kwalunkwe kontestazzjoni, japprova ż-żewġ dokumenti, u b'hekk jippermetti proċedura aktar flessibbli; d) l-istituzzjoni ta' tqassim parzjali obbligatorju meta l-proprjetà tal-insolvenza tkun parti mir-rikavat tal-likwidazzjoni tal-assi b'valur ta' EUR 10 000 jew aktar, li s-sjieda tagħhom ma tkunx ikkontestata u l-proċedura ma tkunx f'pożizzjoni li tagħmel tqassim finali; (e) rieżami tar-reġim preventiv tad-dritt ta' ritenzjoni meta tiġi ffaċċjata b'ipoteka (Código Civil); (f) it-tnaqqis tar-restrizzjonijiet fuq l-eżerċizzju tal-prattikanti fl-insolvenza. (g) it-tneħħija ta' restrizzjonijiet fl-istadju taċ-ċitazzjoni, tistabbilixxi bħala regola s-servizz elettroniku ta' persuni ġuridiċi, b'mod partikolari fi proċedimenti ta' insolvenza (CPC); (h) il-ħolqien u l-operat ta' awli speċjalizzati fil-qrati superjuri għal kwistjonijiet kummerċjali. l-ESE jipproċedi u jadattahom għal "diġitali b'mod awtomatiku", inklużi
18.4	TD-C18-r33	M	Dħul fis-seħħ tal-pakkett leġislattiv dwar it-tneħħija tal-ostakli għal-liċenzjar	Dħul fis-seħħ tal-pakkett leġislattiv dwar it-tneħħija tal-ostakli għal-liċenzjar				Q3	2025	Id-dħul fis-seħħ tal-leġiżlazzjoni dwar it-tneħħija tal-ostakli għal-liċenzjar, identifikati fir-rapport tal-grupp ta' ħidma stabbilit b'ordni konġunta tal-membri tal-gvern responsabbli

18.5	TD-C18-i01	M	Sistema tal-IT modernizzata għall-investigazzjoni kriminali	Sistema tal-IT modernizzata għal investigazzjoni kriminali li qed topera				Q4	2023	Il-bidu tal-operat ta' sistema tal-IT modernizzata għal investigazzjonijiet kriminali. Il-modernizzazzjoni tinkludi l-implimentazzjoni tal-interfaċċji u t-titjib tas-sistemi ta' interċettazzjoni u l-iżgurar tal-interoperabbiltà mal-kontropartijiet Ewropej u internazzjonali
18.6	TD-C18-i01	M	Sistema ta' informazzjoni "Intrapriża 2.0"	Sistema ta' informazzjoni "Intrapriża 2.0" li qed titħaddem				Q1	2024	Dħul fis-seħħ tas-sistema ta' informazzjoni "Intrapriża 2.0", li hija pjattaforma ġdida li tinkludi informazzjoni tal-kumpanija dwar iċ-ċiklu tal-ħajja tan-negozji (ħolqien, ġestjoni u terminazzjoni).
18.7	TD-C18-i01	M	Sistema ġdida ta' informazzjoni għat-trasformazzjoni diġitali tal-Qrati u tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku	Sistema ta' informazzjoni ġdida għat-trasformazzjoni diġitali tal-Qrati u tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku li qed topera				Q4	2025	Dħul fis-seħħ ta' sistema ġdida ta' informazzjoni għat-trattament ta' proċedimenti ġudizzjarji elettroniċi. Is-sistema l-ġdida ta' informazzjoni għandha tkun disponibbli f'madwar 400 qorti u unità ta' prosekuzzjoni, għat-trattament ta' proċedimenti ġudizzjarji elettroniċi li jkopru l-ġurisdizzjonijiet kollha, il-passi proċedurali (inkluża l-investigazzjoni) u l-korpi ġudizzjarji u għandha tintuża mill-imħallfin, il-prosekuturi, l-uffiċjali tal-qorti u r-rappreżentanti. Il-komunikazzjonijiet kollha tal-Qorti mal-partijiet ikkonċernati għandhom jiġu diġitalizzati.
18.8	TD-C18-i01	M	Implimentazzjoni tal-Pjan Teknoloġiku l-ġdid	Implimentazzjoni tal-Pjan Teknoloġiku l-ġdid				Q4	2025	L-implimentazzjoni tal-Pjan Teknoloġiku l-ġdid għat-Tagħmir u l-Infrastrutturi tal-Ġustizzja bid-dħul fis-seħħ tal-komponenti li ġejjin: (a) Ċentru tad-*Data* ġdid; (b) Pjattaforma ta' *Data* Miftuħa għall-ġustizzja; (c) Sistema ta' Ġestjoni tal-Informazzjoni għall-entitajiet kollha fil-Ġustizzja; (d) Ġestjoni tal-identità diġitali u (e) Sistema għall-irkupru u l-ġestjoni ta' assi maqbuda fi proċedimenti ġudizzjarji
18.9	TD-C18-i01	M	Pjattaformi ta' ġestjoni tal-għarfien fil-ġustizzja	Pjattaformi ta' ġestjoni tal-għarfien fil-ġustizzja li qed joperaw				Q4	2025	Il-bidu tal-operat tal-pjattaformi ta' ġestjoni tal-għarfien li ġejjin: (a) Servizzi ta' appoġġ kondiviżi (b) Statistika u indikaturi (c) Pjattaforma ta' ġestjoni tal-informazzjoni (sistema ta' ġestjoni tad-dokumenti)

S. KOMPONENT 19: Amministrazzjoni Pubblika Diġitali

Dan il-komponent tal-pjan Portugiż għall-irkupru u r-reżiljenza jindirizza l-isfida tal-ħtieġa li jiġu pprovduti servizzi pubbliċi aħjar, aktar sempliċi u aktar diġitali. Filwaqt li l-Portugall jinsab f'pożizzjoni tajba fir-rigward tal-forniment tas-servizzi diġitali, il-frammentazzjoni u d-duplikazzjoni tar-rekwiżiti jibqgħu ostakli ewlenin għal amministrazzjoni pubblika effiċjenti u orjentata lejn il-klijent. Dan il-komponent għandu l-għan li jindirizza dawn l-isfidi.

Il-komponent jimmira lejn servizz pubbliku aħjar, permezz tat-trawwim tal-użu ta' soluzzjonijiet teknoloġiċi u t-tisħiħ tal-prossimità għal aċċess aktar sempliċi, sigur, effettiv u effiċjenti għaċ-ċittadini u n-negozji, filwaqt li jitnaqqsu l-ispejjeż tal-kuntest. Barra minn hekk, għandha l-għan li tippromwovi l-effiċjenza, il-modernizzazzjoni, l-innovazzjoni u l-għoti tas-setgħa lill-amministrazzjoni pubblika, issaħħaħ ir-reżiljenza tagħha, ittejjeb il-ħiliet tal-impjegati taċ-ċivil u ssaħħaħ il-kontribut tal-Istat u tal-amministrazzjoni pubblika għat-tkabbir u l-iżvilupp ekonomiku u soċjali.

Dan il-komponent huwa ċċentrat fuq l-implimentazzjoni tal-paradigma "diġitali b'definizzjoni" u l-prinċipju ta' "darba biss" fl-amministrazzjoni pubblika Portugiża, filwaqt li jsir investiment fit-titjib tal-ħiliet tal-forza tax-xogħol.

Dan il-komponent jikkontribwixxi biex jiġu indirizzati r-Rakkomandazzjonijiet Speċifiċi għall-Pajjiżi dwar:

- il-prijoritizzazzjoni ta' nfiq li jiffavorixxi t-tkabbir (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 1, 2019 u 2020), billi jinħasdu l-kisbiet fl-effiċjenza li jirriżultaw mid-diġitalizzazzjoni;
- it-titjib tal-livell tal-ħiliet tal-popolazzjoni (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2019) fir-rigward tas-servizz ċivili;
- l-iffukar tal-investiment fuq it-tranżizzjoni diġitali (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 3, 2020), permezz ta' investiment f'sistemi ta' amministrazzjoni pubblika trasversali u settorjali; u
- it-tnaqqis tal-piż regolatorju u amministrattiv fuq in-negozju (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 4, 2019) billi jiġu ssimplifikati u jsiru aktar effiċjenti r-relazzjonijiet bejn in-negozji u l-awtoritajiet pubbliċi, b'mod partikolari permezz tal-implimentazzjoni tal-prinċipju ta' "darba biss".

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

S.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma tat-TD-r34: Servizzi pubbliċi diġitali, sempliċi, inklużivi u siguri għaċ-ċittadini u n-negozji

L-għan tar-riforma huwa li timplimenta l-paradigma "diġitali b'definizzjoni" fis-servizzi pubbliċi, li tagħmilha aktar orjentata lejn l-utent, iżżid l-aċċessibbiltà u tnaqqas il-piż amministrattiv għaċ-ċittadini u n-negozji, inkluż billi tiddependi fuq l-użu tas-servizzi cloud.

Ir-riforma għandha tikkonsisti fl-implimentazzjoni ta' miżuri biex jiġi żgurat li l-qafas legali meħtieġ ikun fis-seħħ għat-tranżizzjoni diġitali, b'mod partikolari għall-implimentazzjoni tal-portal diġitali uniku u l-"prinċipju ta' darba biss", permezz ta' proċess ikkoordinat bejn l-entitajiet pubbliċi msejjes fi Strateġija u Pjan ta' Azzjoni għat-Trasformazzjoni Diġitali fl-

Amministrazzjoni Pubblika għall-2021 sal-2023 u mill-2024 sal-2026, filwaqt li jiġu implimentati s-salvagwardji tas-sigurtà tal-informazzjoni meħtieġa, inklużi dawk speċifiċi għaċ-ċibersigurtà.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sat-30 ta' Settembru 2021.

<u>Riforma tat-TD-r35: Riforma funzjonali u organizzattiva tal-amministrazzjoni pubblika</u>

L-għan ta' din ir-riforma huwa li tirristruttura u tissimplifika s-servizzi pubbliċi biex tippromwovi amministrazzjoni pubblika moderna u aktar effiċjenti, filwaqt li tieħu wkoll vantaġġi mis-sinerġiji li jirriżultaw mill-implimentazzjoni tar-riforma TD-r34. Bħalissa hemm dispersjoni u sensji fid-dipartimenti tal-gvern ċentrali, li jwasslu għar-ripetizzjoni tas-servizzi fil-ministeri, u livell għoli ta' riġidità tal-mudelli tat-twettiq tax-xogħol fis-settur pubbliku, li jiddependi fuq linji ta' kmand stretti u li jwassal għal approċċi burokratiċi żejda.

Din ir-riforma għandha tirrevedi l-mudell tal-funzjonament tal-istat u l-amministrazzjoni pubblika b'mod ġenerali, biex ittejjeb is-sinerġiji u biex tisfrutta l-opportunitajiet maħluqa mit-teknoloġija. Dan għandu jinkludi ċ-ċentralizzazzjoni ta' servizzi komuni u kondiviżi, l-indirizzar tad-dispersjoni u s-sensja fid-dipartimenti tal-gvern ċentrali, l-ispeċjalizzazzjoni adegwata ta' entitajiet tal-amministrazzjoni pubblika settorjali diretti u indiretti skont l-oqsma ta' kompetenza, l-ispeċjalizzazzjoni tal-funzjonijiet kritiċi ta' appoġġ għall-attività tal-gvern u l-konċentrazzjoni tal-uffiċċji tal-gvern fi spazju fiżiku uniku u l-promozzjoni tal-awditjar intern u l-punt ta' riferiment, l-immirar tal-effiċjenza tal-proċess, it-titjib kontinwu u t-tixrid tal-aħjar prattiki ta' ġestjoni fost l-entitajiet tal-amministrazzjoni pubblika. Din ir-riforma għandha titwettaq permezz tal-ħolqien ta' Struttura tal-Missjoni (task force) għad-dijanjożi u d-definizzjoni ta' pjan għar-riorganizzazzjoni tas-servizzi tal-Istat ċentrali, li għandu jiġi ffinanzjat taħt it-TD-C19-i07.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2023.

<u>Riforma tat-TD-r36: Amministrazzjoni pubblika mogħtija s-setgħa li toħloq valur pubbliku</u>

Din ir-riforma għandha fil-mira t-titjib tal-ħiliet tal-impjegati taċ-ċivil, inkluż fil-ħiliet diġitali tagħhom, u timplimenta mudelli ta' ħidma ġodda (jiġifieri t-telexogħol). Din ir-riforma hija konformi mal-miżuri previsti fil-Komponent 6.

Din ir-riforma, riflessa fl-Istrateġija għall-Innovazzjoni u l-Modernizzazzjoni tal-Istat u l-Amministrazzjoni Pubblika ta' Lulju 2020, għandha ssaħħaħ l-istruttura tal-ġestjoni u t-taħriġ għall-impjegati taċ-ċivil u l-ġestjoni, billi tistabbilixxi l-istruttura għall-koordinazzjoni tal-attivitajiet ta' taħriġ (l-Instituto Nacional de Administração), li għandha tiġġestixxi l-promozzjoni kemm tat-taħriġ avvanzat bħall-ħila maniġerjali, ix-xjenza tad-*data*, il-korsijiet ta' speċjalizzazzjoni, u billi tapprofondixxi l-programm Equfica AP sabiex ittejjeb il-livell tal-kwalifiki tal-impjegati taċ-ċivil, fit-terminu qasir/medju. B'mod parallel, din ir-riforma għandha l-għan li tisfrutta l-potenzjal tat-telexogħol fis-servizz ċivili.

Hija intrinsikament marbuta mal-investiment TD-C19-i07 – L-emanċipazzjoni tal-amministrazzjoni pubblika, li tipprevedi programmi ta' kapaċità diġitali, programmi ta' internships professjonali, taħriġ maniġerjali avvanzat u ogħla u t-tisħiħ tal-ħiliet tal-impjegati taċ-ċivil b'mod ġenerali.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sat-30 ta' Ġunju 2021.

<u>Investiment TD-C19-i01: Tfassil mill-ġdid tas-servizzi pubbliċi u konsulari</u>

L-għan ta’ dan l-investiment huwa li jimplimenta l-paradigma diġitali skont id-definizzjoni fl-interazzjoni bejn il-partijiet interessati u l-amministrazzjoni pubblika Portugiża, bil-għan li tiżdied l-effiċjenza u titnaqqas il-burokrazija. Għandha wkoll l-għan li żżid l-effiċjenza tas-servizzi konsulari u li tiżgura t-tranżizzjoni diġitali tal-entitajiet taħt il-kontroll tal-Ministeru tal-Affarijiet Barranin.

Din il-miżura għandha tirrevedi l-front office tas-servizzi pubbliċi u konsulari billi tistabbilixxi kapaċità ta’ rispons omnichannel (portal diġitali uniku, ċentru telefoniku u servizzi personali), flimkien ma’ sistema ta’ governanza trasversali, filwaqt li tieħu vantaġġ mill-cloud computing u fuq l-użu tan-networks 5G, biex tinnova, ittejjeb il-kwalità u tnaqqas l-asimmetriji fil-forniment tas-servizzi pubbliċi. Dan l-investiment għandu jinkludi wkoll it-twaqqif ta’ Espaços cidadão u Lojas do Cidadão ġodda fi spazji ġodda effiċjenti fl-enerġija.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta’ Marzu 2026.

Investiment TD-C19-i02: Servizzi elettroniċi sostenibbli

L-objettiv ta’ dan l-investiment huwa li jipprovdi l-appoġġ ta’ back office meħtieġ għall-investiment preċedenti u jimmira lejn it-tisħiħ tal-valorizzazzjoni u l-isfruttament tad-*data* mis-servizzi pubbliċi, it-tisħiħ tal-interoperabbiltà u l-kondiviżjoni tad-*data*, kif ukoll l-interoperabbiltà ma’ entitajiet esterni u transfruntiera (konnessjoni mal-portal Ewropew uniku tad-*data*).

Dan l-investiment jibni fuq ir-riforma tat-TD-r34 fl-istabbiliment ta’ ġestjoni kkoordinata tal-ekosistema tad-*data* tal-amministrazzjoni pubblika, li tinkorpora soluzzjonijiet ta’ identifikazzjoni siguri, mekkaniżmi ta’ kontroll tal-aċċess għad-*data* u informazzjoni statistika. Hija għandha tippromwovi l-użu mill-ġdid tad-*data* miġbura mill-awtoritajiet pubbliċi, filwaqt li timplimenta l-prinċipju ta’ “darba biss” billi tiddependi fuq l-interoperabbiltà u l-integrazzjoni tas-sistemi tal-IT, u twessa’ l-użu ta’ soluzzjonijiet ta’ identifikazzjoni elettronika. Barra minn hekk, hija għandha tippromwovi d-*data* miftuħa u d-disponibbiltà tad-*data* għal finijiet ta’ riċerka, filwaqt li trawwem il-ħiliet tax-xjenza tad-*data*.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta’ Marzu 2026.

TD-C19-i03: It-tisħiħ tal-qafas ġenerali taċ-ċibersigurtà

L-għan ta’ dan l-investiment huwa li jtejjeb l-istandards u l-proċeduri tas-sigurtà tal-informazzjoni għad-*data* online. L-investiment huwa marbut mal-investimenti TD-C19-i01 u TD-C19-i02.

Din il-miżura għandha l-għan li ssaħħaħ l-għoti tas-setgħa nazzjonali fiċ-ċibersigurtà u s-sigurtà tal-informazzjoni, u li toħloq il-kundizzjonijiet fiżiċi u teknoloġiċi għall-implimentazzjoni u l-operazzjonalizzazzjoni ta’ mudell ġdid ta’ koordinazzjoni taċ-ċibersigurtà u tas-sigurtà tal-informazzjoni. Għandu jinkludi erba’ miżuri:

- Żieda fil-bini tal-kapaċità fiċ-ċibersigurtà u s-sigurtà tal-informazzjoni, permezz tal-ħolqien ta’ ċentri ta’ kompetenza għall-iżvilupp ta’ soluzzjonijiet taċ-ċibersigurtà għall-SMEs u l-amministrazzjoni pubblika;
- Titjib tas-sigurtà fil-ġestjoni taċ-ċiklu tal-ħajja tal-informazzjoni billi tiġi żviluppata l-kapaċità nazzjonali ta’ kriptografija u l-kontroll fuq informazzjoni klassifikata;
- Implimentazzjoni tal-qafas ta’ referenza nazzjonali taċ-ċibersigurtà (skont ir-riforma TD-r34) billi tiġi stabbilita s-sistema Nazzjonali taċ-Ċertifikazzjoni taċ-Ċibersigurtà, inkluża l-akkreditazzjoni tal-korpi (fl-allinjament u l-ingranaġġ tal-miżuri inklużi fil-komponent 16); u

- Il-ħolqien tal-kundizzjonijiet fiżiċi u teknoloġiċi għall-operazzjonalizzazzjoni tal-mudell il-ġdid ta' koordinazzjoni taċ-ċibersigurtà u tas-sigurtà tal-informazzjoni (bis-setgħa sħiħa tal-awtoritajiet il-ġodda rilevanti).

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Marzu 2026.

TD-C19-i04: Infrastruttura diġitali kritika effiċjenti, sigura u kondiviża

L-objettiv ta' dan l-investiment huwa li tiżdied ir-reżiljenza tal-infrastrutturi diġitali kritiċi, jiġifieri n-networks ta' komunikazzjoni ta' emerġenza u ta' sigurtà, kif ukoll tan-network tal-kompjuter tal-gvern (RING).

Dan l-investiment għandu jimmira lejn in-network tal-IT tal-gvern, itejjeb il-kopertura u l-kapaċità tan-network tal-Komunikazzjonijiet ta' Emerġenza tal-Istat u tan-network tas-sigurtà interna nazzjonali u jirrevedi l-arkitettura tas-sistemi tal-informazzjoni u l-proċessi tal-forzi tas-sigurtà. Din tinkludi:

- It-tiġdid tas-sistemi teknoloġiċi għall-ġestjoni u l-kontroll tal-fruntieri, il-kooperazzjoni tal-pulizija u dik ġudizzjarja;
- Il-proġett taċ-Ċentri Operazzjonali 112 – aġġornament biex jiġu indirizzati standards ġodda (Ġenerazzjoni Ġdida 112);
- Il-proġett tan-Network Nazzjonali tas-Sigurtà Interna – l-adegwatezza tas-sistemi tal-arkitettura tal-IT u l-għodod teknoloġiċi, u l-kostruzzjoni u l-operazzjonalizzazzjoni ta' ċentru tad-*data* ġdid;
- Il-proġett tan-Network ta' Komunikazzjonijiet ta' Emerġenza tal-Istat (SIRESP) – l-investiment għandu jinkludi l-promozzjoni tal-bidla fit-teknoloġija tal-infrastruttura terrestri SIRESP (is-sinsla), mill-E1 sal-PI (il-Protokoll tal-Internet), il-ħolqien ta' Ċentru għall-Irkupru tad-Diżastri għas-sistemi ta' informazzjoni assoċjati mas-SIRESP, kif ukoll l-implimentazzjoni ta' raġġi erteżjani f'xi siti tan-network, billi jiġu sostitwiti l-konnessjonijiet tar-ram u tal-fibra ottika, sabiex tiġi żgurata sistema ta' sensji;
- L-implimentazzjoni ta' Servizzi Kondiviżi fil-Forzi u s-Servizzi tas-Sigurtà, l-eliminazzjoni tas-sensji fi proċessi tekniċi, il-ħolqien ta' sistemi komuni u t-tnaqqis tal-ispejjeż operattivi; u
- Ċirku – Riġenerazzjoni u evoluzzjoni tal-infrastruttura teknoloġika u s-sistemi tal-informazzjoni taċ-Ċentru tal-Gvern għall-Ġestjoni tan-Network tal-IT, it-taħriġ tal-impjegati, il-forniment ta' sistema multimedjali integrata, u sistemi ta' komunikazzjoni u governanza siguri.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Marzu 2026.

TD-C19-i05: It-tranżizzjoni diġitali tal-amministrazzjoni pubblika ta' Madeira

L-objettiv ta' dan l-investiment huwa li jkun hemm amministrazzjoni pubblika aktar reżiljenti, li tagħmel it-teknoloġiji diġitali disponibbli għall-forniment ta' servizzi pubbliċi.

Dan l-investiment isegwi l-approċċ adottat fl-investimenti TD-C19-i01 sa i03, bil-għan li jimmodernizza l-infrastruttura kritika u l-arkitettura tal-IT, jagħmel l-għodod diġitali disponibbli skont il-ħtiġijiet tal-amministrazzjoni pubblika u ċ-ċittadini, it-titjib tal-ħiliet tar-riżorsi umani (b'mod partikolari fil-qasam tal-ħiliet diġitali), id-disponibbiltà tas-servizzi pubbliċi omnicali u l-interoperabbiltà u l-konnettività. Din il-miżura għandha tipprovdi lill-amministrazzjoni pubblika tar-reġjun bl-infrastruttura, l-għodod, l-interoperabbiltà tas-servizzi u l-għarfien espert biex jiġi żgurat il-forniment ta' servizzi pubbliċi diġitali, filwaqt li jiġi żgurat l-allinjament mar-rekwiżiti taċ-ċibersigurtà fir-riforma tat-TD-r34 u t-TD-C19-i03 tal-Investiment.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sat-30 ta' Ġunju 2025.

TD-C19-i06: Tranżizzjoni diġitali tal-amministrazzjoni pubblika fl-Azores

L-objettiv ta' dan l-investiment huwa li jappoġġa t-tranżizzjoni diġitali tas-settur pubbliku u jnaqqas il-piż amministrattiv biex jipprovdi servizz pubbliku aħjar liċ-ċittadini u lin-negozji.

Din il-miżura għandha tappoġġa t-tranżizzjoni diġitali tas-servizz pubbliku, anki bl-approċċ omnikanal, li jiddependi fuq servizzi diġitali interoperabbli fejn is-servizzi tranżazzjonali huma disponibbli online. Għandu jfassal mill-ġdid is-servizz pubbliku biex jippermetti servizzi aktar sempliċi u aktar aġli u għandu jżid il-kundizzjonijiet teknoloġiċi għad-dematerjalizzazzjoni tal-impjiegi fis-servizz ċivili, billi jipprovdi ambjent ta' ħidma virtwali u taħriġ tal-persunal (bħal ħiliet diġitali, ġestjoni u xogħol kollaborattiv). Sabiex tiġi żgurata s-sigurtà tad-*data*, għandu jiġi stabbilit ċentru tal-operazzjonijiet taċ-ċibersigurtà.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

TD-C19-i07: Amministrazzjoni pubblika mogħtija s-setgħa li toħloq valur pubbliku

L-għan ta' dan l-investiment huwa li jiġi żgurat li s-servizz ċivili jkollu l-għarfien meħtieġ, b'mod partikolari fir-rigward tal-ħiliet maniġerjali u t-teknoloġija, biex jipprovdi servizz ta' kwalità għolja lill-pubbliku.

Dan l-investiment għandu l-għan li jiżviluppa l-offerta ta' taħriġ għall-ħaddiema u l-maniġers fl-amministrazzjoni pubblika, jippromwovi l-attrazzjoni tat-talent permezz tal-offerta ta' programmi ta' traineeship u jippromwovi t-telexogħol. B'mod partikolari, għandu jinkludi programmi ta' abilitazzjoni diġitali, taħriġ maniġerjali ogħla u avvanzat, u t-taħriġ ġenerali u t-titjib tal-ħiliet tal-impjegati taċ-ċivil.

Din il-miżura tinkludi wkoll il-ħolqien taċ-Ċentru ta' Kompetenza għall-Ippjanar, il-Politika u l-Prospettiva fl-Amministrazzjoni Pubblika, rilevanti biex jissaħħu l-kapaċitajiet ta' appoġġ għad-definizzjoni u l-implimentazzjoni tal-politiki pubbliċi, l-evalwazzjoni tal-politika u l-previżjoni.

Barra minn hekk, kif imsemmi fir-riforma tad-DT-r35, għandha tiġi stabbilita struttura ta' missjoni biex tappoġġa r-riorganizzazzjoni tas-servizzi pubbliċi taħt dan l-investiment.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Marzu 2026.

S.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Numru Sekwenzjal i	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
19.1	TD-C19-i01	T	Servizzi pubbliċi disponibbli b'mod simplifikat u koerenti permezz ta' kanali differenti		Numru	0	5	Q4	2022	L-għadd ta' servizzi li huma rreġistrati fil-Katalogu tal-Entità u tas-Servizzi mtejjeb u li huma disponibbli permezz ta' diversi mezzi: Portal uniku tas-servizzi diġitali, ċentru ta' kuntatt, Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão . Dan l-indikatur jimplika tfassil mill-ġdid ta' dawn is-servizzi skont il-prinċipju ta' "darba biss" u li dawn isiru disponibbli f'approċċ omnikanal
19.2	TD-C19-i01	T	Servizzi pubbliċi disponibbli b'mod simplifikat u koerenti permezz ta' kanali differenti		Numru	5	25	Q1	2026	L-għadd ta' servizzi li huma rreġistrati fil-Katalogu tal-Entità u tas-Servizzi mtejjeb u li huma disponibbli permezz ta' diversi mezzi: Portal uniku tas-servizzi diġitali, ċentru ta' kuntatt, *Lojas do Cidadão / Espaços Cidadão* . Dan l-indikatur jimplika tfassil mill-ġdid ta' dawn is-servizzi skont il-prinċipju ta' "darba biss" u li dawn isiru disponibbli f'approċċ omnikanal
19.3	TD-C19-i01	M	Mudell ta' ġestjoni Konsulari ġdid fis-seħħ	Mudell ta' ġestjoni Konsulari ġdid fis-seħħ				Q1	2026	Implimentazzjoni sħiħa tal-mudell il-ġdid ta' ġestjoni konsulari: i) Servizzi konsulari Dematerializzati disponibbli għal ċittadini/persuni li mhumiex ċittadini barra mill-pajjiż bi 80 % tas-servizzi pprovduti mill-Ministeru tal-Affarijiet Barranin diġitalizzati; ii) *Centro de Atendimento* funzjonament konsulari u disponibbli f'mill-inqas 15 pajjiż.
19.4	TD-C19-i02	T	Servizzi pubbliċi aċċessibbli b'mod sigur permezz tal-identità elettronika u li jirrispettaw il-prinċipju ta' "darba biss"		Numru	0	5	Q3	2022	L-għadd ta' servizzi pubbliċi diġitali disponibbli għaċ-ċittadini u n-negozji li jużaw mill-ġdid id-*data* disponibbli fil-katalogu tal-IAP (disponibbli fuq iap.gov.pt), koperti mill-identità elettronika (meta tintalab mis-servizzi) u mis-Sistema għall-Kontroll tad-*Data* Personali fl-Amministrazzjoni Pubblika, u l-pubblikazzjoni ta' *data* miftuħa fuq www.dados.gov.pt.

19.5	TD-C19-i02	T	Servizzi pubbliċi aċċessibbli b'mod sigur permezz tal-identità elettronika u li jirrispettaw il-prinċipju ta' "darba biss"		Numru	5	25	Q1	2026	L-għadd ta' servizzi pubbliċi diġitali disponibbli għaċ-ċittadini u n-negozji li jużaw mill-ġdid id-*data* disponibbli fil-katalogu tal-IAP (disponibbli fuq iap.gov.pt, koperti mill-identità elettronika (meta tintalab mis-servizzi) u mis-Sistema għall-Kontroll tad-*Data* Personali fl-Amministrazzjoni Pubblika, u l-pubblikazzjoni ta' *data* miftuħa fuq www.dados.gov.pt.
19.6	TD-C19-i02	T	Infrastruttura ta' informazzjoni territorjali		Numru	0	150	Q1	2026	L-għadd ta' sorsi ta' *data* integrati fl-infrastruttura tal-informazzjoni territorjali li tkopri informazzjoni demografika, soċjali u ekonomika. Is-sorsi tad-*data* jinkludu mikrodata amministrattiva u tal-istħarriġ (tipikament fil-livell individwali jew fil-livell ta' organizzazzjoni/intrapriża) li qed tiġi integrata progressivament fl-Istatistika tal-Portugall (permezz tal-Infrastruttura tad-*Data* Nazzjonali tiegħu), li tvarja mis-Sigurtà Soċjali, l-Awtorità tat-Taxxa, u diversi korpi tal-amministrazzjoni pubblika tal-oqsma governattivi tal-Edukazzjoni, ix-Xogħol, is-Saħħa u l-Ġustizzja, fost l-oħrajn, u li tespandi s-snin koperti (informazzjoni annwali jew infra-annwali) sa fejn ikun possibbli. Kull sors ta' *data* għandu jiġi stabbilizzat (it-trażmissjoni), ittrattat u analizzat sabiex ikun lest għall-integrazzjoni u l-produzzjoni ta' informazzjoni statistika fl-aktar livell granulari, speċjalment tul id-dimensjoni reġjonali
19.7	TD-C19-i03	T	Taħriġ ta' speċjalisti tal-IT biex jissaħħu ċ-ċibersigurtà u l-kapaċitajiet tas-sigurtà tal-informazzjoni		Numru	0	9 800	Q1	2026	L-għadd ta' speċjalisti tal-IT imħarrġa fin-network ta' seba' ċentri ta' kompetenza taċ-ċibersigurtà li għadhom kif inħolqu. Iċ-ċentri jipprovdu ħiliet avvanzati fiċ-ċibersigurtà u s-sigurtà tal-informazzjoni permezz ta' taħriġ u programmi ta' internship fiċ-Ċentru Nazzjonali taċ-Ċibersigurtà (CNCS) għall-impjegati tal-ICT tal-Amministrazzjoni Pubblika (taħriġ wiċċ imb wiċċ jew telematiku)
19.8	TD-C19-i03	T	Adozzjoni tas-soluzzjoni kriptografika Portugiża mill-awtoritajiet pubbliċi		Numru	0	150	Q1	2026	Numru ta' awtoritajiet pubbliċi li huma pprovduti b'tagħmir kriptografiku li huwa konformi mar-rekwiżiti legali [*Resolução do Conselho de Ministros, n.º 16/96, de 22 de março - Instruções para a Segurança Nacional, Segurança das Telecomunicações (SEGNAC 3) , Capítulo 3*/riżoluzzjoni tal-Kunsill tal-Ministri, nru 16/96, 22 ta' Marzu - Struzzjonijiet għas-Sigurtà Nazzjonali, Sigurtà tat-Telekomunikazzjonijiet (SEGNAC 3), Kapitolu 3].

19.9	TD-C19-i03	T	Implimentazzjoni tal-Qafas Nazzjonali taċ-Ċibersigurtà		Numru	0	47	Q1	2026	L-għadd ta' entitajiet ġodda fl-amministrazzjoni pubblika koperti mill-Qafas Nazzjonali taċ-Ċibersigurtà (ara r-riforma TD-r34). Dawn l-entitajiet għandhom ikunu meħtieġa jipproduċu indikaturi taċ-ċibersigurtà, jimplimentaw il-qafas regolatorju nazzjonali u tal-UE dwar iċ-ċibersigurtà, inkluż permezz ta' korpi ta' valutazzjoni tal-konformità u awdituri ġodda, kif ukoll billi jiddefinixxu u jimmonitorjaw il-mudell ta' governanza kollaborattiva u ta' kondiviżjoni tal-informazzjoni għas-sigurtà tal-għarfien u tal-informazzjoni.
19.10	TD-C19-i03	M	Tlestija tal-bini tal-awtoritajiet taċ-ċibersigurtà u tas-sigurtà tal-informazzjoni	Tlestija tal-bini tal-awtoritajiet taċ-ċibersigurtà u tas-sigurtà tal-informazzjoni				Q1	2026	It-tlestija tax-xogħol ta' bini u l-installazzjoni ta' tagħmir bil-kundizzjonijiet teknoloġiċi u ta' sigurtà xierqa għall-bini tat-tliet awtoritajiet taċ-ċibersigurtà u tas-sigurtà tal-informazzjoni.
19.11	TD-C19-i04	T	Sistema sigura ta' komunikazzjoni mobbli għall-impjegati tal-gvern		%	0	95	Q2	2022	Perċentwal ta' impjegati taż-żona tal-gvern b'aċċess għal sistema sigura ta' komunikazzjoni bil-vuċi, bil-messaġġi u bil-vidjo.
19.12	TD-C19-i04	M	Tlestija ta' titjib fl-infrastrutturi diġitali kritiċi	Tlestija tal-aġġornamenti tan-Network Nazzjonali tas-Sigurtà Interna u tan-Network ta' Emerġenza tal-Komunikazzjonijiet tal-Istat				Q4	2023	Tlestija ta' aġġornamenti għal infrastrutturi diġitali kritiċi: i) 60 % tal-implimentazzjoni ta' kapaċità addizzjonali fin-Network Nazzjonali ta' Sigurtà Interna inkluż il-kapaċità għolja tal-ipproċessar tad-*data*, ir-reżiljenza u s-sigurtà: iii) 55 % tal-implimentazzjoni tal-kopertura territorjali sħiħa, il-kapaċità u s-sensji tan-Network ta' Emerġenza tal-Komunikazzjonijiet tal-Istat.
19.13	TD-C19-i04	M	Tlestija ta' titjib fl-infrastrutturi diġitali kritiċi	Tlestija tal-aġġornamenti tan-Network Nazzjonali tas-Sigurtà Interna u tan-Network ta' Emerġenza tal-Komunikazzjonijiet tal-Istat				Q4	2025	Tlestija ta' aġġornamenti għal infrastrutturi diġitali kritiċi: i) Id-dħul fis-seħħ ta' kapaċità addizzjonali fin-Network Nazzjonali tas-Sigurtà Interna inkluża l-kapaċità għolja tal-ipproċessar tad-*data*, ir-reżiljenza u s-sigurtà: ii) Implimentazzjoni ta' arkitetturi, sistemi u għodod teknoloġiċi ġodda bil-kapaċità ta' awtomatizzazzjoni u sofistikazzjoni intelliġenti; iii) Network ta' Emerġenza tal-Komunikazzjonijiet tal-Istat: il-kisba ta' kopertura territorjali sħiħa u t-titjib tal-kapaċità tagħha u s-sensji tagħha
19.14	TD-C19-i04	M	Titjib tas-sistema tal-IT tal-forzi u s-servizzi tas-sigurtà	Titjib tas-sistemi tal-IT tal-forzi u s-servizzi tas-sigurtà				Q4	2024	Titjib tas-sistemi tal-IT tal-forzi tas-sigurtà u s-servizzi: a) Dħul fis-seħħ tas-sistemi tal-IT SEF imġedda (ġestjoni u kontroll tal-fruntieri, kooperazzjoni tal-pulizija u ġudizzjarja u s-Sistema Ewropea Komuni tal-Asil) b) Servizzi kondiviżi tal-IT fil-forzi u s-servizzi tas-sigurtà

19.15	TD-C19-i04	M	Tisħiħ taċ-ċentru ta' ġestjoni tan-network tal-IT tal-Gvern (RING)	Tisħiħ taċ-ċentru ta' ġestjoni tan-network tal-IT tal-Gvern (RING)				Q1	2026	L-għan huwa li jissaħħaħ ir-RING billi jiġu aġġornati l-ħames infrastrutturi teknoloġiċi kritiċi ta' RING (protezzjoni tal-firewall; informatika, ħżin u backup; telefonija VoIP; vidjokonferenzi; u l-ekosistema tal-applikazzjoni) u l-cloud) u l-aġġornament tal-evoluzzjoni tas-sistemi ta' informazzjoni ewlenin
19.16	TD-C19-i05-RAM	T	Servizzi pubbliċi għaċ-ċittadini, il-viżitaturi u n-negozji fl-ARM		Numru	0	5	Q2	2025	Għadd ta' servizzi pubbliċi diġitalizzati simplifikati ġodda disponibbli għaċ-ċittadini u n-negozji
19.17	TD-C19-i05-RAM	M	Modernizzazzjoni tal-infrastruttura kritika u l-arkitettura tal-kompjuter tas-servizzi pubbliċi fl-ARM	Modernizzazzjoni tal-infrastruttura kritika u l-arkitettura tal-kompjuter tas-servizzi pubbliċi fl-ARM				Q2	2025	It-tlestija tat-tranżizzjoni diġitali fl-amministrazzjoni pubblika ARM, li tinkludi: - Introduzzjoni ta' 5G u fibra ottika fl-ARM - Ċentru ta' sorveljanza ta' kontroll mobbli għal nirien fil-foresti - Iċ-ċentralizzazzjoni u t-tiġdid taċ-ċentri tad-*data* eżistenti tal-amministrazzjoni pubblika reġjonali - Implimentazzjoni tal-arkitettura taċ-ċibersigurtà (ara r34) - Konnettività f'bini ta' amministrazzjoni pubblika reġjonal - Għodod ta' mobbiltà diġitali għall-impjegati tas-settur pubbliku - Taħriġ diġitali għall-impjegati tas-settur pubbliku - It-twassil ta' sistema tal-IT għall-ġestjoni tal-finanzi pubbliċi - It-twassil ta' sistema ta' ġestjoni ta' proprjetà pubblika - L-interoperabbiltà tas-sistema ġudizzjarja ARM mas-sistemi nazzjonali tal-IT - Proġett ta' konnessjoni intelliġenti AP
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Id-diġitalizzazzjoni tal-amministrazzjoni pubblika reġjonali tal-ARA	Id-diġitalizzazzjoni tal-amministrazzjoni pubblika reġjonali tal-ARA				Q4	2025	Tlestija ta' ħames proġetti: - APR + amministrazzjoni pubblika aċċessibbli, inklużiva u miftuħa - APR + servizzi pubbliċi aktar aġli - APR+ Proactiva - Portal mobbli għall-amministrazzjoni pubblika reġjonali - APR + adattat għall-futur

19.19	TD-C19-i07	T	Programm ta' traineeship għall-gradwati		Numru	0	1 500	Q4	2023	L-għadd ta' gradwati li ffrekwentaw il-programm ta' traineeship tal-amministrazzjoni pubblika stabbilit taħt ir-Resolução do Conselho de Ministros Nru 11/2021
19.20	TD-C19-i07	T	Impjegati tas-servizz pubbliku fit-telexogħol		%	0	25	Q4	2023	Perċentwal ta' ħaddiema b'funzjonijiet kompatibbli mat-telexogħol li jaħdmu b'mod effettiv fit-telexogħol
19.21	TD-C19-i07	T	Taħriġ għall-impjegati tal-amministrazzjoni pubblika		Numru	0	114 000	Q1	2026	L-għadd ta' parteċipanti fit-taħriġ fil-programmi ta' bini tal-kapaċità li ġejjin: - *Programa de capacitação digital* - Edukazzjoni avvanzata u għolja fil-ġestjoni - Taħriġ għal *Lojas do Cidadão/Espaços Cidadão* - il-programm *Qualifica AP* - PlanAPP – proġett ta' ħiliet fl-ippjanar u l-prospettiva
19.22	TD-C19-r34	M	Dħul fis-seħħ tal-qafas legali għat-trasformazzjoni diġitali tal-Amministrazzjoni Pubblika	Dħul fis-seħħ tal-qafas legali għat-trasformazzjoni diġitali tal-Amministrazzjoni Pubblika				Q3	2021	Dħul fis-seħħ tal-qafas legali għat-trasformazzjoni diġitali tal-amministrazzjoni pubblika: i) L-istrateġija u l-pjan ta' azzjoni trasversali għat-trasformazzjoni diġitali tal-amministrazzjoni pubblika u ii) Il-pakkett leġislattiv (inkluż ir-regolament dwar is-CNCS) dwar il-Qafas Nazzjonali taċ-Ċibersigurtà, li jibni fuq il-Liġi 46/2018
19.23	TD-C19-r35	M	Dħul fis-seħħ tal-pakkett leġiżlattiv għar-riorganizzazzjoni tal-amministrazzjoni pubblika	Dħul fis-seħħ tal-pakkett leġiżlattiv għar-riorganizzazzjoni tal-amministrazzjoni pubblika				Q4	2023	Dħul fis-seħħ tal-leġislazzjoni meħtieġa għall-implimentazzjoni tal-bidliet funzjonali u organizzattivi tal-amministrazzjoni pubblika ċentrali fuq il-bażi tar-rapport mogħti mill-*Estrutura de missão* maħluq mir-riżoluzzjoni tal-Kunsill tal-Ministri
19.24	TD-C19-r36	M	Stabbiliment tal-Istitut Nazzjonali tal-Amministrazzjoni, I.P.	Stabbiliment tal-Istitut Nazzjonali tal-Amministrazzjoni, I.P. b'att legali				Q2	2021	Stabbiliment permezz ta' att legali tal-*Instituto Nacional de Administração, IP*, li jippermetti l-attivitajiet ta' taħriġ għall-amministrazzjoni pubblika

T. KOMPONENT 20: Skola Diġitali

Fl-2019, il-Portugall kellu valuri taħt il-medji Ewropej f'termini tal-użu ta' kuljum tal-Internet (65 %), l-użu tas-servizzi pubbliċi online (41 %) u l-ispeċjalisti tal-ICT fis-suq tax-xogħol (2,4 %) (*data* tal-Eurostat/Osservatorju tal-Ħiliet Diġitali) u stabbilixxa miri ambizzjużi sal-2025 għal dawn l-indikaturi (80 %, 75 % u 5 % rispettivament). Fost l-ispeċjalisti tal-ICT fis-suq tax-xogħol, in-nisa ammontaw għal 18,3 % u l-irġiel 81,7 % (*data* tal-Eurostat).

L-objettivi tal-komponent huma li jinħolqu l-kundizzjonijiet għall-innovazzjoni edukattiva, pedagoġika u maniġerjali tas-sistema edukattiva primarja u sekondarja Portugiża. Dan għandu jinkiseb billi jiġu żviluppati l-ħiliet diġitali tal-għalliema, tal-istudenti u tal-persunal tal-iskejjel, billi jiġu integrati t-teknoloġiji diġitali fl-oqsma kurrikulari differenti, u billi jiġi pprovdut it-tagħmir xieraq. Min-naħa tiegħu, dan huwa mistenni li jikkontribwixxi għat-tranżizzjoni diġitali u għal tkabbir inklużiv u sostenibbli tal-ekonomija.

Il-komponent jikkontribwixxi biex tiġi indirizzata r-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż biex jitjieb il-livell tal-ħiliet tal-popolazzjoni, b'mod partikolari l-litteriżmu diġitali tagħhom (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2019) u biex jiġi appoġġat l-użu ta' teknoloġiji diġitali biex jiġi żgurat aċċess ugwali għal edukazzjoni u taħriġ ta' kwalità (ir-Rakkomandazzjoni Speċifika għall-Pajjiż 2, 2020).

Huwa mistenni li l-ebda miżura f'dan il-komponent ma tagħmel ħsara sinifikanti lill-objettivi ambjentali fis-sens tal-Artikolu 17 tar-Regolament (UE) 2020/852, filwaqt li jitqiesu d-deskrizzjoni tal-miżuri u l-passi ta' mitigazzjoni stabbiliti fil-pjan skont il-Gwida Teknika tad-DNSH (2021/C58/01).

T.1. Deskrizzjoni tar-riformi u l-investimenti għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Riforma tat-TD-r37: Riforma tal-Edukazzjoni Diġitali

L-objettivi tal-miżura huma li jiġi żviluppat approċċ diġitali ġdid għall-edukazzjoni, li jingrana l-politiki eżistenti tal-edukazzjoni pubblika, b'mod partikolari s-sistema ta' awtonomija u flessibbiltà fil-kurrikuli. Din ir-riforma għandha l-għan li tintroduċi qabża kwalitattiva fl-użu pedagoġiku tat-teknoloġiji diġitali u kif dawn għandhom jiġu integrati fil-proċess tal-ksib tal-għarfien. Ir-riforma għandha wkoll l-għan li tnaqqas ir-riskji ta' esklużjoni u żvantaġġ fil-proċessi tat-tagħlim billi tnaqqas l-inugwaljanzi soċjali u edukattivi fl-aċċess għat-teknoloġiji diġitali. Ir-riforma tal-Edukazzjoni Diġitali hija mmirata lejn il-komunità edukattiva (tfal tal-iskola, għalliema u persunal mhux tat-tagħlim).

Ir-riforma għandha tikkonsisti f'miżuri li jiżguraw li 95 % tal-għalliema fin-network pubbliku tal-edukazzjoni jirċievu taħriġ f'ħiliet diġitali bażiċi jew aktar avvanzati, inkluż dwar l-integrazzjoni tat-teknoloġiji diġitali fil-kurrikulu.

L-implimentazzjoni tar-riforma għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

Investiment TD-C20-i01: It-tranżizzjoni diġitali fl-edukazzjoni

L-objettivi tal-investiment huma: i) li jitneħħew l-ostakli għall-aċċess għal internet ta' kwalità fl-ambjent skolastiku; ii) li jitneħħew il-limitazzjonijiet għall-użu integrat ta' tagħmir teknoloġiku u diġitali u jiġi eliminat in-nuqqas ta' tagħmir speċjalizzat biex jiġu żviluppati ħiliet diġitali u tiġi stimulata l-kontinwazzjoni tal-karrieri STEAM, biex tiġi promossa l-parteċipazzjoni ugwali tal-bniet u s-subien; iii) li jingħeleb l-użu insuffiċjenti tar-riżorsi edukattivi diġitali fil-proċess ta' tagħlim u fil-proċess ta' valutazzjoni; u iv) biex jingħelbu d-dispersjoni u l-ineffiċjenza tas-sistemi ta' ġestjoni u informazzjoni tas-sistema edukattiva billi

jiġu riveduti u aġġornati l-metodoloġiji u l-proċessi tal-ġestjoni u l-amministrazzjoni tal-iskejjel.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti f'dan li ġej:

- Iż-żieda tal-konnettività tal-iskejjel permezz tal-espansjoni tal-konnettività tal-internet tan-Network Estiż tal-Edukazzjoni minn 40 Gbps għal 300 Gbps, li tgħaqqad l-iskejjel primarji u sekondarji man-Network Estiż tal-Edukazzjoni u tipprovdilhom konnettività ta' mill-inqas 1 Gbps u testendi n-network taż-żona lokali b'medja ta' 40 punt ta' aċċess ġdid għal kull skola.
- Il-forniment ta' 600 000 kompjuter lill-istudenti u lill-għalliema, it-titjib tat-tagħmir tal-proġettazzjoni tal-klassijiet (40 000 proġettur) u billi l-iskejjel jiġu pprovduti b'Laboratorji tal-Edukazzjoni Diġitali mgħammra b'teknoloġiji diġitali avvanzati edukattivi bħal stampaturi 3D u robots edukattivi (1 300).
- L-iżvilupp u l-adozzjoni ta' riżorsi edukattivi diġitali ġodda (95 % tas-suġġetti fil-kurrikuli edukattivi primarji u sekondarji, inklużi l-edukazzjoni fiżika u l-isport) inkluża d-diġitalizzazzjoni tat-testijiet ta' valutazzjoni.
- Il-forniment lill-iskejjel ta' "sistema unika ta' identità" biex timmaniġġa l-komunità tal-iskola, tikkonverġi u tintegra s-sistemi ta' informazzjoni dwar il-ġestjoni edukattiva, u tipprovdi lill-maniġment bis-soluzzjonijiet xierqa tal-IT, 15 000 tagħmir differenti (bejn kompjuters, scanners u printers), bil-ħsieb li jinkiseb funzjonament aktar effiċjenti u trasparenti tas-sistema edukattiva inkluż ir-razzjonalizzazzjoni tan-nefqa tal-iskejjel.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

<u>Investiment TD-C20-i02-RAA: Edukazzjoni diġitali (Azores)</u>

L-għanijiet tal-miżura huma li tiżgura l-aċċess għall-użu tat-teknoloġiji diġitali, tippromwovi opportunitajiet indaqs u twassal għal titjib sinifikanti fil-mezzi tat-tagħlim, f'konformità mal-Pjan ta' Azzjoni għall-Edukazzjoni Diġitali tal-Unjoni Ewropea.

Dan l-investiment għandu jikkonsisti fit-trawwim tal-iżvilupp tal-ħiliet diġitali tal-komunità edukattiva mmirati kemm lejn l-istudenti kif ukoll lejn l-għalliema u għandu jinkludi azzjonijiet immirati fl-oqsma li ġejjin:

- Tagħmir: 24 900 tagħmir mobbli ġdid tal-IT għall-edukazzjoni preskolastika, primarja u sekondarja, inklużi aġġornamenti u software ta' segwitu u l-forniment ta' tagħmir fil-livell tal-iskola b'mill-inqas 330 skrin interattiv ġdid, 100 tagħmir tal-laboratorju speċjalizzat ġdid, 100 stampaturi ġodda 3D, 150 proġettur vidjo ġdid u 150 robot edukattiv ġdid;
- Riżorsi Edukattivi Diġitali: id-diġitalizzazzjoni tar-riżorsi edukattivi bil-għan li jintlaħqu 100 % tat-tfal tal-iskola fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores bl-użu ta' manwali diġitali;
- Kompetenzi diġitali: 24 moduli ta' taħriġ iddedikati għall-għalliema u l-persunal tal-iskejjel;
- Il-konnettività: azzjonijiet biex titjieb il-konnettività tal-iskejjel fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores għal mill-inqas 1 Gbps.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

<u>Investiment TD-C20-i03-RAM: L-aċċellerazzjoni tad-diġitalizzazzjoni tal-edukazzjoni ARM</u>

L-għan tal-miżura huwa li tinħoloq sistema edukattiva aktar proattiva, innovattiva, inklużiva, awtonoma, ġusta u miftuħa fir-reġjun awtonomu ta' Madeira.

L-investiment għandu jikkonsisti fl-għoti ta' tagħlim u taħriġ u kwalifiki ta' kwalità, it-tħejjija tat-tfal u t-tfal tal-iskola biex jilqgħu l-isfidi tas-Seklu 21 inkluża t-tranżizzjoni diġitali b'azzjonijiet speċifiċi fl-oqsma li ġejjin:

- Riżorsi u tagħmir Edukattivi Diġitali: Fil-proġett tal-"Manwali Diġitali", din għandha l-għan li tipprovdi riżorsi edukattivi diġitali multipli f'formati differenti u tipoloġiji differenti (animazzjonijiet, simulazzjonijiet, vidjos tridimensjonali jew oħrajn), tipprovdi tagħmir (tablets) u aċċess għal kotba akkademiċi diġitali. Għandu jinkludi, għat-tfal kollha tal-iskola kull sena (15 410 studenti): tablet wieħed, Virtual School Access Licence valida waħda għal kull sena skolastika; liċenzja personali waħda u mhux trasferibbli tal-verżjoni diġitali ta' kull manwal tal-iskola adottat għall-edukazzjoni.
- Konnettività u tagħmir għall-iskejjel: bil-għan li l-iskejjel jiġu mgħammra b'"Ambjenti ta' Tagħlim Innovattiv" (25 spazju ta' "Apprendistati Ambjentali Innovattivi"; Il-laboratorji ta' 22 "Makerspace"; 15-il spazju għat-tagħlim għall-indukrar tat-tfal; 20 "Spazju innovattiv" - ibbażati fuq il-kunċett ta' Snoezelen Room[55]- il-promozzjoni tal-inklużjoni u l-litteriżmu diġitali, maċ-Ċentri ta' Innovazzjoni Edukattiva għall-Ipprogrammar u r-Roboting", wieħed għal kull skola, u biex tittejjeb il-konnettività tal-iskola (mill-inqas 1 Gbps).
- Kompetenzi diġitali: b'attivitajiet ta' taħriġ offruti lill-għalliema u l-edukaturi.

L-implimentazzjoni tal-investiment għandha titlesta sal-31 ta' Diċembru 2025.

[55] Kmamar imwaqqfa biex jaffettwaw is-sistema sensorjali jew biex iwissu jew jikkalmaw

T.2. Stadji importanti, miri, indikaturi, u skeda ta' żmien għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni għal appoġġ finanzjarju li ma jitħallasx lura

Numru Sekwenzjal i	Miżura (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/ Mira	Isem	Indikaturi kwalitattivi (għal stadji importanti)	Indikaturi kwantitattivi (għall-miri)			Skeda ta' żmien indikattiva għat-tlestija		Deskrizzjoni u definizzjoni ċara ta' kull stadju importanti u mira
					Unità ta' kejl	Linja bażi	Għan	Q	Sena	
20.1	TD-C20-r37	T	Taħriġ fil-ħiliet diġitali għall-għalliema u l-persunal li ma jgħallimx fin-network pubbliku tal-edukazzjoni		%	0	95	Q4	2025	Perċentwal ta' għalliema fin-network pubbliku tal-edukazzjoni li rċevew taħriġ dwar ħiliet diġitali bażiċi jew aktar avvanzati, inkluż (għall-għalliema) dwar l-integrazzjoni tat-teknoloġiji diġitali fil-kurrikulu
20.2	TD-C20-i01	M	Firma tal-kuntratti għax-xiri ta' kompjuters individwali għat-tfal tal-iskola u l-għalliema	Kuntratt iffirmat				Q4	2021	Iffirmar ta' kuntratti għax-xiri ta' 600 000 laptop ġodda biex isellfu lill-għalliema u lit-tfal tal-iskola
20.3	TD-C20-i01	T	Kompjuters għall-użu individwali tat-tfal tal-iskola u l-għalliema		Numru	450 000	1 050 000	Q4	2022	L-għadd ta' laptops li jsellfu lill-għalliema u lit-tfal tal-iskola fl-iskejjel pubbliċi primarji u sekondarji
20.4	TD-C20-i01	T	Titjib tal-konnettività tal-iskejjel primarji u sekondarji		%	0	95	Q4	2023	Il-perċentwal ta' skejjel pubbliċi primarji u sekondarji fil-Portugall Kontinentali li 1) huma konnessi man-Network Estiż tal-Edukazzjoni ta' 300 Gbps b'konnessjoni ta' mill-inqas 1 Gbps; u 2) ikollhom networks lokali taż-żona tal-iskola b'mill-inqas 40 punt ta' aċċess tal-Wi-Fi.
20.5	TD-C20-i01	T	Laboratorji tal-Edukazzjoni Diġitali installati		Numru	0	1 300	Q4	2023	L-għadd ta' Laboratorji tal-Edukazzjoni Diġitali ġodda installati fl-iskejjel pubbliċi primarji u sekondarji fil-Portugall Kontinentali b'tagħmir ta' proġetti speċjalizzati bħal kits tar-robotika, stampaturi 3D, tagħmir tal-kejl u tal-ittestjar, għodod mixxellanji, moduli ta' żvilupp u simulazzjoni, komponenti elettroniċi, magni li jirreġistraw u jaqtgħu bil-laser jew oħrajn, biex jiżviluppaw u jimmultiplikaw il-Klabbs Esperimentali, Programmar u Robotiċi.
20.6	TD-C20-i01	T	Klassijiet b'tagħmir ġdid għall-proġettazzjoni		Numru	0	40 000	Q4	2023	L-għadd ta' klassijiet fl-iskejjel primarji u sekondarji pubbliċi b'tagħmir ġdid ta' proġettazzjoni

20.7	TD-C20-i01	T	L-għoti tas-setgħa lill-maniġment tal-iskejjel		%	30	95	Q4	2024	Perċentwal ta' skejjel pubbliċi primarji u sekondarji fil-Portugall Kontinentali li għandhom 1) adottaw is-sistema unika ta' identitajiet; 2) konnessi mas-Sistemi ta' Informazzjoni dwar il-Ġestjoni tal-Edukazzjoni tal-Ministeru tal-Edukazzjoni, u 3) adottaw is-sistema Skolastika 360, inkluż il-forniment ta' 15 000 kompjuter biex jintużaw f'attivitajiet ta' ġestjoni tal-iskejjel.
20.8	TD-C20-i01	T	Riżorsi edukattivi diġitali		%	0	95	Q4	2025	Il-perċentwal ta' suġġetti fil-kurrikuli edukattivi primarji u sekondarji, inklużi l-edukazzjoni fiżika u l-isport li għalihom tlestiet il-produzzjoni ta' riżorsi edukattivi diġitali.
20.9	TD-C20-i01	T	Testijiet diġitali u eżamijiet fl-iskejjel		%	0	95	Q4	2025	Perċentwal ta' testijiet u eżamijiet finali tal-iskejjel li jkunu ġew diġitalizzati.
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Korsijiet online miftuħa massivi għall-għalliema u l-ġenituri fl-ARA		Numru	0	4	Q4	2022	L-għadd ta' korsijiet online miftuħa massivi (MOOCs) maħluqa biex jippromwovu l-iżvilupp ta' ħiliet diġitali għall-edukazzjoni fil-klassi u t-tagħlim mill-bogħod, inkluż il-forniment ta' tutorials u Portal ta' Akkwist ta' Kompetenza Diġitali. L-MOOCs huma disponibbli online u aċċessibbli bla ħlas għall-għalliema u l-ġenituri
20.11	TD-C20-i02-RAA	T	Laptops u tablets ġodda għall-iskejjel fl-ARA		Numru	0	24 900	Q4	2025	L-għadd ta' laptops u tablets ġodda għal qabel l-iskola, l-ewwel u t-tieni ċiklu u l-edukazzjoni sekondarja, inkluż l-aġġornament u s-software tal-memorja RAM
20.12	TD-C20-i02-RAA	M	Tagħmir diġitali u riżorsi edukattivi diġitali tal-iskejjel fl-ARA	It-twassil ta' tagħmir diġitali u riżorsi edukattivi diġitali lill-iskejjel fl-ARA				Q4	2025	It-tlestija tad-distribuzzjoni tat-tagħmir diġitali li ġej lill-iskejjel fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores: konnessjoni tal-internet ta' mill-inqas 1Gbps f'95 % tal-iskejjel, 330 skrin interattiv ġdid, 100 tagħmir tal-laboratorju speċjalizzat ġdid, 100 stampaturi ġodda 3D, 150 proġettur vidjo ġdid, 150 robot edukattiv ġdid. Barra minn hekk, l-iskejjel kollha għandhom joffru manwali diġitali għall-istudenti kollha.
20.13	TD-C20-i02-RAA	T	Korsijiet online miftuħa massivi għall-għalliema u l-ġenituri fl-ARA		Numru	4	24	Q4	2025	L-għadd ta' korsijiet online miftuħa massivi (MOOCs) maħluqa biex jippromwovu l-iżvilupp ta' ħiliet diġitali għall-edukazzjoni fil-klassi u t-tagħlim mill-bogħod, inkluż il-forniment ta' tutorials u Portal ta' Akkwist ta' Kompetenza Diġitali. L-MOOCs huma disponibbli online u aċċessibbli bla ħlas għall-għalliema u l-ġenituri
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Manwali diġitali għal tfal tal-iskola fit-tieni u t-tielet ċiklu u l-istudenti tas-sekondarja		Numru	0	5 120	Q4	2022	L-għadd ta' tfal tal-iskola fit-tieni u t-tielet ċiklu tal-edukazzjoni primarja u sekondarja li matul is-sena skolastika kellhom aċċess għal u użaw il-kit tal-manwal diġitali fl-ARM.
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Il-konnessjoni tal-iskejjel fl-ARM		%	0	95	Q4	2024	Perċentwal ta' skejjel primarji u sekondarji fl-ARM li huma konnessi man-Network Wi-fi Strutturat ARM b'konnessjoni mal-Internet ta' mill-inqas 1Gbps għal kull skola

20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Manwali diġitali għal tfal tal-iskola fit-tieni u t-tielet ċiklu u studenti sekondarji fl-ARM		Numru	5 120	15 410	Q4	2025	L-għadd ta’ tfal tal-iskola fit-tieni u t-tielet ċiklu tal-edukazzjoni primarja u sekondarja li matul is-sena skolastika kellhom aċċess għal u użaw il-kit tal-manwal diġitali fl-ARM.
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Taħriġ għall-għalliema fil-Kompetenzi Diġitali fl-ARM		Numru	0	6 500	Q4	2025	L-għadd ta’ edukaturi u għalliema mil-livelli kollha tal-edukazzjoni (mill-preprimarja sas-sekondarja) li pparteċipaw fit-taħriġ fil-ħiliet diġitali u teknoloġiċi fl-ARM
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	It-twassil ta’ tagħmir xjentifiku u teknoloġiku lill-iskejjel fl-ARM	It-twassil ta’ tagħmir xjentifiku u teknoloġiku lill-iskejjel fl-ARM				Q4	2025	L-iskejjel fir-RAM jibbenefikaw mid-distribuzzjoni tat-tagħmir xjentifiku u teknoloġiku li ġej: Kits għall-esperimentazzjoni tar-robotika (għal 129 skola u 100 istituzzjoni preprimarja); kitts xjentifiċi sperimentali (għal 129 skola); STEAM kits (għal 129 skola); Il-bijoloġija, il-fiżika u l-kittijiet tal-kimika (għal 35 skola); Kits Polyviżwali/Multimedia (għal 40 skola), 100 tagħmir ġdid tax-xjenza tal-informatika (għal 94 skola fl-ewwel ċiklu). Barra minn hekk, għandhom jiġu stabbiliti 82 ambjenti ta’ tagħlim innovattivi biex jippermettu approċċi metodoloġiċi ġodda fil-proċess tat-tagħlim.

2. Spiża totali stmata tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza

L-ispiża totali stmata tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tal-Portugall hija ta' EUR 16 643 679 377.

TAQSIMA 2: APPOĠĠ FINANZJARJU

1. Kontribuzzjoni finanzjarja

Il-pagamenti msemmija fl-Artikolu 2(2) għandhom jiġu organizzati kif ġej:

1.1.L-ewwel Talba għal Pagament (appoġġ mhux ripagabbli):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
6.13	RE-C06-r15	M	Dħul fis-seħħ tal-liġi li tħoloq kompetizzjonijiet speċjali għall-ammissjoni għall-edukazzjoni għolja
5.4	RE-C05-r12	M	Approvazzjoni tal-Aġenda tal-Innovazzjoni għall-Agrikoltura
5.2	RE-C05-r11	T	Estensjoni tan-Network ta' Laboratorji Kollaborattivi Rikonoxxuti
2.19	RE-C02-r04	M	Dħul fis-seħħ tad-Digriet-Liġi li japprova l-qafas legali għall-Pjan Nazzjonali Urġenti u Temporanju għad-Djar
6.14	RE-C06-r15	M	Dħul fis-seħħ tal-qafas legali l-ġdid li jirregola l-kooperazzjoni tal-istituzzjonijiet tal-edukazzjoni għolja mal-amministrazzjoni pubblika u n-negozji
7.4	RE-C07-i01	M	Għażla ta' Oqsma ta' Akkoljenza fix-Xogħol għal interventi biex jittejbu s-sostenibbiltà ambjentali u d-diġitalizzazzjoni
19.24	TD-C19-r36	M	Stabbiliment tal-Istitut Nazzjonali tal-Amministrazzjoni, I.P.
3.20	RE-C03-r08	M	Adozzjoni ta' Strateġija Nazzjonali għall-Ġlieda Kontra l-Faqar
5.11	RE-C05-i03	M	Proċedura ta' sejħa għall-offerti għal proġetti ta' riċerka u innovazzjoni
5.15	RE-C05-i04-RAA	M	Adozzjoni ta' Regolament għall-Istrument ta' Rikapitalizzazzjoni tan-Negozji fl-Azores
5.16	RE-C05-i04-RAA	M	Adozzjoni tal-politika ta' investiment għall-Istrument ta' Rikapitalizzazzjoni tan-Negozji fl-Azores
8.17	RE-C08-r19	M	Qafas legali dwar il-pussess obbligatorju ta' art rurali f'żoni forestali
8.19	RE-C08-r21	M	Il-liġi dwar l-istabbiliment tas-sistema ta' ġestjoni integrata għan-nirien rurali (SGIFR)
12.1	TC-C12-i01	M	L-iffirmar tal-protokoll tal-2021 tal-programm "Resineiros vigilantes"
12.5	TC-C12-r25	M	Dħul fis-seħħ tas-Sistema Ġeneralizzata Ġdida ta' Ġestjoni tal-Iskart
14.1	TC-C14-r29	M	Dħul fis-seħħ tar-Regolament tan-Network Nazzjonali tat-Trażmissjoni tal-Gass u r-Regolament tan-Network Nazzjonali tad-Distribuzzjoni tal-Gass
14.2	TC-C14-i01	M	L-ewwel sejħa għall-offerti għal proġetti ta' produzzjoni ta' gass rinnovabbli
19.22	TD-C19-r34	M	Dħul fis-seħħ tal-qafas legali għat-trasformazzjoni diġitali tal-Amministrazzjoni Pubblika
1.4	RE-C01-r02	M	Dħul fis-seħħ tad-Digriet-Liġi dwar is-Saħħa Mentali l-ġdid, li għandu jistabbilixxi l-prinċipji għall-organizzazzjoni tas-servizzi tal-kura tas-saħħa mentali
1.29	RE-C01-i05-RAM	M	L-użu tas-sistema ta' klassifikazzjoni, il-profil funzjonali u s-sistema ta' riferiment tal-utenti għall-mudell reġjonali ta' Madeira

			ta’ servizzi integrati ta’ kura kontinwa
2.13	RE-C02-i04-RAA	T	Interventi fl-istokk tal-akkomodazzjoni pubblika fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores
2.14	RE-C02-i04-RAA	T	Interventi fl-istokk tal-akkomodazzjoni pubblika tar-Reġjun Awtonomu tal-Azores - rinnovazzjoni
3.17	RE-C03-i05	M	Pubblikazzjoni tal-Offerta għal “Bini ta’ infrastruttura diġitali għall-Aċċessibbiltà 360°”
3.21	RE-C03-r06	M	Adozzjoni tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Inklużjoni ta’ Persuni b’Diżabilità 2021–2025
3.22	RE-C03-r05	M	Dħul fis-seħħ tar-Reġim ta’ Installazzjoni ta’ Tagħmir Soċjali Simplifikat
3.23	RE-C03-r07	M	Approvazzjoni ta’ Pjanijiet ta’ Azzjoni għal komunitajiet żvantaġġati fiż-Żoni Metropolitani ta’ Lisbona u Porto
5.1	RE-C05-r09	M	Aġġornament tal-linji gwida għall-istrateġija għall-innovazzjoni teknoloġika u kummerċjali għall-Portugall 2030
5.3	RE-C05-r11	M	Dħul fis-seħħ tar-reġim legali ġdid għaċ-ċentri tat-teknoloġija u l-innovazzjoni
7.6	RE-C07-i02	M	Kuntratt iffirmat għal proġett wieħed tat-triq
7.13	RE-C07-i05-RAA	M	Kuntratt iffirmat għal żewġ proġett tat-toroq
10.1	TC-C10-r23	M	Dħul fis-seħħ tar-reviżjoni tal-atti tal-Ministeru tal-Baħar relatati mat-tisħiħ tal-kapaċità ta’ finanzjament għall-Ekonomija u l-Innovazzjoni tal-Baħar permezz tal-Fond Blu
11.1	TC-C11-i01	M	L-ewwel sejħa għall-offerti għal proġetti ta’ dekarbonizzazzjoni industrijali
16.13	TD-C16-i03	T	Hubs ta’ Innovazzjoni Diġitali (DIHs)
17.6	TD-C17-r32	M	Dħul fis-seħħ tal-mudell il-ġdid tal-kuntratt ta’ ġestjoni taħt is-sistema l-ġdida ta’ inċentivi/penali għall-ġestjoni tal-intrapriżi tal-istat
20.2	TD-C20-i01	M	Firma tal-kuntratti għax-xiri ta’ kompjuters individwali għat-tfal tal-iskola u l-għalliema
		Ammont ta’ Pagament	*EUR 636 139 080*

1.2.It-tieni Talba għal Pagament (appoġġ mhux ripagabbli):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
1.13	RE-C01-i01	M	Dħul fis-seħħ tat-termini għar-referenzjar ta’ episodji ta’ emerġenza skrinjati bl-abjad, blu jew aħdar fis-servizzi ta’ emerġenza fl-isptarijiet għal tipi oħra ta’ servizzi tal-kura tas-saħħa, inklużi servizzi tal-kura tas-saħħa primarja
1.20	RE-C01-i02	M	Dħul fis-seħħ tar-regolament dwar l-allokazzjoni ta’ appoġġ finanzjarju mill-Awtoritajiet Reġjonali tas-Saħħa
3.24	RE-C03-i06	M	L-iffirmar ta’ ftehimiet bejn il-muniċipalitajiet ta’ Lisbona/Porto u l-Unitajiet Tekniċi Lokali li jiddefinixxu l-kamp ta’ applikazzjoni tal-miżuri li għandhom jiġu appoġġati.
8.4	RE-C08-i02	M	Nimxu lejn Pjattaforma BUPi 2.0
8.7	RE-C08-i03	M	Pubblikazzjoni tal-kuntratt tan-Network ta’ Strutturar Primarju tal-Ġestjoni tal-Fjuwil (RPFGC)
9.9	RE-C09-i02	M	Pubblikazzjoni tad-dokumentazzjoni tal-ippjanar tal-miżura, li tinkorpora bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-VIA
15.10	TC-C15-i04	M	L-iffirmar tal-kuntratt għall-kostruzzjoni ta’ linja ta’ Tranżitu Rapidu bejn Praça do Império u Praça Albuquerque Mouzinho f’Porto

16.1	TD-C16-r31	M	Dħul fis-seħħ tar-rieżami tal-kontenut tat-taħriġ inkluż fil-Katalogu Nazzjonali tal-Kwalifiki rigward moduli fil-qasam tal-Ħiliet Diġitali u l-leġiżlazzjoni jew ir-regolament għall-ħolqien ta' firem u siġilli diġitali
16.2	TD-C16-i01	M	Bidu tal-programmi tal-Akkademja Diġitali u l-Impjiegi + Diġitali tal-Portugall
1.6	RE-C01-r03	M	Dħul fis-seħħ tal-mudell il-ġdid tal-kuntratt ta' ġestjoni
3.3	RE-C03-i01	M	L-għoti ta' kuntratti ta' appoġġ lil korpi ta' promozzjoni għall-ħolqien u l-espansjoni tan-network ta' faċilitajiet soċjali/risponsi soċjali.
4.1	RE-C04-i01	M	Speċifikazzjonijiet teknoloġiċi għan-network ta' faċilitajiet kulturali
5.18	RE-C05-i05-RAA	M	Pubblikazzjoni tal-Programm tal-Azores dwar l-Innovazzjoni u d-Diġitalizzazzjoni tal-Agrikoltura
8.14	RE-C08-i05	T	Il-ħolqien ta' strutturi reġjonali u subreġjonali tal-Awtorità Nazzjonali għall-Emerġenza u l-Protezzjoni Ċivili (ANEPC)
8.15	RE-C08-i05	M	Pubblikazzjoni tar-rapport inizjali mill-Istitut għall-Konservazzjoni tan-Natura u l-Foresti, I.P
12.2	TC-C12-i01	M	Approvazzjoni tal-proġetti mressqa mill-Konsorzja għall-iżvilupp ta' prodotti, teknoloġiji u proċessi ġodda tal-bijoekonomija fis-setturi tat-tessuti u tal-ħwejjeġ, iż-żraben u r-reżina naturali
17.15	TD-C17-i02	M	Titlesta l-implimentazzjoni tal-mili minn qabel tad-dikjarazzjoni tal-Mudell 1 tat-taxxa muniċipali fuq il-proprjetà immobbli (IMI), fuq il-bażi tad-*data* disponibbli għall-Awtorità tat-Taxxa u tad-Dwana
19.11	TD-C19-i04	T	Sistema sigura ta' komunikazzjoni mobbli għall-impjegati tal-gvern
		Ammont ta' Pagament	EUR *1 967 365 517*

1.3.Talba għat-Tielet Pagament (appoġġ mhux ripagabbli):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
2.1	RE-C02-i01	T	Programm ta' appoġġ għall-aċċess għad-djar - Arranġamenti Kollaborattivi jew ta' Finanzjament iffirmati
2.4	RE-C02-i02	T	Għotja nazzjonali ta' emerġenza u akkomodazzjoni temporanja — Firma ta' ftehimiet ta' finanzjament għal akkomodazzjoni ta' emerġenza u tranżizzjoni
7.7	RE-C07-i02	M	Kuntratt iffirmat għal 2-il proġett tat-toroq
7.9	RE-C07-i03	M	Tlestiet l-ewwel Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali
10.5	TC-C10-i03	M	Firma tal-kuntratt għall-"Pjattaforma Navali Multifunzjonali" u għaċ-"Ċentru tal-Operazzjonijiet"
12.6	TC-C12-r25	M	Dħul fis-seħħ tal-Istrateġija Nazzjonali għall-Akkwist Pubbliku Ekoloġiku riveduta
15.1	TC-C15-i01	M	L-iffirmar tal-kuntratt għall-espansjoni tan-network tal-Metro ta' Lisbona
15.12	TC-C15-i05	M	Kuntratt iffirmat għax-xiri ta' xarabanks nodfa skont il-Programm ta' Dekarbonizzazzjoni tat-Trasport Pubbliku
16.7	TD-C16-i02	T	Il-bażijiet tat-Test magħżula għan-Network Nazzjonali tal-Bonds tat-Testijiet
19.4	TD-C19-i02	T	Servizzi pubbliċi aċċessibbli b'mod sigur permezz tal-identità elettronika u li jirrispettaw il-prinċipju ta' "darba biss"
1.3	RE-C01-r01	T	Tlestija tal-proċess ta' deċentralizzazzjoni tar-responsabbiltajiet fil-qasam tas-saħħa fil-muniċipalitajiet
1.8	RE-C01-r03	T	L-istabbiliment ta' Ċentri ta' Responsabbiltà Integrati ġodda fl-isptarijiet tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa

1.24	RE-C01-i03	M	L-iżvilupp ta' azzjonijiet ta' sensibilizzazzjoni u taħriġ għall-"bini tal-mogħdijiet tal-pazjenti" fil-kuntest tad-dimenzji
1.32	RE-C01-i06	T	Titjib tan-networks lokali tat-teknoloġija tal-informazzjoni
1.33	RE-C01-i06	T	Implimentazzjoni ta' funzjonalitajiet għat-tele-saħħa u t-telemonitoraġġ.
2.9	RE-C02-i03-RAM	T	Akkomodazzjoni appoġġata fir-Reġjun Awtonomu ta' Madeira
3.11	RE-C03-i03-RAM	T	Proġetti kkompletati għall-integrazzjoni ta' persuni mingħajr dar.
4.6	RE-C04-i02	M	L-istabbiliment tan-network "Saber Fazer"
5.5	RE-C05-i01.01	T	Il-konklużjoni ta' Kuntratti biex jiġu żviluppati prodotti u servizzi ġodda f'oqsma strateġiċi rilevanti (Aġendi tal-Innovazzjoni).
5.7	RE-C05-i01.02	T	Il-konklużjoni ta' kuntratti biex jiġu żviluppati prodotti u servizzi ġodda f'oqsma strateġiċi rilevanti għall-ekonomija b'livell baxx ta' emissjonijiet ta' karbonju, ir-reżiljenza u l-adattament għat-tibdil fil-klima.
5.9	RE-C05-i02	T	Kuntratti ma' entitajiet ta' interfaċċa, inklużi Laboratorji Kollaborattivi — CoLABs, konklużi
6.15	RE-C06-r16	M	Dħul fis-seħħ tal-liġi dwar il-professjonijiet regolati
7.1	RE-C07-i00	T	Stazzjonijiet addizzjonali tal-iċċarġjar tal-vetturi elettriċi aċċessibbli għall-pubbliku
8.18	RE-C08-r20	M	Sistema ta' Monitoraġġ tal-Kopertura tal-Art (SMOS)
10.8	TC-C10-i04-RAA	M	Bidu tal-Kuntratt tax-Xogħlijiet Pubbliċi għaċ-ċentru tekniku MARTEC
16.14	TD-C16-i03	M	L-istabbiliment ta' pjattaformi biex jintbagħtu fatturi diġitali u ċertifikazzjonijiet taċ-ċibersigurtà, tal-privatezza, tal-użabbiltà u tas-sostenibbiltà
17.1	TD-C17-r32	T	Jitlesta t-tfassil u l-implimentazzjoni ta' mudelli ġodda ta' akkwist għas-sistema ċentrali nazzjonali tal-akkwist pubbliku kif previst fil-pjan strateġiku 2020–2023 tal-entità tas-servizzi kondiviżi tal-amministrazzjoni pubblika
17.2	TD-C17-r32	M	Dħul fis-seħħ tal-leġiżlazzjoni li tirfed l-Entità tal-Kontabilità tal-Istat
17.3	TD-C17-r32	M	Tlestija u approvazzjoni tal-mudell għall-monitoraġġ tal-eżekuzzjoni baġitarja u finanzjarja tal-amministrazzjoni pubblika
17.7	TD-C17-r32	M	Dħul fis-seħħ tal-mudell il-ġdid għall-analiżi u d-divulgazzjoni tas-sitwazzjoni finanzjarja u l-prestazzjoni tal-intrapriżi tal-istat
19.1	TD-C19-i01	T	Servizzi pubbliċi disponibbli b'mod simplifikat u koerenti permezz ta' kanali differenti
20.3	TD-C20-i01	T	Kompjuters għall-użu individwali tat-tfal tal-iskola u l-għalliema
20.10	TD-C20-i02-RAA	T	Korsijiet online miftuħa massivi għall-għalliema u l-ġenituri fl-ARA
20.14	TD-C20-i03-RAM	T	Manwali diġitali għal tfal tal-iskola fit-tieni u t-tielet ċiklu u l-istudenti tas-sekondarja
		Ammont ta' Pagament	EUR *2 404 557 471*

1.4.Ir-raba' Talba għal Pagament (appoġġ mhux ripagabbli):

Numru sekwenzjali	**Miżura relatata (Riforma jew Investiment)**	**Stadju Importanti/Mira**	**Isem**
1.5	RE-C01-r02	M	Id-dħul fis-seħħ tal-Liġi l-ġdida dwar is-Saħħa Mentali, li tistabbilixxi l-prinċipji relatati mad-drittijiet tal-persuni b'mard mentali u tirregola l-ammissjoni jew it-trattament obbligatorju fi sptar
1.12	RE-C01-r03	M	Dħul fis-seħħ tar-reġim il-ġdid tax-xogħol ta' esklussività fis-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa

6.16	RE-C06-r17	M	Dħul fis-seħħ tal-liġi li tirregola x-xogħol fuq pjattaforma diġitali
8.10	RE-C08-i04	T	Kunsinna ta’ vetturi, makkinarju u tagħmir
15.7	TC-C15-i03	M	L-iffirmar tal-kuntratt għall-kostruzzjoni ta’ linja ta’ Tranżitu Ferrovjarju Ħafif bejn Odivelas u Loures
18.1	TD-C18-r33	M	Ħolqien ta’ awli speċjalizzati fil-qrati superjuri amministrattivi u tat-taxxa
18.2	TD-C18-r33	M	Dħul fis-seħħ ta’ reġim legali li jinkoraġġixxi soluzzjoni fil-qorti u barra mill-qorti
1.1	RE-C01-r01	M	Dħul fis-seħħ ta’ atti legali fil-qasam tal-kura tas-saħħa primarja
3.6	RE-C03-i02	T	Abitazzjonijiet b’aċċessibbiltà mtejba għal persuni b’mobbiltà mnaqqsa
7.11	RE-C07-i04	M	Kuntratt iffirmat għal 10 proġetti tat-toroq
7.14	RE-C07-i05-RAA	M	Kuntratt iffirmat għal 8-il proġett tat-toroq
8.12	RE-C08-i04	T	Installazzjoni ta’ radars ta’ polarizzazzjoni doppja
15.2	TC-C15-i01	M	Rapport ta’ progress dwar l-espansjoni tan-network tal-Metro ta’ Lisbona
15.4	TC-C15-i02	M	L-iffirmar tal-kuntratt għall-espansjoni tan-network Porto Metro
		Ammont ta’ Pagament	EUR *1 253 016 092*

1.5.Il-ħames Talba għal Pagament (appoġġ mhux ripagabbli):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
2.2	RE-C02-i01	T	Programm ta’ appoġġ għall-aċċess għall-akkomodazzjoni — Djar mixtrija, mibnija (b’effiċjenza enerġetika għolja) jew riabilitati (bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija) ipprovduti lill-unitajiet domestiċi
2.6	RE-C02-i02	T	Għotja nazzjonali ta’ emerġenza u akkomodazzjoni temporanja — Bidliet b’xogħlijiet ta’ kostruzzjoni mibdija għal akkomodazzjonijiet ta’ emerġenza u ta’ tranżizzjoni (li għandhom jinbnew bi standard ta’ effiċjenza enerġetika jew riabilitati bi prestazzjoni tal-enerġija mtejba) li qed jinbnew
4.7	RE-C04-i02	T	Kuntratti ffirmati għar-riabilitazzjoni u l-konservazzjoni ta’ bini ta’ wirt kulturali u teatri nazzjonali
16.5	TD-C16-i02	T	SMEs appoġġati minn aċċeleraturi tal-kummerċ diġitali
16.6	TD-C16-i02	T	Żviluppati prodotti pilota tan-Network Nazzjonali tal-Bonds tat-Testijiet
1.2	RE-C01-r01	T	Għoti ta’ aċċess għall-istrument tal-istratifikazzjoni tar-riskju biex tiġi appoġġata l-governanza klinika fl-unitajiet funzjonali tal-gruppi taċ-ċentri tas-saħħa
1.14	RE-C01-i01	T	Il-bini ta’ unitajiet tas-saħħa ġodda
1.22	RE-C01-i02	T	It-tisħiħ tal-kapaċità ta’ rispons tan-networks nazzjonali ta’ servizzi integrati ta’ kura kontinwa u ta’ kura palljattiva fil-kura fid-djar
2.15	RE-C02-i04-RAA	T	Interventi fl-istokk tad-djar pubbliċi tar-Reġjun Awtonomu tal-Azores – kostruzzjoni ta’ bini
2.16	RE-C02-i04-RAA	T	Interventi fl-istokk tal-akkomodazzjoni pubblika tar-Reġjun Awtonomu tal-Azores - rinnovazzjoni
6.3	RE-C06-i01	T	Stazzjonijiet ta’ taħriġ imtejba
6.5	RE-C06-i02	T	Appoġġ finanzjarju għal kuntratti permanenti

8.5	RE-C08-i02	T	Taħriġ dwar BUPi
10.6	TC-C10-i03	M	Finalizzazzjoni tal-Akkademja Alfeite Arsenal
11.2	TC-C11-i01	M	Iffirmar ta' kuntratti li jagħtu appoġġ finanzjarju
14.4	TC-C14-i02-RAM	M	Installazzjoni ta' kompensatur sinkroniku ġdid
14.5	TC-C14-i02-RAM	T	Kapaċità addizzjonali tal-produzzjoni tal-enerġija idroelettrika installata
14.12	TC-C14-i03-RAA	T	Produzzjoni addizzjonali ta' elettriku rinnovabbli minn in Corvo
15.11	TC-C15-i04	T	Il-kostruzzjoni ta' linja ta' Tranżitu Rapidu tax-Xarabank bejn Praça do Império u Praça Albuquerque Mouzinho f'Porto lesta
15.13	TC-C15-i05	T	Xiri ta' karozzi tal-linja ġodda b'emissjonijiet żero (elettriċi jew tal-idroġenu) użati għat-trasport pubbliku
15.14	TC-C15-r30	T	Kuntratti ffirmati għal servizzi pubbliċi tat-trasport tal-passiġġieri f'Żoni Metropolitani u Komunitajiet Intermuniċipali
17.9	TD-C17-i01	M	Tlestija tal-implimentazzjoni tal-Entità tal-Kontabilità tal-Istat
18.5	TD-C18-i01	M	Sistema tal-IT modernizzata għall-investigazzjoni kriminali
19.12	TD-C19-i04	M	Tlestija ta' titjib fl-infrastrutturi diġitali kritiċi
19.19	TD-C19-i07	T	Programm ta' traineeship għall-gradwati
19.20	TD-C19-i07	T	Impjegati tas-servizz pubbliku fit-telexogħol
19.23	TD-C19-r35	M	Dħul fis-seħħ tal-pakkett leġiżlattiv għar-riorganizzazzjoni tal-amministrazzjoni pubblika
20.4	TD-C20-i01	T	Titjib tal-konnettività tal-iskejjel primarji u sekondarji
20.5	TD-C20-i01	T	Laboratorji tal-Edukazzjoni Diġitali installati
20.6	TD-C20-i01	T	Klassijiet b'tagħmir ġdid għall-proġettazzjoni
		Ammont ta' Pagament	EUR *1 879 522 989*

1.6.Is-sitt Talba għal Pagament (appoġġ mhux ripagabbli):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
1.7	RE-C01-r03	M	Dħul fis-seħħ tal-Pjan il-ġdid tal-Kontabbiltà tal-Ġestjoni tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa
9.1	RE-C09-i01	T	Punti ta' monitoraġġ addizzjonali tar-riżorsi tal-ilma ta' taħt l-art installati (SM3)
18.6	TD-C18-i01	M	Sistema ta' informazzjoni "Intrapriża 2.0"
1.11	RE-C01-r03	M	Dħul fis-seħħ tal-pjan ta' azzjoni biex jissaħħu l-mekkaniżmi ċentralizzati ta' xiri għall-mediċini
3.25	RE-C03-i06	M	Pubblikazzjoni ta' rapport ta' monitoraġġ miż-Żoni Metropolitani ta' Porto u Lisbona dwar il-miżuri meħuda f'kull wieħed mit-12-il żona ta' intervent.
5.19	RE-C05-i05-RAA	T	Strutturi ġodda (biex jissostitwixxu strutturi skaduti) jew rialifikati responsabbli għat-tbiċċir tal-annimali, u ċ-ċertifikazzjoni tal-kwalità tal-ħalib u s-sikurezza tal-ikel
9.5	RE-C09-i01	M	Adozzjoni ta' disinn aġġornat (jekk meħtieġ) tal-miżura dwar l-estrazzjoni fil-Guadiana, li tinkorpora bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (SM5)
9.7	RE-C09-i01	M	Adozzjoni ta' disinn aġġornat (jekk meħtieġ) tal-miżura ta' desalinizzazzjoni, li tinkorpora bis-sħiħ kwalunkwe riżultat u kundizzjoni mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (SM6)
9.12	RE-C09-i03-RAM	T	Km addizzjonali ta' kondjuwits rinnovati jew riabilitati
13.1	TC-C13-i01	T	Rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika ta' bini residenzjali privat
15.5	TC-C15-i02	M	Rapport ta' progress dwar l-espansjoni tan-network Porto Metro
15.8	TC-C15-i03	M	Rapport ta' progress dwar il-kostruzzjoni tal-linja ta' Tranżitu Ferrovjarju Ħafif bejn Odivelas u Loures
18.3	TD-C18-r33	M	Dħul fis-seħħ tal-qafas legali rivedut għall-insolvenza u l-irkupru
		Ammont ta' Pagament	EUR *1 111 064 368*

1.7.Is-seba' Talba għal Pagament (appoġġ mhux ripagabbli):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
1.37	RE-C01-i08-RAA	T	Introduzzjoni ta' appuntamenti tat-telemediċina fis-servizz tas-saħħa reġjonali tal-Azores
2.5	RE-C02-i02	T	Għotja nazzjonali ta' emerġenza u akkomodazzjoni temporanja – Firma tal-ftehimiet ta' finanzjament għall-akkomodazzjonijiet ta' emerġenza u tranżizzjoni
1.10	RE-C01-r03	T	It-tisħiħ tat-tweġibiet għall-isptar fid-djar fl-isptarijiet tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa
1.34	RE-C01-i06	T	Implimentazzjoni ta' moduli amministrattivi tat-teknoloġija tal-informatika, moduli kliniċi bażiċi u moduli kliniċi ta' emerġenza
1.35	RE-C01-i07-RAM	T	Tagħmir ġdid tal-kompjuter għas-servizz reġjonali tas-saħħa ta' Madeira
2.10	RE-C02-i03-RAM	T	Akkomodazzjoni appoġġata fir-Reġjun Awtonomu ta' Madeira
3.2	RE-C03-i01	T	Ħolqien tat-Timijiet ta' Intervent Soċjali (Radar Social)
3.13	RE-C03-i04-RAA	T	Postijiet ġodda għall-persuni b'diżabilità fiċ-Ċentri tal-Attivitajiet Okkupazzjonali (CAOs)

3.18	RE-C03-i05	M	Pjattaforma ta' informazzjoni diġitali għall-persuni b'diżabilità
4.4	RE-C04-i01	M	Twassil ta' infrastruttura teknoloġika modernizzata għan-network tal-faċilitajiet kulturali
6.17	RE-C06-r18	M	Tiġi stabbilita n-norma Portugiża għal Sistema ta' Ġestjoni ta' Pagi Ugwali
6.18	RE-C06-r18	M	Notifika ta' kumpaniji b'aktar minn 50 ħaddiem li jippreżentaw differenzi sinifikanti fil-pagi bejn is-sessi
7.2	RE-C07-i00	T	Stazzjonijiet addizzjonali tal-iċċarġjar tal-vetturi elettriċi aċċessibbli għall-pubbliku
8.13	RE-C08-i05	T	Tisħiħ tal-entitajiet tal-Ministeru tal-Affarijiet Interni (MAI) b'vetturi u tagħmir operazzjonali
14.6	TC-C14-i02-RAM	T	Kapaċità ta' produzzjoni ta' enerġija idroelettrika installata rinnovata
14.7	TC-C14-i02-RAM	T	Kapaċità installata addizzjonali fis-sistema tal-ħżin tal-batterija
17.5	TD-C17-r32	M	L-implimentazzjoni ta' mekkaniżmi biex tiġi integrata r-rieżami tal-infiq fil-proċess baġitarju regolari, inkluża l-evalwazzjoni *ex post* tal-iffrankar fl-effiċjenza
17.10	TD-C17-i01	M	Dħul fis-seħħ tas-sistema ta' informazzjoni għat-tfassil mill-ġdid u l-implimentazzjoni tal-proċess baġitarju, li tinkorpora l-ibbaġitjar tal-programm
17.12	TD-C17-i01	T	Tlestija tal-modernizzazzjoni u s-simplifikazzjoni tas-sistemi ta' informazzjoni tas-sistema ċentrali nazzjonali tal-akkwist pubbliku
19.14	TD-C19-i04	M	Titjib tas-sistema tal-IT tal-forzi u s-servizzi tas-sigurtà
20.7	TD-C20-i01	T	L-għoti tas-setgħa lill-maniġment tal-iskejjel
20.15	TD-C20-i03-RAM	T	Il-konnessjoni tal-iskejjel fl-ARM
		Ammont ta' Pagament	EUR *1 357 966 667*

1.8.It-tmien Talba għal Pagament (appoġġ mhux ripagabbli):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
6.1	RE-C06-i01	T	Ċentri speċjalizzati tat-teknoloġija rinnovati jew mibnija
6.8	RE-C06-i04	T	Numru addizzjonali ta' studenti gradwati f'korsijiet ta' edukazzjoni terzjarja fl-oqsma STEAM
8.6	RE-C08-i02	M	Mapep tal-Kopertura u l-Użu tal-Art (COS) 2023
10.9	TC-C10-i04-RAA	M	Kunsinna ta' bastiment tar-riċerka
13.5	TC-C13-i02	T	Rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika tal-bini tal-gvern ċentrali
13.8	TC-C13-i03	T	Rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika tal-bini tas-servizzi privati
13.2	TC-C13-i01	T	Rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika ta' bini residenzjali privat
14.8	TC-C14-i02-RAM	T	Kapaċità addizzjonali biex tiġi integrata enerġija installata ġdida fis-sistema tal-elettriku
19.16	TD-C19-i05-RAM	T	Servizzi pubbliċi għaċ-ċittadini, il-viżitaturi u n-negozji fl-ARM
19.17	TD-C19-i05-RAM	T	Modernizzazzjoni tal-infrastruttura kritika u l-arkitettura tal-kompjuter tas-servizzi pubbliċi fl-ARM
		Ammont ta' Pagament	EUR *862 209 195*

1.9.Id-disa' Talba għal Pagament (appoġġ mhux ripagabbli):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
1.36	RE-C01-i08-RAA	T	Aċċess akbar għall-portal tal-utenti tas-servizz reġjonali tas-saħħa tal-Azores
1.38	RE-C01-i09	T	Tlestija tal-implimentazzjoni fl-iskejjel tal-programmi "Komunità tal-Isports Skolastiċi" u "Sport tal-Iskola fuq ir-Roti"
1.39	RE-C01-i09	M	Tnedija tal-kampanja nazzjonali għas-Sistema ta' Appoġġ għall-Ħajja Attiva Universali u l-pjattaforma teknoloġika assoċjata
3.10	RE-C03-i03-RAM	T	Postijiet ġodda fid-djar residenzjali tal-kura
5.12	RE-C05-i03	T	Tlestija ta' proġetti ta' innovazzjoni u riċerka li jiffukaw fuq l-aspetti ekoloġiċi tal-Aġenda ta' Innovazzjoni għall-Agrikoltura 2030
5.13	RE-C05-i03	T	Tlestija ta' proġetti ta' innovazzjoni u riċerka li jiffukaw fuq l-aspetti diġitali tal-Aġenda ta' Innovazzjoni għall-Agrikoltura 2030
6,7	RE-C06-i04	T	Klabbs addizzjonali Ciência Viva
8.1	RE-C08-i01	T	L-iżvilupp ta' Programmi ta' Ppjanar u Ġestjoni tal-Pajsaġġ (PRGP) fit-territorji definiti bħala vulnerabbli.
8.2	RE-C08-i01	T	Pubblikazzjoni ta' Operazzjonijiet Integrati ta' Ġestjoni tal-Pajsaġġ (OIGPs) fid-Diário da Republica
8.3	RE-C08-i01	T	Irħula bi proġetti ta' ġestjoni tal-fjuwil
8.8	RE-C08-i03	T	Żona ta' servitù stabbilita
9.10	RE-C09-i02	M	Bil-kundizzjoni ta' Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali pożittiva li kkonformat b'mod sħiħ u sostantiv mal-kriterji legali, l-adozzjoni ta' disinn aġġornat tal-ġenerazzjoni u l-irrigazzjoni tad-digi, l-enerġija idroelettrika u solari, li tinkorpora bis-sħiħ ir-riżultati u l-kundizzjonijiet kollha mill-VIA.
13.3	TC-C13-i01	T	"Vawċers tal-effiċjenza" distribwiti għall-unitajiet domestiċi f'faqar enerġetiku biex jissostitwixxu t-tagħmir l-antik u jadottaw soluzzjonijiet effiċjenti fl-enerġija
16.3	TD-C16-i01	T	Impjieg + Parteċipant tat-taħriġ diġitali
16.4	TD-C16-i01	T	Il-Portugall, l-Akkademja Diġitali, parteċipanti fit-taħriġ
16.8	TD-C16-i02	T	Żviluppati prodotti pilota tan-Network Nazzjonali tal-Bonds tat-Testijiet
16.9	TD-C16-i02	T	Il-viċinat tal-Kummerċ Diġitali
16.10	TD-C16-i02	T	SMEs appoġġati minn aċċeleraturi tal-kummerċ diġitali
16.11	TD-C16-i02	T	SMEs u inkubaturi ta' negozji ġodda appoġġati direttament minn programmi ta' diġitalizzazzjoni
16.12	TD-C16-i02	T	Negozji ġodda mmappjaw fuq il-pjattaforma ta' Startup Portugal
16.15	TD-C16-i03	T	Benefiċjarji ta' servizzi ta' konsulenza tal-Hubs ta' Innovazzjoni Diġitali
18.4	TD-C18-r33	M	Dħul fis-seħħ tal-pakkett leġislattiv dwar it-tneħħija tal-ostakli għal-liċenzjar
1.9	RE-C01-r03	T	L-istabbiliment ta' Ċentri ta' Responsabbiltà Integrati ġodda fl-isptarijiet tas-Servizz Nazzjonali tas-Saħħa
1.21	RE-C01-i02	T	It-tisħiħ tal-kapaċità ta' rispons tan-networks nazzjonali ta' kura kontinwa integrata u servizzi ta' kura palljattiva fil-kura fl-isptarijiet u barra
1.23	RE-C01-i03	T	Rinnovazzjoni ta' unitajiet u tagħmir forensiċi psikjatrija
1.25	RE-C01-i03	M	Tlestija tat-tisħiħ tan-network tal-kura tas-saħħa mentali
1.30	RE-C01-i05-RAM	T	Żieda fin-numru ta' postijiet fis-servizzi tal-kura kontinwa integrati fis-servizz tas-saħħa reġjonali ta' Madeira

2.17	RE-C02-i04-RAA	T	Interventi fl-istokk tad-djar pubbliċi tar-Reġjun Awtonomu tal-Azores – kostruzzjoni ta' bini
2.18	RE-C02-i04-RAA	T	Interventi fl-istokk tal-akkomodazzjoni pubblika tar-Reġjun Awtonomu tal-Azores - rinnovazzjoni
3,7	RE-C03-i02	T	Abitazzjonijiet b'aċċessibbiltà mtejba għal persuni b'mobbiltà mnaqqsa
3,8	RE-C03-i02	T	Spazju pubbliku b'aċċessibbiltà mtejba għal persuni b'mobbiltà mnaqqsa
3.9	RE-C03-i02	T	Servizzi pubbliċi b'aċċessibbiltà mtejba għal persuni b'mobbiltà ristretta
3.12	RE-C03-i04-RAA	T	Taħriġ ta' familji koperti mill-Introjtu tal-Inklużjoni Soċjali
3.14	RE-C03-i04-RAA	T	Vetturi mixtrija għall-Instituições Particulares de Solidariedade Social
3.15	RE-C03-i04-RAA	T	Proġett dwar it-tixjiħ f'postu
3.16	RE-C03-i04-RAA	T	Miżuri għall-ġlieda kontra t-tluq bikri mill-iskola tat-tfal u ż-żgħażagħ.
3.19	RE-C03-i05	M	Ċentru telefoniku għal-lingwa tas-sinjali Portugiża
3.26	RE-C03-i06	T	Implimentazzjoni sħiħa ta' mill-inqas 90 % tal-miżuri
4.2	RE-C04-i01	T	Appoġġ finanzjarju għat-tranżizzjoni diġitali tal-ħwienet tal-kotba
4.3	RE-C04-i01	M	Id-diġitalizzazzjoni u l-virtwalizzazzjoni tal-kollezzjonijiet pubbliċi
4.5	RE-C04-i01	T	Appoġġ finanzjarju għat-traduzzjoni u l-edizzjoni ta' xogħlijiet letterarji
4.8	RE-C04-i02	T	Xogħlijiet li tlestew għar-riabilitazzjoni u l-konservazzjoni ta' bini ta' wirt kulturali u teatri nazzjonali
5.6	RE-C05-i01.01	T	Tlestija tal-implimentazzjoni tal-kuntratti tal-6 (patti ta' innovazzjoni jew mobilizzazzjoni tal-proġetti)
5.8	RE-C05-i01.02	T	Prodotti, Proċessi jew Servizzi (PPS) ikkompletati rilevanti għall-ekonomija b'livell baxx ta' karbonju, ir-reżiljenza u l-adattament għat-tibdil fil-klima
5.10	RE-C05-i02	T	Kumpaniji li jibbenefikaw mis-servizzi pprovduti mill-entitajiet tal-interface, inklużi Laboratorji Kollaborattivi -Colabs
5.14	RE-C05-i03	T	Tiġdid/aġġornament taċ-ċentri tal-innovazzjoni agrikola
5.17	RE-C05-i04-RAA	T	It-twassil ta' total ta' EUR 125 000 000 lill-korporazzjonijiet mhux finanzjarji tar-reġjun f'appoġġ ta' ekwità u kważi ekwità, f'konformità mal-politika ta' investiment tal-istrument. B'mod indikattiv, huwa stmat li mill-inqas 300 intrapriża għandhom ikunu appoġġati mit-tlestija tal-pjan.
5.20	RE-C05-i05-RAA	T	Proġetti appoġġati taħt skemi ta' appoġġ għar-ristrutturar ta' intrapriżi fis-settur tal-ipproċessar u l-kummerċjalizzazzjoni
5.21	RE-C05-i05-RAA	T	Proġetti appoġġati taħt skemi ta' appoġġ għar-ristrutturar tal-azjendi agrikoli
5.22	RE-C05-i05-RAA	T	Azjendi agrikoli li jibbenefikaw minn appoġġ tekniku speċjalizzat taħt il-Programm ta' Għoti tas-Setgħa tal-Bdiewa
6.2	RE-C06-i01	T	Ċentri speċjalizzati tat-teknoloġija rinnovati jew mibnija
6.4	RE-C06-i01	T	Stazzjonijiet ta' taħriġ imtejba
6.9	RE-C06-i04	T	Numru addizzjonali ta' studenti gradwati f'korsijiet ta' edukazzjoni terzjarja fi STEAM
6.10	RE-C06-i05-RAA	T	Għadd addizzjonali ta' adulti rreġistrati f'edukazzjoni postsekondarja u terzjarja fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores
6.11	RE-C06-i05-RAA	T	Skejjel professjonali mtejba fir-Reġjun Awtonomu tal-Azores
6.12	RE-C06-r14	M	Ftuħ ta' postijiet tax-xogħol battala ta' taħriġ
6.6	RE-C06-i03	T	Parteċipanti addizzjonali f'miżuri li jappoġġaw it-titjib tal-ħiliet tal-adulti
7.3	RE-C07-i00	T	Stazzjonijiet addizzjonali tal-iċċarġjar tal-vetturi elettriċi aċċessibbli għall-pubbliku

7.5	RE-C07-i01	T	Tlestija ta’ interventi f’oqsma magħżula ta’ akkoljenza għan-negozju
7.8	RE-C07-i02	T	Toroq mibnija jew riabilitati
7.10	RE-C07-i03	T	Toroq mibnija jew riabilitati
7.12	RE-C07-i04	T	Toroq mibnija jew riabilitati
7.15	RE-C07-i05-RAA	T	Toroq mibnija jew riabilitati
8.9	RE-C08-i03	T	Implimentazzjoni tan-Network ta’ Strutturar ta’ Breaks ta’ Maniġġar ta’ Karburant Primarju (RPFGC)
8.11	RE-C08-i04	T	Kunsinna ta’ ħelikopters ħfief u medji għat-tifi tan-nar
8.16	RE-C08-i05	T	Implimentazzjoni ta’ programm nazzjonali ta’ taħriġ
9.6	RE-C09-i01	M	Il-bidu tal-operat tal-astrazzjoni fil-Guadiana filwaqt li jiġu rrispettati bis-sħiħ ir-riżultati u l-kundizzjonijiet stabbiliti mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (SM5)
9.11	RE-C09-i02	M	Il-bidu tal-operat tal-ġenerazzjoni u tal-irrigazzjoni tad-digi, l-enerġija idroelettrika u solari, b’rispett sħiħ għar-riżultati u l-kundizzjonijiet stabbiliti mill-VIA, u l-kisba ta’ status tajjeb tal-korpi tal-ilma rilevanti
9.13	RE-C09-i03-RAM	T	Volum addizzjonali ta’ ilma disponibbli fil-parti tan-Nofsinhar tal-gżira ta’ Madejra għall-provvista pubblika u għall-irrigazzjoni
10.2	TC-C10-i01	T	Tlestija tal-modernizzazzjoni tal-Iskola tal-Blue Hub u r-rinfurzar tal-provvista u t-tagħmir
10.3	TC-C10-i01	T	Tlestija tal-installazzjoni u/jew titjib tal-hubs tal-Blue Hubs
10.4	TC-C10-i02	T	Approvazzjoni tar-rapporti finali għal 70 proġett b’appoġġ għall-innovazzjoni, it-tranżizzjoni tal-enerġija u t-tnaqqis tal-impatt ambjentali għall-entitajiet fis-settur tal-ħut
10.7	TC-C10-i03	M	Riċeviment u aċċettazzjoni tal- “Pjattaforma Navali Multifunzjonali” u taċ-“Ċentru tal-Operazzjonijiet”
10.10	TC-C10-i04-RAA	M	Tlestija ta’ ċentru ta’ riċerka u żvilupp sperimentali marbut mal-Baħar fl-Azores (ċentru MARTEC)
11.3	TC-C11-i01	T	Appoġġ finanzjarju għal proġetti ta’ dekarbonizzazzjoni industrijali
12.3	TC-C12-i01	T	Prodotti, teknoloġiji u proċessi pilota ġodda li jintegraw riżorsi b’bażi bijoloġika
12.4	TC-C12-i01	T	Żvilupp ta’ foresti tal-arżnu marittimi b’potenzjal ta’ produzzjoni tar-reżina
13.4	TC-C13-i01	T	Kapaċità addizzjonali ta’ produzzjoni ta’ enerġija rinnovabbli għall-awtokonsum u għall-użu f’komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli fis-settur residenzjali privat
13.6	TC-C13-i02	T	Rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika tal-bini tal-gvern ċentrali
13.7.	TC-C13-i02	T	Kapaċità addizzjonali ta’ produzzjoni ta’ enerġija rinnovabbli għall-awtokonsum u għall-użu f’komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli fil-bini tal-gvern ċentrali
13.9	TC-C13-i03	T	Rinnovazzjoni tal-effiċjenza enerġetika tal-bini tas-servizzi privati
13.10	TC-C13-i03	T	Kapaċità addizzjonali ta’ produzzjoni ta’ enerġija rinnovabbli għall-awtokonsum u għall-użu f’komunitajiet tal-enerġija rinnovabbli fis-settur tas-servizzi privati
14.3	TC-C14-i01	T	Kapaċità addizzjonali tal-produzzjoni tal-idroġenu rinnovabbli u tal-gass rinnovabbli
14.9	TC-C14-i02-RAM	T	Installazzjoni ta’ meters intelliġenti
14.10	TC-C14-i02-RAM	T	Sostituzzjoni tal-punti tat-tidwil tat-toroq
14.11	TC-C14-i03-RAA	T	Kapaċità ta’ produzzjoni ġeotermali installata addizzjonali u rinnovata
14.13	TC-C14-i03-RAA	T	Sistemi ġodda ta’ ħżin tal-enerġija tal-batteriji u sistemi ta’ ġestjoni tal-enerġija fl-ARA

14.14	TC-C14-i03-RAA	T	Installazzjoni ta’ unitajiet żgħar ta’ impjanti fotovoltajċi għall-ġenerazzjoni u l-konsum lokali tal-elettriku
15.3	TC-C15-i01	T	Tlestiet l-espansjoni tan-network tal-Metro ta’ Lisbona
15.6	TC-C15-i02	T	Tlestiet l-espansjoni tan-network tal-metro ta’ Porto
15.9	TC-C15-i03	T	Il-kostruzzjoni ta’ linja ta’ Tranżitu Ferrovjarju Ħafif bejn Odivelas u Loures lesta
17.4	TD-C17-r32	M	Adozzjoni tal-mudell tal-ispejjeż għall-ibbaġitjar tal-programm
17.8	TD-C17-r32	T	Numru ta’ pjanijiet baġitarji u ta’ attivitajiet ta’ intrapriżi tal-istat approvati b’mod konsistenti mill-Ministru tal-Finanzi u l-Ministru (i) rispettiv (i)
17.11	TD-C17-i01	M	Dħul fis-seħħ ta’ sistema ta’ informazzjoni ta’ appoġġ għall-mudell il-ġdid ta’ kontroll baġitarju u finanzjarju
17.14	TD-C17-i01	M	Tlesti l-implimentazzjoni taċ-ċentru ta’ operazzjoni tas-sigurtà
17.16	TD-C17-i02	M	Il-forniment u l-operazzjonalizzazzjoni tal-verżjoni finali tas-sistema ta’ informazzjoni li tappoġġa l-valutazzjoni simplifikata tal-proprjetajiet rurali
17.17	TD-C17-i02	T	It-tlestija tal-karatterizzazzjoni tal-edafo-klima-morfoloġika (il-ħamrija u l-klima) u l-valutazzjoni tal-potenzjal ekonomiku tal-proprjetajiet rurali
17.18	TD-C17-i03	T	L-espansjoni tal-funzjonalitajiet tas-sit web ta’ Segurança Social Direta , billi jiżdiedu ħames servizzi online ġodda
17.19	TD-C17-i03	T	Tnaqqis ta’ 80 % tal-għadd medju ta’ jiem li jieħdu biex jingħataw benefiċċji soċjali ta’ natura kontributorja, għal dawk li għandhom medja ta’ żmien għall-għoti ta’ żmien itwal minn għaxart ijiem
17.20	TD-C17-i03	T	Implimentazzjoni ta’ mudelli ta’ sorveljanza intelliġenti biex jappoġġaw il-prevenzjoni tal-frodi, fuq il-bażi ta’ proċessi ta’ tagħlim awtomatiku
18.7	TD-C18-i01	M	Sistema ġdida ta’ informazzjoni għat-trasformazzjoni diġitali tal-Qrati u tal-Uffiċċju tal-Prosekutur Pubbliku
18.8	TD-C18-i01	M	Implimentazzjoni tal-Pjan Teknoloġiku l-ġdid
18.9	TD-C18-i01	M	Pjattaformi ta’ ġestjoni tal-għarfien fil-ġustizzja
RAM	TD-C19-i04	M	Tlestija ta’ titjib fl-infrastrutturi diġitali kritiċi
19.18	TD-C19-i06-RAA	M	Id-diġitalizzazzjoni tal-amministrazzjoni pubblika reġjonali tal-ARA
20.1	TD-C20-r37	T	Taħriġ fil-ħiliet diġitali għall-għalliema u l-persunal li ma jgħallimx fin-network pubbliku tal-edukazzjoni
20.8	TD-C20-i01	T	Riżorsi edukattivi diġitali
20.9	TD-C20-i01	T	Testijiet diġitali u eżamijiet fl-iskejjel
20.11	TD-C20-i02-RAA	T	Laptops u tablets ġodda għall-iskejjel fl-ARA
20.12	TD-C20-i02-RAA	M	Tagħmir diġitali u riżorsi edukattivi diġitali tal-iskejjel fl-ARA
20.13	TD-C20-i02-RAA	M	Korsijiet online miftuħa massivi għall-għalliema u l-ġenituri fl-ARA
20.16	TD-C20-i03-RAM	T	Manwali diġitali għal tfal tal-iskola fit-tieni u t-tielet ċiklu u studenti sekondarji fl-ARM
20.17	TD-C20-i03-RAM	T	Taħriġ għall-għalliema fil-Kompetenzi Diġitali fl-ARM
20.18	TD-C20-i03-RAM	M	It-twassil ta’ tagħmir xjentifiku u teknoloġiku lill-iskejjel fl-ARM
		Ammont ta’ Pagament	EUR *2 011 821 839*

1.10. L-għaxar Talba għal Pagament (appoġġ mhux ripagabbli):

Numru	Miżura relatata	Stadju	Isem

sekwenzjali	(Riforma jew Investiment)	Importanti/Mira	
1.16	RE-C01-i01	M	Tlestija tal-kopertura nazzjonali tal-programmi ta' screening u dijanjosi bikrija fil-kura tas-saħħa primarja
3.1	RE-C03-i01	T	Kunsinna ta' vetturi elettriċi
3.4	RE-C03-i01	T	Il-ħolqien ta' postijiet ġodda u r-rinnovazzjoni ta' postijiet eżistenti fil-faċilitajiet soċjali
3.5	RE-C03-i01	T	Utenti tas-Servizzi ta' Appoġġ fid-djar u persunal li jirċievi tablets, tagħmir ta' għajnuna teknika jew aċċess għat-taħriġ.
9.2	RE-C09-i01	T	Tlestija tal-interventi tan-network biex jitnaqqas it-telf tal-ilma
9.3	RE-C09-i01	T	Modernizzazzjoni tal-erja tal-art ta' użu idroagrikolu kollettiv u tisqija individwali (SM2)
9.4	RE-C09-i01	T	Nru ta' impjanti ta' trattament biex tiġi żgurata l-produzzjoni u l-irfinar tal-ilma mormi trattat (SM4)
9.8	RE-C09-i01	M	Il-bidu tat-tħaddim tal-miżura ta' desalinizzazzjoni, b'rispett sħiħ għar-riżultati u l-kundizzjonijiet stabbiliti mill-Valutazzjoni tal-Impatt Ambjentali (SM6)
19.2	TD-C19-i01	T	Servizzi pubbliċi disponibbli b'mod simplifikat u koerenti permezz ta' kanali differenti
19.3	TD-C19-i01	M	Mudell ta' ġestjoni Konsulari ġdid fis-seħħ
19.5	TD-C19-i02	T	Servizzi pubbliċi aċċessibbli b'mod sigur permezz tal-identità elettronika u li jirrispettaw il-prinċipju ta' "darba biss"
19.6	TD-C19-i02	M	Infrastruttura ta' informazzjoni territorjali
19.7	TD-C19-i03	T	Taħriġ ta' speċjalisti tal-IT biex jissaħħu ċ-ċibersigurtà u l-kapaċitajiet tas-sigurtà tal-informazzjoni
19.8	TD-C19-i03	T	Adozzjoni tas-soluzzjoni kriptografika Portugiża mill-awtoritajiet pubbliċi
19.9	TD-C19-i03	T	Implimentazzjoni tal-Qafas Nazzjonali taċ-Ċibersigurtà
19.10	TD-C19-i03	M	Tlestija tal-bini tal-awtoritajiet taċ-ċibersigurtà u tas-sigurtà tal-informazzjoni
19.15	TD-C19-i04	M	Tisħiħ taċ-ċentru ta' ġestjoni tan-network tal-IT tal-Gvern (RING)
19.21	TD-C19-i07	T	Taħriġ għall-impjegati tal-amministrazzjoni pubblika
1.15	RE-C01-i01	T	Il-bini ta' unitajiet tas-saħħa ġodda
1.17	RE-C01-i01	M	Iżidu l-kapaċità ta' rispons taċ-ċentri tas-saħħa primarji u jespandu l-oqsma ta' intervent tagħhom
1.18	RE-C01-i01	M	Rinnovazzjoni ta' faċilitajiet u tagħmir tas-saħħa biex jiġu żgurati l-aċċessibbiltà, il-kwalità u l-kundizzjonijiet ta' sikurezza fiċ-ċentri primarji tas-saħħa
1.19	RE-C01-i01	M	Tisħiħ ta' kura bbażata fil-komunità, interventi fid-djar u fil-komunità
1.26	RE-C01-i04	M	Xiri ta' tagħmir għall-isptarijiet tal-Lvant ta' Lisbona, Seixal u Sintra
1.27	RE-C01-i05-RAM	T	Żieda fin-numru ta' postijiet disponibbli fis-sistema ta' kura fl-isptar fid-djar tas-servizz tas-saħħa reġjonali ta' Madeira
1.28	RE-C01-i05-RAM	T	It-twaqqif ta' timijiet komunitarji tas-saħħa mentali fis-servizz tas-saħħa reġjonali ta' Madeira
1.31	RE-C01-i05-RAM	T	Rinnovazzjoni tas-servizzi tal-kura tas-saħħa primarja fis-servizz tas-saħħa reġjonali ta' Madeira
2.3	RE-C02-i01	T	Programm ta' appoġġ għall-aċċess għall-akkomodazzjoni — Djar mixtrija, mibnija (b'effiċjenza enerġetika għolja) jew riabilitati (bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija) ipprovduti lill-unitajiet domestiċi
2.7	RE-C02-i02	T	Għotja nazzjonali ta' emerġenza u akkomodazzjoni temporanja — Akkomodazzjonijiet ta' emerġenza u ta' tranżizzjoni maħluqa (mibnija bi standard ta' effiċjenza enerġetika jew riabilitati bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija) u mogħtija lill-iżviluppaturi
2.8	RE-C02-i02	T	Akkomodazzjoni kkonsenjata lill-iżviluppaturi tal-forzi tas-sigurtà

2.11	RE-C02-i03-RAM	T	Akkomodazzjoni appoġġata fir-Reġjun Awtonomu ta' Madejfra
2.12	RE-C02-i03-RAM	T	Għadd ta' abitazzjonijiet okkupati mis-sidien privati rinnovati, inkluż b'effiċjenza enerġetika mtejba
17.13	TD-C17-i01	T	Tlestija tal-modernizzazzjoni tas-sistemi ta' informazzjoni għall-vetturi tal-Istat
		Ammont ta' Pagament	EUR *423 631 066*

2. Self

Il-pagamenti msemmija fl-Artikolu 3(2) għandhom jiġu organizzati kif ġej:

2.1.L-ewwel Talba għal Pagament (appoġġ għas-self):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
5.23	RE-C05-r10	M	Dħul fis-seħħ tar-regolament li jistabbilixxi l-attivitajiet u l-istatuti tal-Banco Português de Fomento (BPF)
5.27	RE-C05-i06	M	Dħul fis-seħħ ta' digriet liġi li jirregola l-miżura ta' kapitalizzazzjoni ta' BPF
5.28	RE-C05-i06	M	Żvilupp tal-politika ta' investiment (kapitalizzazzjoni) u adozzjoni mill-maniġer tal-veikolu
		Ammont ta' Pagament	EUR *700 000 000*

2.2.It-tieni Talba għal Pagament (appoġġ għas-self):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
5.30	RE-C05-i06	M	Notifika lill-Kummissjoni Ewropea li l-valutazzjoni tal-pilastru ta' BPF għaddiet b'suċċess
5.31	RE-C05-i06	M	Trasferiment ta' kapital ta' EUR 250 000 000 mill-Gvern Portugiż lil BPF u l-adozzjoni tal-politika ta' investiment għal BPF
		Ammont ta' Pagament	EUR *125 000 000*

2.3.It-tielet Talba għal Pagament (appoġġ għas-self):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
5.24	RE-C05-r13	M	Dħul fis-seħħ tar-reviżjoni tal-qafas legali għall-impriżi ta' investiment kollettiv
2.20	RE-C02-i05	T	Stokk ta' akkomodazzjoni pubblika affordabbli - abitazzjonijiet Assenjati (mibnija b'effiċjenza enerġetika għolja jew riabilitati bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija)
2.25	RE-C02-i06	M	Akkomodazzjoni għall-istudenti bi spejjeż affordabbli – tnedija tal-offerta

5.25	RE-C05-r13	M	Dħul fis-seħħ tar-reviżjoni tal-Att dwar il-Kodiċi tat-Titoli
		Ammont ta' Pagament	EUR *275 000 000*

2.4.Ir-raba' Talba għal Pagament (appoġġ għas-self):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
2.26	RE-C02-i06	T	Akkomodazzjoni għall-istudenti bi spejjeż raġonevoli
5.26	RE-C05-r13	M	Żvilupp tas-suq kapitali — dħul fis-seħħ tal-leġiżlazzjoni
5.29	RE-C05-i06	T	Twassil mill-istrument ta' kapitalizzazzjoni ta' total ta' EUR 1 300 000 000 lil korporazzjonijiet mhux finanzjarji Portugiżi f'appoġġ ta' ekwità u kważi ekwità, f'konformità mal-politika ta' investiment tagħha
		Ammont ta' Pagament	EUR *685 000 000*

2.5.Il-ħames Talba għal Pagament (appoġġ għal self):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
2.21	RE-C02-i05	T	Stokk ta' akkomodazzjoni pubblika affordabbli - abitazzjonijiet Assenjati (mibnija b'effiċjenza enerġetika għolja jew riabilitati bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija)
2.22	RE-C02-i05	T	Stokk ta' akkomodazzjoni pubblika affordabbli - abitazzjonijiet Assenjati (mibnija b'effiċjenza enerġetika għolja jew riabilitati bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija)
2.27	RE-C02-i06	T	Akkomodazzjoni għall-istudenti bi spejjeż raġonevoli
		Ammont ta' Pagament	EUR *585 000 000*

2.6.Is-sitt Talba għal Pagament (appoġġ għal self):

Numru sekwenzjali	Miżura relatata (Riforma jew Investiment)	Stadju Importanti/Mira	Isem
2.23	RE-C02-i05	T	Stokk ta' akkomodazzjoni pubblika affordabbli - abitazzjonijiet Assenjati (mibnija b'effiċjenza enerġetika għolja jew riabilitati bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija)
5.32	RE-C05-i06	T	100 % tal-garanziji magħmula disponibbli miż-żieda fil-kapital ġew iffirmati.
		Ammont ta' Pagament	EUR *180 000 000*

2.7.Is-seba' Talba għal Pagament (appoġġ għal self):

Numru	Miżura relatata	Stadju	Isem

sekwenzjali	(Riforma jew Investiment)	Importanti/Mira	
2.28	RE-C02-i06	T	Akkomodazzjoni għall-istudenti bi spejjeż raġonevoli
2.24	RE-C02-i05	T	Stokk ta' akkomodazzjoni pubblika affordabbli - abitazzjonijiet Assenjati (mibnija b'effiċjenza enerġetika għolja jew riabilitati bi prestazzjoni mtejba fl-użu tal-enerġija)
		Ammont ta' Pagament Parzjali	EUR *149 000 000*

TAQSIMA 3: ARRANĠAMENTI ADDIZZJONALI

1. Arranġamenti għall-monitoraġġ u l-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza

Il-monitoraġġ u l-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza tal-Portugall għandhom isiru skont l-arranġamenti li ġejjin:

Id-digriet Amministrattiv Nru 29-B/2021 jistabbilixxi mudell ta' governanza fuq erba' livelli:

a) Kummissjoni Inter-Ministerjali, ippreseduta mill-Prim Ministru, inkarigata mill-koordinazzjoni strateġika u politika u t-tmexxija politika ġenerali;
b) Kummissjoni Nazzjonali ta' Monitoraġġ, magħmula minn rappreżentanti tad-diversi sħab soċjali u ekonomiċi u personalitajiet ewlenin tas-soċjetà ċivili u ppreseduta minn persuna indipendenti, biex timmonitorja l-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza u r-riżultati tiegħu, tippromwovi t-tixrid xieraq tiegħu liċ-ċittadini, in-negozji u organizzazzjonijiet oħra, u teżamina kwalunkwe kwistjoni li taffettwa l-prestazzjoni tagħha u tipproponi rakkomandazzjonijiet;
c) Struttura amministrattiva Estrutura de missao Recuperar Portugal ("task force") stabbilita bir-Riżoluzzjoni tal-Kunsill tal-Ministri Nru 46-B/2021 hija inkarigata mill-implimentazzjoni tal-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, flimkien mal-Aġenzija għall-Iżvilupp u l-Koeżjoni (li tissorvelja l-użu tat-taħlita tal-fondi tal-UE, tikkontrolla r-riskju ta' finanzjament doppju u l-konsistenza ma' inizjattivi oħra), u l-Ministeru tal-Finanzi;
d) Il-Kumitat għall-Awditjar u l-Kontroll (CAC), ippresedut mill-Ispettorat Ġenerali tal-Finanzi (IGF), li għandu jkun responsabbli għall-attivitajiet ta' awditjar u kontroll.

Il-Portugall stabbilixxa l-atturi istituzzjonali li huma responsabbli għall-implimentazzjoni tar-riformi u l-investimenti individwali fil-livell tal-komponenti. Il-ministeri jew l-atturi responsabbli involuti fl-eżekuzzjoni ta' kull riforma u investiment għandhom jikkollaboraw fuq bażi regolari mat-task force, li għandha tkun l-istruttura inkarigata mill-koordinazzjoni tal-ħidma dwar il-pjan għall-irkupru u r-reżiljenza, mill-iffirmar tal-kuntratti ma' benefiċjarji diretti u intermedji, mill-verifika tal-kisba tal-istadji importanti u tal-miri u mit-trażmissjoni tat-talbiet għall-pagament lill-Kummissjoni Ewropea.

2. Arranġamenti għall-forniment ta' aċċess sħiħ mill-Kummissjoni għad-*data* sottostanti

- It-Task force "Estrutura de missao Recuperar Portugal", flimkien mal-Aġenzija għall-Iżvilupp u l-Koeżjoni u l-Ministeru tal-Finanzi, bħala l-korp ċentrali ta' koordinazzjoni għall-pjan ta' rkupru u reżiljenza tal-Portugall u l-implimentazzjoni tiegħu, hija responsabbli għall-koordinazzjoni u l-monitoraġġ ġenerali tal-pjan. B'mod partikolari, hija taġixxi bħala korp ta' koordinazzjoni għall-monitoraġġ tal-progress dwar l-istadji importanti u l-miri, għall-monitoraġġ u, fejn xieraq, għall-

implimentazzjoni ta' attivitajiet ta' kontroll u awditjar, u għall-forniment ta' rappurtar u talbiet għal pagamenti. Huwa jikkoordina r-rappurtar tal-istadji importanti u l-miri, l-indikaturi rilevanti, iżda wkoll informazzjoni finanzjarja kwalitattiva u *data* oħra, bħal dwar ir-riċevituri finali. Il-kodifikazzjoni tad-*data* qed isseħħ f'sistema ċentralizzata tal-IT.

- Skont l-Artikolu 24(2) tar-Regolament (UE) 2021/241, malli jitlestew l-istadji importanti u l-miri rilevanti maqbula fit-Taqsima 2.1 ta' dan l-Anness, il-Portugall għandu jissottometti lill-Kummissjoni talba debitament ġustifikata għall-ħlas tal-kontribuzzjoni finanzjarja u, fejn rilevanti, tas-self. Il-Portugall għandu jiżgura li, fuq talba, il-Kummissjoni jkollha aċċess sħiħ għad-*data* sottostanti rilevanti li tappoġġa l-ġustifikazzjoni dovuta tat-talba għal pagament, kemm għall-valutazzjoni tat-talba għal pagament f'konformità mal-Artikolu 24(3) tar-Regolament (UE) 2021/241 kif ukoll għal finijiet ta' awditjar u kontroll.